

Bilten 143

godina xiii. • prosinac 2008.

tromjesečno izvješće

HRVATSKA NARODNA BANKA

Hrvatska narodna banka

BILTEN

IZDAVAČ Hrvatska narodna banka
Direkcija za izdavačku djelatnost
Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
Telefon centrale: 4564-555
Telefon: 4565-006
Telefaks: 4564-687

WEB-ADRESA <http://www.hnb.hr>

Podaci se objavljuju prema kalendaru objavljivanja podataka. Kalendar se objavljuje na web-stranicama Međunarodnoga monetarnog fonda (<http://dsbb.imf.org>).

Molimo korisnike ove publikacije da prilikom korištenja podataka obvezno navedu izvor.

Sve eventualno potrebne korekcije bit će unesene u web-verziju.

Tiskano u 600 primjeraka

ISSN 1331–6036

Hrvatska narodna banka

BILTEN

Zagreb, 2008.

Osnovne informacije o Hrvatskoj

Ekonomski indikatori

	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Površina (u km ²)	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538,0	56.538
Broj stanovnika (u mil.)	4,554	4,381	4,437	4,443	4,442	4,439	4,442	4,440	4,436
BDP (u mil. HRK, tekuće cijene)	141.579	152.519	165.639	181.231	198.422	214.983	231.349	250.590	275.078
BDP (u mil. EUR, tekuće cijene) ^a	18.674	19.979	22.171	24.468	26.232	28.681	31.263	34.220	37.497
BDP po stanovniku (u EUR)	4.100	4.560	4.997	5.507	5.905	6.461	7.038	7.707	8.452
BDP – godišnja stopa rasta (u %, stalne cijene)	-0,9	2,9	4,4	5,6	5,3	4,3	4,3	4,8	5,6
Prosječna godišnja stopa inflacije ^b	4,0	4,6	3,8	1,7	1,8	2,1	3,3	3,2	2,9
Tekući račun platne bilance (u mil. EUR)	-1.429	-568	-821	-2.099	-1.889	-1.434	-1.976	-2.702*	-3.233*
Tekući račun platne bilance (u % BDP-a)	-7,7	-2,8	-3,7	-8,6	-7,2	-5,0	-6,3	-7,9	-8,6
Izvoz robe i usluga (u % BDP-a)	41,0	47,1	48,8	45,5	50,1	49,7	48,9	49,7	49,0
Uvoz robe i usluga (u % BDP-a)	49,3	52,3	54,6	56,4	57,9	56,5	55,9	57,4	57,3
Inozemni dug (u mil. EUR, na kraju razdoblja) ^c	10.175	12.264	13.609	15.143	19.884	22.933	25.748	29.274	32.929
Inozemni dug (u % BDP-a)	54,5	61,4	61,4	61,9	75,8	80,0	82,4	85,5	87,8
Inozemni dug (u % izvoza robe i usluga)	133,0	130,2	125,9	136,1	151,3	161,0	168,6	172,3*	179,5*
Otplaćeni inozemni dug (u % izvoza robe i usluga) ^{c,d}	24,6	26,2	28,2	29,8	21,3	22,5	25,0	35,8	33,3
Bruto međunarodne pričuve (u mil. EUR, na kraju razdoblja)	3.013	3.783	5.334	5.651	6.554	6.436	7.438	8.725	9.307
Bruto međunarodne pričuve (u mjesecima uvoza robe i usluga, na kraju razdoblja)	3,9	4,3	5,3	4,9	5,2	4,8	5,1	5,3	5,2
Nacionalna valuta: kuna (HRK)									
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 EUR)	7,6790	7,5983	7,3700	7,4423	7,6469	7,6712	7,3756	7,3451	7,3251
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 USD)	7,6477	8,1553	8,3560	7,1457	6,1185	5,6369	6,2336	5,5784	4,9855
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 EUR)	7,5818	7,6339	7,4710	7,4070	7,5642	7,4957	7,4000	7,3228	7,3360
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 USD)	7,1220	8,2874	8,3392	7,8725	6,7044	6,0312	5,9500	5,8392	5,3660
Saldo proračuna konsolidirane opće države (u % BDP-a) ^e	-7,1	-7,5	-6,8	-4,9	-6,2	-4,8	-4,0	-3,0	-2,3
Javni dug (u % BDP-a) ^f		48,7	49,8	48,8	48,6	48,9	49,2	46,7	44,4
Stopa nezaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 god.)	13,6	16,1	15,8	14,8	14,3	13,8	12,7	11,2	9,6
Stopa zaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 god.)	44,8	42,6	41,8	43,3	43,1	43,5	43,3	43,6	44,2

^a Izveden iz kunske vrijednosti uz pomoć prosječnoga godišnjega deviznog tečaja HRK/1 EUR.

^b U podacima za razdoblje od 1996. do 1998. godine stopa inflacije mjerena je indeksom cijena na malo, a od 1999. nadalje mjerena je indeksom potrošačkih cijena.

^c U okviru preuzetih obveza u pretpristupnim pregovorima s Europskom komisijom, na početku 2008. godine stupile su na snagu promjene u pravnoj regulativi vezane za praćenje inozemnog zaduživanja. Prelaskom na novi sustav izvještavanja, koji se primjenjuje na sve nebankarske financijske institucije, javna i mješovita trgovačka društva te na odabrani uzorak ostalih nefinancijskih poduzeća, saldo inozemnog duga na kraju 2007. jednokratno je povećan za 335 mil. EUR te prema novom sustavu izvještavanja iznosi 33.264 mil. EUR.

^d Otplate inozemnog duga uključuju otplate glavnice s osnove obveznica, dugoročnih trgovinskih kredita i dugoročnih kredita te ukupne otplate kamata, bez otplate kamata s osnove izravnih ulaganja.

^e Ukupni saldo bez kapitalnih prihoda (GFS 1986) od 1999. do 2001. prikazan je na gotovinskom načelu, a nakon toga na modificiranome obračunskom načelu. HAC, HC, HFP i DAB uključeni su od 2001. godine.

^f Javni dug uključuje dug opće države i izdana državna jamstva.

Izvori: DZS; MF; HNB

Sadržaj

Tromjesečno izvješće

Sažetak / 3

Potražnja / 5

- Domaća potražnja / 5
 - Osobna potrošnja / 5
 - Investicijska potrošnja / 6
 - Državna potrošnja / 7
- Neto inozemna potražnja / 7

Proizvodnja / 8

- Industrija / 9
- Trgovina / 9
- Građevinarstvo / 10
- Ugostiteljstvo / 10
- Okvir 1. Procijenjeni utjecaj krize na međunarodnom financijskom tržištu na hrvatsko gospodarstvo / 11
- Prijevoz i veze / 12

Tržište rada / 12

- Nezaposlenost i zapošljavanje / 12
- Zaposlenost / 13
- Plaće i troškovi rada / 14

Cijene / 15

- Potrošačke cijene / 15
- Uvozne cijene / 16
- Cijene industrijskih proizvoda pri proizvođačima / 17
- Međunarodna usporedba potrošačkih cijena / 18

Tečaj / 18

Monetarna politika i instrumenti / 19

- Monetarno okružje / 19
- Korištenje instrumenata monetarne politike / 20
- Primarni novac i međunarodne pričuve / 21
- Monetarna kretanja / 22
 - Ukupna likvidna sredstva / 22
 - Novčana masa / 23
 - Nemonetarni depoziti / 23
 - Plasmani / 24
 - Plasmani banaka središnjoj državi / 24
 - Inozemna aktiva i pasiva / 24

Tržište novca / 25

- Kamatne stope na novčanom tržištu / 25
- Kamatne stope poslovnih banaka / 27

Tržište kapitala / 29

- Tržište vlasničkih vrijednosnih papira / 30
- Tržište dužničkih vrijednosnih papira / 31

Međunarodne transakcije / 33

- Račun tekućih transakcija / 33
- Robna razmjena / 34
- Račun kapitalnih i financijskih transakcija / 36

Inozemni dug / 37

Likvidnost u međunarodnim plaćanjima / 38

Državne financije / 38

- Obilježja fiskalne politike u prvih osam mjeseci 2008. / 38
- Prihodi konsolidirane središnje države / 39
- Rashodi konsolidirane središnje države / 39
- Operativni saldo i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama / 39
- Saldo konsolidirane središnje države na gotovinskom načelu / 40
- Državni dug / 40

Statistički pregled

A. Monetarni i kreditni agregati

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati / 46

B. Monetarne institucije

- Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija / 47
- Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive / 48

C. Hrvatska narodna banka

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke / 49

D. Banke

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka / 51

D. Banke

- Tablica D2: Inozemna aktiva banaka / 52
- Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države / 53
- Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora / 53
- Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima / 54
- Tablica D6: Depozitni novac kod banaka / 54
- Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka / 55
- Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka / 55
- Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca / 56
- Tablica D10: Inozemna pasiva banaka / 56
- Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka / 57
- Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka / 57
- Slika D1: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima / 58
- Slika D2: Distribucija depozita kod banaka po institucionalnim sektorima / 58

E. Stambene štedionice

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica / 59

F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke / 60

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke / 61

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka / 62

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka / 63

G. Financijska tržišta

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule / 64

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima / 65

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule / 66

Tablica G4a: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite / 67

Tablica G4b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite / 68

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja / 69

H. Gospodarski odnosi s inozemstvom

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica / 70

Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge / 71

Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi / 72

Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja / 73

Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja / 74

Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica / 75

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka / 76

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost / 77

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke / 79

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja / 80

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune / 81

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima / 82

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor / 84

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima / 85

Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora / 87

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica / 89

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja / 90

Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja / 90

Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja / 91

I. Državne financije – izabrani podaci

Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti / 92

Tablica I2: Operacije državnog proračuna / 93

Tablica I3: Dug središnje države / 94

J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima / 95

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena / 96

Tablica J3: Prosječne mjesečne neto plaće / 96

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača / 97

Popis banaka i štedionica / 99

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke / 100

Kratice i znakovi / 101

Tromjesečno izvješće

Sažetak

Prema procjeni tromjesečnog obračuna bruto domaćeg proizvoda gospodarski je rast u prvom polugodištu 2008. iznosio 3,8%, što je zamjetno niže u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine. Takva su kretanja ponajviše posljedica nepovoljnih promjena u osobnoj potrošnji uvjetovanih skromnom dinamikom raspoloživog dohotka i slabljenjem pouzdanja potrošača. U istom smjeru djelovala je i usporena dinamika državne potrošnje, što je najvećim dijelom rezultat učinaka privremenog financiranja s početka godine. Također, prvih šest mjeseci 2008. obilježilo je pogoršanje vanjske neravnoteže uzrokovano zamjetno snažnijim rastom robnog uvoza u odnosu na izvoz. S druge strane, godišnji porast bruto investicija u fiksni kapital, potaknut snažnom investicijskom aktivnošću privatnog sektora, bio je tijekom promatranog razdoblja snažan, te su one bile glavni pokretač rasta domaćega gospodarstva.

Proizvodna strana obračuna BDP-a pokazuje kako je godišnji rast bruto dodane vrijednosti stvorene u gospodarstvu tijekom prvih šest mjeseci 2008. bio za 4,4% veći nego u istom razdoblju prethodne godine. Promatramo li područja djelatnosti, najsnažniji godišnji rast zabilježen je kod djelatnosti građevinarstva te financijskog posredovanja. S druge strane, u djelatnostima industrije, hotela i restorana te trgovine bilo je primjetno usporeno formiranje BDV-a u odnosu na prošlogodišnja kretanja.

Promotri li se realni i financijski pokazatelji gospodarskih kretanja, dostupni na mjesečnoj razini, treće tromjesečje 2008. bilo je obilježeno dodatnim usporavanjem gospodarske aktivnosti. Na takva su kretanja utjecali ubrzan rast inflacije i s time povezan skroman rast realnoga raspoloživog dohotka stanovništva, zamjetan potrošački pesimizam i nepovoljne gospodarske promjene u inozemnom okružju. Desezonirani podaci pokazuju kako je u razdoblju od srpnja do rujna došlo do godišnjeg smanjenja realnog prometa od trgovine na malo, a primjetna je i kontrakcija realne maloprodaje u odnosu na prethodno tromjesečje. Godišnji rast građevinskih radova ostao je tijekom srpnja i kolovoza 2008. snažan, no ipak umjereniji nego u prvoj polovini godine. Istodobno je u industriji bilo primjetno smanjenje tekuće proizvodnje potrošačkih i investicijskih dobara uz kumuliranje zaliha gotovih proizvoda. Porast fizičkog obujma industrijske proizvodnje tako je na godišnjoj razini bio neznatan. Iz svega navedenoga može se zaključiti da se nastavljaju slabljenje potrošnje kućanstava i nešto umjereniji rast kapitalnih ulaganja.

Pokazatelji kretanja na tržištu rada u trećem tromjesečju 2008. godine upućuju na to da se i dalje smanjuje nezaposlenost i povećava zaposlenost. Međutim, njihova je dinamika u promatranom razdoblju bila nešto umjerenija nego u prvom polugodištu, što je u skladu s usporavanjem gospodarskog rasta. U razdoblju od srpnja do rujna 2008. godišnji se rast isplaćenih nominalnih bruto plaća usporio, dok su kod nominalnih neto plaća bila primjetna suprotna kretanja, a to se najvećim dijelom može objasniti učincima povećanja neopozivog dijela dohotka na temelju izmjena Zakona o porezu na dohodak. Istodobno su realne plaće imale negativne godišnje stope promjene, uglavnom zbog nepovoljnih učinaka

visokog rasta potrošačkih cijena, koji je u trećem tromjesečju na godišnjoj razini iznosio 7,4%.

Nakon što je u srpnju 2008. dosegla 8,4%, godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena počela se smanjivati, te se u listopadu spustila na još uvijek razmjerno visoku razinu od 5,9%. Pad cijena sirove nafte i prehrambenih sirovina na svjetskom tržištu u razdoblju od kolovoza do listopada 2008. godine doveo je do stabilizacije domaćih cijena prehrambenih proizvoda (ali nije potaknuo značajnije pojeftinjenje tih proizvoda), što je uz povoljan učinak baznog razdoblja utjecalo na usporavanje godišnje stope rasta cijena prehrane. Znatna pad cijena naftnih derivata također je bitno utjecao na smanjenje domaće inflacije. Pritom je učinak pada cijena sirovina na svjetskom tržištu na kretanje domaće inflacije djelomično poništio izražena deprecijacija tečaja kune prema američkom dolaru. S druge strane, blaga aprecijacija tečaja kune prema euru utjecala je na ublažavanje inflatornih pritisaka u domaćem gospodarstvu. Naime, takvo kretanje tečaja stabilizira inflacijska očekivanja i cijene dobara koja se naplaćuju u eurima. Nadalje, dostupni pokazatelji domaćih gospodarskih kretanja za prvo polugodište ove godine upućuju da su se inflatorni pritisci s potražne strane smanjili s obzirom na to da se godišnja dinamika osobne potrošnje zamjetno usporila.

Preuzimanje Ine i prelijevanje negativnih učinaka svjetske financijske krize na Hrvatsku glavna su obilježja okružja u kojem je djelovala monetarna politika na početku četvrtog tromjesečja. Preuzimanje Ine od strane inozemnog ulagača rezultiralo je značajnim deviznim priljevom iz inozemstva, za čiju je konverziju trebalo osigurati dovoljnu kunsku likvidnost. Dostatnu razinu likvidnosti HNB je održavao visokom razinom iznosa prihvaćenih ponuda u obratnim repo operacijama, a bio je spreman kunsku likvidnost još više povećati deviznom intervencijom. Međutim, poslovne banke preko kojih su se realizirala plaćanja povezana s preuzimanjem Ine, ocijenile su da imaju dovoljno kunske likvidnosti, te se nisu uključile u tu deviznu aukciju. Izdašnu ponudu novca kreiranu operacijama na otvorenom tržištu središnja je banka sterilizirala izmjenom Odluke o obveznoj pričuvu isključivanjem blagajne banaka iz održavanja obvezne pričuve. Promjena instrumenta obvezne pričuve bila je unaprijed najavljena i dio je procesa usklađivanja s regulacijama ESB-a, a trebala je poslužiti i za djelomičnu sterilizaciju predviđenoga kreiranja novca deviznim operacijama vezanog uz transakciju preuzimanja Ine. Učinci spomenutih monetarnih mjera i aktivnosti HNB-a omogućili su da se početkom četvrtog tromjesečja tečaj kune prema euru zadrži na niskoj razini, dosegnutoj krajem trećeg tromjesečja.

Istodobno s preuzimanjem Ine, a kao izravna posljedica negativnih kretanja na svjetskom financijskom tržištu, početkom listopada bio je zabilježen snažan odljev deviznih depozita stanovništva iz bankovnog sustava. Promptnom reakcijom poslovnih banaka i Vlade RH odljev depozita vrlo je brzo zaustavljen. Poslovne banke dodatno su se zadužile u inozemstvu i višestruko povećale stanje svoje devizne blagajne. HNB je ukinuo graničnu obveznu pričuvu, čime je osloboodio prethodno izdvojena devizna sredstva poslovnih banaka. Ukidanje granične obvezne pričuve omogućilo je, zajedno s pozajmicama matičnih inozemnih banaka, da isplata deviznih štednih uloga potaknuta nepovjerenjem dijela štediša protek-

ne bez zastoja. Vlada RH povećala je zakonom zajamčeni iznos štednje sa 100.000 na 400.000 kuna, što je uz urednu isplatu štednih uloga osnažilo povjerenje građana u bankovni sustav.

U drugoj polovini listopada povećala se potražnja za devizama, između ostalog i zbog pojačane potražnje institucionalnih investitora koji su devize iskoristili za ulaganja u inozemne vrijednosne papire. To je dovelo do razmjerno brze deprecijacije kune pa je središnja banka, u skladu sa svojom politikom održavanja stabilnog tečaja kune, intervenirala na deviznom tržištu i prodala poslovnim bankama ukupno 271 mil. EUR. Uz to, HNB nije prihvatio nijednu ponudu banaka na posljednjoj repo aukciji u listopadu, stoga je tečaj kune ponovno blago aprecirao prema euru. U studenome središnja banka nije održala nijednu deviznu aukciju, a banke su potrebe za kunskom likvidnošću namirivale na obratnim repo aukcijama. S obzirom na to da je porast potražnje za kunama tijekom prva dva mjeseca četvrtog tromjesečja bio snažan, na aukcijama je zabilježeno povećanje prometa i rast granične i vagane repo stope.

Iako je kunska likvidnost banaka u listopadu bila viša od uobičajene, snažan odljev deviznih depozita stanovništva pokrenuo je rast kamatnih stopa na međubankovnom tržištu. Prekonoćna međubankovna kamatna stopa tako je u studenome bila tri puta viša nego u rujnu. Rastu kamatnih stopa pogodovali su i segmentiranost novčanog tržišta te distribucija kunske likvidnosti nastala nakon odluke banaka da ne sudjeluju u deviznoj aukciji koju je HNB organizirao prilikom preuzimanja Ine.

Zbog takvih kretanja na tržištu novca, te imajući na umu financijske potrebe države kao i domaćih poduzeća u budućem razdoblju, HNB je u studenome izmijenio Odluku o obveznoj pričuvu. Budući da je stopa obvezne pričuve spuštena sa 17% na 14%, pri obračunu u prosincu poslovnim bankama oslobodit će se znatan dio prethodno steriliziranih sredstava (više od 8,0 mlrd. kuna).

Monetarna kretanja u trećem i na početku četvrtog tromjesečja obilježilo je i umjeren rast plasmana banaka nebankarskom sektoru. Njihov rast u prvih deset mjeseci nije premašio ograničenja koja je propisala središnja banka, a godišnja stopa rasta ukupnih plasmana na kraju listopada iznosila je 12,0%. U strukturi plasmana usporio se rast kredita odobrenih stanovništvu, ponajviše zbog sporijeg rasta stambenih kredita, dok se istodobno ubrzao rast plasmana poduzećima. Takva kretanja u skladu su s uvjetima na međunarodnom financijskom tržištu, koje karakterizira otežan pristup kapitalu, pa su se poduzeća u većoj mjeri okrenula domaćim izvorima financiranja. Pritom je zabilježen snažan rast kamatnih stopa na kratkoročne i dugoročne kredite trgovačkim društvima, a smanjene su kamatne stope na pojedine dugoročne kredite stanovništvu.

Nepovoljna kretanja zabilježena su i na hrvatskom tržištu kapitala pa se smanjenje prometa dionica te osjetan pad cijena većine dionica uvrštenih na Zagrebačku burzu nastao i tijekom trećeg tromjesečja, a dodatno se intenzivirao u listopadu i studenome. Za razliku od toga, u trećem je tromjesečju zabilježen blagi porast prometa na domaćem tržištu dužničkih vrijednosnih papira, unatoč vrlo malom broju novih dužničkih izdanja u tom razdoblju. Aktivnost na tržištu

dužničkih vrijednosnih papira posebno se pojačala u rujnu, što je rezultiralo porastom vrijednosti obvezničkog indeksa CROBIS. Međutim, na kraju studenoga 2008. ona je ipak bila znatno manja.

Na tekućem računu platne bilance u trećem je tromjesečju 2008. ostvaren pozitivan saldo, i to zahvaljujući dobrim prihodima od turizma, čiji se godišnji rast ubrzao u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. S druge strane, primjetno ubrzanje rasta manjka u međunarodnoj razmjeni robe, uvelike određeno kretanjima u razmjeni nafte i naftnih derivata, utjecalo je na smanjenje spomenutog viška na tekućem računu u usporedbi s trećim tromjesečjem 2007. Pogoršanje rezultata u promatranom razdoblju zabilježeno je i na računima faktorskih dohodaka i tekućih transfera, i to zbog rasta rashoda.

U prvih se deset mjeseci 2008. saldo u međunarodnoj robnoj razmjeni (izraženoj u američkim dolarima prema stalnom tečaju) pogoršao u usporedbi s istim razdobljem 2007. za četvrtinu, što je rezultat dvostruko bržeg rasta uvoza nego izvoza. Rast ukupnoga robnog izvoza u promatranom se razdoblju primjetno usporio, premda su njegovu rastu znatno pridonosili energenti, a u nešto manjoj mjeri i ostala transportna oprema. Slično kao i kod izvoza, najjači utjecaj na ubrzanje rasta ukupnoga robnog uvoza imali su energenti i brodovi. Isključite li se iz ukupnog uvoza odsjeci kojima oni pripadaju, njegova je stopa rasta upola manja, a to se usporevanje može pripisati slabljenju rasta uvoza raznih prehrambenih proizvoda, gotovih proizvoda i odjeće.

Na računu kapitalnih i financijskih transakcija tijekom trećeg tromjesečja 2008. zabilježen je neto odljev kapitala. Tome je najviše pridonijelo sezonski uobičajeno smanjenje inozemnih obveza poslovnih banaka, ali i neto odljev s osnove portfeljnih ulaganja. Neto inozemna izravna ulaganja bila su, zbog manjih ulaganja u Hrvatsku, znatno niža nego u trećem tromjesečju prethodne godine.

Ukupan inozemni dug na kraju listopada 2008. dosegnuo je 37,7 mlrd. EUR. Rast inozemnog duga većinom je posljedica nastavka snažnoga inozemnog zaduživanja trgovačkih društava, ali i inozemnog zaduživanja sektora države. Nasuprot tome, inozemni dug poslovnih banaka bio je tek nešto niži nego na kraju 2007. jer su se, nakon znatnog smanjenja inozemnog duga u prvih devet mjeseci, banke u listopadu zadužile u inozemstvu za gotovo isti iznos kako bi nadomjestile odljev depozita stanovništva.

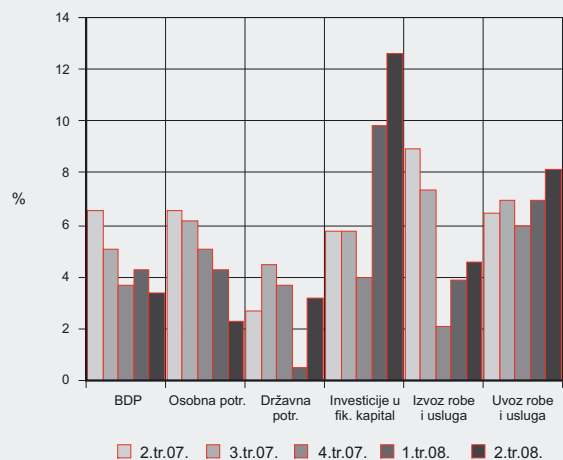
Tijekom prvih osam mjeseci 2008. godine fiskalna kretanja bila su obilježena snažnim godišnjim rastom prihoda konsolidirane središnje države, dok je povećanje državnih rashoda bilo nešto slabije. Zamjetan rast prihoda posljedica je prije svega rasta potrošačkih cijena i pojačanoga robnog uvoza, relativno povoljnih kretanja na tržištu rada i dobrih poslovnih rezultata hrvatskih poduzeća u 2007. godini. S druge strane, rast rashoda bio je umjereniji ponajprije zbog privremenog financiranja koje zakonski ograničava državnu potrošnju tijekom prvog tromjesečja. Kako je investicijska aktivnost države znatno smanjena u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, u prvih osam mjeseci ostvaren je višak konsolidirane središnje države od 2,8 mlrd. kuna.

Potražnja

Prema procjeni tromjesečnog obračuna BDP-a tijekom prve polovine 2008. ostvaren je godišnji rast realne gospodarske aktivnosti od 3,8%¹, što je zamjetno niže nego u istom razdoblju prethodne godine. Usporena dinamika gospodarske aktivnosti u prvih šest mjeseci 2008. ponajviše je posljedica kretanja potrošnje kućanstava, koja je reagirala na nepovoljne promjene u raspoloživom dohotku te slabljenje potrošačkog optimizma. U istom smjeru djelovale su i promjene u državnoj potrošnji, što se najvećim dijelom može pripisati učincima privremenog financiranja s početka godine. Također, zbog znatno bržega godišnjeg porasta robnog uvoza u odnosu na izvoz, razdoblje od siječnja do lipnja bilo je obilježeno pogoršanjem vanjske neravnoteže. S druge strane, u promatranom je razdoblju zabilježena snažna investicijska aktivnost privatnog sektora, koja je rezultirala visokim godišnjim porastom bruto investicija u fiksni kapital. Ta je sastavnica agregatne potražnje u prvom polugodištu ove godine bila glavni pokretač gospodarskog rasta.

Dostupni mjesečni pokazatelji gospodarskih kretanja (realni i financijski) za treće tromjesečje 2008. upućuju na to da je promatrano razdoblje bilo obilježeno dodatnim usporavanjem gospodarske aktivnosti. To se dobrim dijelom može objasniti ubrzanim rastom potrošačkih cijena i s time povezanim niskim rastom realnoga raspoloživog dohotka stanovništva, prevladavajućim potrošačkim pesimizmom te nepovoljnim promjenama u inozemnom makroekonomskom okružju. Prema desezoniranim podacima u razdoblju od srpnja do rujna ostvareno je godišnje smanjenje realnog prometa od trgovine na malo, a zabilježena je i kontrakcija realne maloprodaje u odnosu na prethodno tromjesečje, što upućuje na nastavak slabljenja privatne potrošnje. Dinamika je građevinskih radova tijekom srpnja i kolovoza bila umjerenija

Slika 1.
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD I
KOMPONENTE AGREGATNE POTRAŽNJE
originalni podaci, realne godišnje stope rasta

Izvor: DZS

¹ Podaci za razdoblje od prvog tromjesečja 2005. do drugog tromjesečja 2008. privremeni su i osnivaju se na DZS-ovoj procjeni tromjesečnog obračuna BDP-a.

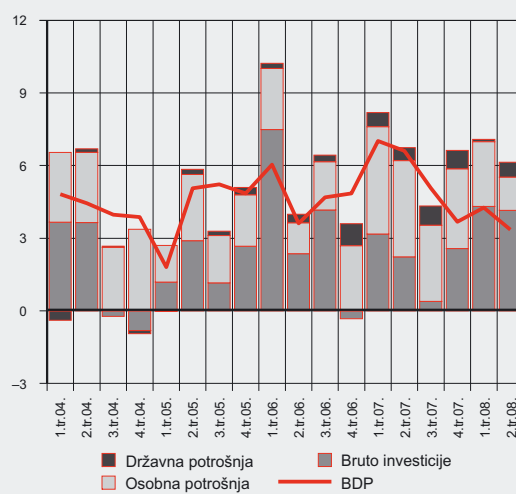
nego u prvom polugodištu 2008., što upućuje na usporavanje godišnjeg rasta bruto investicija u fiksni kapital. Nepovoljna kretanja također potvrđuje smanjena tekuća proizvodnja potrošačkih i investicijskih dobara koju prati ubrzano kumuliranje njihovih zaliha. Međunarodnu razmjenu u razdoblju od srpnja do rujna obilježio je blagi oporavak robnog izvoza, koji je podržao relativno stabilan rast izvoza robe i usluga unatoč umjerenijoj realnoj potrošnji stranih turista. S druge strane, čini se da je realna potražnja za proizvodima inozemnog podrijetla neznatno oslabjela, a kako je roba dominantna kategorija u strukturi ukupnog uvoza robe i usluga, njegov se realni godišnji rast najvjerojatnije usporio.

Domaća potražnja

Domaća je potražnja tijekom prve polovine 2008. pridonijela realnom rastu BDP-a sa 6,8 postotnih bodova, na što je poglavito utjecao snažan porast investicija u fiksni kapital. S druge strane, doprinos finalne potrošnje realnom rastu,

Slika 2.

STOPE RASTA BDP-a (u %) I RELATIVNI DOPRINOSI
KATEGORIJA DOMAĆE POTRAŽNJE (u postotnim bodovima)
originalni podaci, stalne cijene

Izvor: DZS

iako pozitivan, bio je zamjetno umjereniji od onog zabilježenog tijekom istog razdoblja 2007. Pozitivan doprinos gospodarskom rastu dala je i kategorija promjene zaliha, no valja napomenuti da ona sadrži i statističku diskrepanciju proizaslu iz usklađivanja proizvodne i rashodne metode obračuna BDP-a.

Osobna potrošnja

Godišnji rast potrošnje kućanstava tijekom prvog polugodišta postupno je slabio zbog nepovoljnih promjena u izvorišta njezina financiranja, ali i zbog učinaka slabljenja potrošačkog optimizma. Prosječna stopa promjene ove sastavnice agregatne potražnje u prvih je šest mjeseci 2008. iznosila 3,2%, pri čemu je njezin doprinos realnom rastu BDP-a iznosio 2,0 postotna boda.

Realni i financijski navješćujući pokazatelji kretanja osobne potrošnje dostupni na mjesečnoj razini upućuju na daljnje slabljenje njezine dinamike tijekom trećeg tromjesečja. Tako je u promatranom razdoblju zabilježena negativna godišnja

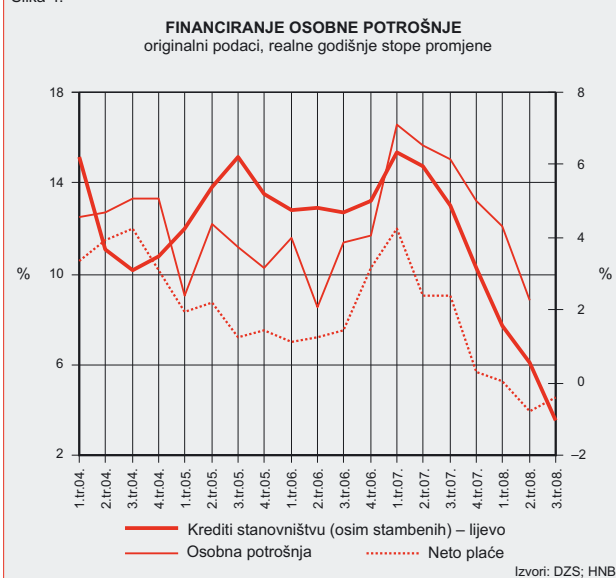
Slika 3.

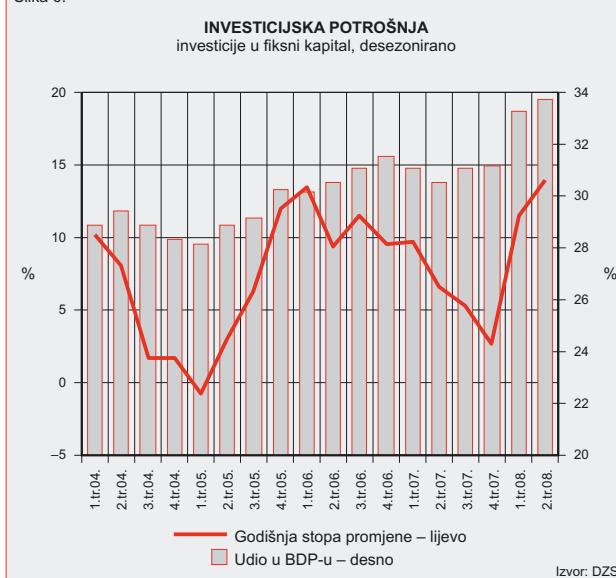
Slika 5.

Slika 4.

Slika 6.

stopa promjene realnog prometa od trgovine na malo te smanjen realni uvoz i domaća proizvodnja dobara namijenjenih širokoj potrošnji. Istodobno su se nastavile nepovoljne promjene u glavnim redovitim i neredovitim izvorima potrošnje kućanstava. Godišnji je rast realne mase neto plaća zbog ubrzanog rasta potrošačkih cijena i usporavanja dinamike broja zaposlenih osoba (prema HZMO-u)² ostao umjeren. Znatno su se usporili i realni plasmani banaka stanovništvu u obliku potrošačkih kredita, što je vjerojatno rezultat djelovanja činitelja i na strani ponude (restriktivniji uvjeti odobravanja kredita) i na strani potražnje. Također, realni tekući transferi stanovništvu smanjili su se na godišnjoj razini, a na privatnu se potrošnju u trećem tromjesečju nepovoljno odrazilo i vidljivo godišnje smanjenje isplata stanovništvu na osnovi duga umirovljenicima (u lipnju). Valja napomenuti da je na slablje-

nje privatne potrošnje u promatranom razdoblju upućivao i zamjetan pad optimizma trgovaca zabilježen u Konjunkturinom testu Privrednog vjesnika provedenom krajem lipnja.

U skladu s kretanjima izvora financiranja potrošnje kućanstava indeks potrošačkog optimizma zadržao se tijekom trećeg tromjesečja znatno ispod svog dugoročnog prosjeka, a pesimistično raspoloženje među potrošačima bilo je primjetno i na početku posljednjeg tromjesečja (anketno istraživanje HNB-a za listopad 2008.). Na to su vjerojatno utjecala i negativna kretanja na tržištu kapitala.

Investicijska potrošnja

Prosječni godišnji rast bruto investicija u fiksni kapital u prvom je polovini godine iznosio 11,3%, ponajprije zahvaljujući snažnom intenzitetu ulaganja privatnog sektora u nestambene građevinske objekte. Tako su, unatoč istodobnom smanjenju neto nabave dugotrajne nefinancijske imovine opće države, kapitalne investicije najviše pridonijele gospodarskom rastu u promatranom razdoblju.

2 Broj osiguranika pri HZMO-u pouzdaniji je kratkoročni pokazatelj kretanja zaposlenosti jer su recentni podaci DZS-a o zaposlenima po djelatnostima privremeni (konačni podaci bit će objavljeni u travnju 2009.).

Tijekom srpnja i kolovoza građevinska je aktivnost nastala snažno rasti, no umjerenijim tempom nego u prvih šest mjeseci⁵. Ujedno je u trećem tromjesečju smanjen obujam tekuće proizvodnje uz istodobno gomilanje zaliha investicijskih dobara. U prilog očekivanjima umjerenije investicijske aktivnosti govore i nepovoljna kretanja neto narudžba i izdanih odobrenja za građenje tijekom prvog polugodišta. S druge strane, u skladu s rebalansom državnog proračuna za 2008. i izmijenjenim financijskim planovima izvanproračunskih korisnika, tijekom druge polovine godine vjerojatno je došlo do blagog oporavka dinamike javnih investicija (ponajprije zbog izgradnje prometne infrastrukture). To je u određenoj mjeri podržalo rast ukupnih kapitalnih ulaganja u tom razdoblju. S obzirom na spomenuto čini se da su bruto investicije u fiksni kapital tijekom drugog polugodišta 2008. ostale glavni pokretač gospodarskog rasta, iako u nešto manjoj mjeri nego u prva dva tromjesečja.

Državna potrošnja

Državna je potrošnja u prvom polugodištu 2008. realno porasla za 1,8% u odnosu na isto razdoblje 2007., dobrim dijelom zbog učinaka privremenog financiranja s početka godine. Uočljivo ubrzanje godišnjeg rasta državne potrošnje tijekom drugog tromjesečja posljedica je povećanja rashoda za korištenje dobara i usluga, dok je realni rast izdataka za naknade zaposlenima ostao stabilan.

Prema podacima MF-a o prihodima i rashodima konsolidirane opće države, rashodi za korištenje dobara i usluga u trećem tromjesečju 2008. nominalno su porasli za 9,1% (isključujući HAC). S obzirom na to da je godišnja inflacija na razini cijeloga trećeg tromjesečja 2008. bila visoka, ova je sastavnica državne potrošnje na godišnjoj razini realno porasla znatno manje. Nadalje, prema privremenim podacima DZS-a o broju zaposlenih po djelatnostima, tijekom trećeg tromjesečja nastavio se stabilan godišnji rast realnih rashoda za naknade zaposlenima u državnoj upravi i javnim služba-

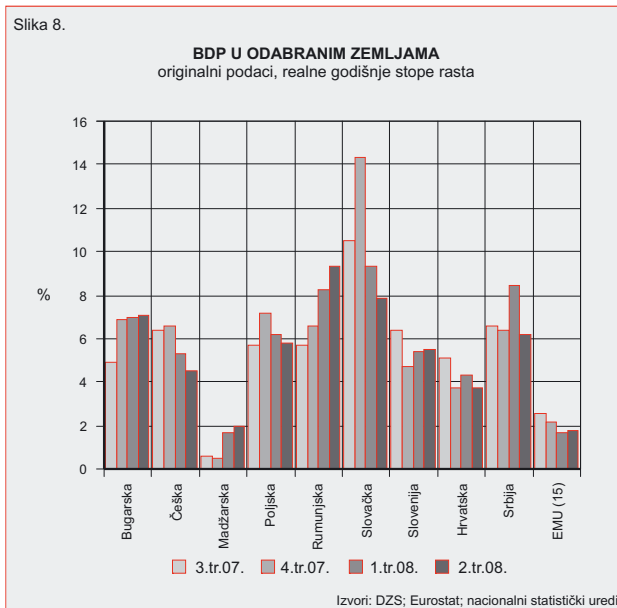
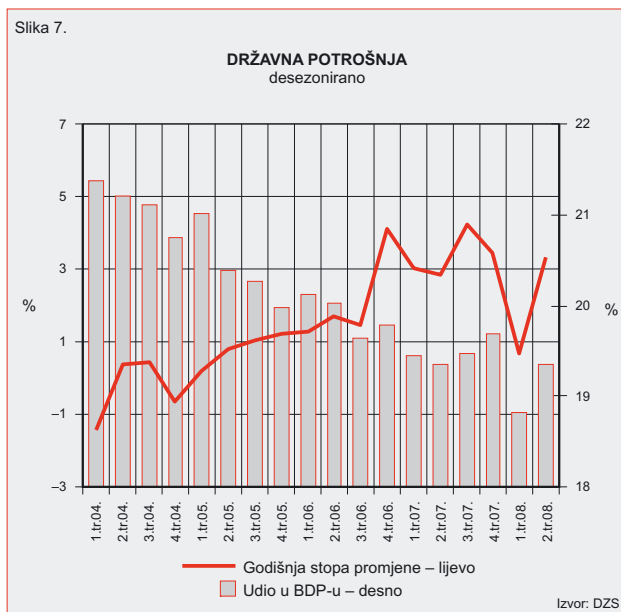
ma. Tako je državna potrošnja u promatranom razdoblju vjerojatno ostvarila nešto skromniju dinamiku nego u drugom tromjesečju.

Neto inozemna potražnja

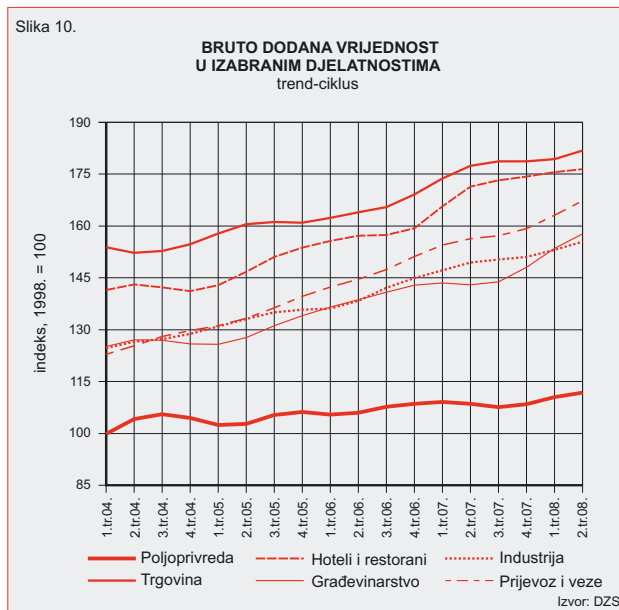
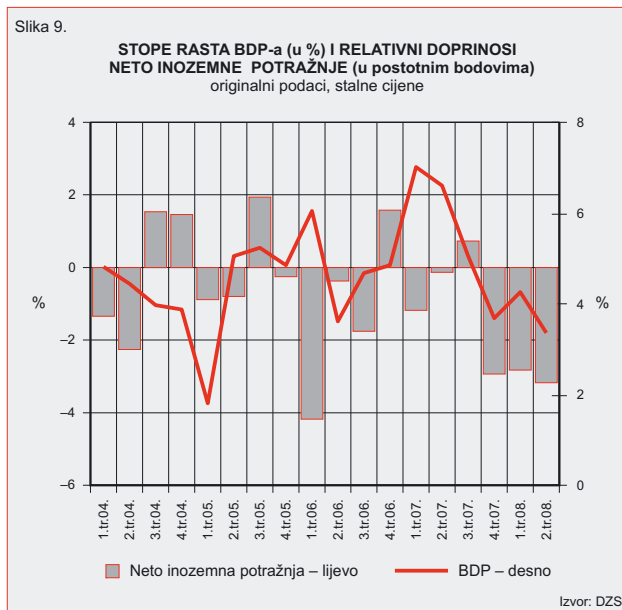
Kretanja u međunarodnoj razmjeni u prvom polugodištu 2008. utjecala su na pogoršanje vanjske neravnoteže domaćega gospodarstva. U skladu s time doprinos neto izvoza u promatranom je razdoblju iznosio negativna 3,0 postotna boda. To ponajprije treba pripisati zamjetno bržem rastu robnog uvoza u odnosu na izvoz, ponajprije zbog uvoza brodova i letjelica (helikoptera i zrakoplova), dok je istodobno inozemna potražnja za proizvodima domaćeg podrijetla postupno slabjela. Nepovoljna kretanja u robnoj razmjeni tijekom promatranog razdoblja bila su djelomično ublažena znatnim godišnjim porastom izvoza usluga.

Nepovoljne promjene u međunarodnom okružju iz prve polovine godine bile su primjetne i tijekom trećeg tromjesečja 2008. Tzv. brza procjena BDP-a koju objavljuje Eurostat pokazuje da se razina BDP-a u zemljama iz eurozone u razdoblju od srpnja do rujna smanjila drugo tromjesečje zaredom, pa je time potvrđena recesija gospodarstva u eurozoni. Istodobno se smanjio realni BDP na razini cijele Europske unije. Također, indeks ekonomskog raspoloženja nastavio je opadati tijekom trećeg tromjesečja, što je posljedica pesimizma koji prevladava i kod potrošača i kod poduzeća u EU.

Unatoč navedenim kretanjima desezonirani podaci DZS-a o robnoj razmjeni s inozemstvom pokazuju kako je tijekom trećeg tromjesečja došlo do oporavka domaćega robnog izvoza, čemu je ponajviše pridonijelo jačanje inozemne potražnje za investicijskim proizvodima, posebice intermedijarnima. Čini se da je istodobno domaća potražnja za uvoznim robom u odnosu na prethodno tromjesečje realno oslabjela. S druge strane, promjene u međunarodnom makroekonomskom okružju utjecale su na potražnju za domaćim uslugama te je u razdoblju od srpnja do rujna zabilježen razmjerno skroman godišnji porast broja evidentiranih noćenja i dolazaka inozemnih gostiju. Isto je tako njihova realna prosječna potrošnja

⁵ Budući da ulaganja u građevinske radove čine više od polovine ukupnih investicija u fiksni kapital, ostvareni intenzitet građevinskih radova relativno je pouzdan pokazatelj kretanja kapitalnih investicija.

bila nešto umjerenija, što se vjerojatno odrazilo na stagnaciju realnog izvoza usluga.

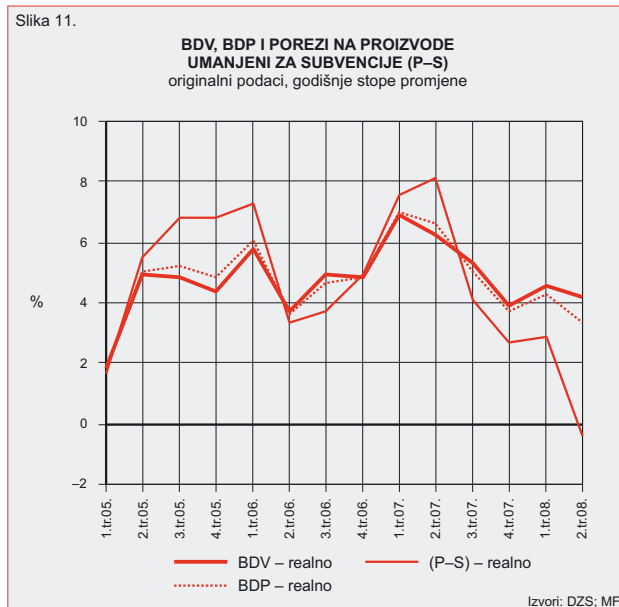
Proizvodnja

Promatramo li proizvodnu stranu, BDV stvoren u gospodarstvu tijekom prvih je šest mjeseci 2008. bio za 4,4% veći nego u istom razdoblju prethodne godine. Pritom je dinamika BDV-a tijekom drugog tromjesečja oslabijela u odnosu na početak godine, u čemu se ponajprije ogleda umjereniji intenzitet domaće potražnje za uslugama i robom, ali i nepovoljni poticaji potražnje formirane na inozemnim tržištima. Doprinos uslužnog sektora realnom rastu dodane vrijednosti u promatranom je razdoblju iznosio 2,6 postotnih bodova, a ukupni doprinos djelatnosti industrije, građevinarstva i poljoprivrede 2,1 postotni bod⁴.

Što se tiče pojedinih područja djelatnosti, najsnažniji godišnji rast u prvom polugodištu 2008. zabilježen je kod građevinarstva, koje je uz financijsko posredovanje najviše pridonijelo ukupnom rastu BDV-a u prvoj polovini 2008. S druge strane, u područjima hoteli i restorani te trgovina bilo je primjetno usporeno formiranje BDV-a u odnosu na prošlu godinu. Slične su bile i promjene u dinamici BDV-a djelatnosti industrije.

U prvoj polovini 2008. stopa rasta realnog BDV-a nadmašila je onu BDP-a za 0,6 postotnih bodova. Tome su u većoj mjeri pridonijela kretanja u drugom tromjesečju, kada je došlo do zamjetnog usporavanja godišnjeg rasta prihoda države od indirektnih poreza, dok se rast subvencija trgovačkim društvima unutar i izvan javnog sektora prilično intenzivirao.

Tijekom trećeg tromjesečja gospodarska se aktivnost nastavila usporavati. Tako je u promatranom razdoblju bilo uočljivo opadanje razina industrijske proizvodnje kod svih kategorija proizvoda, pri čemu je zabilježen tek neznatan godišnji

rast ukupne industrijske proizvodnje. Istodobno su se zalihe gotovih proizvoda ubrzano kumulirale, što upućuje na daljnje slabljenje potražnje za industrijskim proizvodima. Poslovni je optimizam u ovom području gospodarstva blago oslabio. Razdoblje od srpnja do rujna obilježila je negativna godišnja stopa promjene realnog prometa od trgovine na malo, na što je još početkom promatranog razdoblja upućivao snažan pad pouzdanja trgovaca. Takva su kretanja djelomice posljedica nepovoljnih promjena u realnim dohocima, koje je uvjetovao rast inflacije, ali i zamjetan pesimizam potrošača. U određenoj im je mjeri vjerojatno pridonijela i umjerenija realna potražnja stranih gostiju, za čija je evidentirana noćenja i dolaski zabilježen razmjerno skroman godišnji porast. S druge strane, u prva dva mjeseca drugog polugodišta građevinska aktivnost nastavila je snažno rasti, no slabijim tempom nego u prvom polugodištu.

⁴ Doprinos kategorije UFPIM (usluge financijskog posredovanja indirektno mjerene) bio je negativan i iznosio je 0,3 postotna boda.

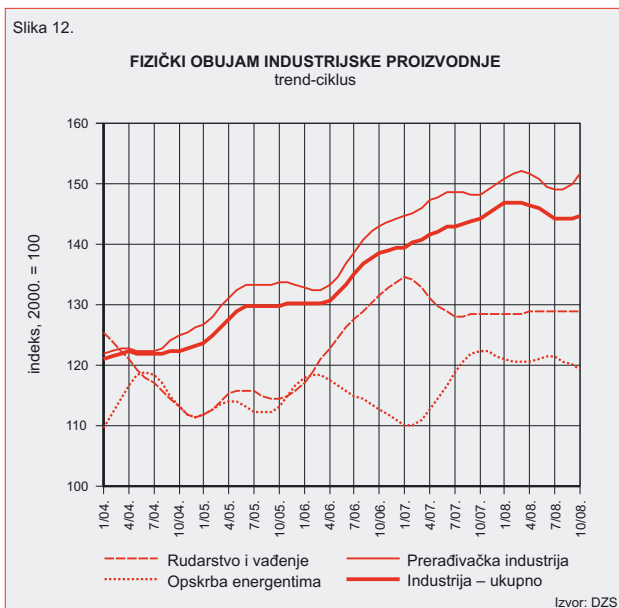
Industrija

Dodana vrijednost ostvarena u industriji tijekom prvih je šest mjeseci 2008. bila za 4,1% veća u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Pritom je tijekom promatranog razdoblja bilo uočljivo postupno usporavanje potražnje za industrijskim proizvodima, i domaće i inozemne. Budući da BDV industrije čini tek nešto manje od jedne trećine ukupne bruto dodane vrijednosti gospodarstva, ova je djelatnost u razdoblju od siječnja do lipnja 2008. pojedinačno najznačajnije pridonijela ukupnom gospodarskom rastu.

Sezonski i kalendarski prilagođeni podaci pokazuju da je u trećem tromjesečju razina ukupne industrijske proizvodnje nastavila opadati, a njezina se godišnja stopa rasta spustila na samo 0,2%. U istom su se razdoblju zalihe gotovih proizvoda ubrzano kumulirale, što upućuje na slabljenje potražnje, i to ponajprije njezine domaće sastavnice. Privremeni podaci DZS-a o zaposlenima po djelatnostima u promatranom razdoblju pokazuju da su negativna kretanja broja zaposlenih osoba u ovom području gospodarstva sve izraženija, a prati ih i pad poslovnog optimizma.

Što se tiče glavnih industrijskih grupacija (GIG), kontrakcija proizvodnje u odnosu na prethodno tromjesečje bila je primjetna kod potrošačkih i posebice kod investicijskih proizvoda. Proizvodnja dobara namijenjenih investiranju u trećem se tromjesečju odvijala uz snažan rast njihovih zaliha, što je, ponajprije kod intermedijarnih dobara, bilo uzrokovano slabljenjem domaće potražnje. Kod netrajnih dobara namijenjenih širokoj potrošnji smanjenje tekuće proizvodnje bilo je nešto blaže nego u slučaju investicijskih proizvoda, no zamjetno kumuliranje njihovih zaliha također upućuje na smanjenu potražnju. Zabilježeni su i pad proizvodnje trajnih potrošačkih dobara te istodobno smanjenje njihova uvoza, što se vjerojatno može objasniti pojačanom osjetljivošću ove kategorije dobara na promjene u realnom dohotku i pouzdanju potrošača.

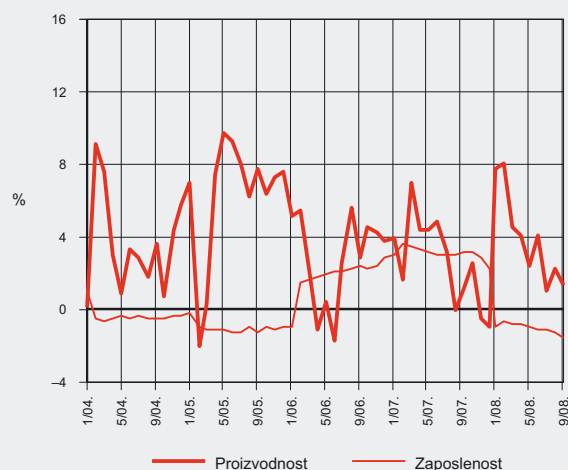
Kretanja u industrijskoj proizvodnji tijekom trećeg tromjesečja uobičajeno su odražavala promjene u njezinu najznačajnijem području, prerađivačkoj industriji, čija je godišnja

Slika 13.

PROIZVODNOST RADA I ZAPOSLENOST U INDUSTRIJI

desezonirano, godišnje stope promjene

Napomena: Podaci o broju zaposlenih osoba od veljače 2008. privremeni su.

Izvor: DZS

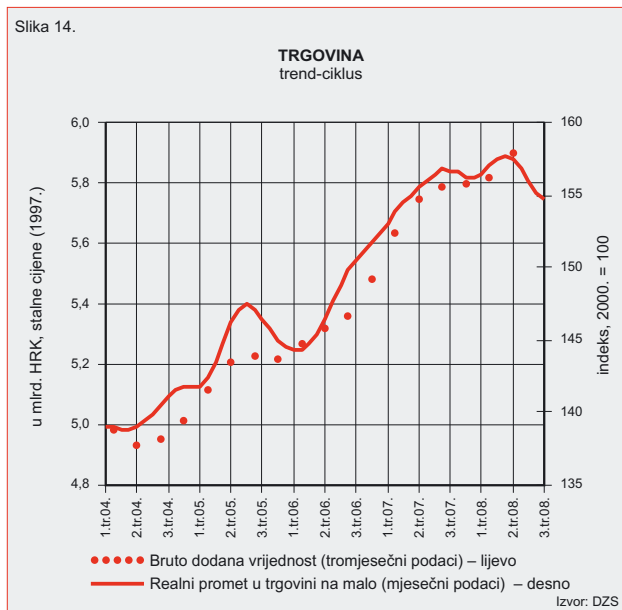
stopa promjene u promatranom razdoblju bila negativna, što je posljedica smanjivanja obujma proizvodnje u većini pripadajućih djelatnosti. Tijekom trećeg tromjesečja godišnja stopa rasta proizvodnje u području opskrbe energentima bila je niska, djelomice zbog nepovoljnog učinka baznog razdoblja. Istodobno se proizvodnja u području rudarstva i vađenja smanjila na godišnjoj razini. Pritom je razina proizvodnje bila posebice niska u rujnu, kad su u objema djelatnostima koje pripadaju ovom području (vađenje sirove nafte i zemnog plina te vađenje ostalih ruda i kamena) ostvarene negativne godišnje stope promjene. Zanimljivo je spomenuti snažno kumuliranje zaliha u djelatnosti vađenja ostalih ruda i kamena u razdoblju od srpnja do rujna, što se vjerojatno može povezati s umjerenijom potražnjom građevinara.

U razdoblju od srpnja do rujna nastavilo se usporavanje godišnjeg rasta proizvodnosti rada u industriji, koje je započelo krajem prvog tromjesečja 2008. godine. To je u potpunosti posljedica opadanja razina industrijske proizvodnje, dok se s druge strane zaposlenost u ovom području gospodarstva, prema privremenim podacima DZS-a, smanjivala. Nakon revizije privremenih podataka o broju zaposlenih po djelatnostima, koja se očekuje u travnju 2009., stopa rasta proizvodnosti rada u industriji zabilježena u promatranom razdoblju (1,6% prema desezoniranim podacima) vjerojatno će biti snižena.

Trgovina

BDV područja trgovina u prvih je pola godine bio za 2,9% veći u odnosu na isto razdoblje 2007. Razmjerno nizak rast dodane vrijednosti u ovom području gospodarstva tijekom promatranog razdoblja (prosječan rast na razini cijele 2007. godine iznosio je 7,5%), može se pripisati slabljenju osobne potrošnje. Na to su utjecale nepovoljne promjene u glavnim redovitim i neredovitim izvorima njezina financiranja, koje je istodobno pratilo kontinuirano slabljenje potrošačkog optimizma.

Skroman godišnji rast kupovne moći raspoloživog dohotka stanovništva u uvjetima ubrzanog rasta potrošačkih cijena

i potrošački pesimizam nepovoljno su se odrazili na kretanje realnog prometa od trgovine na malo tijekom trećeg tromjesečja 2008. godine. Tako se tijekom tog razdoblja razina realne maloprodaje nastavila smanjivati, što je rezultiralo negativnom godišnjom stopom promjene (2,4%, prema desezoniranim podacima). Navedenom godišnjem smanjenju obujma prometa od maloprodaje vjerojatno je pridonijela i umjerenija potrošnja stranih turista.

Što se tiče trgovačkih struka, zabilježeno je zamjetno godišnje smanjenje prometa od motornih goriva i maziva, čemu je vjerojatno pridonio osjetan rast cijena naftnih derivata. Negativna godišnja stopa promjene bila je primjetna i kod prometa od trgovine motornim vozilima, što je posljedica opadanja potražnje i fizičkih i pravnih osoba. Zanimljivo je spomenuti da je prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova u razdoblju od srpnja do rujna zabilježeno izrazito visoko godišnje smanjenje broja novoregistriranih automobila.

Građevinarstvo

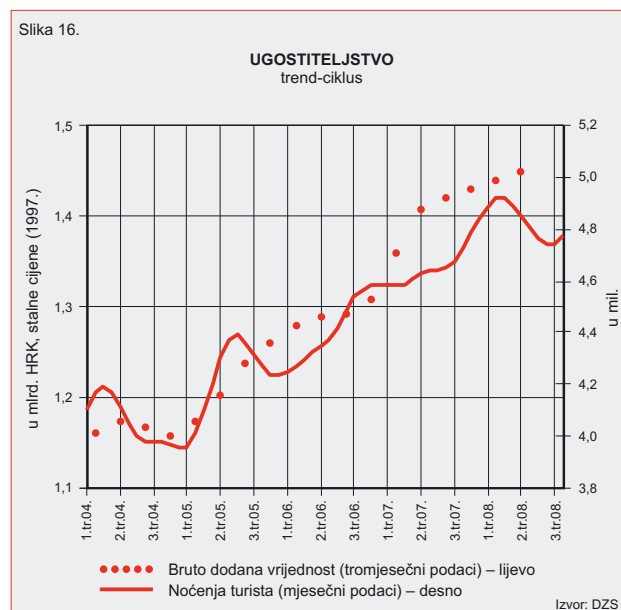
Potaknut snažnom investicijskom aktivnošću privatnog sektora u nestambenu gradnju (sportski, turistički i trgovački objekti), godišnji rast BDV-a građevinarstva u prvih šest mjeseci 2008. bio visok i iznosio je 9,1%. Te su investicije u potpunosti uspjele nadoknaditi smanjeni intenzitet ulaganja u izgradnju stanova uvjetovan opadanjem potražnje i manji obujam javnih ulaganja.

Indeks fizičkog obujma građevinskih radova, mjereno brojem odrađenih radnih sati radnika na gradilištima, u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja 2008. nastavio snažno rasti. Ipak, njegova je dinamika bila niža nego u prvom polugodištu. Ostvarenim rastom u promatranom razdoblju i dalje su se isticali radovi na zgradama, dok je rast radova na ostalim građevinama bio nešto umjereniji. Prethodeći pokazatelji građevinske aktivnosti upućuju na slabljenje njezina rasta s približavanjem kraja godine. Tako je broj izdanih dozvola za građenje zgrada u prvih šest mjeseci 2008. bio zamjetno niži nego u istom razdoblju prethodne godine. Umjereniji intenzitet budućih kretanja građevinske aktivnosti djelomice

navješćuje i vrijednost novih narudžba u prvih šest mjeseci 2008. godine. Isto je tako iznos odobrenih stambenih kredita u trećem tromjesečju znatno smanjen na godišnjoj razini, što uz opadajući trend planiranih ulaganja stanovništva u nekretnine (prema anketnom istraživanju HNB-a), upućuje na nastavak smanjivanja potražnje za stambenim fondom. Valja napomenuti da su tome djelomice pridonijeli činitelji na strani ponude, odnosno pooštreni uvjeti kreditiranja. S druge strane, blagi povoljan utjecaj na intenzitet građevinske aktivnosti u drugoj polovini 2008. vjerojatno je imao porast ulaganja opće države.

Ugostiteljstvo

Godišnji rast BDV-a područja djelatnosti hoteli i restorani u prvom je polugodištu 2008. godine iznosio 3,4%. Pritom je u prvom tromjesečju ostvarena zamjetno viša stopa rasta BDV-a nego u razdoblju od travnja do svibnja, što je uvelike bilo posljedica utjecaja baznog razdoblja uzrokovanog učin-

Okvir 1. Procijenjeni utjecaj krize na međunarodnom financijskom tržištu na hrvatsko gospodarstvo

Velik porast cijene zaduživanja na međunarodnom tržištu kapitala i opće smanjenje potražnje na međunarodnom tržištu robe i usluga zasigurno su najvažnije posljedice krize na međunarodnom financijskom tržištu. Imajući na umu da se hrvatsko gospodarstvo, uključujući državu, banke i poduzeća, u znatnoj mjeri zadužuje u inozemstvu te s obzirom na visoki udio izvoza robe i usluga u hrvatskom BDP-u, može se očekivati da će se posljedice međunarodne financijske krize na hrvatsko gospodarstvo ponajprije ogleđati u porastu kamatnih stopa na zaduživanje u inozemstvu te smanjenju hrvatskog izvoza robe i usluga.

Radi detaljnijeg uvida u mehanizam prijenosa utjecaja porasta stranih kamatnih stopa i smanjenja hrvatskog izvoza na hrvatsko gospodarstvo napravljena je simulacija pomoću dinamičkoga stohastičkoga modela opće ravnoteže kalibriranog na hrvatskim podacima. Model nastoji obuhvatiti međusobne veze između glavnih sektora hrvatskoga gospodarstva kako bi kvantificirao učinak kombiniranog šoka porasta stranih kamatnih stopa i smanjenja izvoza na hrvatsko gospodarstvo. Rezultati simulacije modela izraženi su kao odstupanja stopa rasta određenih varijabli od njihovih dugoročnih razina (prosječnih vrijednosti ostvarenih u razdoblju od 2000. do 2007.).

U posljednjih osam godina prosječna, dugoročna stopa rasta izvoza robe i usluga iznosila je 6,7%. Model polazi od pretpostavke da će se zbog međunarodne financijske krize rast hrvatskog izvoza zaustaviti. Negativan šok na izvoz u iznosu od 7 postotnih bodova u odnosu na dugoročnu stopu rasta izvoza može se interpretirati kao stagnacija izvoza robe i usluga zbog međunarodne financijske krize. S druge strane, razlika između prinosa na eursku hrvatsku državnu obveznicu s dospeljećem 2011. i prinosa na njemačku državnu obveznicu s istim dospeljećem koristi se kao približna mjera povećanja cijene zaduživanja hrvatskoga gospodarstva u inozemstvu. Budući da se razlika prinosa s prosječnih 113 baznih bodova, koliko je iznosila od početka 2007. do sredine

rujna ove godine (vrhunac međunarodne financijske krize), povećala na 550 baznih bodova krajem studenoga (Slika 17.), u model je ugrađena pretpostavka da se cijena inozemnog zaduživanja za hrvatske banke, poduzeća i državu povećava za 4 postotna boda zbog međunarodne financijske krize.

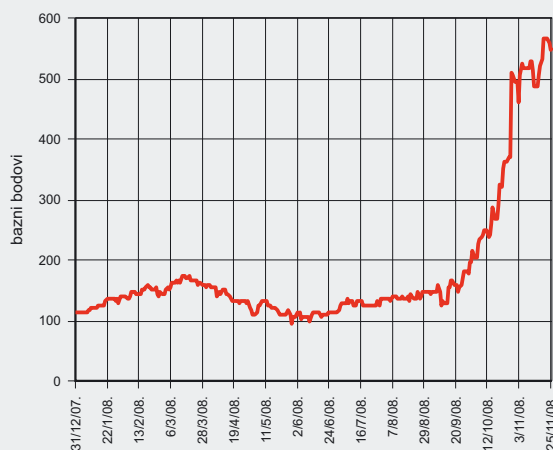
Model pokazuje kojim mehanizmima navedeni šokovi djeluju na hrvatsko gospodarstvo. Tako se nakon povećanja stranih kamatnih stopa povećavaju domaće kamatne stope jer raste cijena inozemnog zaduživanja banaka. Povećanje domaćih kamatnih stopa rezultira manjom potražnjom stanovništva i poduzeća za kreditima, stoga i manjom potražnjom za dobrima i uslugama što će na kraju dovesti do usporavanja domaće gospodarske aktivnosti, uvoza i pada cijena. Zbog smanjene domaće proizvodnje usporava se rast investicija, zaposlenosti i plaća. S druge strane, stagnacija izvoza izravno uzrokuje usporavanje gospodarske aktivnosti, koje s vremenskim pomakom rezultira smanjenjem dohotka, manjom potražnjom za dobrima, uslugama i kreditima, a to opet djeluje na smanjenje gospodarske aktivnosti te pad cijena, uvoza, investicija i zaposlenosti.

Rezultati simulacije prikazani su na Slici 18. Budući da se radi o kalibraciji parametara modela, potrebno je napomenuti da su rezultati simulacije modela, odnosno kvantitativni učinci šokova na hrvatsko gospodarstvo, osjetljivi na promjenu vrijednosti parametara. Glavni doprinos simulacije modela odnosi se na objašnjavanje mehanizma prijenosa šokova u gospodarstvu i na smjer promjene određenih varijabli koje reagiraju na šokove. Zato kvantitativne rezultate simulacije modela treba uzeti s određenim oprezom.

Zbog zajedničkog utjecaja dvaju negativnih šokova i opisanih mehanizama prijenosa može se očekivati da će se ukupna gospodarska aktivnost (mjerena BDP-om) u navedenom scenariju usporiti za 2,6 postotnih bodova: s dugoročne prosječne stope rasta od 4,6% otprilike na 2%. Smanjena potražnja za dobrima i uslugama glavni je uzrok pada inflacije od 1,5 postotnih bodova (na 1,6%), osobne potrošnje od 4,8 postotnih bodova (na 0%) i uvoza od 6,5 postotnih bodova (na 1,1%). S druge strane, zbog skupljih inozemnih iz-

Slika 17.

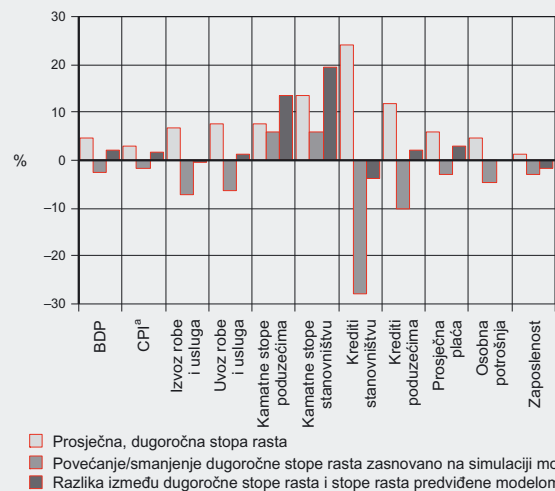
RAZLIKA IZMEĐU PRINOSA NA EURSKU DRŽAVNU OBVEZNICU REPUBLIKE HRVATSKE I NJEMAČKU DRŽAVNU OBVEZNICU S DOPIJEĆEM 2011.

Izvor: HNB

Slika 18.

UTJECAJ ŠOKA SMANJENJA IZVOZA I ŠOKA PORASTA STRANIH KAMATNIH STOPA

^a Engl CPI, Consumer Price Index = indeks potrošačkih cijena

Izvor: HNB

vora financiranja poslovne banke povisuju domaće kamatne stope (za 5,8 postotnih bodova na kredite stanovništvu i 5,9 postotnih bodova na kredite poduzećima), što naposljetku rezultira padom kredita stanovništvu od 28 postotnih bodova i padom kredita poduzećima od 10 postotnih bodova. S obzirom na to da dugoročne vrijednosti stopa rasta kred-

ita stanovništvu i poduzećima iznose 24% odnosno 12%, možemo pretpostaviti da će se iznos kredita stanovništvu realno smanjiti za 4%, dok će krediti poduzećima rasti po stopi od 2%. Konačno, manja domaća proizvodnja usporit će rast zaposlenosti i plaća za 3,1 odnosno 3 postotna boda u odnosu na njihove dugoročne razine.

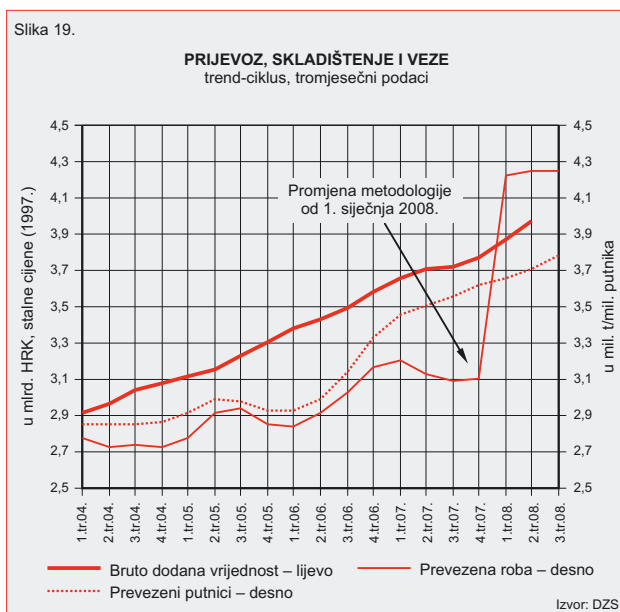
kom pomičnih blagdana (Uskrs). Valja napomenuti kako turistička potrošnja generira niz drugih, direktnih i indirektnih, učinaka na gospodarska kretanja, pa BDV hotela i restorana donekle podcjenjuje važnost turizma za domaće gospodarstvo.

Glavnu turističku sezonu, zajedno s rujnom, obilježio je razmjerno nizak godišnji porast broja ostvarenih noćenja (2,1%) i dolazaka turista (0,5%). Promotrite li se samo inozemni gosti, oni su u razdoblju od srpnja do rujna ostvarili za 2,2% više noćenja i za 0,6% više dolazaka nego u istom razdoblju 2007. Uobičajeno je najveći broj stranih turista došao iz Njemačke, Slovenije, Italije i Češke, pri čemu valja napomenuti da je broj evidentiranih noćenja gostiju iz posljednjih dviju zemalja znatno smanjen u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. S druge strane, potrebno je istaknuti visok godišnji rast noćenja gostiju iz Nizozemske i Rusije. Skromna dinamika fizičkih pokazatelja turističke potražnje može se djelomice povezati s nepovoljnim gospodarskim promjenama u većini zemalja koje su glavna emitivna tržišta domaćeg turizma. Također, aprecijacija kune prema euru u promatranom razdoblju, kao i ubrzan rast inflacije, negativno su djelovali na potrošnju inozemnih gostiju u odnosu na isto razdoblje 2007.

Prijevoz i veze

U prvom polugodištu 2008. godine BDV prijevoza, skladištenja i veza bio je za 6,5% veći u odnosu na isto razdoblje 2007. Pritom je rast ovog područja gospodarstva bio potican povoljnim kretanjima potražnje za uslugama prijevoza i telekomunikacijskim uslugama.

Godišnji porast prijevoza putnika u trećem tromjesečju

2008. (mjeren brojem prevezenih putnika) prema sezonalnim je podacima porastao za 6,4%. Pritom je po vrstama prijevoza najveći rast zabilježen u željezničkom prometu, koji je u prvom redu poticao unutarnji gradski prijevoz. To se djelomice može dovesti u vezu sa snažnim rastom cijena naftnih derivata u promatranom razdoblju, što je vjerojatno navelo stanovništvo da se intenzivnije koristi uslugama javnog prijevoza. Kretanja u prijevozu robe nije moguće sa sigurnošću procijeniti jer je u siječnju 2008. izvršena revizija istraživanja o cestovnom prijevozu robe u javnom prijevozu i za vlastite potrebe, te recentni podaci nisu usporedivi s podacima za prethodna razdoblja. Ipak, tek blagi godišnji porast izmanipuliranih tona tereta zabilježen tijekom promatranog razdoblja pri prekrcaju robe upućuje na zamjetno slabiji rast robnog prijevoza u odnosu na njegovu dinamiku u prvoj polovini godine, što je u skladu sa spomenutim slabljenjem potražnje za industrijskim proizvodima.

Djelatnost telekomunikacija u razdoblju od srpnja do rujna 2008. obilježio je priličan godišnji porast utrošenih minuta u nepokretnoj mreži, dok je broj utrošenih minuta u mobilnoj telefoniji također nastavio rasti, no umjerenijom dinamikom nego u prethodna dva tromjesečja⁵.

Tržište rada

Tržište rada tijekom prve polovine 2008. godine obilježilo je kontinuirano smanjivanje nezaposlenosti i povećavanje zaposlenosti. Slična su bila i kretanja tijekom trećeg tromjesečja, iako nešto umjerenijeg intenziteta, što se uglavnom može objasniti usporavanjem ukupne gospodarske aktivnosti. Godišnji rast nominalnih bruto plaća isplaćenih u trećem tromjesečju ove se godine usporio, dok se rast nominalnih neto plaća ubrzao. Na kretanje plaća odrazili su se i učinci izmjene Zakona o porezu na dohodak kojom je povećan neoporezivi dio dohotka te učinci uvođenja Zakona o minimalnoj plaći.

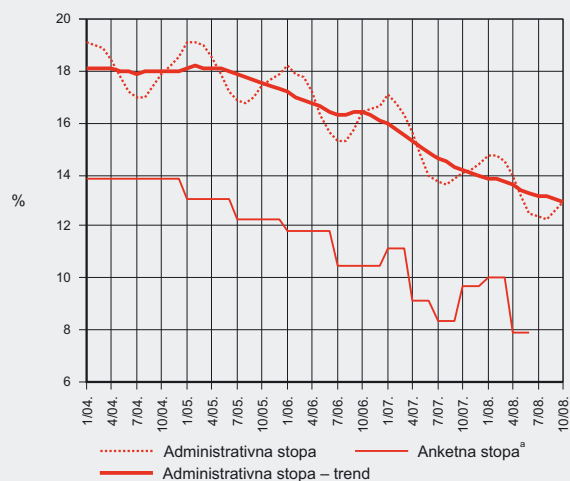
Nezaposlenost i zapošljavanje

Sredinom studenoga objavljeni su rezultati Ankete o radnoj snazi koji opisuju kretanja na tržištu rada u drugom tromjesečju 2008. godine. Anketni podaci upućuju na smanjenje nezaposlenosti i povećanje zaposlenosti, i to snažnijom dinamikom u odnosu na prethodno tromjesečje, za razliku od administrativnih pokazatelja, koji su već u tom razdoblju bili znak usporavanja pozitivnih kretanja na tržištu rada. U drugom je tromjesečju prema anketnim podacima bilo 140 tisuća

5 Od 2008. godine DZS podatke o broju utrošenih minuta u pokretnoj i nepokretnoj mreži preuzima od Hrvatske agencije za telekomunikacije. Vremenska serija podataka revidirana je od 2006., pri čemu su podaci po tromjesečjima dostupni od početka 2007. godine.

Slika 20.

ADMINISTRATIVNA I ANKETNA STOPA NEZAPOSLENOSTI

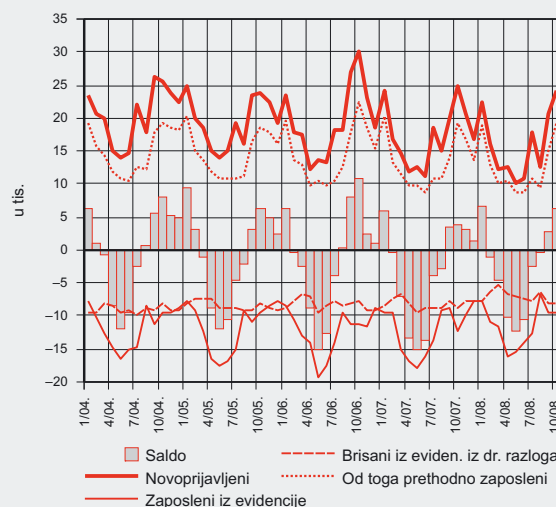

^a Od početka 2007. godine Anкета o radnoj snazi objavljuje se prema tromjesečnoj dinamici.

Izvor: DZS

Slika 22.

PROMJENE U REGISTRIRANOJ NEZAPOSLENOSTI

Izvor: HZZ

nezaposlenih, što je za 13,6% manje nego u istom razdoblju 2007., pa se stopa anketne nezaposlenosti spustila na 7,9%.

Prema administrativnim podacima sporija dinamika smanjivanja nezaposlenosti nastavljen je i tijekom druge polovine 2008. Navedenim promjenama pridonijelo je i povećanje broja nezaposlenih na mjesečnoj razini, koje je, nakon sedam mjeseci uzastopnog smanjivanja, uslijedilo na kraju rujna, kad je u evidenciji HZZ-a bilo registrirano 222.217 nezaposlenih osoba. Stopa registrirane nezaposlenosti pratila je kretanje njezine razine, pa je u trećem tromjesečju 2008. iznosila u prosjeku 12,4% (za 1,3 postotna boda manje nego u istom razdoblju 2007. godine). Prema podacima za listopad broj se nezaposlenih, kao i stopa registrirane nezaposlenosti, povećao u odnosu na mjesec prije.

Na razinu registrirane nezaposlenosti tijekom trećeg tromjesečja 2008. godine utjecalo je povećanje priljeva u evidenciju HZZ-a praćeno smanjenjem odljeva, ponajviše zbog manjeg zapošljavanja iz evidencije. U razdoblju srpanj – rujna u evidenciju HZZ-a ukupno se prijavilo 50,8 tisuća nezapo-

slenih osoba, a povećanje broja novoprijavljenih nastavilo se i tijekom listopada. Viša razina priljeva u navedenom razdoblju posljedica je vraćanja osoba koje su bile zaposlene tijekom turističke sezone u evidenciju i evidentiranja osoba koje se nakon završetka obrazovanja prijavljuju HZZ-u.

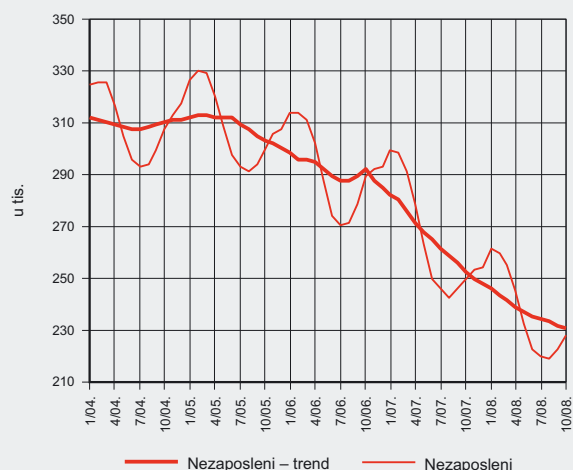
S druge strane, smanjenje odljeva iz evidencije u trećem tromjesečju u odnosu na tromjesečje prije generirano je prije svega smanjenjem zapošljavanja iz evidencije, na osnovi kojeg je ukupno zaposleno 28,9 tisuća osoba. Vidljivo smanjenje potražnje za radnicima iz evidencije HZZ-a potvrđuju i podaci o smanjenju slobodnih radnih mjesta koja poslodavci prijavljuju HZZ-u, i to u svim djelatnostima izuzevši obrazovanje, financijsko posredovanje i građevinarstvo, što je u skladu s kretanjima u gospodarstvu.

Zaposlenost

Osim navedenog smanjenja nezaposlenosti i posljednji dostupni rezultati Ankete o radnoj snazi upućuju na povećanje

Slika 21.

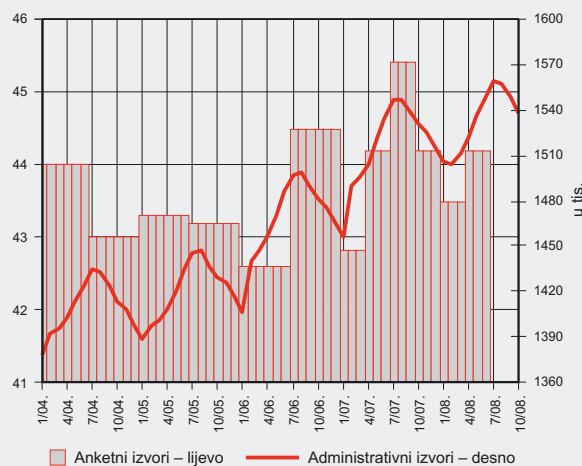
NEZAPOSLENI U EVIDENCIJI HRVATSKOG ZAVODA ZA ZAPOSŁJAVANJE

Izvor: HZZ

Slika 23.

UKUPNO ZAPOSLENI PREMA ADMINISTRATIVNIM IZVORIMA I STOPA ZAPOSLENOSTI PREMA ANKETNIM IZVORIMA

Izvor: DZS

zaposlenosti tijekom drugog tromjesečja 2008. godine. Tako je anketna zaposlenost u tom tromjesečju iznosila u prosjeku 1,638 milijuna, što je godišnje povećanje od 29 tisuća osoba (1,8%). U skladu s time anketna stopa zaposlenosti dosegla je 44,8%.

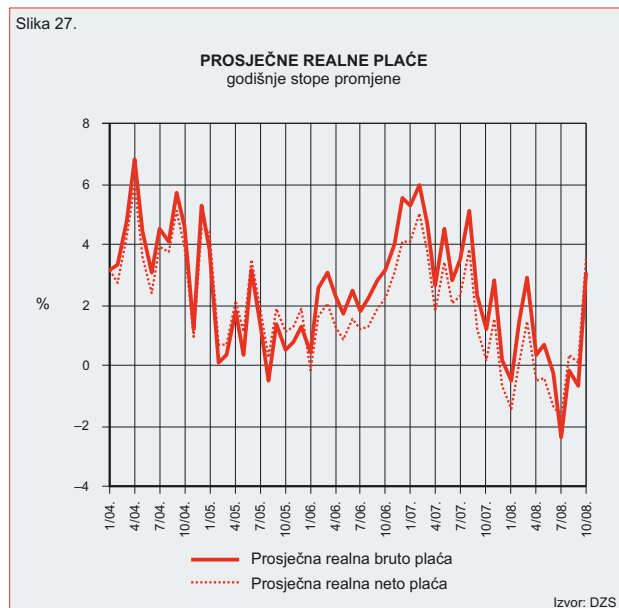
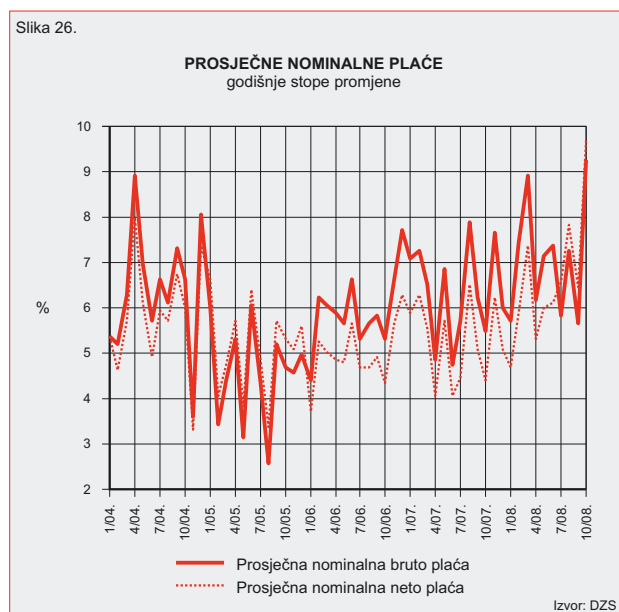
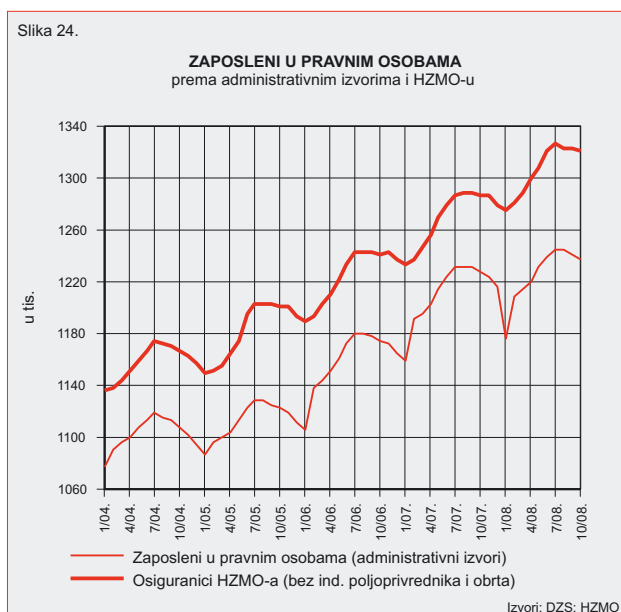
Administrativni izvori podataka upućuju na godišnji rast ukupne zaposlenosti i u trećem tromjesečju 2008., pri čemu je on bio nešto sporiji nego u prvom polugodištu. Broj osiguranika HZMO-a, koji je pouzdan kratkoročni pokazatelj zaposlenosti i ne podliježe reviziji, tijekom trećeg je tromjesečja porastao za 2,2% na godišnjoj razini. U istom je razdoblju ukupna zaposlenost prema privremenim podacima DZS-a, koji su proteklih godina značajno podcjenjivali rast zaposlenosti, povećana za 0,7%. Treba napomenuti da je spomenuta godišnja stopa promjene izračunata iz revidiranih podataka o zaposlenosti za razdoblje do siječnja 2008. i privremenih podataka nakon toga, te je vjerojatno da će nakon revizije, koja se očekuje u travnju 2009. godine, biti povećana.

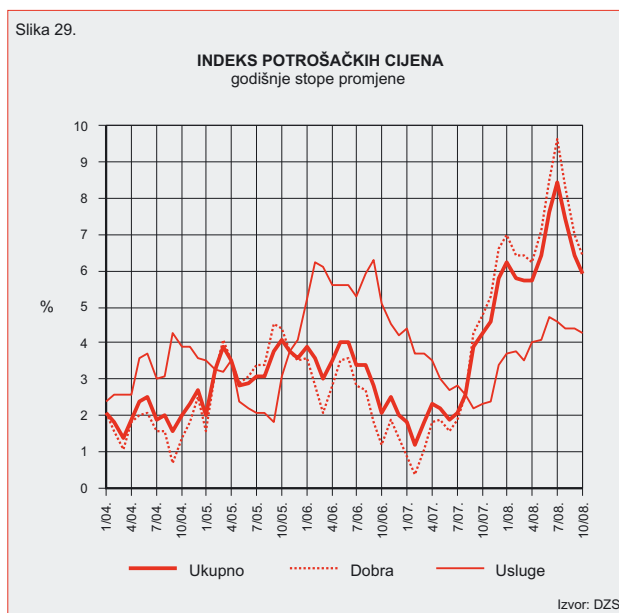
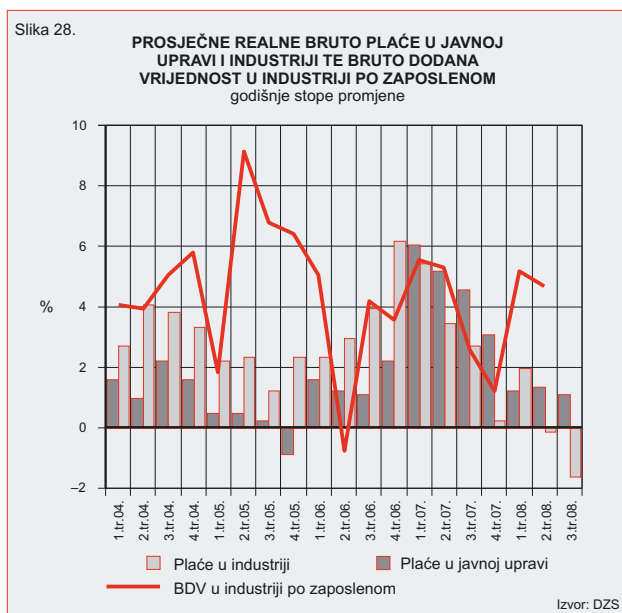
Prema podacima DZS-a najveći doprinos rastu ukupne

zaposlenosti u trećem je tromjesečju, kao i u cijeloj 2008. godini, dao broj zaposlenih u pravnim osobama, koji čine oko 80% ukupno zaposlenih. Broj zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama u promatranom je razdoblju na godišnjoj razini blago uvećan (0,4%), dok je broj individualnih poljoprivrednika koji su aktivni osiguranici HZMO-a nastavio padati.

Plaće i troškovi rada

Usporavanje godišnjeg rasta prosječne nominalne bruto plaće ostvareno tijekom drugog tromjesečja nastavilo se i u razdoblju od srpnja do rujna 2008. Istodobno se ubrzao godišnji rast prosječne nominalne neto plaće, što je u prvom redu rezultat izmjene Zakona o porezu na dohodak kojom je povećan neoporezivi dio dohotka s 1.600 na 1.800 kn mjesečno, a odnosi se na sve isplate nakon 1. srpnja 2008. Na snagu je 1. srpnja stupio i Zakon o minimalnoj plaći, kojim je minimalna plaća povećana za 306 kuna, s 2.441,25 kuna na 2.747,00 kuna, te je i njegov učinak zajedno sa spomenutim

povećanjem osobnog odbitka vidljiv na kretanju plaća isplaćenih u kolovozu i u razdoblju nakon kolovoza.

Godišnje ubrzanje rasta indeksa potrošačkih cijena dovelo je do godišnjeg smanjenja realnih bruto plaća. S druge strane, spomenute zakonske izmjene donekle su ublažile negativne promjene realnih neto plaća. Godišnja stopa promjene realnih bruto plaća isplaćenih u trećem tromjesečju iznosila je $-1,1\%$, dok je istodobno zabilježeno godišnje smanjenje ($0,4\%$) prosječnih realnih neto plaća. Listopad 2008. godine obilježio je znatan rast realnih plaća, što je posljedica usporavanja godišnjeg rasta inflacije potrošačkih cijena i snažnog rasta nominalnih plaća (u bruto i neto iznosu).

Godišnje smanjenje prosječne realne bruto plaće u trećem tromjesečju bilo je rezultat negativnih kretanja u gotovo svim djelatnostima. Najveći doprinos takvim kretanjima dale su djelatnosti privatnog sektora, i to financijskog posredovanja, hotela i restorana, prijevoza, skladištenja i veza te građevinarstva.

Rast proizvodnosti rada u industriji, mjeren dinamikom BDV-a te djelatnosti, u stalnim cijenama po zaposlenom, u drugom je tromjesečju 2008. iznosio čak $4,7\%$. Realne bruto plaće u industriji slijedile su opći trend kretanja realnih bruto plaća, pa se godišnji rast prosječne realne bruto plaće u industriji usporio s $-0,2\%$ u drugom na $-1,6\%$ u trećem tromjesečju 2008., čemu je najviše pridonijelo smanjenje u prerađivačkoj industriji te opskrbi električnom energijom, plinom i vodom.

Cijene

Nakon što je u srpnju 2008. dosegla $8,4\%$, godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena počela se smanjivati te se u listopadu spustila na $5,9\%$. Pad cijena sirove nafte i prehrambenih sirovina na svjetskom tržištu u razdoblju od kolovoza do listopada 2008. godine doveo je do stabilizacije domaćih cijena prehrambenih proizvoda (ali nije potaknuo znatnije pojeftinjenje tih proizvoda⁶), što je uz povoljan učinak baznog razdoblja utjecalo na usporavanje godišnje stope rasta

cijena prehrane. Znatan pad cijena naftnih derivata također je važan činitelj koji je utjecao na smanjenje domaće inflacije.

Potrošačke cijene

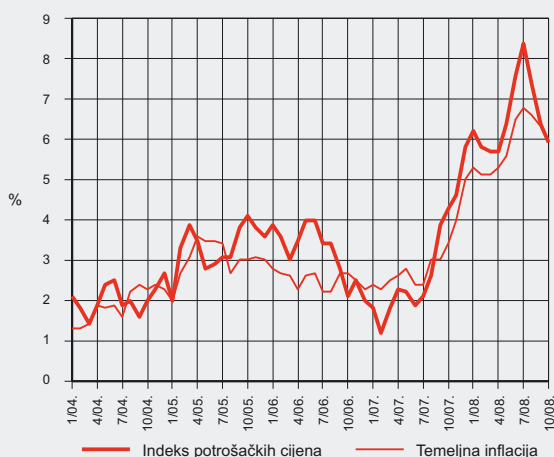
Nakon srpnja 2008. godine došlo je do promjene u kretanju važnih činitelja koji utječu na domaću inflaciju, a to se prije svega odnosi na prekid trenda rasta cijena sirove nafte i drugih sirovina na svjetskom tržištu. Pritom je učinak pada cijena sirovina na svjetskom tržištu na kretanje domaće inflacije djelomice ublažila znatna deprecijacija tečaja kune prema američkom dolaru. Na ublažavanje inflatornih pritisaka u domaćem gospodarstvu povoljno je utjecala blaga aprecijacija tečaja kune prema euru. Takvo kretanje tečaja djeluje pozitivno na domaću inflacijska kretanja jer stabilizira inflacijska očekivanja i cijene dobara koja se uvoze iz zemalja eurozone. Nadalje, dostupni pokazatelji domaćih gospodarskih kretanja za prvo polugodište 2008. upućuju na smanjenje inflatornih pritisaka koji dolaze s potražne strane. Naime, zbog usporavanja rasta izvora financiranja potrošnje kućanstava i slabljenja potrošačkog optimizma, u prvoj polovini godine zamjetno se usporila godišnja dinamika osobne potrošnje. Nasuprot tome, u istom se razdoblju ubrzala godišnja stopa rasta jediničnog troška rada u ukupnom gospodarstvu, u čemu se ogleda ubrzanje rasta naknada po zaposlenom uz istodobno usporavanje rasta proizvodnosti rada. Takva kretanja upozoravaju na postojanje inflatornih pritisaka s troškovne strane.

Temeljna inflacija, pri čijem se izračunu isključuju cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene, postupno se smanjivala, pa je tako sa $6,8\%$ u srpnju pala na $5,9\%$ u listopadu. Najveći utjecaj na usporavanje temeljne inflacije u promatranom razdoblju imalo je smanjenje godišnje stope promjene cijena određenih prehrambenih proizvoda.

Godišnja stopa promjene cijena prerađenih prehrambenih proizvoda smanjila se s $12,7\%$ u srpnju na $9,3\%$ u listopadu, a tome je najviše pridonijelo usporavanje godišnje stope ra-

⁶ Navedeno se donekle može objasniti niskom cjenovnom elastičnošću potražnje za prehrambenim proizvodima.

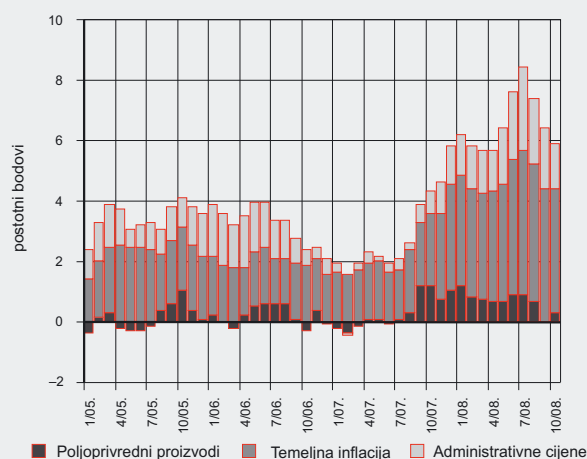
Slika 30.

INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA I TEMELJNA INFLACIJA^a
 godišnje stope promjene

^a Temeljna inflacija izračunava se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i cijene proizvoda koje su administrativno regulirane (među ostalim, tu su svrstane cijene električne struje i naftnih derivata).

Izvor: DZS

Slika 31.

DOPRINOSI^a KOMPONENTATA INDEKSA
POTROŠAČKIH CIJENA GODIŠNJOJ STOPI INFLACIJE

^a Doprinos se definira kao relativna važnost određene komponente indeksa potrošačkih cijena u ukupnoj inflaciji. Zbroj doprinosa svih komponentata izraženih u postotnim bodovima u određenom mjesecu daje iznos godišnje stope inflacije potrošačkih cijena.

Izvori: DZS; izračuni HNB-a

Tablica 1. Indeks potrošačkih cijena, klasifikacija osobne potrošnje prema namjeni, godišnje stope promjene

	Ponder 08.	XII.07.	III.08.	VI.08.	IX.08.	X.08.
Ukupno	100,0	5,8	5,7	7,6	6,4	5,9
Prehrana i bezalkoholna pića	31,8	10,7	9,6	13,1	9,4	9,0
Alkoholna pića i duhan	5,5	6,4	6,6	5,3	4,3	4,3
Odjeća i obuća	8,4	5,1	3,8	2,8	2,8	2,3
Stanovanje, voda, energ., plin i dr.	14,2	3,9	4,7	5,9	8,4	8,3
Pokućstvo, oprema za kuću i dr.	5,3	3,0	4,0	5,3	5,6	5,2
Zdravstvo	2,8	1,3	3,9	5,5	7,6	7,7
Promet	11,4	4,7	5,7	10,0	5,9	3,4
Komunikacije	4,2	-0,3	-1,3	-1,3	-1,5	-1,7
Rekreacija i kultura	6,1	1,8	0,3	1,9	1,6	1,9
Obrazovanje	1,0	2,3	2,8	2,6	2,0	2,1
Ugostiteljske usluge	3,5	2,4	5,0	6,6	7,3	6,9
Ostala dobra i usluge	5,8	4,4	4,0	4,3	4,5	4,4
Dobra	76,9	6,6	6,4	8,5	7,0	6,4
Usluge	23,1	3,4	3,5	4,7	4,4	4,3

Izvor: DZS

Tablica 2. Indeks potrošačkih cijena, klasifikacija u pet glavnih kategorija proizvoda, godišnje stope promjene

	Ponder 08.	XII.07.	VII.08.	VIII.08.	IX.08.	X.08.
Ukupno	100,0	5,8	8,4	7,4	6,4	5,9
Energija	13,6	5,2	16,5	12,3	10,5	8,3
Svježi prehrambeni proizvodi	14,6	9,3	11,5	9,9	5,2	6,8
Prerađeni prehrambeni proizvodi (uključujući alkoholna pića i duhan)	22,8	10,5	12,7	11,7	10,8	9,3
Industrijski neprehrambeni proizvodi bez energije	28,5	2,8	3,0	3,2	3,2	3,0
Usluge	20,5	2,8	4,4	4,2	4,2	4,3

Napomena: Klasifikacijom koja ukupnu košaricu proizvoda dijeli u pet glavnih kategorija proizvoda koristi se Europska središnja banka pri analizi kretanja inflacije potrošačkih cijena. U toj se klasifikaciji grupiranje proizvoda donekle razlikuje od onog u klasifikaciji osobne potrošnje prema namjeni. Tako, primjerice, u indeks cijena usluga prema klasifikaciji koja ukupnu košaricu proizvoda dijeli u pet glavnih kategorija proizvoda ne ulaze cijene vode, već se one uključuju u indeks cijena dobara.

Izvor: DZS

sta cijena kruha i ostalih pekarskih proizvoda, ulja, masti te cijena mlijeka i mliječnih prerađevina. Usporavanje godišnje stope rasta cijena svježih prehrambenih proizvoda, s 11,5% u srpnju na 6,8% u listopadu, najvećim je dijelom bilo po-

sljedica smanjenja godišnje stope promjene cijena povrća i voća, a manjim dijelom i smanjenja godišnje stope promjene cijena mesa. Promatramo li ih sve zajedno, prehrambeni su proizvodi u listopadu u odnosu na srpanj neznatno poskupjeli, a spomenuto usporevanje njihovih godišnjih stopa rasta posljedica je povoljnog učinka baznog razdoblja.

Nadalje, znatan doprinos usporevanju godišnje stope inflacije dalo je i smanjenje godišnje stope promjene cijena energije, sa 16,5% u srpnju na 8,3% u listopadu. Tome je najviše pridonio pad cijena naftnih derivata, zbog pojeftinjenja sirove nafte na svjetskom tržištu.

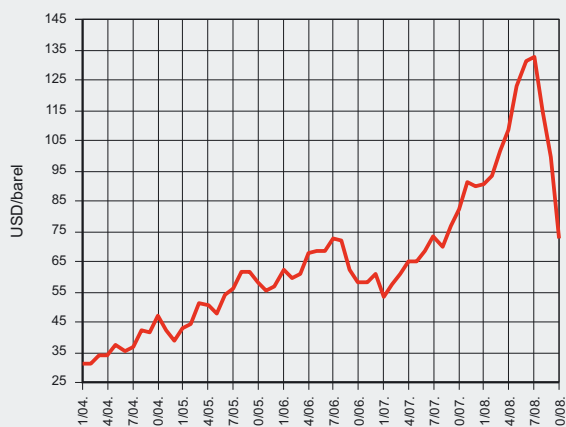
Rast godišnje stope promjene cijena usluga blago se usporio, s 4,4% u srpnju na 4,3% u listopadu. Najveći doprinos tome dalo je usporevanje godišnje stope rasta cijena turističkih aranžmana i cijena u cestovnom putničkom prometu te pad godišnje stope promjene cijena komunikacijskih usluga.

Godišnja stopa promjene cijena industrijskih neprehrambenih proizvoda bez energije iznosila je u listopadu 3,0%, isto koliko i u srpnju. Pritom je pritisak na ubrzanje godišnje stope rasta cijena spomenute skupine proizvoda, koji je uglavnom proizšao iz porasta godišnje stope promjene cijena lijekova i novina, bio ublažen prije svega padom godišnje stope promjene cijena kućanskih aparata i automobila.

Uvozne cijene

Nakon snažnog rasta u drugom tromjesečju i na samom početkom trećeg tromjesečja, kad su dosegnute rekordne razine, cijene sirove nafte na svjetskom tržištu počele su se smanjivati. Prosječna cijena barela sirove nafte u listopadu iznosila je 72,7 USD, što je za 45,3% manje od cijene u srpnju. Izrazi li se cijena sirove nafte u kunama, taj je pad bio manji i iznosio je 36,0%, zbog nominalne deprecijacije tečaja kune prema američkom dolaru. Padu cijena sirove nafte na svjetskom tržištu pridonijela su očekivanja o smanjenju potražnje za sirovom naftom zbog slabljenja svjetskoga gospodarskog rasta, zatim smanjenje potražnje za naftnim derivatima u SAD-u i jačanje američkog dolara prema euru. Budući da su bile zabrinute zbog snažnog pada cijena sirove nafte, zemlje

Slika 32.

**PROSJEČNA CIJENA SIROVE NAFTES^a
NA SVJETSKOM TRŽIŠTU**

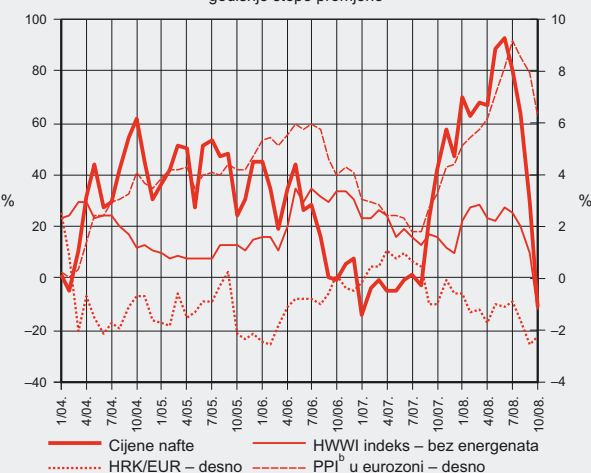
^a Računa se kao prosjek sljedećih cijena nafte (promptna isporuka): Dubai Fateh, U.K. Brent i West Texas Intermediate.

Izvor: Bloomberg

članice OPEC-a na sastanku održanom 24. listopada 2008. donijele su odluku o smanjenju ukupne dnevne proizvodnje sirove nafte za 1,5 milijuna barela, koja se trebala početi primjenjivati od 1. studenoga 2008. Međutim, pad cijena nafte na svjetskom tržištu nastavio se i tijekom studenoga, tako da se dnevna cijena barela sirove nafte tipa Brent 28. studenoga spustila na 51,7 USD.

Smanjivanje uvezenih inflatornih pritisaka u razdoblju nakon srpnja ove godine ogledalo se i u prekidu trenda rasta cijena drugih sirovina na svjetskom tržištu. Tako je u razdoblju od kolovoza do listopada 2008. godine na svjetskom tržištu zabilježen snažan pad cijena prehrambenih sirovina (posebice uljarica i žitarica) i cijena industrijskih sirovina (ponajprije metala). Godišnja stopa promjene agregatnog HWWI indeksa, koji oslikava kretanje cijena sirovina na svjetskom tržištu

Slika 33.

**UVEZENA INFLACIJA: CIJENE NAFTES, HWWI INDEKS
CIJENA SIROVINA^a, PROSJEČNI TEČAJ KUNE PREMA EURU
I CIJENE PRI PROIZVOĐAČIMA U EUROZONI**

^a U Institutu za međunarodnu ekonomiju u Hamburgu (HWWI) konstruiran je agregatni indeks cijena sirovina na svjetskom tržištu, tzv. HWWI indeks. HWWI indeks je pokazatelj kretanja troškova za uvezene sirovine (obuhvaća ukupno 29 sirovina, a indeks bez cijena energenata 27) te se koristi u analizama utjecaja promjena cijena sirovina na svjetskom tržištu na kretanje cijena u industrijskim zemljama. Indeks se izračunava na temelju cijena sirovina izraženih u američkim dolarima.

^b Engl. PPI, Producer Price Index = indeks cijena pri proizvođačima

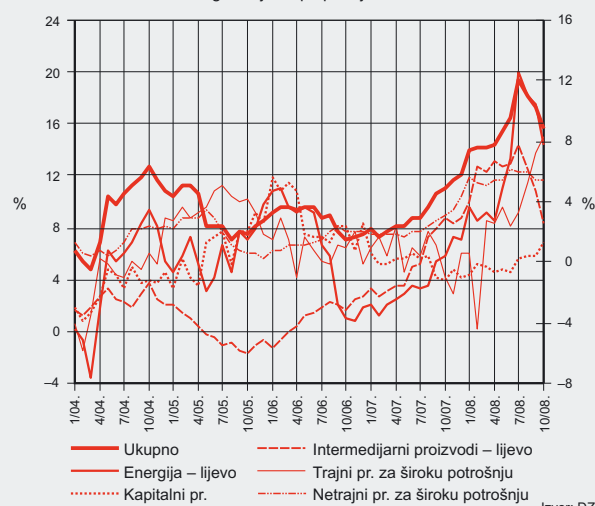
Izvori: Bloomberg; HWWI; Eurostat; HNB

(bez energije, izraženih u američkim dolarima), smanjila se s 25,7% u srpnju 2008. na -11,8% u listopadu. U posljednjih godinu dana posebno izražen bio je pad cijena metala, čija se godišnja stopa promjene u listopadu 2008. spustila na -35,9%, i to ponajprije zbog straha od usporavanja svjetskoga gospodarskog rasta. Cijene prehrambenih sirovina na svjetskom tržištu u listopadu su bile za 1,9% niže u odnosu na isto razdoblje 2007. godine, što je velikim dijelom odraz činitelja na strani ponude (dobre žetve). Nadalje, posljednji dostupni podaci upućuju na usporavanje inflacije proizvođačkih cijena u eurozoni. Tako se godišnja stopa promjene proizvođačkih cijena u eurozoni smanjila s 9,2% u srpnju 2008. na 6,3% u listopadu, uglavnom pod utjecajem usporavanja godišnje stope rasta cijena energije, intermedijarnih proizvoda i netrajnih proizvoda za široku potrošnju.

Cijene industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Godišnja stopa promjene cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima jest visoka, međutim smanjila se s 12,0% u srpnju 2008. na 8,8% u listopadu. Taj je pad ostvaren uglavnom pod utjecajem znatnog smanjenja godišnje stope promjene cijena energije i intermedijarnih proizvoda. Takva kretanja posljedica su snažnog pada cijena sirove nafte i drugih sirovina na svjetskom tržištu. Godišnja stopa promjene cijena energije smanjila se s 20,0% u srpnju na 14,3% u listopadu zbog znatnog pada proizvođačkih cijena naftnih derivata. Smanjenju godišnje stope promjene cijena intermedijarnih proizvoda, s 14,3% u srpnju na 8,3% u listopadu, znatno je pridonio pad cijena metala, što se može objasniti padom cijena tih sirovina na svjetskom tržištu. Nadalje, u promatranom razdoblju blago se smanjila godišnja stopa promjene cijena netrajnih proizvoda za široku potrošnju, sa 6,0% u srpnju na 5,4% u listopadu, što je velikim dijelom posljedica stabilizacije proizvođačkih cijena prehrambenih proizvoda, ali i povoljnog učinka baznog razdoblja. Nasuprot tome, u promatranom se razdoblju ubrzala godišnja stopa rasta cijena trajnih proizvoda za široku potrošnju, i to s 3,2% u srpnju na 8,3% u listopadu, zbog rasta cijena u proizvodnji radiotelevizijskih

Slika 34.

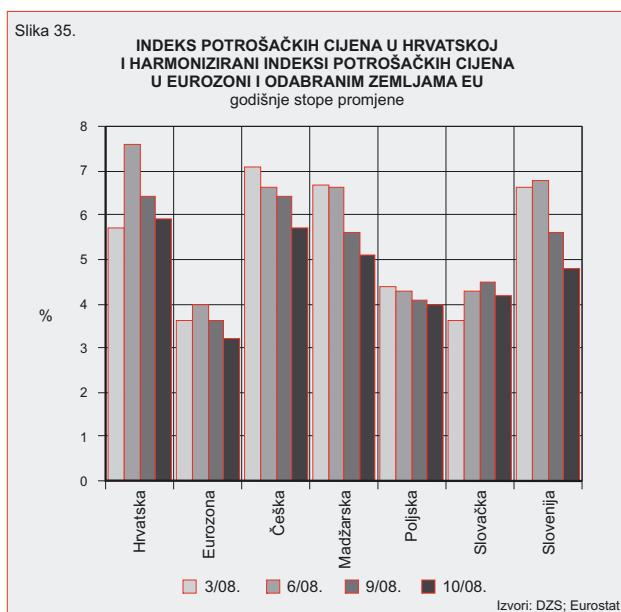
**CIJENE INDUSTRIJSKIH PROIZVODA PRI PROIZVOĐAČIMA
PO GLAVNIM INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA**

Izvor: DZS

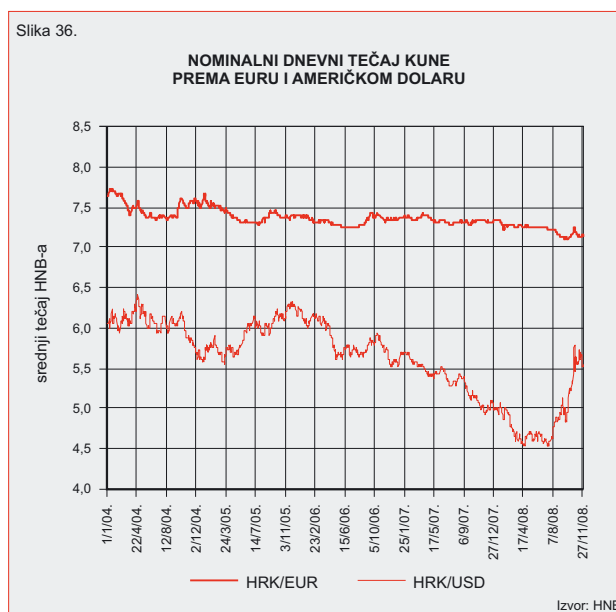
i komunikacijskih aparata te zbog rasta cijena u proizvodnji namještaja. Rast cijena zabilježen je i u proizvodnji kapitalnih proizvoda, a godišnja stopa promjene tih cijena povećala se s 0,2% u srpnju na 1,4% u listopadu.

Međunarodna usporedba potrošačkih cijena

Razlika između godišnje stope inflacije potrošačkih cijena u Hrvatskoj i eurozoni u listopadu se smanjila na 2,7 postotnih bodova (5,9% u Hrvatskoj u odnosu na 3,2% u eurozoni), dok je u srpnju iznosila 4,7 postotnih bodova. To je ponajprije rezultat smanjenja razlike između doprinosa koje cijene prehrane daju ukupnoj godišnjoj inflaciji u Hrvatskoj te istih doprinosa ukupnoj godišnjoj inflaciji u eurozoni. Naime, smanjenje godišnje stope promjene cijena prehrane tijekom promatranog razdoblja u Hrvatskoj bilo je izrazitije nego smanjenje te iste stope u eurozoni, zbog jačeg učinka baznog razdoblja.⁷ Međutim, godišnje stope rasta cijena prehrambenih proizvoda u Hrvatskoj i dalje su znatno više nego u eurozoni.⁸

prema euru, koji je 25. listopada iznosio 7,23 HRK/EUR. Središnja je banka, u skladu sa svojom politikom održavanja stabilnog tečaja kune, nastojala ublažiti takva kretanja te je intervenirala na deviznom tržištu prodajom ukupno 270,6 mil. EUR poslovnim bankama 27. listopada, pri čemu je iz optjecaja povučeno 2,0 mlrd. kuna. Uz to, HNB nije prihvatio nijednu ponudu banaka na posljednjoj repo aukciji održanoj u listopadu. U tako nastalim uvjetima smanjene kunske likvidnosti tečaj kune prema euru blago je potkraj listopada i tijekom studenoga aprecirao. U studenome središnja banka nije održala nijednu deviznu aukciju, a banke su potrebe za kunkskom likvidnošću namirivale na obratnim repo aukcijama. HNB je u listopadu otkupio od MF-a devize u ukupnoj vrijednosti od 155,2 mil. EUR, dok je u studenome obujam deviznih transakcija između središnje banke i MF-a bio relativno malen: HNB je otkupio od države ukupno 3,0 mil. EUR. U prva dva mjeseca četvrtog tromjesečja 2008. nominalni tečaj kune prema euru oslabio je za 0,3%, pri čemu se vrijednost eura povećala sa 7,11 kuna, koliko je iznosila 30.

Tečaj

Početak četvrtog tromjesečja 2008. godine obilježili su aprecijacijski pritisci na kunu potaknuti priljevom deviza iz inozemstva na osnovi kupnje dionica Ine, a tečaj se kune u prvih deset dana listopada kretao oko razine od 7,11 HRK/EUR. U uvjetima povećane kunske likvidnosti, nakon što je preuzimanje Ine bilo dovršeno, u drugoj polovini listopada došlo je do povećanja potražnje za devizama, između ostalog zbog povećane potražnje institucionalnih investitora koji su se koristili devizama za ulaganja u inozemne vrijednosne papire. To je dovelo do nagle deprecijacije tečaja kune

rujna, na 7,13 kuna 30. studenoga. U listopadu i studenome povećala se varijabilnost tečaja, na što upućuje prosječna apsolutna promjena dnevnoga tečaja kune prema euru, koja je tijekom spomenuta dva mjeseca iznosila 0,11%, što je znatno više nego u prvih devet mjeseci, kad je iznosila 0,6%.

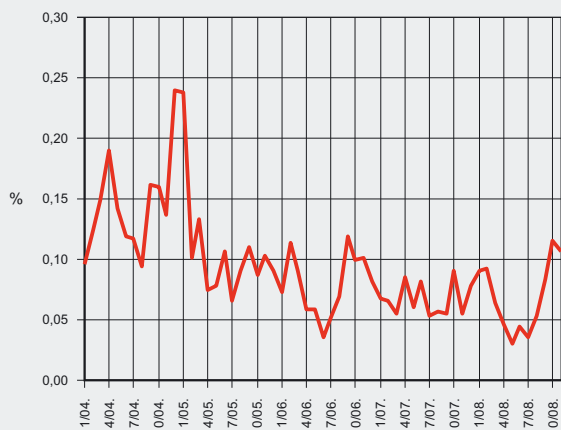
Nakon što je u trećem tromjesečju aprecirao za 9,2%, tečaj američkog dolara prema euru na svjetskom je deviznom tržištu nastavio jačati i tijekom prva dva mjeseca četvrtog tromjesečja. Tako je u listopadu i studenome tečaj američkog dolara prema euru apprecirao ukupno za 10,2%, s razine od 1,43 USD/EUR krajem rujna na 1,29 USD/EUR krajem studenoga. Pritisci na jačanje američkog dolara prema euru posebice su bili vidljivi u listopadu. Na rast vrijednosti američkog dolara prema euru u listopadu ponajviše su utjecali nepovoljni gospodarski pokazatelji u eurozoni i promijenjena percepcija rizika ulaganja koja je pridonijela većem zanimanju ulagača za sigurnija ulaganja (američke državne obveznice i američki dolar). U listopadu je ESB smanjio ključnu kamatnu stopu za 0,5 postotnih bodova (na 3,75%), dok je

⁷ Zato što su cijene prehrane prije godinu dana brže rasle u Hrvatskoj nego u eurozoni.

⁸ Godišnja stopa rasta cijena svježih prehrambenih proizvoda u listopadu 2008. iznosila je u Hrvatskoj 6,8%, a u eurozoni 3,4%, dok je godišnja stopa rasta cijena prerađenih prehrambenih proizvoda iznosila u Hrvatskoj 9,3%, a u eurozoni 5,1%.

Slika 37.

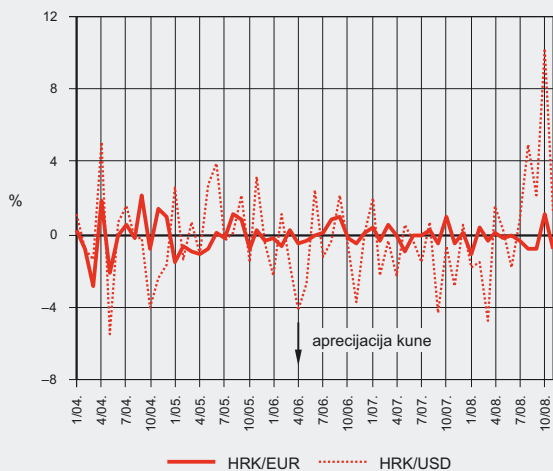
VARIJABILNOST TEČAJA
 prosječna apsolutna promjena dnevnog tečaja
 kune prema euru po mjesecima

Izvor: HNB

Slika 38.

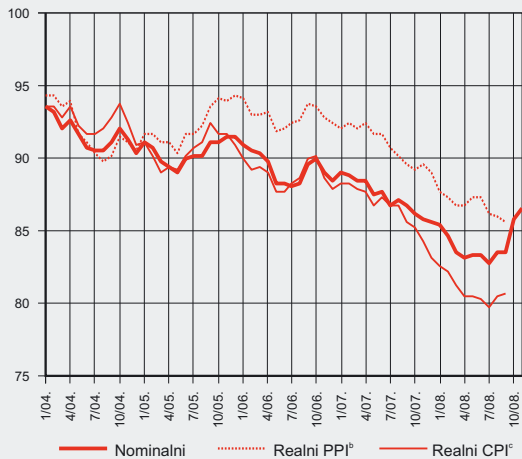
**STOPE PROMJENE NOMINALNOG TEČAJA
 KUNE PREMA EURU I AMERIČKOM DOLARU**
 kraj mjeseca u usporedbi s krajem prethodnog
 mjeseca, srednji tečaj HNB-a

Izvor: HNB

Slika 39.

**INDEKS* NOMINALNOGA I REALNOGA
 EFEKTIVNOG TEČAJA KUNE UZ POTROŠAČKE
 CIJENE I CIJENE PRI PROIZVOĐAČIMA**
 2001. = 100

a Pad indeksa upućuje na aprecijaciju kune.
 b Engl. PPI, Producer Price Index = indeks cijena pri proizvođačima
 c Engl. CPI, Consumer Price Index = indeks potrošačkih cijena

Izvor: HNB

ključna kamatna stopa u SAD-u smanjena za 1,0 postotni bod (na 1,00%). Kretanja na međunarodnom deviznom tržištu u prvoj polovini studenoga obilježilo je nastavak aprecijacije tečaja američkog dolara prema euru. Tome su najviše pridonijela očekivanja daljnjeg ublažavanja monetarne politike u eurozoni te objava nepovoljnih gospodarskih pokazatelja koji upućuju na zamjetno usporavanje gospodarske aktivnosti u eurozoni. U skladu s očekivanjima, na sastanku održanom 6. studenoga ESB je spustio ključnu kamatnu stopu za još 0,5 postotnih bodova, na 3,25%. U drugoj polovini studenoga američki je dolar blago slabio prema euru te tako izgubio dio vrijednosti ostvarene u prvoj polovini mjeseca. U skladu s kretanjem tečaja kune prema euru te američkog dolara prema euru u prva dva mjeseca četvrtog tromjesečja tečaj kune prema američkom dolaru deprecirao je čak za 11,6%, s 4,96 HRK/USD 30. rujna na 5,54 HRK/USD 30. studenoga.

Osim što je tečaj kune deprecirao prema euru za 0,3% i američkom dolaru za 11,6%, kuna je u prva dva mjeseca četvrtog tromjesečja oslabjela i prema švicarskom franku za 2,7%, dok je prema funti sterlinga ojačala za 4,5%. Takvo je kretanje tečajeva kune rezultiralo deprecijacijom indeksa dnevnoga nominalnoga efektivnog tečaja kune za 3,2% (30. studenoga u usporedbi s 30. rujna).

Posljednji dostupni podaci o kretanju indeksa realnoga efektivnog tečaja kune pokazuju da je u prvih devet mjeseci 2008. godine kuna realno aprecirala prema košarici valuta za 3,7% (vrijednost indeksa u rujnu 2008. u usporedbi s vrijednošću indeksa u prosincu 2007.) deflacinirano proizvođačkim cijenama odnosno za 3,0% deflacinirano potrošačkim cijenama. Istodobno je prosječni mjesečni indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune aprecirao za 2,3%. Realna aprecijacija indeksa efektivnog tečaja kune bila je nešto izrazitija od nominalne zato što je u promatranom razdoblju rast domaćih potrošačkih i proizvođačkih cijena bio brži od rasta tih cijena u inozemstvu.

Monetarna politika i instrumenti

Monetarno okružje

Produbljanje krize na američkim financijskim tržištima rezultiralo je tijekom rujna propašću Lehman Brothersa, jedne od najvećih investicijskih banaka, pri čemu su se negativne posljedice tog bankrota naglo prelile na europsko i druga financijska tržišta uzrokujući velike ekonomske i financijske probleme u cijelom svijetu. Razmjeri i negativni učinci financijske krize još se uvijek ne mogu precizno utvrditi. Njezine sada već vidljive posljedice u Europi jesu snažna i masovna dokapitalizacija financijskih institucija iz državnih izvora zbog straha od urušavanja financijskog sustava, ali i značajno ublažavanje inflatornih pritisaka. Trenutačno manje vidljive posljedice te krize povezane su s negativnim učincima sporijeg ili čak negativnoga gospodarskog rasta u idućem razdoblju i očekivanjima kako će to utjecati na smjer i obujam globalnih tokova kapitala.

Preuzimanje Ine i prelijevanje negativnih učinaka krize na Hrvatsku glavna su obilježja okružja u kojem je djelovala monetarna politika na početku četvrtog tromjesečja. Preuzimanje Ine od strane inozemnog ulagača rezultiralo je znatnim deviznim priljevom iz inozemstva, za čiju je konverziju trebalo osigurati dovoljnu kunsku likvidnost. Dostatnu razinu likvidnosti HNB je održavao visokom razinom iznosa prihvaćenih ponuda u obratnim repo operacijama, a bio je spreman kunsku likvidnost još više povećati deviznom intervencijom. Međutim, poslovne banke preko kojih su se realizirala plaćanja povezana s preuzimanjem Ine, ocijenile su da imaju dovoljno kunske likvidnosti, te se nisu uključile u tu deviznu aukciju. Izdašnu ponudu novca kreiranu operacijama na otvorenom tržištu središnja je banka sterilizirala izmjenom Odluke o obveznoj pričuvu tako što je isključila blagajnu banaka iz održavanja obvezne pričuve. Opisana promjena tog instrumenta bila je unaprijed najavljena i dio je procesa usklađivanja s regulacijama ESB-a, a trebala je poslužiti i za djelomičnu sterilizaciju predviđenoga kreiranja novca deviznim operacijama vezanog uz transakciju preuzimanja Ine.

Istodobno s preuzimanjem Ine, kao izravan odjek negativnih kretanja na svjetskom financijskom tržištu, početkom listopada bio je zabilježen snažan odljev deviznih depozita stanovništva iz bankovnog sustava. Promptnom reakcijom poslovnih banaka i Vlade RH odljev depozita vrlo je brzo zaustavljen. Poslovne su se banke dodatno zadužile u inozemstvu i višestruko povećale stanje devizne blagajne. HNB je ukinuo graničnu obveznu pričuvu. Tim je potezom oslobodio devizna sredstva izdvajana u duljem razdoblju i to je, zajedno s pozajmicama matičnih inozemnih banaka, omogućilo da isplata deviznih štednih uloga potaknuta nepovjerenjem dijela štediša protekne bez zastoja. Krajem listopada HNB je također intervenirao prodajom deviza na domaćem deviznom tržištu, koja je provedena poglavito radi zaustavljanja deprecijacije tečaja kune prema euru. Vlada RH povećala je zakonom zajamčeni iznos štednje sa 100.000 na 400.000 kuna, što je uz urednu isplatu štednih uloga osnažilo povjerenje građana u bankovni sustav.

Iako je kunska likvidnost banaka u listopadu bila viša od uobičajene, snažan odljev deviznih depozita stanovništva pokrenuo je rast kamatnih stopa na međubankovnom tržištu. Prekonoćna međubankovna kamatna stopa tako je u studenome bila tri puta viša nego u rujnu. Rastu kamatnih stopa pogodovali su i segmentiranost novčanog tržišta te distribucija kunske likvidnosti nastala nakon odluke banaka da ne sudjeluju u deviznoj aukciji koju je HNB organizirao prilikom preuzimanja Ine.

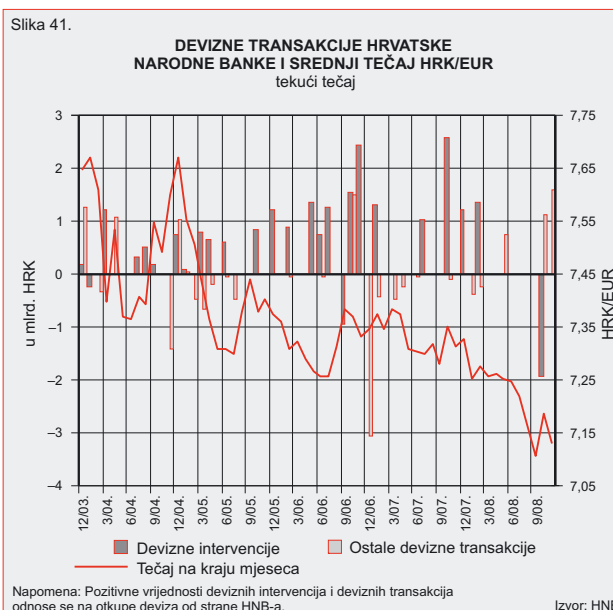
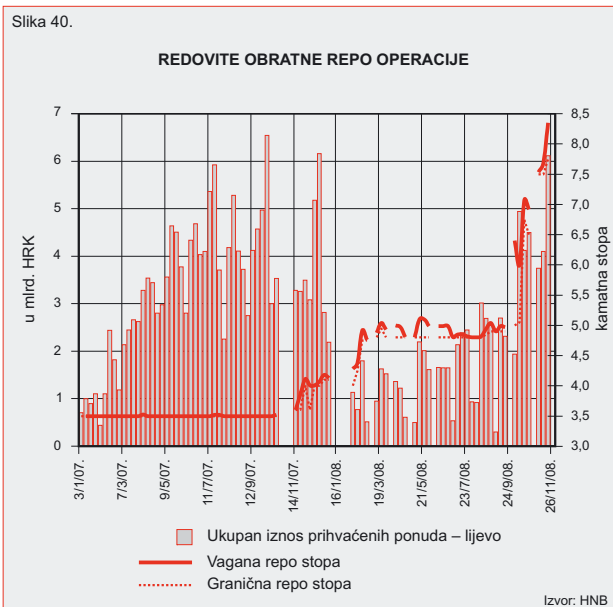
Zbog takvih kretanja na tržištu novca, te uzimajući u obzir potrebe financiranja države kao i domaćih poduzeća u budućem razdoblju, HNB je u studenome izmijenio Odluku o obveznoj pričuvu. Budući da je stopa obvezne pričuve spuštena sa 17% na 14%, pri obračunu u prosincu poslovnim bankama oslobodit će se znatan dio prethodno steriliziranih sredstava (više od 8,0 mlrd. kuna).

Imajući na umu navedeno, treba istaknuti da je promjena okružja u kojem djeluje HNB dovela do brojnih promjena u instrumentima, ali ne i do promjena u monetarnoj politici. Stabilnost tečaja kune i u novim je uvjetima osnovno sidro inflacijskih očekivanja, a niska inflacija osnovni cilj HNB-a.

Korištenje instrumenata monetarne politike

Kao i u prvih devet mjeseci ove godine, glavni instrument kreiranja kunske likvidnosti tijekom posljednjeg tromjesečja 2008. bile su redovite obratne repo operacije. S obzirom na snažan porast potražnje za kunama tijekom listopada zbog konverzije deviza pristiglih za kupnju dionica Ine, promet se na aukcijama povećao. Uz to, u razdoblju koje je prethodilo samoj prodaji dionica, lombardni krediti također su korišteni u povećanom obujmu. Prosječno dnevno stanje sredstava plasiranih na obratnim repo aukcijama i putem lombardnih kredita u listopadu je iznosilo čak 3,8 mlrd. kuna. Pritom je najveća repo aukcija, od 4,9 mlrd. kuna, ostvarena upravo u tjednu realizacije same transakcije prodaje dionica Ine.

Na samom kraju listopada, nakon brze deprecijacije tečaja, središnja je banka odbijanjem pristiglih ponuda na repo aukciji i prodajom deviza pomoću intervencije povukla iz sustava ukupno 6,5 mlrd. kuna. Kunsku likvidnost u tom razdoblju banke su nadomjestile intenzivnim korištenjem lombardnih

kredita i pojačanim zaduživanjem na tržištu novca. Nakon stabilizacije tečaja, početkom studenoga, repo operacije nastavljene su u pojačanom obujmu. Visoka razina plasiranih sredstava na redovitim obratnim repo aukcijama održavana je sve do kraja studenoga, odnosno do posljednje aukcije u tom mjesecu. Na toj aukciji središnja je banka neprihvaćanjem pristiglih ponuda banaka ponovno odbila kreirati kunsku likvidnost. S druge strane, ostalim deviznim transakcijama s poslovnim bankama središnja je banka krajem studenoga izravno kreirala 1,6 mlrd. kuna.

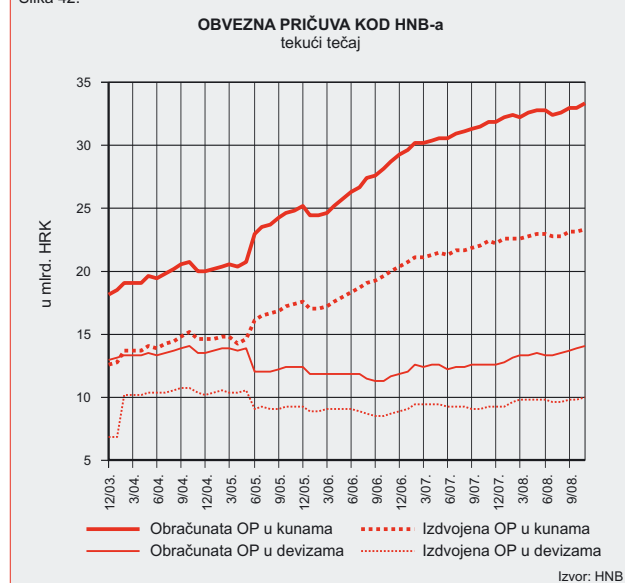
Interveniranjem na deviznom tržištu i povremenim odbijanjem kreiranja kunske likvidnosti na obratnim repo aukcijama HNB je potvrdio kako se u okružju svjetskih financijskih poremećaja, kao i nešto ublaženih, ali još uvijek prisutnih inflatornih pritisaka, ne odstupa od politike održavanja stabilnog tečaja domaće valute.

Granična i vagana repo stopa u listopadu i studenome bitno su porasle tako da su se najviše ponuđene stope banaka na aukcijama približile cijeni lombardnoga kredita središnje banke. U listopadu je prosječna vagana stopa porasla na 6,60%, a prosječna granična na 5,80%, dok su u studenome obje stope premašile 7,00%.

U posljednjem tromjesečju obračunata obvezna pričuva banaka nastavila je rasti, pri čemu je devizna obvezna pričuva rasla brže nego kunska. U trećem su tromjesečju takva kretanja bila posljedica prvenstveno snažnog rasta deviznih depozita domaćih sektora, dok je listopad obilježilo smanjenje tih depozita i njihova supstitucija inozemnim zaduživanjem banaka. Pri obračunu u studenome kunska obvezna pričuva dosegla je 33,4 mlrd. kuna uz godišnju stopu rasta od 4,8%, dok je devizna obvezna pričuva iznosila 14,1 mlrd. kuna uz godišnju stopu rasta od 11,4%.

S prestankom važenja Odluke o graničnoj obveznoj pričuvi poslovnim je bankama vraćen ukupan iznos sredstava koja su bila izdvojena kod HNB-a (približno 532 mil. EUR). Ukidanje GOP-a u jeku povlačenja deviznih depozita stanovništva iz banaka bitno je pridonijelo trenutačnom poboljšanju devizne likvidnosti i urednom ispunjavanju obveza banaka prema klijentima. Tako na sredstva povučena iz inozemstva,

Slika 42.

Slika 43.

Slika 44.

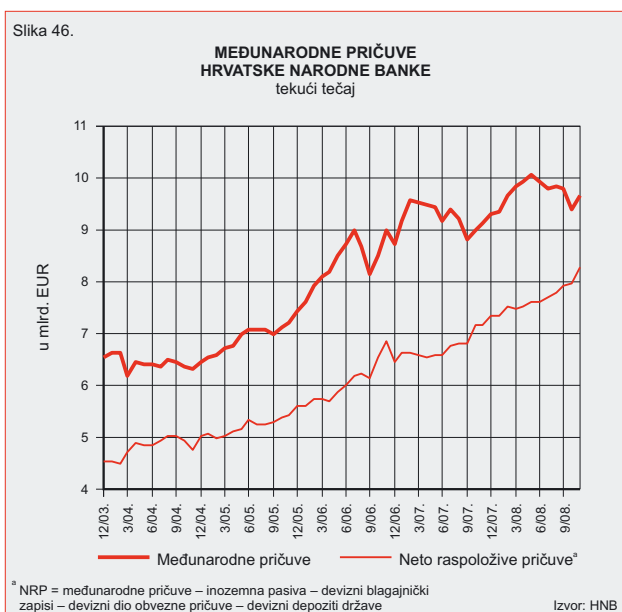
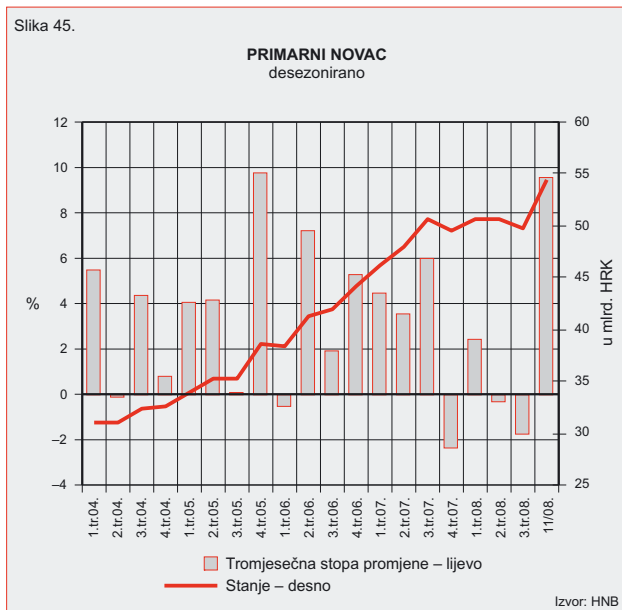

koja su bila neophodna za supstituciju odljeva domaćih depozita, u listopadu banke više nisu morale izdvajati graničnu obveznu pričuvu kod HNB-a.

Pokrivenost deviznih obveza likvidnim deviznim potraživanjima u drugom polugodištu prosječno je iznosila 31,9%, što je za 3,4 postotna boda više od minimalne propisane razine. Podsjetimo, središnja je banka smanjila propisanu stopu minimalne devizne likvidnosti s 32,0% na 28,5% u svibnju ove godine. Na kraju listopada ukupne devizne obveze banaka iznosile su 169,5 mlrd. kuna, a udio kunskih obveza s valutnom klauzulom nastavio se smanjivati i na kraju mjeseca iznosio je samo 4,4% ukupnih deviznih obveza.

Primarni novac i međunarodne pričuve

Na kraju studenoga 2008. primarni novac (M0) iznosio je 55,2 mlrd. kuna, što je za 10,3% više nego krajem studenoga 2007. Taj je rast rezultat intenzivnijega kreiranja primarnog novca na osnovi repo operacija i lombardnih kredita te

istodobne pojačane potražnje za primarnim novcem zbog isključivanja blagajne iz održavanja obvezne pričuve. Brži rast primarnog novca u četvrtom tromjesečju potvrđuje i kretanje njegove desezonirane vrijednosti.

Prosječni višak likvidnosti⁹ u prva dva mjeseca posljednjeg tromjesečja iznosio je 0,7 mlrd. kuna, a u studenome samo 0,4 mlrd. kuna. Takva kretanja nastavak su smanjivanja viška likvidnosti, koji je u prvoj polovini godine premašivao 1,2 mlrd. kuna, dok se u trećem tromjesečju smanjio na 0,7 mlrd. kuna.

Depoziti države kod HNB-a u posljednjem tromjesečju i nadalje su se zadržavali na nešto višim razinama nego početkom godine. Središnja država od lipnja održava prosječno stanje kunskih depozita na razini od 0,5 mlrd. kuna uz tek blage oscilacije, koje ne utječu bitno na razinu likvidnosti bankovnog sustava.

⁹ Iznos sredstava na računima za namiru (i u blagajni do obračuna obvezne pričuve u listopadu) iznad obračunate razine potrebne za održavanje obvezne pričuve, uvećan za prekonocne depozite kod HNB-a

U trećem tromjesečju i u prva dva mjeseca četvrtog tromjesečja 2008. zabilježeno je smanjenje bruto međunarodnih pričuva. Pad u trećem tromjesečju bio je umjeren i uglavnom rezultat smanjenja granične obvezne pričuve. U prva dva mjeseca četvrtog tromjesečja bruto pričuve smanjile su se zbog ukidanja GOP-a i neto prodaje deviza poslovnim bankama, što je djelomično bilo ublaženo kupnjom deviza od države. Na kraju studenoga 2008. bruto međunarodne pričuve iznosile su 9,7 mlrd. EUR i bile su za 4,0% veće u odnosu na kraj 2007. Za razliku od bruto pričuva, neto raspoložive međunarodne pričuve kontinuirano su se povećavale i na kraju studenoga dosegnule su 8,3 mlrd. EUR, što je za 12,6% više nego na kraju 2007. godine.

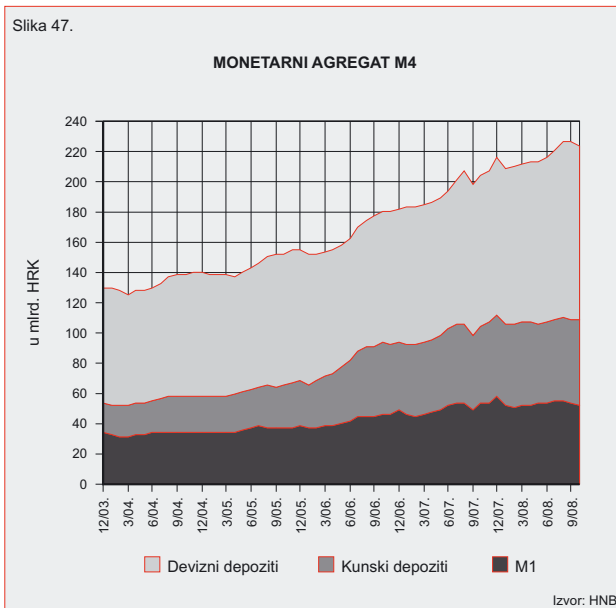
Monetarna kretanja

Monetarna kretanja u trećem tromjesečju 2008. godine obilježili su umjeren rast neto domaće aktive i snažan rast neto inozemne aktive monetarnog sustava. To je rezultiralo snažnim povećanjem ukupnih likvidnih sredstava (M4). Početkom četvrtog tromjesečja ostvarena su suprotna kretanja, odnosno pad ukupnih likvidnih sredstava i neto inozemne aktive. Plasmani banaka u listopadu su stagnirali jer su banke u prvom redu brinule o svojoj likvidnosti u uvjetima povlačenja depozita stanovništva, dok se u studenome nastavio njihov rast.

Pad ukupnih likvidnih sredstava početkom četvrtog tromjesečja neizravna je posljedica krize na svjetskom financijskom tržištu, odnosno smanjenja povjerenja dijela štediša koje se ogledalo u odljevu deviznih depozita stanovništva iz bankovnog sustava. Uredna isplata štediša od poslovnih banaka i povećanje osiguranog iznosa štednje od Vlade RH osnažili su povjerenje u hrvatski bankovni sustav. Već sredinom listopada odljev je depozita zaustavljen, a od posljednje dekade tog mjeseca nadalje devizni depoziti ponovo rastu.

Ukupna likvidna sredstva

Ukupna likvidna sredstva (M4) snažno su se povećala u trećem tromjesečju 2008. godine, dok je u listopadu, zbog

odljeva depozita stanovništva, zabilježen njihov pad. Promatramo li na godišnjoj razini, rast ukupnih likvidnih sredstava usporio se s 11,1%, koliko je iznosio na kraju drugog tromjesečja, na 9,3% na kraju listopada 2008.

Novčana masa

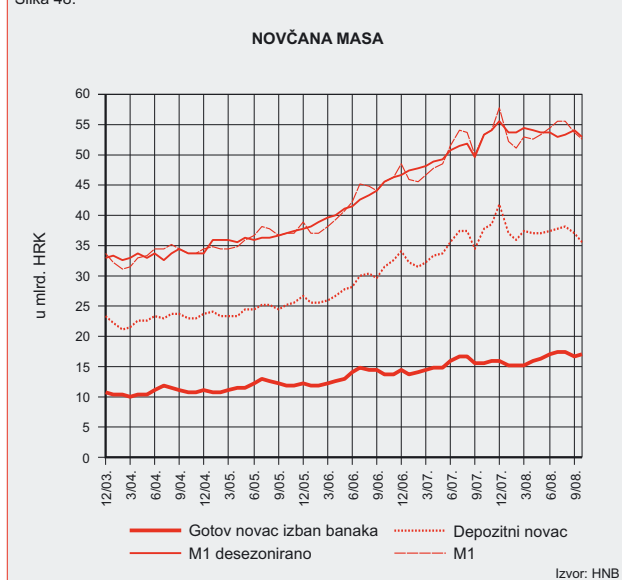
Zbog jačanja potražnje za gotovim i transakcijskim novcem novčana masa (M1) tijekom srpnja i kolovoza sezonski se povećava, dok u rujnu uobičajeno dolazi do njezina smanjenja. Kretanja u trećem tromjesečju 2008. nisu odstupala od navedenog obrasca, no, za razliku od prijašnjih godina, rujanski je pad ove godine bio osobito izražen i u potpunosti je poništio povećanje ostvareno u prethodna dva mjeseca. Na godišnjoj se razini rast novčane mase nastavio usporavati.

Na početku četvrtog tromjesečja novčana se masa dodatno smanjila tako da je stanje M1 na kraju listopada 2008. bilo za 0,9% manje nego na kraju istog mjeseca prethodne godine. Takva su kretanja u skladu s dostupnim realnim i financijskim gospodarskim pokazateljima, koji upućuju na usporavanje

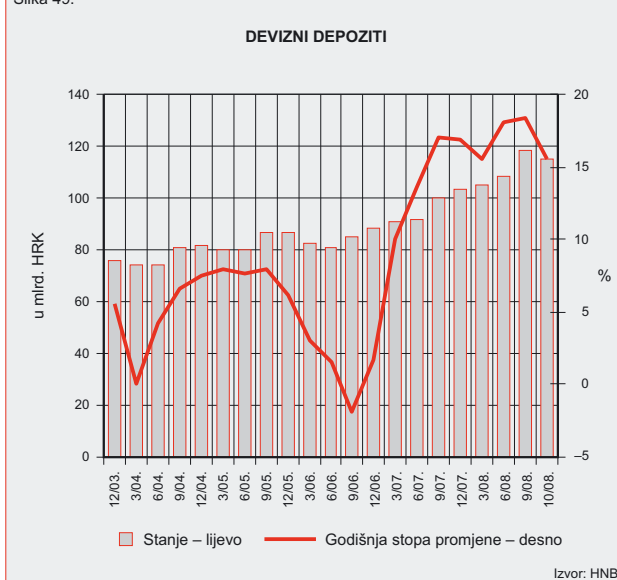
Od početka godine do kraja rujna devizni depoziti povećali su se ukupno za 14,8 mlrd. kuna, od čega se gotovo dvije trećine odnosilo na povećanje u trećem tromjesečju. Rast deviznih depozita bio je još izraženiji ako se isključi utjecaj tečaja jer je aprecijacija kune prema euru utjecala na smanjenje deviznih depozita iskazanih u kunama. Koliko je snažan i postojan rast deviznih depozita, potvrđuje i kretanje njihove godišnje stope rasta, koja se u 2008. nije spuštala ispod razine od 15%. Spomenuti odljev depozita stanovništva tijekom listopada gotovo se u potpunosti odnosio na devizne depozite tog sektora. Ako se isključi utjecaj tečaja, devizni depoziti stanovništva u listopadu su se smanjili približno za 4,7 mlrd. kuna ili 4,4%.

Za razliku od deviznih depozita, kunski štedni i oročeni depoziti u prvih devet mjeseci 2008. gotovo su stagnerali jer je nakon pada u prvoj polovini godine u trećem tromjesečju zabilježeno njihovo povećanje. Na godišnjoj razini u 2008. ti su depoziti rasli umjereno i bitno sporije nego prethodne godine. Takva kretanja potvrđuju da se domaći sektori, osobito

Slika 48.

Slika 49.

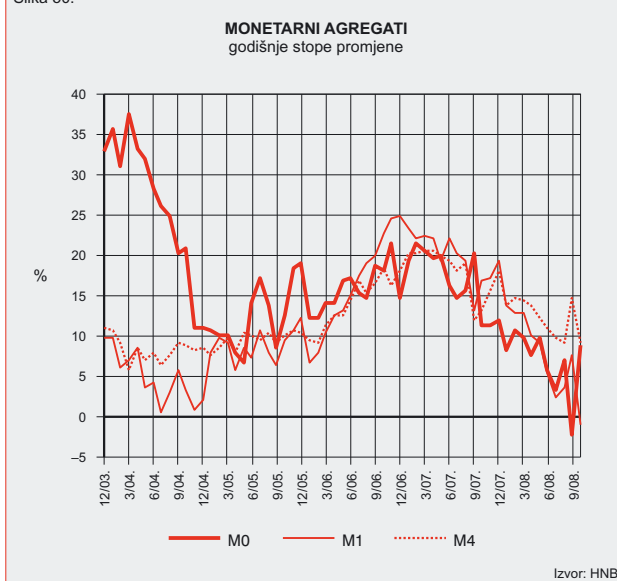
ukupne gospodarske aktivnosti u drugom polugodištu.

Na kretanja novčane mase u najvećoj mjeri utjecala je promjena depozitnog novca. Ukupna sredstva na tekućim računima i žiroračunima domaćih sektora kod poslovnih banaka na kraju listopada 2008. bila su za 5,3% manja u odnosu na kraj listopada prethodne godine. Najsnažnije smanjenje na godišnjoj razini zabilježeno je kod depozitnog novca poduzeća i iznosilo je gotovo 10,0%. Rast druge komponente novčane mase, gotovog novca izvan banaka, samo se blago usporio u odnosu na isto razdoblje 2007.

Nemonetarni depoziti

U trećem tromjesečju nastavio se rast štednih i oročenih deviznih depozita kod poslovnih banaka. Njihov snažan rast traje od kraja 2007. i u najvećoj se mjeri odnosi na depozite stanovništva. Zbog negativnih kretanja na tržištu kapitala taj se sektor sve više odlučivao na sigurniju štednju u poslovnim bankama. Snažnom rastu deviznih depozita znatno je pridonijela i ovogodišnja uspješna turistička sezona.

Slika 50.

stanovništvo, unatoč povoljnijim uvjetima štednje u kunama i nadalje pretežno odlučuju na štednju u stranoj valuti. Zbog toga se i euroiziranost hrvatskoga bankovnog sustava zadržava na vrlo visokim razinama te, mjereno udjelom deviznih i kunskih indeksiranih depozita u ukupnim štednim i oročenim depozitima, na kraju listopada 2008. iznosi više od 72%.

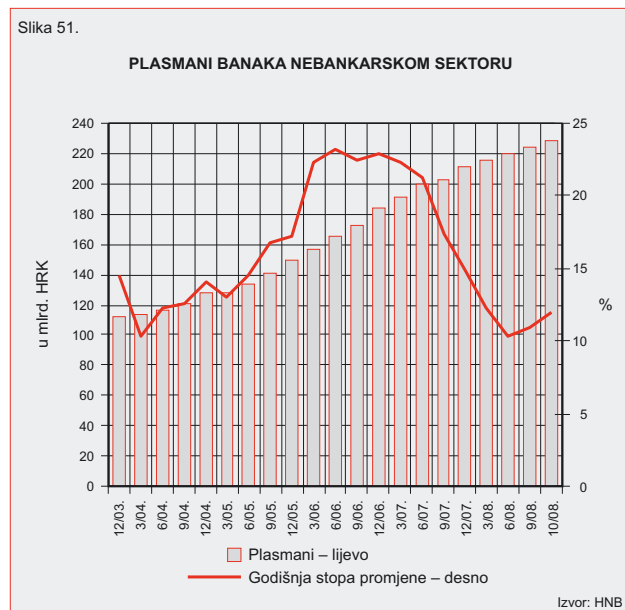
Plasmani

Rast plasmana banaka nebankarskom sektoru u trećem tromjesečju, kao i u prvom polugodištu, bio je umjeren i bitno niži od ograničenja središnje banke. U prvih devet mjeseci plasmani banaka povećali su se za 6,5%, što je za 2,5 postotnih bodova manje od dopuštene stope rasta za to razdoblje. Na takva kretanja utjecali su pooštreni uvjeti financiranja i veće kamatne stope. Osim toga, kumulativni rast plasmana u prvih devet mjeseci djelomično je podcijenjen zbog aprecijacije tečaja kune prema euru, koja je utjecala na smanjenje plasmana indeksiranih uz tu valutu kad ih iskažemo u kunama.

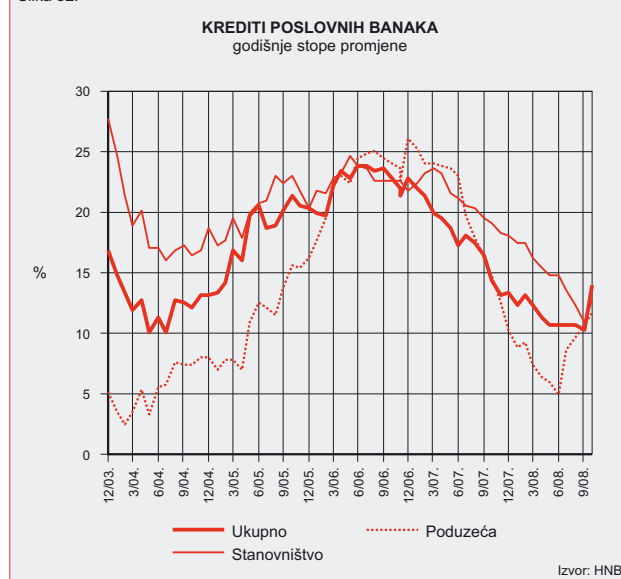
Jednako kao što je zbog tečaja rast plasmana u prvih devet mjeseci bio podcijenjen, deprecijacija tečaja kune u listopadu precijenila je njihovu mjesečnu promjenu. U ovom slučaju najvažnija tečajna promjena bila je deprecijacija kune u odnosu na švicarski franak jer je veliki dio ukupnih kredita banaka indeksiran uz tu valutu. Tako je nominalno povećanje plasmana u listopadu iznosilo čak 1,9%, no ako se isključi utjecaj tečaja, plasmani banaka u tom mjesecu gotovo su stagnirali. Njihov rast tako i dalje ostaje unutar ograničenja koje je propisala središnja banka.

Na godišnjoj se razini rast ukupnih plasmana nebankarskom sektoru u trećem i početkom četvrtog tromjesečja zadržao na razinama iz prve polovine godine i na kraju listopada iznosio je 12,0%. U strukturi plasmana usporio se rast kredita odobrenih stanovništvu, dok se istodobno ubrzao rast plasmana poduzećima. Godišnja stopa rasta kredita stanovništvu na kraju listopada 2008. iznosila je 12,6% i smanjena je za više od trećine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Na takva kretanja najviše utječe sporiji rast stambenih kredita, čija se godišnja stopa rasta gotovo prepolovila u odnosu na isto razdoblje 2007. i na kraju listopada iznosila je 13,5%.

Slika 51.

Slika 52.

Uz stambene najveći dio od ukupno odobrenih kredita stanovništvu odnosi se na grupu ostali krediti, koja uključuje sve nenamjenske gotovinske kredite. Njihov se rast također bitno usporio, te je na kraju listopada 2008. iznosio 10,3%.

Kad je riječ o poduzećima, uvjeti na međunarodnom financijskom tržištu otežavaju im pristup inozemnom kapitalu zbog čega se poduzeća sve više financiraju kod domaćih banaka. Godišnja stopa rasta plasmana poduzećima nastavila se tako povećavati, pa je na kraju listopada iznosila 12,2%.

Plasmani banaka središnjoj državi

Plasmani banaka središnjoj državi u trećem tromjesečju povećali su se za 0,3 mlrd. kuna. Do blage promjene došlo je i u njihovoj strukturi jer je dio potraživanja banaka s osnove instrumenata tržišta novca i dugoročnih vrijednosnih papira zamijenjen odobrenim kreditima. Budući da su se u istom razdoblju depoziti države kod banaka smanjili, rast neto potraživanja banaka od središnje države u trećem tromjesečju iznosio je 0,5 mlrd. kuna.

Na početku četvrtog tromjesečja poslovne banke dodatno su kreditirale državu, dok se stanje depozita države nije znatnije mijenjalo. Neto potraživanja banaka od središnje države povećala su se tako u listopadu za 0,7 mlrd. kuna i na kraju mjeseca bila su za 6,6% veća nego na kraju listopada prethodne godine.

Inozemna aktiva i pasiva

Snažan rast deviznih depozita tijekom ljetnih mjeseci omogućio je poslovnim bankama smanjenje obveza prema inozemstvu. Inozemna pasiva banaka u trećem tromjesečju smanjila se za više od 6,6 mlrd. kuna. U tom razdoblju povećala se i inozemna aktiva banaka tako da se njihova inozemna pozicija poboljšala ukupno za 11,7 mlrd. kuna.

Nakon povlačenja depozita stanovništva na početku četvrtog tromjesečja poslovne su se banke zadužile kod svojih banaka majki kako bi odljev domaćih izvora sredstava djelomično nadoknadile izvorima iz inozemstva, što je dovelo do povećanja inozemne pasive banaka u listopadu gotovo za 7,1 mlrd. kuna. Zbog propisa o minimalnoj deviznoj likvidnosti

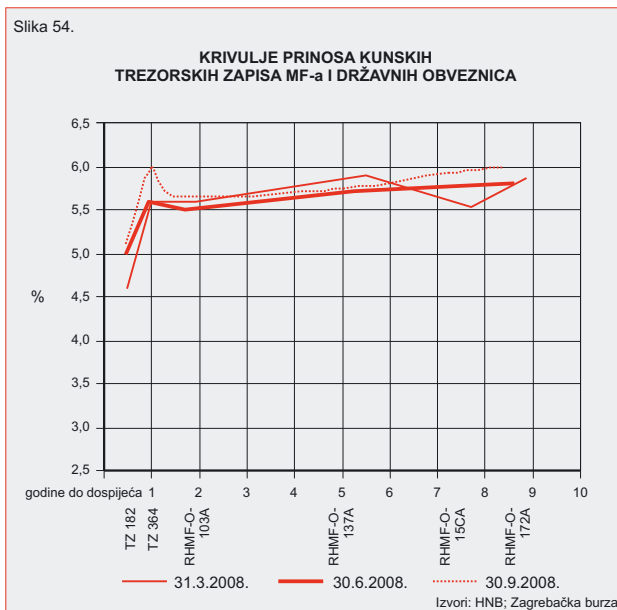

banke su istodobno povećale i svoju inozemnu aktivnu. Ostvarena kretanja rezultirala su smanjenjem neto inozemne aktive poslovnih banaka, koja je na kraju listopada bila za 3,7% manja nego na kraju 2007. godine.

Tržište novca

Nakon što je u trećem tromjesečju zadržana dobra likvidnost domaćega financijskog sustava, listopad i studeni 2008. obilježili su nagli rast i pojačana kolebljivost kamatnih stopa na novčanom tržištu. Nestabilnosti tijekom posljednja dva mjeseca potaknula je isplata dioničara Ine vezana uz transakciju preuzimanja dijela dionica od strane MOL-a, što je osim povećane kunske potražnje uzrokovalo i segmentaciju međubankovnog tržišta na banke s izrazitim višcima odnosno manjcima likvidnih sredstava. Takva struktura novčanog tržišta bila je plodno tlo za nagli rast kamatnih stopa. K tome, povlačenje depozita iz poslovnih banaka potaknulo je banke na držanje imovine u likvidnijim oblicima te je dovelo do porasta potražnje za deviznim sredstvima, koju je HNB zadovoljio ukidanjem granične obvezne pričuve, a s pojavom pritiska na slabljenje kune krajem listopada također je proveo deviznu intervenciju pri čemu je od banaka otkupljeno 2,0 mlrd. kuna. Istodobno je kunska likvidnost bila kreirana obratnim repo aukcijama na kojima su zabilježeni najviši iznosi traženih i plasiranih sredstava u 2008., lombardnim kreditima te deviznim transakcijama s državom. Uz to, smanjena je stopa obvezne pričuve sa 17% na 14%, što bi se trebalo ogledati u spuštanju kamatnih stopa na novčanom tržištu već sredinom prosinca.

Zbog slabijeg zanimanja ulagača kamatne stope na aukcijama trezorskih zapisa u razdoblju od srpnja do studenoga 2008. kretale su se usporedno s kamatnim stopama na novčanom tržištu i dosegnule su najviše razine od sredine 2004. godine. Iako se tijekom promatranog razdoblja stanje ukupno upisanih trezorskih zapisa neprekidno smanjivalo, nakon posljednje aukcije u studenome, kojom se država zadužila za dodatnih 2,7 mlrd. kuna na osnovi novouvedenih

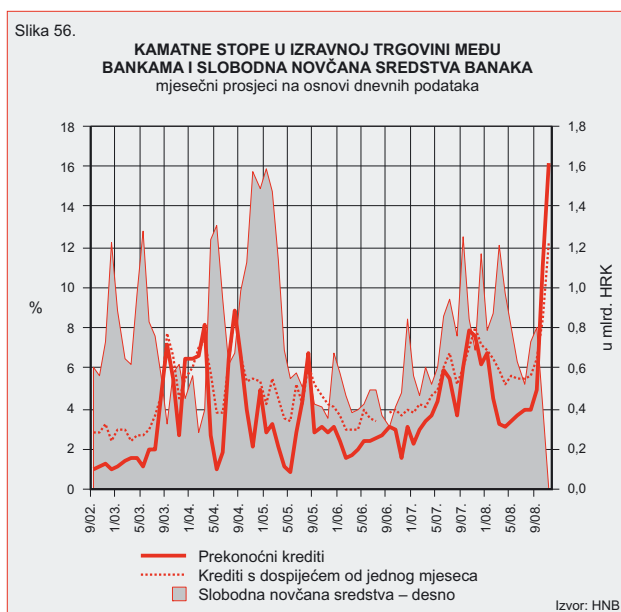
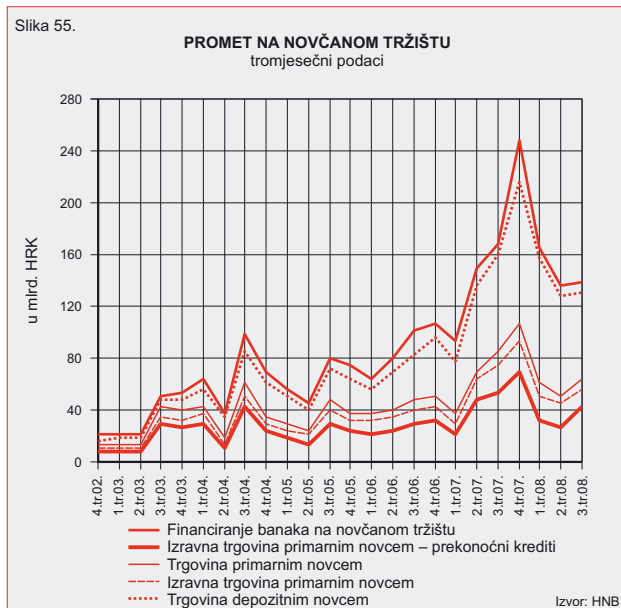

dvogodišnjih trezorskih zapisa, njihovo je stanje poraslo na 12,1 mlrd. kuna.

Tendencija rasta aktivnih kamatnih stopa banaka nastavljena je i u razdoblju od srpnja do listopada 2008. godine. Pritom su snažno porasle kamatne stope na kratkoročne i dugoročne kredite trgovačkim društvima, dok su se kamatne stope na pojedine dugoročne kredite stanovništvu smanjile. Pasivne kamatne stope na oročene depozite također su intenzivno rasle, pri čemu je posebno bio naglašen rast kamatne stope na kunske depozite poduzeća oročenih do mjesec dana, koja je usko povezana s kretanjem kamatnih stopa na tržištu novca.

Kamatne stope na novčanom tržištu

Dobra likvidnost bankovnog sustava tijekom trećeg tromjesečja 2008. pogodovala je zadržavanju nešto niže razine prometa na novčanom tržištu. Banke su tako putem novčanog tržišta svoju primarnu likvidnost financirale u prosječnom dnevnom iznosu od 2,2 mlrd. kuna (ukupno 138,7 mlrd. kuna u cijelom tromjesečju), što je jednako prosječnom dnevnom prometu u prethodnom tromjesečju. Unatoč stabilizaciji prometa, u odnosu na prethodno tromjesečje nastupile su značajnije promjene u strukturi trgovanja na novčanom tržištu. Tako je nakon rekordnog udjela u trgovanju banaka depozitnim novcem (35,3%), ostvarenog u drugom tromjesečju 2008., trgovanje banaka s ostalim pravnim osobama smanjeno za 18,0 mlrd. kuna, čime je taj udio pao ispod višegodišnjeg prosjeka i iznosio je 20,8%. S druge strane, porastao je promet u tradicionalno najznačajnijoj kategoriji trgovanja – međubankovnoj trgovini depozitnim novcem te u trgovini banaka depozitnim novcem s nebankovnim financijskim institucijama, za 12,3 mlrd. kuna odnosno 8,7 mlrd. kuna. Daleko najveći dio od ukupno 138,7 mlrd. kuna kredita koje su banke primile na novčanom tržištu odnosio se, kao i obično, na kredite u trgovini depozitnim novcem (131,7 mlrd. kuna), dok su kupnjom repo ugovora i prodajom vrijednosnih papira prikupljena sredstava od 6,6 mlrd. kuna odnosno 0,4 mlrd. kuna.

Zbog porasta trgovanja u izravnoj trgovini depozitnim novcem između banaka s 46,0 mlrd. kuna u drugom tromjesečju na 56,2 mlrd. kuna u trećem tromjesečju 2008., ta je kategorija trgovanja nastavila dominirati u međubankovnoj trgovini depozitnim novcem. U odnosu na prethodno tromjesečje poraslo je i trgovanje između banaka uz posredovanje Tržišta novca Zagreb na 7,5 mlrd. kuna.

Najlikvidniji instrument u izravnoj međubankovnoj trgovini primarnim novcem i dalje su bili prekonoćni krediti, na koje se odnosilo 41,9 mlrd. kuna. Prosječni dnevni promet tih kredita porastao je s 425,5 mil. kuna u lipnju na 568,7 mil. kuna u rujnu, odnosno na 893,0 mil. kuna u studenome 2008. Vagana kamatna stopa na ove kredite postupno je rasla tijekom tromjesečja s 3,60% u lipnju na 4,93% u rujnu, a u studenome je uslijedio njezin nagli skok na čak 16,10%, što je najveća razina još od kraja 1990-ih. Na tako snažan rast kamatnih stopa na novčanom tržištu dominantan utjecaj imao je poremećaj distribucije likvidnosti u bankarskom sektoru, ali mu je pridonijela i nešto niža razina slobodnih kunskih novčanih sredstava banaka.

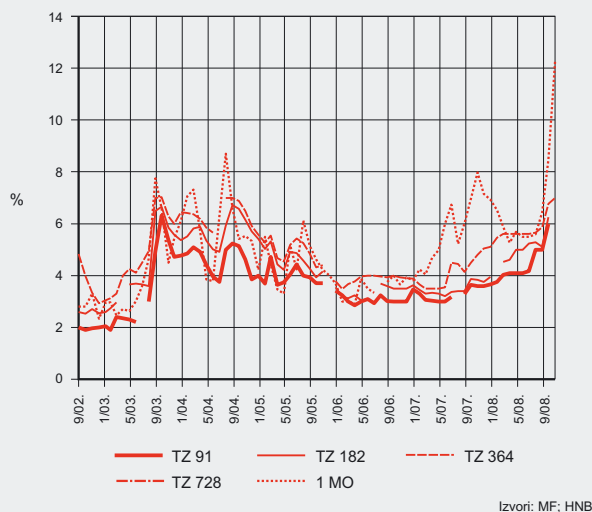
Prosječni dnevni promet prekonoćnih kredita uz posredovanje Tržišta novca Zagreb povećao se sa 63,3 mil. kuna u lipnju na 80,6 mil. u rujnu, a u studenome 2008. smanjio se na 75,5 mil. kuna. Nakon umjerenog porasta s 3,20% u lipnju na 4,50% u rujnu, vagana kamatna stopa na te kredite u listopadu je iznosila čak 17,40%.

U trećem tromjesečju 2008. MF je održao 12 aukcija trezorskih zapisa, na kojima je zabilježeno osjetno smanjenje zanimanja ulagača, pri čemu je prosječan iznos pristiglih ponuda po aukciji bio za 190,2 mil. kuna manji nego u prethodnom tromjesečju i iznosio je 280,3 mil. kuna. Na aukcijama je prihvaćen visok postotak pristiglih ponuda (u prosjeku 87,8%) i upisano je trezorskih zapisa u ukupnoj vrijednosti od 3,0 mlrd. kuna, odnosno za 208,0 mil. kuna manje nego u drugom tromjesečju te čak za 795,0 mil. kuna manje od planiranih iznosa emisija. Slabo zanimanje ulagača bilo je vidljivo i tijekom listopada te na prvim trima aukcijama u studenome, a tek je visoka kamatna stopa od 8,50% na posljednjoj aukciji u studenome motivirala kupce na upis novouvedenih trezorskih zapisa s dospeljećem od dvije godine.

Kamatne stope na aukcijama trezorskih zapisa ostalih rokova dospeljeća dosegnule su najviše razine od sredine 2004. godine, te su time pratile kretanje kamatnih stopa na novčanom tržištu. Vagane kamatne stope na trezorske zapise s dospeljećem od 91 i 182 dana tako su snažno porasle, s razina od 4,10% i 4,99% u lipnju na 5,00% te 5,10% u rujnu odnosno 6,00% i 6,25% u listopadu, a u studenome nije bilo novih izdanja tih zapisa. Nakon blažeg porasta, s 5,60% u lipnju na 5,86% u rujnu, nagli skok vagane kamatne stope na jednogodišnje trezorske zapise na 7,00% uslijedio je u studenome.

Zbog slabijeg zanimanja ulagača stanje ukupno upisanih trezorskih zapisa osjetno se smanjilo, s 11,7 mlrd. kuna krajem lipnja na 9,7 mlrd. kuna na kraju listopada, ali s izdanjem dvogodišnjih trezorskih zapisa krajem studenoga naraslo je na 12,1 mlrd. kuna. Novouvedeni vrijednosni papiri s udjelom od 21,9% u strukturi ukupno upisanih trezorskih zapisa po važnosti su se smjestili odmah iza jednogodišnjih zapisa čiji je udio smanjen s 92,6% krajem drugog tromjesečja na 73,3% u studenome. Udio trezorskih zapisa s dospeljećima od

Slika 58.

**KAMATNE STOPE NA TREZORSKE ZAPISE MF-a
I U IZRAVNOJ TRGOVINI MEĐU BANKAMA**
ročna struktura

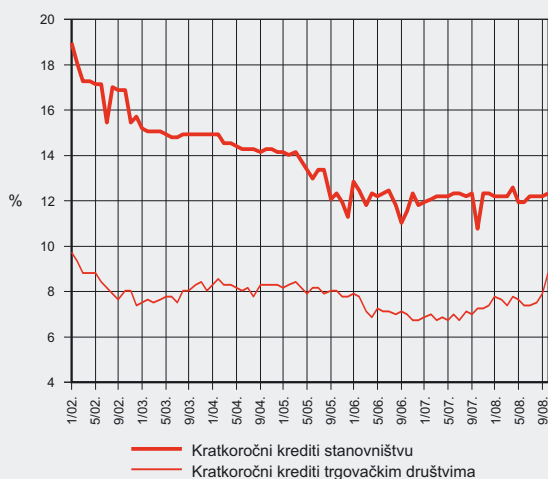
Izvori: MF; HNB

91 i 182 dana u studenome je iznosio 2,7% odnosno 2,1%.

Kamatne stope poslovnih banaka

Tijekom trećeg tromjesečja i listopada 2008. godine nastavljena je tendencija rasta aktivnih kamatnih stopa banaka. Pritom su najviše porasle kamatne stope na kredite trgovačkim društvima, a kamatne stope na pojedine dugoročne kredite stanovništvu su se smanjile. Vagana kamatna stopa na kratkoročne kredite trgovačkim društvima bez valutne klauzule, koja od kraja 2006. godine pokazuje tendenciju rasta, postupno je rasla, s 7,38% u lipnju na 7,84% u rujnu. Nagli skok te kamatne stope na 8,81% uslijedio je u listopadu, što je posljedica osjetnog porasta kamatnih stopa na najzastupljeniju potkategoriju okvirnih kredita. Iako je u odnosu na prethodno tromjesečje porasla i vagana kamatna stopa na kratkoročne kredite stanovništvu bez valutne klauzule, s 11,91% u lipnju na 12,20% u rujnu te 12,27% u listopadu, to je kretanje u skladu s njezinom uobičajenom kratkoročnom kolebljivošću.

Slika 59.

**PROSJEČNE AKTIVNE KAMATNE STOPE^a POSLOVNIH BANAKA
NA KRATKOROČNE KREDITE BEZ VALUTNE KLAUZULE**

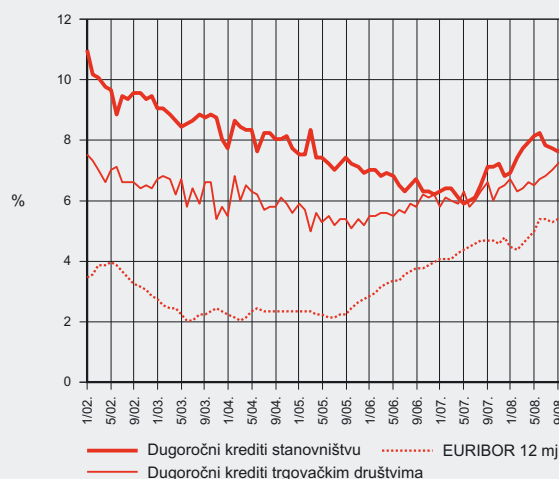
^a Prosječna vagana kamatna stopa na novodobrene kredite u izvještajnom mjesecu Izvor: HNB

U razdoblju od srpnja do listopada nastavljen je snažan rast većine kamatnih stopa na dugoročne kredite. Za razliku od prvog tromjesečja 2008., kad su u rastu prednjačile kamatne stope na dugoročne kredite stanovništvu, sredinom godine sustigle su ih kamatne stope na dugoročne kredite trgovačkim društvima. Tako je vagana kamatna stopa na dugoročne kredite trgovačkim društvima s valutnom klauzulom porasla sa 6,74% u lipnju na 7,21% u rujnu te 7,40% u listopadu. Slično tome, blago je porasla i većina kamatnih stopa koje ulaze u izračun vagane kamatne stope na dugoročne kredite stanovništvu s valutnom klauzulom, kao što su one na stambene kredite i kredite za kupnju automobila. No, kamatne stope na najzastupljenije ostale dugoročne kredite, koji uključuju nenamjenske kredite, smanjene su za više od jednog postotnog boda pa je tako i vagana kamatna stopa na dugoročne kredite stanovništvu s valutnom klauzulom smanjena s 8,25% u lipnju na 7,63% u rujnu. Do listopada ta je vagana kamatna stopa porasla na 7,74%.

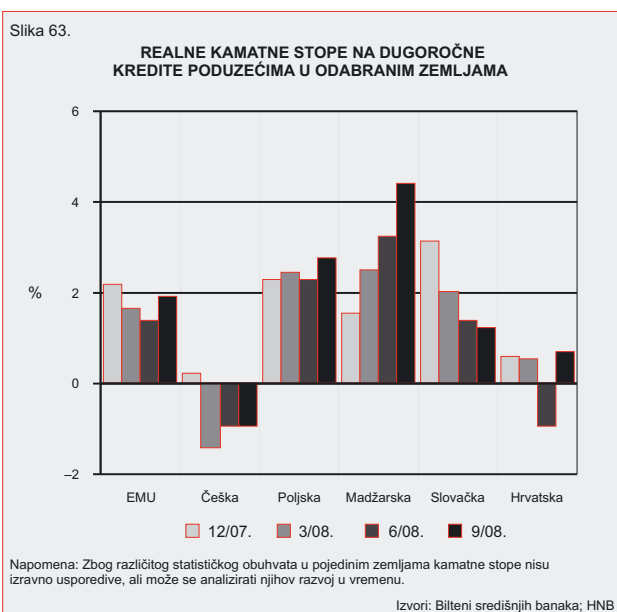
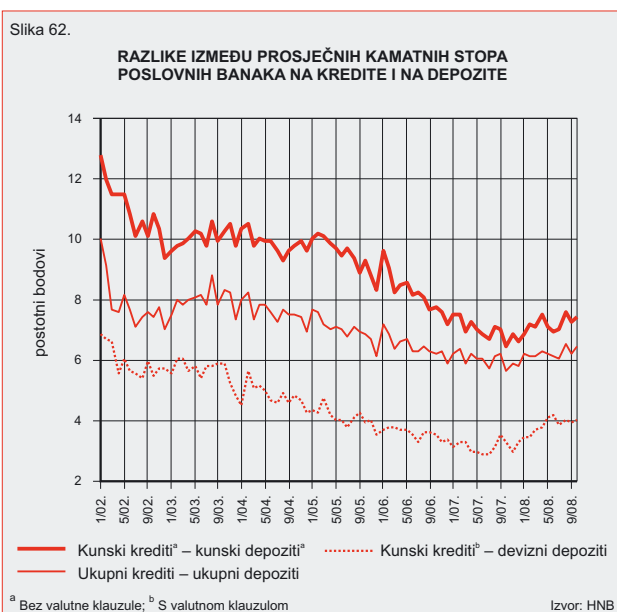
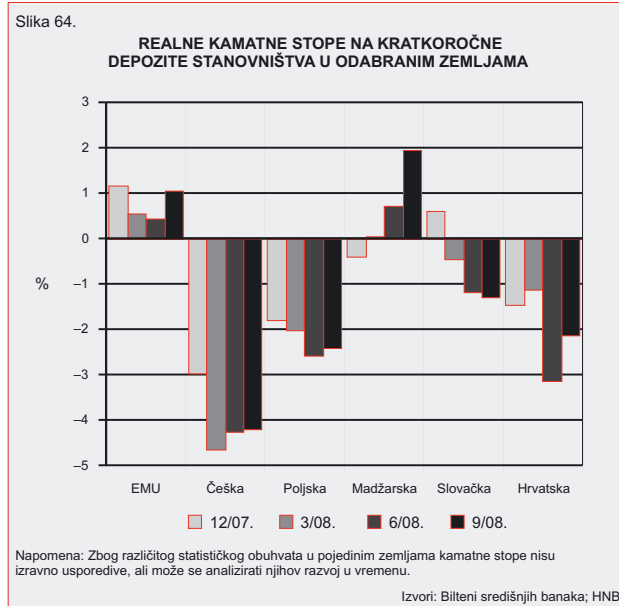
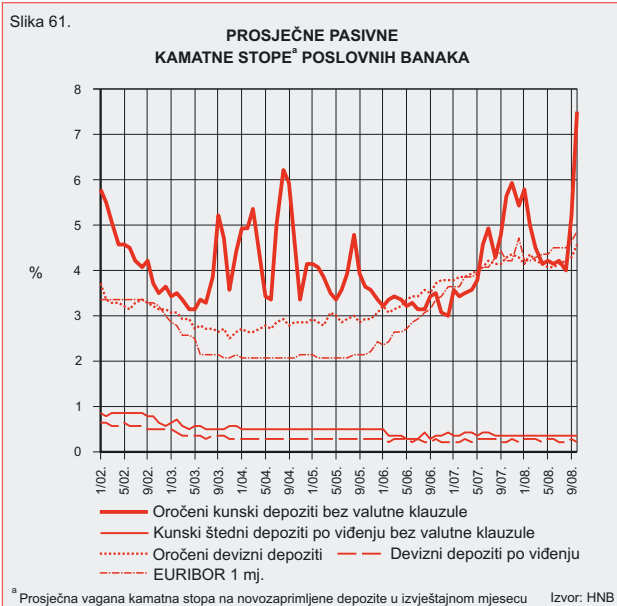
U trećem tromjesečju te u listopadu 2008. pasivne kamatne stope na oročene depozite intenzivno su rasle. Snažno je porasla vagana kamatna stopa na oročene kunske depozite bez valutne klauzule, s 4,16% u lipnju na 5,20% u rujnu odnosno 7,52% u listopadu, te je time pratila kretanje kamatnih stopa na tržištu novca. Na njezin skokovit rast najviše je utjecao nagli rast kamatne stope na najzastupljenije kunske depozite poduzeća oročene do mjesec dana, koja je usko povezana s kretanjem kamatnih stopa na novčanom tržištu. Vagana kamatna stopa na oročene devizne depozite zamjetno je porasla, za pola postotnog boda, na 4,54% u listopadu u odnosu na lipanj, što se može protumačiti nastojanjem banaka da privuku depozite povučene zbog straha od širenja svjetske financijske krize na domaće banke i spriječe njihove eventualne dodatne odljeve. Kamatne stope na depozite po viđenju bile su razmjerno stabilne. Vagana kamatna stopa na kunske štedne depozite po viđenju bez valutne klauzule bila je u listopadu za četiri bazna boda viša, a vagana kamatna stopa na devizne depozite po viđenju niža nego u lipnju, pri čemu su iznosile 0,39% odnosno 0,24%.

Nakon što je potkraj 2007. godine preokrenut višegodiš-

Slika 60.

**PROSJEČNE AKTIVNE KAMATNE STOPE^a
POSLOVNIH BANAKA NA DUGOROČNE
KREDITE S VALUTNOM KLAUZULOM**

^a Prosječna vagana kamatna stopa na novodobrene kredite u izvještajnom mjesecu Izvor: HNB

nji trend smanjivanja razlika između kamatnih stopa na usporedive kredite i depozite, razlike su se uglavnom nastavile povećavati i tijekom trećeg tromjesečja te u listopadu 2008. Razlika između vagane kamatne stope na ukupne kredite i vagane kamatne stope na ukupne depozite porasla je sa 6,11 postotnih bodova u lipnju na 6,22 postotna boda u rujnu odnosno na 6,44 postotna boda u listopadu. Razlika između vagane kamatne stope na kunske kredite bez valutne klauzule i vagane kamatne stope na kunske depozite bez valutne klauzule porasla je sa 6,95 postotnih bodova u lipnju na 7,25 postotnih bodova u rujnu te na 7,42 postotna boda u listopadu. Razlika između vagane kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom i vagane kamatne stope na devizne depozite u promatranom je razdoblju ostala razmjerno stabilna, na razini od oko 4,00 postotna boda.

S istodobnim porastom nominalnih kamatnih stopa na dugoročne kunske kredite trgovačkim društvima u Hrvatskoj i smanjenjem stope inflacije s visoke razine zabilježene sredinom godine realna je kamatna stopa na te kredite krajem trećeg tromjesečja 2008. ponovno postala pozitivna. Realna kamatna stopa na dugoročne kredite trgovačkim društvima porasla je zbog usporavanja inflacije i u većini odabranih zemalja Srednje i Istočne Europe, kao i u zemljama eurozone. Od takvog općeg kretanja odstupala je kamatna stopa u Slovačkoj jer inflacija u toj zemlji još nije poprimila silaznu putanju.

Smanjenje stope inflacije u odnosu na prethodno tromjesečje također je bilo glavni razlog porasta realne kamatne stope na tromjesečne depozite stanovništva u većini promatranih zemalja. Iako je spomenuti učinak bio najjači u Hrvatskoj, ta kamatna stopa već četvrto tromjesečje zaredom ima negativne vrijednosti. Ona se blago smanjila samo u Slovačkoj.

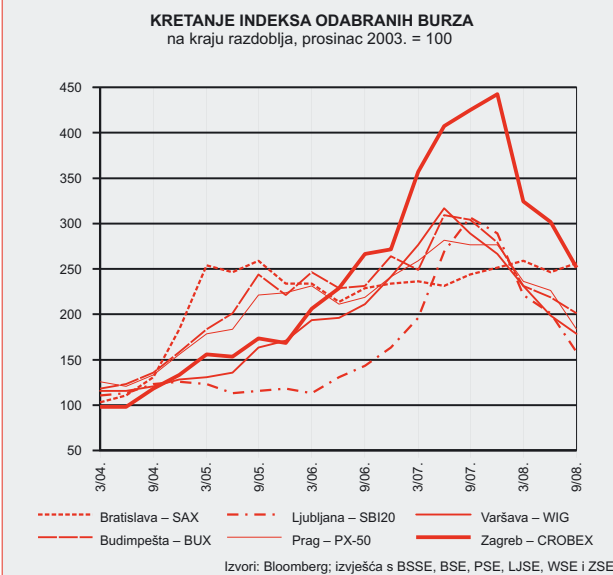
Tržište kapitala

Nepovoljna kretanja na hrvatskom tržištu kapitala, koja su obilježila prvo polugodište 2008., nastavila su se i tijekom trećeg tromjesečja, u kojem je zabilježeno znatno smanjenje prometa dionica te osjetan pad cijena većine dionica uvrštenih na Zagrebačku burzu. Pad vrijednosti domaćega dioničkog indeksa CROBEX dodatno se ubrzao tijekom listopada i studenoga.

Utjecaj negativnih trendova na gotovo svim svjetskim financijskim tržištima, uzrokovanih znatnim gubicima nekih od najvećih svjetskih financijskih institucija te promijenjenom percepcijom rizika svjetskih ulagača, dodatno se intenzivirao tijekom trećeg tromjesečja 2008. Nepovoljna kretanja na financijskim tržištima istodobno su pratili inflatorni pritisci u većini zemalja zbog snažnog rasta cijena sirove nafte i porast zabrinutosti zbog slabljenja svjetskoga gospodarstva. Spomenuti globalni činitelji te povećana nesklonost domaćih ulagača rizičnijim ulaganjima pripomogli su ispuhivanju cjenovnog balona na domaćem tržištu kapitala, koje se očitovalo u znatnom padu likvidnosti i cijena većine dionica uvrštenih na Zagrebačku burzu tijekom srpnja i kolovoza 2008. Dominantan utjecaj na kretanja na domaćem tržištu kapitala u rujnu imala je javna ponuda MOL-a za preuzimanje preostalih dionica Ine koje nisu bile u državnom vlasništvu. Premda su domaći ulagači u početku bili nezadovoljni ponudenom cijenom koju su ocijenili manjom od fundamentalne vrijednosti, pad vrijednosti glavnih svjetskih dioničkih burzovnih indeksa i domaćega dioničkog burzovnog indeksa te konačna odluka OMV-a da se ne uključi u natjecanje za preuzimanje Ine potaknuli su domaće ulagače na prihvaćanje MOL-ove ponude. Širenje svjetske financijske krize izvan financijskog sektora, jačanje recesijskih pritisaka na svjetsko gospodarstvo i strah od pada potražnje diljem svijeta te loših poslovnih rezultata poduzeća utjecali su na nastavak pada vrijednosti većine dionica na Zagrebačkoj burzi sve do kraja studenoga 2008.

U trećem je tromjesečju 2008. zabilježen blagi porast prometa na domaćem tržištu dužničkih vrijednosnih papira, unatoč vrlo malom broju novih dužničkih izdanja u tom razdoblju. Aktivnost na tržištu dužničkih vrijednosnih papira posebno se intenzivirala u rujnu, što je rezultiralo porastom

Slika 65.

vrijednosti obvezničkog indeksa CROBIS. Međutim, do kraja studenoga 2008. ona se ipak znatno smanjila.

Negativna kretanja i pad burzovnih indeksa u trećem su tromjesečju 2008. zabilježeni i na svim glavnim burzama zemalja Srednje i Istočne Europe. Tako je u promatranom razdoblju najviše pao indeks Ljubljanske burze, koji se u odnosu na kraj prethodnog tromjesečja smanjio za 21,4%, a slijedili su ga indeksi Praške (-18,8%), Zagrebačke (-16,6%), Varšavske (-9,2%) i Budimpeštanske burze (-7,4%). U promatranom razdoblju porastao je jedino indeks Bratislavske burze (3,6%).

U usporedbi s lipnjem 2008. prosječni dnevni promet dionica u rujnu povećan je na svim promatranim burzama zemalja Srednje i Istočne Europe, a značajno povećanje na većini burza zabilježeno je i u prosječnom dnevnom prometu obveznica. Zbog pada vrijednosti gotovo svih promatranih dioničkih burzovnih indeksa tržišna se kapitalizacija dionica na kraju rujna u usporedbi s krajem lipnja 2008. smanjila na svim promatranim burzama. Tržišna kapitalizacija obveznica u tom se razdoblju blago povećala na Bratislavskoj, Ljubljanskoj i Zagrebačkoj burzi, dok se na Budimpeštanskoj burzi smanjila. Unatoč daljnjem znatnom smanjenju omjera tržišne

Tablica 3. Usporedba pokazatelja tržišta kapitala

Rujan 2008.	Bratislava	Budimpešta	Ljubljana	Prag	Varšava	Zagreb
Prosječni dnevni promet, dionice (u mil. EUR)	0,07	90,64	3,39	185,23	543,79	11,70
Prosječni dnevni promet, obveznice (u mil. EUR)	130,26	9,06	0,77	85,29	3,24	14,18
Promet ^a /BDP ^c , godišnja razina (u %)	0,03	21,88	2,43	33,27	40,18	7,44
Promet ^b /BDP ^c , godišnja razina (u %)	55,05	2,19	0,55	15,32	0,24	9,02
Brzina prometa ^d	0,39	98,16	6,88	75,30		12,23
Tržišna kapitalizacija ^a (u mil. EUR), kraj mjeseca	4.766	23.271	12.425	61.987		24.116
Tržišna kapitalizacija ^b (u mil. EUR), kraj mjeseca	14.741	40.251	6.526			5.204
Tržišna kapitalizacija ^a /BDP ^c , kraj mjeseca (u %)	8,0	22,3	35,3	44,2		59,4
Tržišna kapitalizacija ^b /BDP ^c , kraj mjeseca (u %)	24,7	38,5	18,5			12,8
Kretanje indeksa dionica od početka godine (u %)	1,7	-28,1	-45,6	-33,6	-32,9	-42,9
Kretanje indeksa dionica od početka mjeseca (u %)	2,0	-10,2	-16,2	-18,5	-7,7	-14,4

^a Dionice; ^b Obveznice; ^c Zbog ostvarenja u posljednja dva tromjesečja 2007. i prva dva tromjesečja 2008.; ^d Anualizirani mjesečni promet dionica × 100 / tržišna kapitalizacija dionica
Izvori: Bloomberg; BSSE; BSE; PSE; LJSE; WSE; Zagrebačka burza

kapitalizacije dionica i BDP-a, Zagrebačka se burza i u trećem tromjesečju 2008. nalazila ispred svih promatranih burza, a prema odnosu tržišne kapitalizacije obveznica i BDP-a i dalje je na posljednjem mjestu.

Tržište vlasničkih vrijednosnih papira

Smanjenje prometa dionica¹⁰ na hrvatskom tržištu kapitala, zabilježeno u prvom polugodištu 2008., nastavljeno je i tijekom trećeg tromjesečja. Tako se ukupni promet dionica u tom razdoblju smanjio za 0,6 mlrd. kuna u odnosu na prethodno tromjesečje te je iznosio 3,6 mlrd. kuna. U promatranom se tromjesečju najviše trgovalo dionicama Ine, koje su u ukupnom prometu sudjelovale s 23,6%, a slijedile su ih dionice T-HT-a (11,2%) i Atlantske plovidbe d.d. (8,7%). Osim dionicama T-HT-a (20,1%) u listopadu i studenome najviše se trgovalo dionicama Atlantske plovidbe d.d. (13,6%) i Instituta građevinarstva Hrvatske d.d. (8,1%).

Nastavak pada cijena većine dionica i tijekom trećeg tromjesečja 2008. dodatno je smanjio vrijednost dioničkog indeksa Zagrebačke burze CROBEX-a¹¹, koja je na kraju lipnja 2008. bila za 16,6% manja nego na kraju prethodnog tromjesečja te je iznosila 2991 bod. Tijekom sljedeća dva mjeseca CROBEX je dodatno izgubio na vrijednosti (-46,3%) pa je na kraju studenoga iznosio 1607 bodova, što je njegova najniža mjesečna razina još od kraja 2004.

Neto imovina otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom nastavila se smanjivati i tijekom trećeg tromjesečja 2008., kad je pala na najnižu razinu od kraja 2005. Zbog svoje izloženosti negativnim kretanjima na domaćem tržištu kapitala, najviše se smanjila neto imovina najrizičnijih, dioničkih i mješovitih fondova. Blago se povećala samo neto imovina novčanih investicijskih fondova na kraju rujna u odnosu na kraj lipnja 2008. Na osjetno smanjenje neto imovine otvorenih investicijskih fondova tijekom promatranog tromjesečja negativan utjecaj nisu imala samo silazna kretanja cijena domaćih dionica i obveznica već i znatno povlačenje sredstva iz investicijskih fondova od strane ulagača. Zbog povećane nesklonosti preuzimanju rizika ulagači su najviše sredstava povukli upravo iz najrizičnijih, dioničkih i mješovitih fondova.

Zbog pada cijena većine dionica uvrštenih na Zagrebačku burzu na kraju trećeg tromjesečja 2008. tržišna kapitalizacija¹² dionica smanjila se za 13,2% u odnosu na kraj prethodnog tromjesečja i iznosila je 214,4 mlrd. kuna. Znatni pad cijena velikog broja dionica tijekom sljedeća dva mjeseca

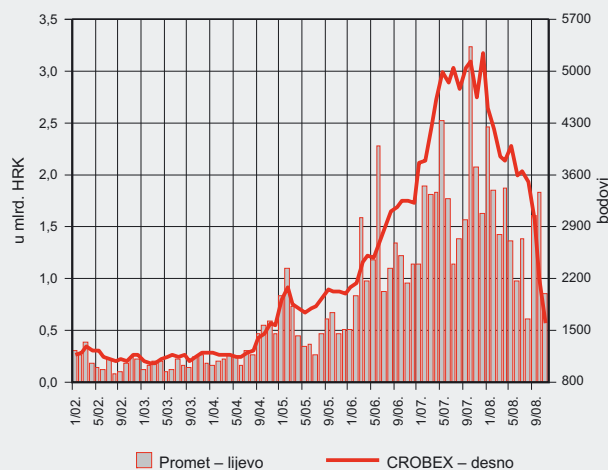
10 Za razdoblje od siječnja 2002. do veljače 2007. podaci o ukupnom prometu dionica dobiveni su kao zbroj pojedinačnih prometa dionica na Varaždinskoj i Zagrebačkoj burzi, a od ožujka 2007. i pripajanja Varaždinske burze Zagrebačkoj upotrebljavaju se podaci s jedinstvene Zagrebačke burze.

11 Od 19. ožujka 2007. primjenjuje se nova metodologija izračuna indeksa CROBEX u koji se od tada uključuje samo onaj iznos tržišne kapitalizacije koji je stvarno raspoloživ i dostupan za trgovanje jer je do tada indeks CROBEX bio vagan na osnovi pune tržišne kapitalizacije. Osim toga, utvrđene su i nove procedure za ubrzan ulazak novih najlikvidnijih dionica na tržištu.

12 U izračun tržišne kapitalizacije dionica na Zagrebačkoj burzi uključuje se puni iznos tržišne kapitalizacije za one dionice kojima se u prethodna tri mjeseca redovno trgovalo, dok se za dionice kojima se nije trgovalo u posljednjih mjesec dana, odnosno tri mjeseca, iznos tržišne kapitalizacije umanjuje za polovinu, odnosno za tri četvrtine.

Slika 66.

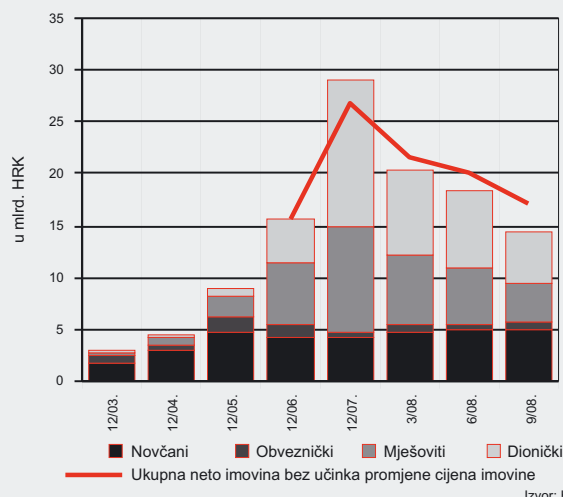
MJESEČNI PROMET DIONICA NA HRVATSKOM TRŽIŠTU KAPITALA I VRIJEDNOST INDEKSA CROBEX NA KRAJU MJESECA

Izvor: Zagrebačka burza

Slika 67.

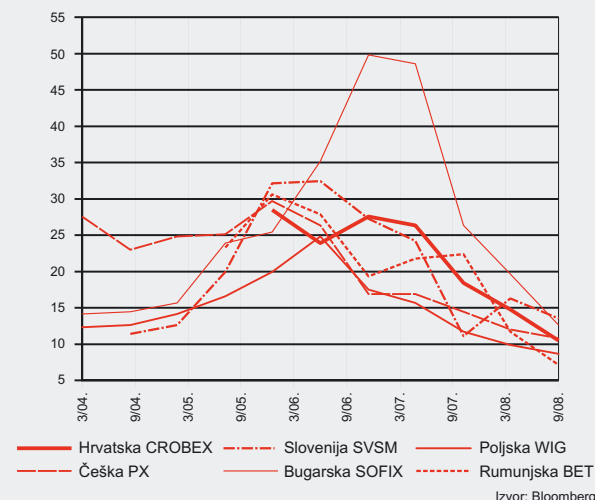
KRETANJE NETO IMOVINE OTVORENIH INVESTICIJSKIH FONDOVA S JAVNOM PONUDOM PREMA NJIHOVOJ VRSTI

Izvor: Hanfa

Slika 68.

KRETANJE OMIJERA CIJENA DIONICA I ZARADA PO DIONICI ZA INDEKSE ODABRANIH BURZA

Izvor: Bloomberg

dotatno je smanjio tržišnu kapitalizaciju dionica te je ona na kraju studenoga iznosila 138,9 mlrd. kuna.

Omjer cijena i zarada po dionici za indeks CROBEX na kraju rujna 2008. iznosio je 10,3 i bio je za 30,6% manji u odnosu na kraj prethodnog tromjesečja. Taj se omjer u promatranom razdoblju znatno smanjio i za indekse ostalih promatranih burza zemalja Srednje i Istočne Europe.

Tržište dužničkih vrijednosnih papira

Potkraj listopada 2008. na domaćem tržištu kapitala kotiralo je ukupno 36 obveznica, od čega devet državnih, osam obveznica jedinica lokalne samouprave, jedna obveznica državnih agencija (HBOR-a) te osamnaest korporacijskih obveznica, što je za jednu municipalnu obveznicu više nego na kraju prethodnog tromjesečja. Posljednjeg dana rujna 2008. na Zagrebačkoj burzi bila su uvrštena 22 izdanja komercijalnih zapisa od ukupno 17 izdavatelja, što je za četiri komercijalna zapisa odnosno tri izdavatelja više nego na kraju prethodnog tromjesečja, a njihova nominalna vrijednost iznosila je 1,2 mlrd. kuna.

U trećem tromjesečju 2008. na domaćem tržištu dužničkih vrijednosnih papira izdane su dvije nove obveznice, jed-

na municipalna i jedna korporacijska obveznica. U istom je razdoblju dospjela eurska trogodišnja obveznica Medike d.d. nominalne vrijednosti 15,6 mil. EUR.

Početak srpnja 2008. Grad Split izdao je novu eursku devetogodišnju obveznicu nominalne vrijednosti 8,2 mil. EUR, s prinosom do dospeljeća na dan izdavanja od 6,00%. Potkraj kolovoza na Zagrebačku je burzu uvrštena i kunska trogodišnja korporacijska obveznica Linijske nacionalne plovidbe d.d., izdana sredinom siječnja 2007., čija nominalna vrijednost iznosi 15 mil. kuna.

Snažan uzastopni pad tromjesečnog prometa obveznica¹³ tijekom prvih dvaju tromjesečja 2008. prekinut je u trećem tromjesečju, kad se ukupni promet obveznica povećao za 546,3 mil. kuna te je iznosio 2,4 mlrd. kuna. Najveći udio u prometu obveznica u promatranom razdoblju imala je kunska obveznica RH s valutnom klauzulom koja dospeljeva 2012. godine (23%), a slijedile su je kunska državna obveznica s

¹³ Za razdoblje od siječnja 2004. do veljače 2007. podaci o ukupnom prometu obveznica dobiveni su kao zbroj pojedinačnih prometa obveznica na Varaždinskoj i Zagrebačkoj burzi, a od ožujka 2007. i pripajanja Varaždinske burze Zagrebačkoj upotrebljavaju se podaci s jedinstvene Zagrebačke burze. Treba naglasiti da je promet obveznica na Varaždinskoj burzi bio zanemariv, budući da njezin udio u ukupnom prometu obveznica ni u jednoj od promatranih godina nije bio veći od 0,4%.

Tablica 4. Izdanja obveznica na domaćem tržištu, stanje na dan 31. listopada 2008.

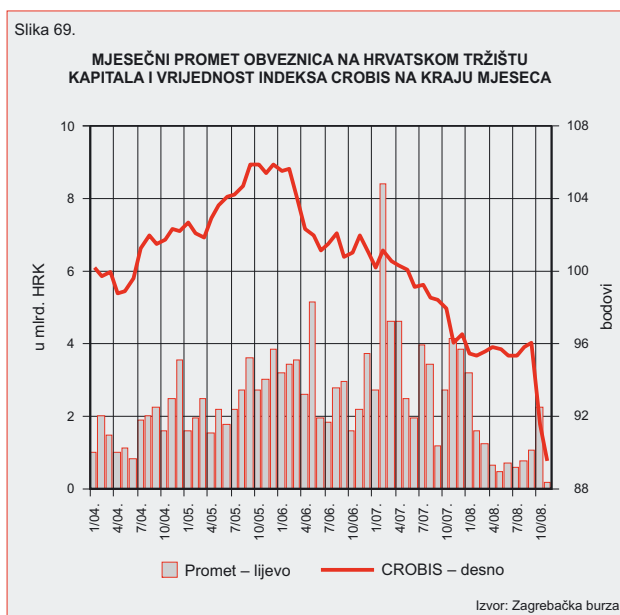
Simbol	Izdavatelj	Datum izdavanja	Dospijeće	Valuta	Nominalna vrijednost izdanja	Nominalna kamatna stopa	Zadnja cijena ^a	Tekući prinos 31.10.2008.
RHMF-O-08CA	Republika Hrvatska	14.12.2001.	14.12.2008.	EUR	200.000.000	6,875%	99,45	6,913%
RHMF-O-125A	Republika Hrvatska	23.5.2002.	23.5.2012.	EUR	500.000.000	6,875%	102,50	6,707%
RHMF-O-142A	Republika Hrvatska	10.2.2004.	10.2.2014.	EUR	650.000.000	5,500%	98,90	5,561%
RHMF-O-19BA	Republika Hrvatska	29.11.2004.	29.11.2019.	EUR	500.000.000	5,375%	98,05	5,482%
RHMF-O-103A	Republika Hrvatska	8.3.2005.	8.3.2010.	HRK	3.000.000.000	6,750%	100,00	6,750%
RHMF-O-157A	Republika Hrvatska	14.7.2005.	14.7.2015.	EUR	350.000.000	4,250%	91,30	4,655%
RHMF-O-15CA	Republika Hrvatska	15.12.2005.	15.12.2015.	HRK	5.500.000.000	5,250%	94,01	5,585%
RHMF-O-137A	Republika Hrvatska	11.7.2006.	11.7.2013.	HRK	4.000.000.000	4,500%	93,30	4,823%
RHMF-O-172A	Republika Hrvatska	8.2.2007.	8.2.2017.	HRK	5.500.000.000	4,750%	90,60	5,243%
GDKC-O-116A	Grad Koprivnica	29.6.2004.	29.6.2011.	HRK	60.000.000	6,500%	101,30	6,417%
GDZD-O-119A	Grad Zadar	1.9.2004.	1.9.2011.	EUR	18.500.000	5,500%	98,00	5,612%
GDRI-O-167A	Grad Rijeka	18.7.2006.	18.7.2016.	EUR	24.574.513	4,125%	-	-
GDST-O-137A	Grad Split	24.7.2006.	24.7.2013.	EUR	8.000.000	4,563%	100,30	4,549%
GRVI-O-17AA	Grad Vinkovci	23.10.2007.	23.10.2017.	HRK	42.000.000	5,500%	-	-
GROS-O-17AA	Grad Osijek	30.10.2007.	30.10.2017.	HRK	25.000.000	5,500%	-	-
GDST-O-15BA	Grad Split	27.11.2007.	27.11.2015.	EUR	8.100.000	4,750%	-	-
GDST-O-177A	Grad Split	8.7.2008.	8.7.2017.	EUR	8.200.000	6,000%	-	-
HBOR-O-112A	Hrvatska banka za obnovu i razvitak	11.2.2004.	11.2.2011.	EUR	300.000.000	4,875%	-	-
BLSC-O-091A	Belišće d.d.	14.1.2005.	14.1.2009.	EUR	8.000.000	5,500%	101,60	5,413%
RBA-O-112A	Raiffeisenbank Austria d.d.	10.2.2006.	10.2.2011.	HRK	600.000.000	4,125%	97,50	4,231%
PODR-O-115A	Podravka d.d.	17.5.2006.	17.5.2011.	HRK	375.000.000	5,125%	90,00	5,694%
NEXE-O-116A	Nexe grupa d.d.	14.6.2006.	14.6.2011.	HRK	750.000.000	5,500%	95,50	5,759%
MTEL-O-097A	Metronet telekomunikacije d.d.	28.7.2006.	28.7.2009.	HRK	120.000.000	8,500%	101,90	8,342%
HOTR-O-941A	Hospitalija trgovina d.o.o.	5.10.2006.	5.10.2009.	HRK	75.000.000	8,250%	99,50	8,291%
HEP-O-13BA	Hrvatska elektroprivreda d.d.	29.11.2006.	29.11.2013.	HRK	500.000.000	5,000%	92,70	5,394%
ATGR-O-11CA	Atlantica grupa d.d.	6.12.2006.	6.12.2011.	HRK	115.000.000	5,750%	98,35	5,846%
INGR-O-11CA	Ingra d.d.	6.12.2006.	6.12.2011.	HRK	200.000.000	6,125%	94,00	6,516%
OPTE-O-142A	Optima telekom d.o.o.	1.2.2007.	1.2.2014.	HRK	250.000.000	9,125%	84,99	10,737%
JDGL-O-126A	Jadran Galenski laboratorij d.d.	11.6.2007.	11.6.2012.	HRK	125.000.000	5,650%	-	-
JDRA-O-129A	Jadranka d.d.	13.9.2007.	13.9.2012.	HRK	75.000.000	6,475%	-	-
JRLN-O-12AA	Jadrolinija d.d.	25.10.2007.	25.10.2012.	HRK	70.000.000	6,500%	99,50	6,533%
OIV-O-14BA	Odašiljači i veze d.o.o.	20.11.2007.	20.11.2014.	HRK	100.000.000	7,250%	-	-
HEP-O-17CA	Hrvatska elektroprivreda d.d.	7.12.2007.	7.12.2017.	HRK	700.000.000	6,500%	-	-
RPRO-O-181A	Rijeka promet d.d.	25.1.2008.	25.1.2018.	HRK	192.000.000	6,813%	-	-
PLOR-O-133A	Plodine d.d.	4.3.2008.	4.3.2013.	HRK	100.000.000	9,000%	-	-
SEM-O-101A	Linijska nacionalna plovidba d.d.	12.1.2007.	12.1.2010.	HRK	15.000.000	7,000%	67,49	10,372%

^a U redovitom prometu
Izvor: Zagrebačka burza

Tablica 5. Izdavanja međunarodnih obveznica Republike Hrvatske, stanje na dan 30. rujna 2008.

Obveznica	Datum izdavanja	Valuta	Iznos	Nominalna kamatna stopa	Prinos pri izdavanju	Razlika prinosa pri izdavanju	Razlika prinosa ^a 31.12.2007.	Razlika prinosa ^a 31.3.2008.	Razlika prinosa ^a 30.6.2008.	Razlika prinosa ^a 30.9.2008.
Londonski klub A, 2010.	31.7.1996.	USD	857.796.000	6-mjesečni LIBOR + 81,25 b.b.			142	176	200	286
Euroobveznice, 2011.	14.3.2001.	EUR	750.000.000	6,75%	6,90%	215	114	157	115	195
Euroobveznice, 2009.	11.2.2002.	EUR	500.000.000	6,25%	6,45%	158	94	154	106	196
Euroobveznice, 2010.	14.2.2003.	EUR	500.000.000	4,625%	4,65%	102	95	126	83	173
Euroobveznice, 2014.	15.4.2004.	EUR	500.000.000	5,000%	5,11%	101	147	178	110	186
Samurajske obveznice, 2009.	26.6.2003.	JPY	25.000.000.000	1,23%	1,23%	99	66	96	99	116

^a Prema usporedivoj obveznici
Izvor: Bloomberg

dospijem 2017. (16%) i kunska državna obveznica s valutom klauzulom s dospijem 2019. godine (15%), a koja je ujedno obilježila promet dužničkih vrijednosnih papira u listopadu 2008. (25%). Udio svih državnih obveznica u ukupnom tromjesečnom prometu obveznica blago se smanjio u odnosu na prethodno tromjesečje te je iznosio 94,2%, a u listopadu 2008. dodatno se smanjio na 94,1%. Vrijednost obvezničkog indeksa Zagrebačke burze na kraju trećeg tromjesečja 2008. iznosila je 96,1 bod, što je za 0,8 bodova više nego na kraju prethodnog tromjesečja. Međutim, već je u listopadu i studenome 2008. vrijednost indeksa CROBIS znatno pala, na 89,6 bodova.

Pad vrijednosti obvezničkog indeksa tijekom listopada smanjio je tržišnu kapitalizaciju državnih obveznica, obveznica lokalne samouprave i HBOR-a za 3,6% u odnosu na kraj lipnja 2008. pa je potkraj listopada ona iznosila 4,4 mlrd. EUR, odnosno oko 11,2% ostvarenog BDP-a¹⁴. Tržišna kapitalizacija korporacijskih obveznica također se smanjila za 3,8% u odnosu na kraj prethodnog tromjesečja te je iznosila 555 mil. EUR, odnosno oko 1,4% ostvarenog BDP-a.

U skladu sa strategijom zamjene inozemnog duga zaduživanjem na domaćem tržištu, Republika Hrvatska u trećem tromjesečju 2008., kao ni u listopadu i studenome, nije izdala nijednu novu obveznicu na inozemnim tržištima. Tako je na kraju studenoga 2008. na inozemnim tržištima kotiralo

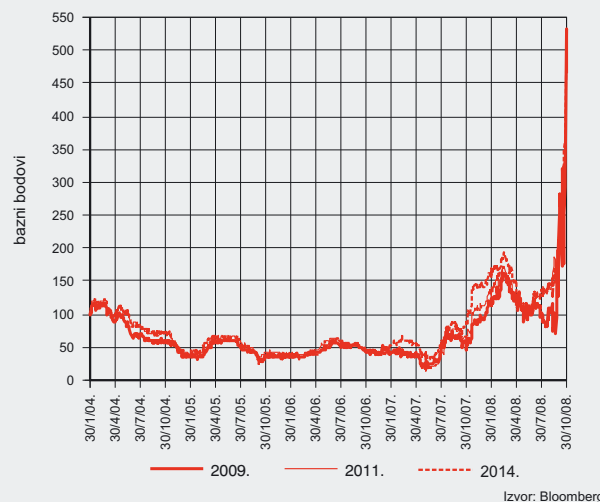
¹⁴ Bruto domaći proizvod izračunat je kao zbroj ostvarenja u posljednja dva tromjesečja 2007. i u prva dva tromjesečja 2008. godine.

ukupno šest izdanja hrvatskih obveznica, od čega su četiri nominirane u eurima, jedna u jenima i jedna u američkim dolarima. Njihova ukupna nominalna vrijednost na kraju studenoga 2008. iznosila je 3,1 mlrd. EUR.

Nepovoljna kretanja na svjetskim financijskim tržištima nastavljena su i tijekom trećeg tromjesečja 2008. Početak promatranog razdoblja obilježio je snažan rast cijena energenata, posebno nafte, koja je u srpnju dosegla svoju najvišu razinu te povećala inflacijske pritiske u većini zemalja. Međutim, znatno usporavanje svjetske gospodarske aktivnosti u drugom dijelu godine umanjilo je svjetsku potražnju za naftom i tako smanjilo pritisak inflacije, ali se istodobno povećala opasnost od recesije vodećih svjetskih gospodarstava. Stoga je Fed, radi poticanja gospodarskog rasta, u dva navrata snizio svoju ključnu kamatnu stopu, svaki put za 50 baznih bodova, pa je ona na kraju listopada 2008. bila na najnižoj razini od lipnja 2003. (1,00%). Nakon povećanja ključne kamatne stope početkom srpnja 2008. na 4,25% zbog jačanja opasnosti od visoke inflacije, a koja je u međuvremenu znatno ublažena, ESB je u listopadu prvi put u posljednjih pet godina smanjio svoju ključnu kamatnu stopu na 3,75%, nastojeći na taj način potaknuti rast europskoga gospodarstva kojem prijeti slabljenje. U skladu sa smanjenjem ključne kamatne stope ESB-a, povećanim zanimanjem ulagača za sigurnijim ulaganjima i porastom potražnje za državnim obveznicama najrizičnijih zemalja treće tromjesečje 2008. obilježio je pad zahtijevanih prinosa na referentne njemačke obveznice. Istodobno su se u trećem tromjesečju blago smanjili zahtije-

Slika 70.

RAZLIKA PRINOSA IZMEĐU HRVATSKIH EUROOBVEZNICA S DOSPIJEM 2009., 2011. I 2014. I REFERENTNIH NJEMAČKIH OBVEZNICA

vani prinosi na hrvatske euroobveznice. Budući da je njihov pad bio blaži od pada zahtijevanog prinosa na usporedive njemačke obveznice, razlike su između njihovih prinosa povećane. Tako su se do kraja trećeg tromjesečja 2008. razlike između zahtijevanih prinosa na hrvatske euroobveznice s rokovima dospijeaća 2009., 2011. i 2014. te prinosa na usporedive njemačke obveznice povećale na 196, 195 i 186 baznih bodova, što je znatno više nego na kraju lipnja 2008., kad su te razlike iznosile 106, 115 i 110 baznih bodova. Tijekom listopada 2008. intenzivno su porasli zahtijevani prinosi na hrvatske euroobveznice, a istodobno se ubrzao pad prinosa na usporedive njemačke obveznice, zbog čega su se njihove razlike povećale čak na 467, 494 i 456 baznih bodova.

Dinamika prinosa na hrvatske euroobveznice tijekom trećeg tromjesečja 2008. nastavila je pratiti kretanje prinosa na euroobveznice novih država članica EU. Budući da je smanjenje zahtijevanih prinosa na euroobveznice novih država članica EU tijekom trećeg tromjesečja 2008. bilo blaže nego pad zahtijevanog prinosa na usporedivu njemačku obveznicu, njihove su se razlike do kraja rujna 2008. povećale u odnosu na kraj prethodnog tromjesečja. Najviše je pritom porasla

razlika prinosa rumunjske, bugarske i slovenske obveznice. Tijekom listopada 2008. razlike prinosa dodatno su se povećale za sve promatrane zemlje, osim za mađarsku obveznicu, zbog snažnog pada zahtijevanog prinosa na usporedivu njemačku obveznicu koji je nadmašio pad zahtijevanih prinosa na euroobveznice jednog dijela promatranih novih država članica EU. Prinosi na bugarsku, rumunjsku i hrvatsku euroobveznicu u istom su razdoblju snažno porasli.

Međunarodne transakcije

Positivan saldo ostvaren na tekućem računu platne bilance u trećem tromjesečju 2008. rezultat je prije svega prihoda od turizma, čiji se rast blago ubrzao u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Spomenuti je višak na tekućem računu ipak manji nego u trećem tromjesečju 2007., i to zbog visokog rasta manjka u robnoj razmjeni, uvelike određenog kretanjima u razmjeni nafte i naftnih derivata. Ostvarenja na računu faktorskih dohodaka te na računu tekućih transfera također su se pogoršala u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, u oba slučaja zbog rasta rashoda.

Inozemni se dug povećavao i u trećem tromjesečju 2008., što je poglavito posljedica nastavka snažnoga inozemnog zaduživanja trgovačkih društava, iako usporenog u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U listopadu je zabilježen značajan prirast inozemnog duga, i to uglavnom zbog povećanog zaduživanja banaka u inozemstvu. Indeks pritiska na devizno tržište (IPDT) kretao se tijekom trećeg tromjesečja 2008. oko dugoročnog prosjeka, a u listopadu se naglo povećao, ponajviše zbog pada međunarodnih pričuva. Unatoč tome nisu vjerojatne poteškoće u međunarodnim plaćanjima jer je IPDT ostao unutar kritičnih granica.

Račun tekućih transakcija

Prema preliminarnim podacima u trećem tromjesečju 2008. na tekućem računu platne bilance ostvaren je pozitivan saldo od 1,9 mlrd. EUR, što u odnosu na prethodnu godinu čini pad od 10,7%. Smanjenje viška posljedica je ponajprije izrazitog povećanja negativnog salda u međunarodnoj raz-

Tablica 6. Tekući račun platne bilance Republike Hrvatske, u milijunima eura

	2006.	2007.	VII.–IX. 2007.	VII.–IX. 2008. ^a	Indeksi	
					2007./2006.	VII.–IX. 2008. ^a / VII.–IX. 2007.
TEKUĆE TRANSAKCIJE	-2.702	-3.233	2.072	1.850	119,7	89,3
1. Roba	-8.344	-9.434	-2.311	-2.732	113,1	118,2
1.1. Prihodi (fob)	8.464	9.193	2.361	2.679	108,6	113,5
1.2. Rashodi (fob)	-16.808	-18.626	-4.671	-5.411	110,8	115,8
2. Usluge	5.705	6.293	4.309	4.586	110,3	106,4
2.1. Prihodi	8.529	9.152	5.029	5.410	107,3	107,6
2.2. Rashodi	-2.824	-2.859	-721	-824	101,2	114,4
3. Dohodak	-1.170	-1.136	-189	-262	97,1	138,5
3.1. Prihodi	892	1.296	321	356	145,3	111,1
3.2. Rashodi	-2.061	-2.431	-510	-618	117,9	121,3
4. Tekući transferi	1.107	1.043	263	259	94,2	98,3
4.1. Prihodi	1.640	1.576	388	400	96,1	103,1
4.2. Rashodi	-532	-533	-125	-141	100,2	113,3

^a Preliminarni podaci. Izvor: HNB

mjeni robe, čiji se rast ubrzao s 8,1% na 18,2%. To je velikim dijelom rezultat pogoršanja u razmjeni energenata, posebice nafte, koja je bila pod snažnim utjecajem visokih cijena na svjetskom tržištu. Ako se navedeni odsjek isključi iz ukupne robne razmjene, rast vanjskotrgovinskog manjka upola je niži, a smanjen je i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Godišnji rast neto prihoda od usluga tijekom trećeg tromjesečja 2008. povećao se u odnosu na isto razdoblje godinu prije za 6,4%. Takvi se rezultati uglavnom mogu pripisati rastu neto prihoda od turizma, koji je također iznosio 6,4%, ali i boljim ostvarenjima u razmjeni raznih poslovnih usluga, poglavito arhitektonskih i građevinskih usluga. S druge strane, tek nešto lošiji rezultati nego u istom razdoblju 2007. zabilježeni su na računu usluga prijevoza.

Rast prihoda od turizma u trećem tromjesečju 2008. od 6,9% uvelike je posljedica povećanja prosječne potrošnje putnika, dok su se broj dolazaka i noćenja u plaćenom smještaju, prema podacima DZS-a, tek blago povećali u odnosu na isto razdoblje 2007. godine (za 0,6% odnosno 2,2%). Porastu prosječne potrošnje gostiju u promatranom razdoblju pridonio je porast cijena hrane i goriva, koji čine veliki udio u ukupnoj potrošnji turista. Promatra li se struktura noćenja gostiju prema zemlji prebivališta, vidljivo je da se najviše povećao broj noćenja gostiju iz Poljske, Njemačke i Nizozemske, dok se prilično smanjio broj noćenja gostiju iz Italije i Češke.

Na računu faktorskih dohodaka u trećem je tromjesečju 2008. ostvaren visok rast negativnog salda, od čak 38,5%, i to kao posljedica gotovo dvostruko bržeg rasta rashoda nego prihoda. Značajno povećanje rashoda potaknuto je rastom kamatnih troškova na osnovi zaduživanja u inozemstvu, posebice poduzeća, što je rezultat rasta kamatnih stopa na svjetskom financijskom tržištu, ali i visokog prirasta inozemnog duga. Osim toga, zabilježen je i rast dividendi isplaćenih stranim vlasnicima domaćih poduzeća. Jednako su tako domaći vlasnici poduzeća u inozemstvu primili veći iznos dividendi, a povećani su i prihodi od naknada zaposlenima u inozemstvu.

Positivan saldo na računu tekućih transfera u trećem je tromjesečju 2008. smanjen za 1,7%, i to zbog primjetnog povećanja rashoda domaćih sektora. Na navedeni rast ras-

hoda najveći je utjecaj imalo povećanje državnih rashoda radi isplata mirovina nerezidentima, a tek u manjoj mjeri povećanje rashoda ostalih sektora, i to na osnovi radničkih doznaka u inozemstvo. Osim toga, smanjeni su prihodi od radničkih doznaka iz inozemstva. Ipak, povećanje priljeva na osnovi međudržavnih dotacija dovelo je do blagog rasta prihoda od transfera.

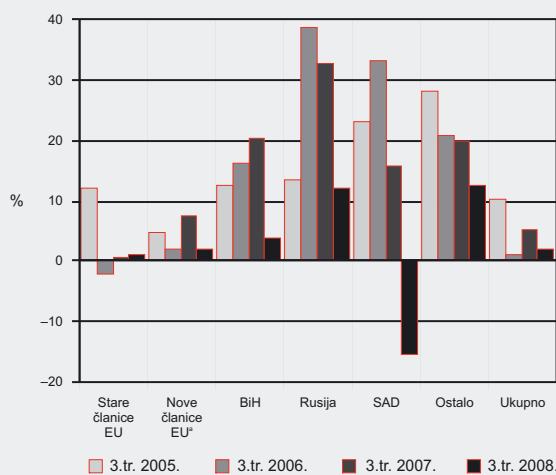
Robna razmjena

Tijekom prvih deset mjeseci 2008. godine saldo robne razmjene, izražen u američkim dolarima prema stalnom tečaju, pogoršao se za 24,8%, a to je dvostruko brži rast od onoga zabilježenog u istom razdoblju prethodne godine (12,4%). Navedeno je pogoršanje ponajprije rezultat izrazitog ubrzanja rasta manjka u razmjeni odsjeka SMTK nafta i naftni derivati te ostala transportna oprema (većinom brodovi), koji su zajedno pridonijeli rastu ukupnog manjka s 12,0 postotnih bodova. Pritom valja istaknuti da su negativna kretanja u razmjeni nafte uzrokovana prije svega visokim razinama cijena sirove nafte na svjetskom tržištu. U razmjeni ostale transportne opreme ostvaren je pad pozitivnog salda za 67,9% u odnosu na prvih deset mjeseci 2007., što je posljedica knjiženja dorade brodova na bruto načelu. Ukoliko se isključe navedena dva odsjeka SMTK, rast manjka u robnoj razmjeni blago se usporio, i to s 14,3% na 12,8%.

Rast ukupnoga robnog izvoza, izraženog u američkim dolarima prema stalnom tečaju, smanjen je tijekom prvih deset mjeseci 2008. za 3,7 postotnih bodova u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, te iznosi 9,8%. Na rast izvoza pozitivno je djelovalo ubrzanje rasta izvoza energenata, točnije zemnog i industrijskog plina te nafte i naftnih derivata. Pritom treba istaknuti da je na izrazit rast izvoza plina utjecalo bazno razdoblje, odnosno pad izvoza plina zabilježen u prvih deset mjeseci 2007., a na izvoz nafte i naftnih derivata njihova visoka cijena na svjetskom tržištu. Na povećanje ukupnog izvoza znatno je utjecao rast izvoza ostale transportne opreme (osobito brodova, ali i tračničkih vozila te zrakoplovne i srodne opreme).

Slika 72.

NOĆENJA STRANIH GOSTIJU U KOMERCIJALNIM SMJEŠTAJNIM KAPACITETIMA godišnje stope promjene

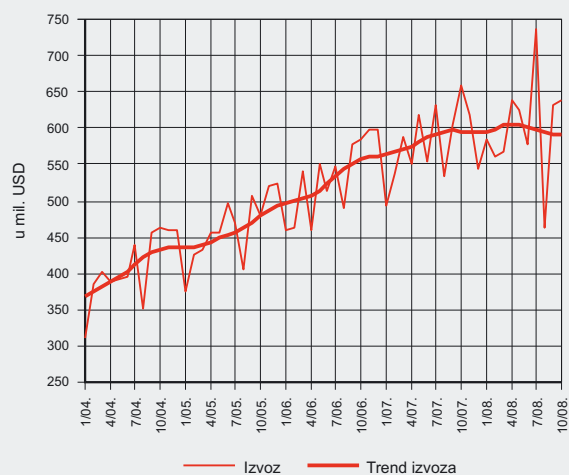
^a Članice iz prethodnog vala pridružena bez Malte i Cipra

Izvori: DZS

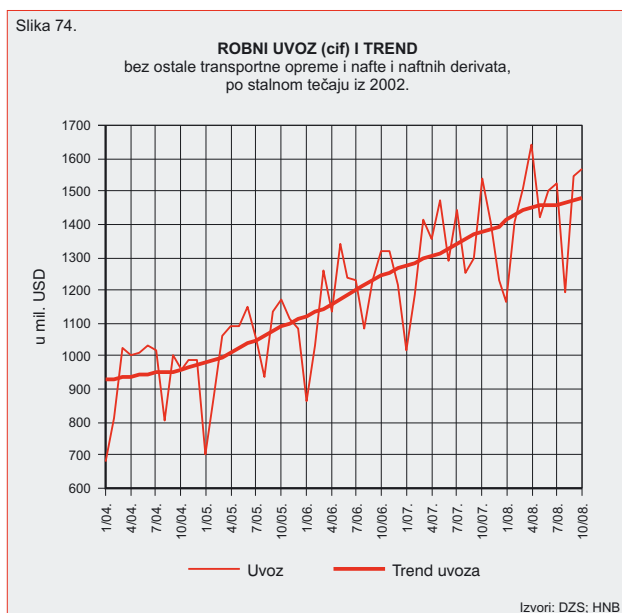
Slika 73.

ROBNI IZVOZ (fob) I TREND

bez ostale transportne opreme i nafte i naftnih derivata,
po stalnom tečaju iz 2002.

Izvori: DZS; HNB

Ako se iz ukupnog izvoza isključe nafta, plin i ostala transportna oprema, tada je stopa rasta izvoza znatno niža i iznosi tek 3,5%, što je višestruko manje nego u istom razdoblju 2007. (13,4%). Među odsjecima kod kojih su zabilježeni iznimno loši rezultati, ističu se žitarice i proizvodi od žitarica, razni gotovi proizvodi te šećer, proizvodi od šećera i med, a usporen je i izvoz pokućstva i dijelova pokućstva te pluta i drva. Kad je riječ o padu izvoza žitarica, treba imati na umu podatak za bazno razdoblje (u srpnju i kolovozu 2007. zabilježen je visok rast izvoza uoči uvođenja izvoznih carina u rujnu 2007.). Od odsjeka ovog agregata za koje se nadalje bilježe dobri izvozni rezultati, treba istaknuti kavu, čaj, kakao i začine, gnojiva (osim sirovih) te električnu energiju.

Ukupan robni uvoz, izražen u američkim dolarima prema stalnom tečaju, tijekom prvih deset mjeseci 2008. rastao je po stopi od 17,6%, što je za 4,7 postotnih bodova više nego u istom razdoblju 2007. Takvo je kretanje određeno prije svega ubrzanim rastom uvezene vrijednosti energenata, i to u prvom redu nafte i naftnih derivata, ali i zemnog i industrijskog plina, na što su utjecali isti činitelji kao i kod izvoza. Izrazito ubrzanje rasta bilježi se i za uvoz ostale transportne opreme,

a to se, osim pojačanim uvozom brodova s dorade u inozemstvu, može djelomično objasniti uvozom velikog broja ribarskih brodica radi dorade u hrvatskim brodogradilištima početkom godine. Osim toga, bilježi se i rast uvoza zrakoplovne i srodne opreme, pri čemu posebno valja istaknuti isporuke helikoptera iz Rusije u sklopu ispunjavanja dijela ruskih obveza po klirinškom dugu te uvoz zrakoplova iz Kanade kojima je proširena zračna flota kompanije Croatia Airlines d.d.

Ako se iz ukupnog uvoza isključe nafta, plin i ostala transportna oprema, stopa rasta uvoza znatno je niža i iznosi 7,7%, što je gotovo upola manje nego u istom razdoblju 2007. Takvom je kretanju pridonijelo usporavanje rasta uvoza raznih proizvoda za hranu, raznih gotovih proizvoda, odjeće i obojenih metala. S druge strane, pojačan je uvoz sirovih gnojiva i minerala te električne energije, kao i specijalnih strojeva za pojedine industrijske grane. Posljednje je utjecalo i na održavanje visoke stope rasta uvoza kapitalnih dobara (strojevi i transportni uređaji isključujući ostalu transportnu opremu i cestovna vozila).

U zemljopisnoj strukturi robnog izvoza u prvih deset mjeseci 2008. vidljivo je povećanje udjela zemalja u razvoju na račun udjela razvijenih zemalja, što je posljedica dvostruko bržeg rasta izvoza u zemlje u razvoju. Pritom se najizrazitije povećao izvoz u Bosnu i Hercegovinu (posebice nafta i naftni derivati, gnojiva te električna energija) te Srbiju (električni strojevi, aparati i uređaji te uljano sjemenje i plodovi). Izvoz u razvijene zemlje pretežno je određen padom izvoza u SAD (razni gotovi proizvodi te medicinski i farmaceutski proizvodi) i Japan (riba i preradevine od ribe). U istom je razdoblju rast izvoza u stare i nove države članice EU bio gotovo podjednak, pri čemu se njihovi udjeli u strukturi ukupnoga robnog izvoza nisu promijenili.

Udio zemalja u razvoju povećao se i u strukturi ukupnoga robnog uvoza, iako u nešto manjoj mjeri nego kod izvoza. Rast uvoza iz ove skupine zemalja uvelike je određen kretanjem uvoza iz Rusije, čija se stopa rasta u promatranom razdoblju utrostručila, i to gotovo u cijelosti zbog porasta uvoza nafte i naftnih derivata. Istodobno je stopa rasta uvoza iz Kine, iako i dalje vrlo visoka, prepolovljena u usporedbi s istim razdobljem 2007. Na kretanje uvoza iz novih država članica EU, koji se u odnosu na prvih deset mjeseci 2007.

Tablica 7. Robni izvoz i uvoz RH prema ekonomskim grupacijama zemalja, udjeli u postocima

Ekonomске grupacije	Izvoz				Uvoz			
	2006.	2007.	I.–X. 2007.	I.–X. 2008. ^a	2006.	2007.	I.–X. 2007.	I.–X. 2008. ^a
Razvijene zemlje	71,7	69,3	70,0	67,4	72,6	71,8	72,2	71,1
EU-25	63,2	59,1	59,8	59,8	65,0	63,3	63,7	62,8
Slovenija	8,2	8,3	8,2	7,9	6,3	5,9	6,1	5,5
Mađarska	1,7	2,2	2,1	2,3	3,0	2,9	2,7	3,2
EU-15	48,8	43,7	44,2	44,2	50,1	48,7	49,6	48,4
Austrija	6,0	6,1	6,2	5,8	5,4	5,3	5,3	4,9
Italija	23,1	19,1	19,6	18,8	16,7	16,0	16,7	17,1
Njemačka	10,3	10,0	10,0	10,9	14,5	14,4	14,5	13,3
Efta	1,5	1,2	1,3	1,2	1,7	1,9	1,9	1,6
Zemlje u razvoju	28,3	30,7	30,0	32,6	27,4	28,2	27,8	28,9
Bosna i Hercegovina	12,6	14,4	14,4	16,0	2,8	2,8	2,9	2,7
Srbija, Crna Gora	5,4	6,6	6,3	6,8	1,1	1,3	1,3	1,4
Rusija	1,2	1,3	1,2	1,3	10,1	10,1	9,9	10,8
Kina	0,2	0,2	0,2	0,2	5,3	6,2	6,2	6,0

^a Privremeni podaci
Izvor: DZS

blago ubrzao, najviše je utjecalo višestruko ubrzanje stope rasta uvoza iz Mađarske, što se najvećim dijelom može objasniti rastom uvezene vrijednosti nafte i naftnih derivata. Udio starih država članica EU smanjen je unatoč blagom ubrzanju rasta uvoza, pri čemu se posebno ističu Italija (nafta i naftni derivati te ostala transportna oprema) i Njemačka (cestovna vozila).

Račun kapitalnih i financijskih transakcija

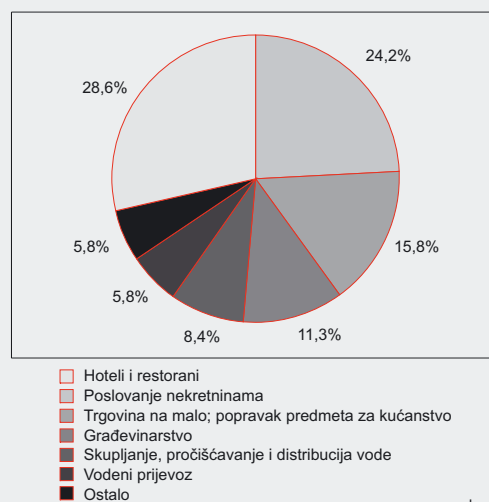
Na računu kapitalnih i financijskih transakcija tijekom trećeg tromjesečja 2008. zabilježen je neto odljev kapitala, za razliku od istog razdoblja prethodne godine, kad su bili ostvareni neto priljevi kapitala. Najznačajniji odljev kapitala zabilježen je kod ostalih ulaganja (kredit, trgovinski krediti te gotovina i depoziti), iako zamjetno niži nego u trećem tromjesečju 2007. S osnove portfeljnih ulaganja također je ostvaren neto odljev sredstava. Kad je riječ o izravnim ulaganjima, neto priljev bio je znatno manji nego u trećem tromjesečju prethodne godine, isključivo zbog manjih ulaganja u Hrvatsku. Međunarodne su se pričuve tijekom trećeg tromjesečja 2008. smanjile za 0,4 mlrd. EUR zbog sezonski nižih izdvajanja banaka na osnovi granične obvezne pričuve.

Neto inozemna izravna ulaganja u trećem tromjesečju 2008. iznosila su 0,2 mlrd. EUR, što je trećina vrijednosti ostvarene u istom razdoblju prethodne godine. Pritom je iznos izravnih ulaganja u Hrvatsku bio znatno manji, dok su domaća ulaganja u inozemstvo porasla. U strukturi ulaganja nerezidenata u Hrvatsku najznačajnija su vlasnička ulaganja, među kojima se ističe prodaja udjela u hotelskom poduzeću Sunce koncern d.d. Osim u hotelijersku djelatnost, veći su iznosi uloženi i u djelatnosti poslovanja nekretninama, trgovine na malo te u građevinarstvo. Ostvaren je i značajan iznos zadržane dobiti od izravnih ulaganja. Nasuprot tome, smanjena su dužnička vlasnička ulaganja u Hrvatsku (dug prema vlasnički povezanim poduzećima u inozemstvu), posebice u sektoru financijskog posredovanja.

Neto odljev sredstava s računa portfeljnih ulaganja u trećem tromjesečju 2008. rezultat je smanjenja obveza domaćih sektora i povećanja ulaganja u inozemstvo. Pad obveza rezultat je povlačenja sredstava nerezidenata uloženi u hrvatske

Slika 75.

STRUKTURA IZRAVNIH VLASNIČKIH ULAGANJA I ZADRŽANE DOBITI U RH U 3. TROMJESEČJU 2008.

dionice i vlasničke udjele, ali i redovite otplate obveza središnje države Londonskom klubu. Kad je riječ o portfeljnim ulaganjima rezidenata u inozemstvo, njihov se rast uglavnom odnosi na povećana ulaganja domaćih investicijskih fondova u inozemne vrijednosne papire.

Na računu ostalih ulaganja (obuhvaćaju kredite, trgovinske kredite te gotovinu i depozite) u trećem je tromjesečju 2008. zabilježen neto odljev financijskih sredstava u iznosu od 0,7 mlrd. EUR. Pritom je ostvareno značajno povećanje inozemne imovine, uglavnom gotovine i depozita domaćih poslovnih banaka. Spomenuti je odljev djelomično ublažilo povećanje inozemnih obveza, poglavito poduzeća i manjim dijelom središnje države, dok su poslovne banke sezonski uobičajeno smanjile svoje inozemne obveze.

Međunarodne pričuve, prema platnobilančnim podacima (ne uključuju međuvalutne promjene), tijekom trećeg tromjesečja 2008. smanjile su se za 0,4 mlrd. EUR. Njihovo smanjenje isključiva je posljedica sezonskog pada granične obvezne pričuve poslovnih banaka izdvojene kod HNB-a. U listopadu su se međunarodne pričuve dodatno zamjetno smanjile, i to zbog ukidanja granične obvezne pričuve (0,5

Tablica 8. Kapitalni i financijski račun platne bilance Republike Hrvatske, u milijunima eura

	2006.	2007.	VII.–IX. 2007.	VII.–IX. 2008. ^a	Indeksi	
					2007./2006.	VII.–IX. 2008. ^a / VII.–IX. 2007.
KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	3.687	4.123	115	-209	111,8	-
1. Kapitalne transakcije	-134	35	13	9	-	68,5
2. Financijske transakcije, isklj. međ. pričuve	5.233	4.810	-208	-600	91,9	288,6
2.1. Izravna ulaganja	2.571	3.469	533	170	134,9	31,9
2.1.1. U inozemstvo	-175	-180	-18	-54	103,4	295,2
2.1.2. U Hrvatsku	2.745	3.649	552	225	132,9	40,7
2.2. Portfeljna ulaganja	-543	-5	185	-77	0,8	-
2.2.1. Sredstva	-472	-414	69	-20	87,6	-
2.2.2. Obveze	-70	409	117	-57	-	-
2.3. Financijski derivati	0	0	0	0	-	-
2.4. Ostala ulaganja	3.205	1.346	-927	-694	42,0	74,8
2.4.1. Sredstva	-692	-1.653	-1.085	-919	238,8	84,6
2.4.2. Obveze	3.898	3.000	158	225	77,0	142,1
3. Međunarodne pričuve	-1.412	-722	310	383	51,1	123,4

^a Preliminarni podaci
Izvor: HNB

Tablica 9. Struktura međunarodnih pričuva HNB-a, na kraju razdoblja, u milijunima eura

	2005.	2006.	2007.	X. 2008.
Službene međunarodne pričuve	7.438	8.725	9.307	9.387
1. Devizne pričuve	7.337	8.163	8.911	8.516
1.1. Dužnički vrijednosni papiri	3.603	4.198	4.773	6.748
1.2. Ukupno gotovina i depoziti kod	3.735	3.965	4.138	1.767
1.2.1. ostalih središnjih banaka, BIS-a i MMF-a	407	199	191	1.116
1.2.2. banaka sa sjedištem izvan Hrvatske	3.327	3.767	3.948	651
2. Pričuvna pozicija u MMF-u	0	0	0	0
3. Posebna prava vučenja	1	1	1	1
4. Zlato	–	–	–	–
5. Obratni repo poslovi	100	562	395	870

Napomena: Izraženo prema približnoj tržišnoj vrijednosti
Izvor: HNB

mlrd. EUR) te devizne intervencije kojom je središnja banka prodala bankama dodatnih 271 mil. EUR. S druge strane, otkup deviza od središnje države (155 mil. EUR) ublažio je smanjenje pričuva. Prema podacima monetarne statistike, koji uključuju međuvalutne promjene, međunarodne su pričuve na kraju listopada 2008. iznosile 9,4 mlrd. EUR, što je za 0,9% više nego na kraju 2007. godine.

Inozemni dug

Tijekom prvih deset mjeseci 2008. bruto inozemni dug RH povećao se za 4,4 mlrd. EUR ili 13,3%¹⁵, pa je na kraju listopada dosegao 37,7 mlrd. EUR. Rast inozemnog duga poglavito je posljedica nastavka snažnoga inozemnog zaduživanja trgovačkih društava, iako usporenog u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Nadalje, i sektor države povećao je svoj dug u promatranom razdoblju. Nasuprot tome, kod poslovnih banaka zabilježeno je blago smanjenje inozemnog

duga u odnosu na kraj 2007. Osim spomenutih kretanja na povećanje stanja inozemnog duga izraženog u eurima na kraju listopada 2008. značajno su utjecale i međuvalutne promjene (0,7 mlrd. EUR) uzrokovane slabljenjem eura prema američkom dolaru i švicarskom franku, osobito u listopadu.

Ostali domaći sektori (pretežno trgovačka društva) u prvih deset mjeseci 2008. nastavili su se intenzivno zaduživati. Inozemni dug ovog sektora povećao se od siječnja do listopada 2008. za 3,4 mlrd. EUR, što je malo više nego u istom razdoblju prethodne godine (3,3 mlrd. EUR), te je na kraju listopada dosegao 17,2 mlrd. EUR. Među važnijim grupacijama dužnika jedino su javna trgovačka društva ostvarila manji apsolutni prirast duga nego u istom razdoblju prethodne godine. Nasuprot tome, ostala (većinski privatna) trgovačka društva znatno su povećala svoje obveze, dok su se mješovita trgovačka društva i nebankarske financijske institucije zadužili tek neznatno više nego u istom razdoblju prethodne godine. Dug s osnove izravnih ulaganja također je nastavio snažno rasti, no slabijom dinamikom nego u istom razdoblju prethodne godine. Tako su se dužničke obveze s te osnove povećale u prvih deset mjeseci 2008. za 0,8 mlrd. EUR, pa su dosegule razinu od 4,7 mlrd. EUR ili 12,5% ukupnog duga.

Dug sektora države, koji obuhvaća središnju državu, republičke fondove, HBOR i lokalnu državu, povećao se u prvih deset mjeseci 2008. za 0,2 mlrd. EUR, stoga je na kraju listopada 2008. iznosio 7,0 mlrd. EUR. Njegov rast generirali su republički fondovi, poglavito HAC, te HBOR, kojem je početkom lipnja odobren sindicirani kredit u iznosu od 230 mil. EUR. Za razliku od toga, središnja je država u prvih deset mjeseci 2008. smanjila svoje obveze prema inozemstvu, ponajviše zahvaljujući lipanjskoj otplati samurajskih obveznica te redovitim otplatama obveza Londonskom i Pariškom klubu. Inozemni dug javnog sektora (koji osim sektora države obuhvaća i javna te mješovita trgovačka društva) u prvih je deset mjeseci 2008. ubrzano rastao, prvenstveno zbog

Tablica 10. Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima, na kraju razdoblja, u milijunima eura i postocima

Sektor dužnika	2006.	2007. ^a	2007. ^b	X. 2008.	Struktura		Indeksi	
					2007. ^b	X. 2008.	2007. ^a /2006.	X. 2008./2007. ^b
1. Država	6.668	6.663	6.727	6.975	20,2	18,5	99,9	103,7
2. Središnja banka (HNB)	3	2	2	2	0,0	0,0	91,4	75,6
3. Banke	10.223	8.879	8.918	8.853	26,8	23,5	86,9	99,3
4. Ostali domaći sektori	9.503	13.452	13.726	17.162	41,3	45,5	141,6	125,0
5. Izravna ulaganja	2.878	3.933	3.891	4.694	11,7	12,5	136,6	120,6
U čemu: Hibridni i podređeni instrumenti	167	56	56	217	0,2	0,6	33,5	387,0
Ukupno (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	29.274	32.929	33.264	37.685	100,0	100,0	112,5	113,3

^a Prema starom sustavu izvještavanja ^b Prema novom sustavu izvještavanja
Izvor: HNB

Tablica 11. Stvarni i potencijalni inozemni dug javnog sektora te dug privatnog sektora, na kraju razdoblja, u milijunima eura i postocima

Sektor dužnika	2006.	2007. ^a	2007. ^b	X. 2008.	Struktura		Indeksi	
					2007. ^b	X. 2008.	2007. ^a /2006.	X. 2008./2007. ^b
1. Dug javnog sektora	8.257	9.259	9.401	10.269	28,3	27,2	112,1	109,2
2. Dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	204	140	138	85	0,4	0,2	68,5	61,6
3. Dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	20.813	23.530	23.725	27.331	71,3	72,5	113,1	115,2
Ukupno (1 + 2 + 3)	29.274	32.929	33.264	37.685	100,0	100,0	112,5	113,3

^a Prema starom sustavu izvještavanja ^b Prema novom sustavu izvještavanja
Izvor: HNB

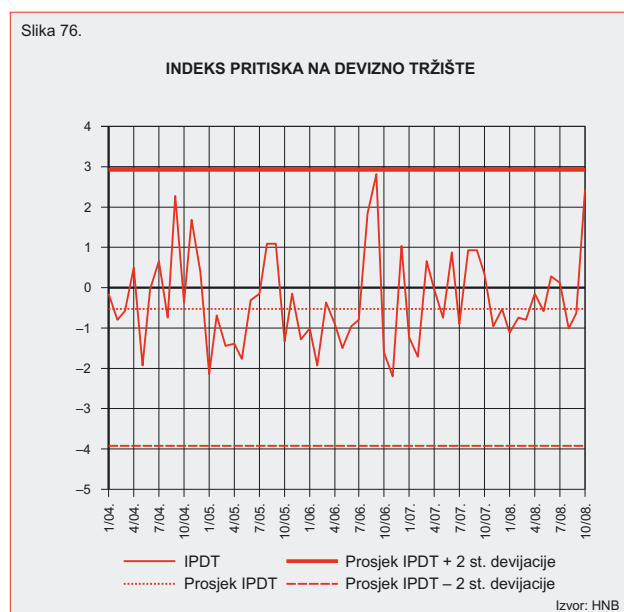
15 U usporedbi sa stanjem duga na kraju 2007. prema novom sustavu izvještavanja

spomenutog rasta duga HBOR-a i republičkih fondova, dok je rast duga javnih i mješovitih trgovačkih društava bio umjereniji nego godinu prije. S druge strane, nastavljen je trend smanjenja potencijalnog duga javnog sektora, odnosno duga privatnog sektora za koji jamči javni sektor.

Poslovne su banke u prvih deset mjeseci 2008., za razliku od ostalih domaćih sektora i države, smanjile svoje inozemne obveze, iako tek neznatno u usporedbi sa stanjem na kraju 2007. Tako je inozemni dug banaka na kraju listopada iznosio 8,9 mlrd. EUR, što je za 0,7% manje nego na kraju prethodne godine. Nakon izrazitog smanjenja inozemnog duga u prvih devet mjeseci (za 1,0 mlrd. EUR), potaknutog mjerama monetarne politike, dokapitalizacijama u prvom polugodištu i deviznim priljevima od turizma u ljetnim mjesecima, u listopadu su banke značajno povećale svoje inozemne obveze (za 0,9 mlrd. EUR) ne bi li nadomjestile naglo povlačenje depozita stanovništva. Promatrano prema instrumentima, najviše su porasle obveze s osnove gotovine i depozita te kratkoročnih kredita, i to uglavnom prema bankama majkama.

Likvidnost u međunarodnim plaćanjima

Tijekom trećeg tromjesečja 2008. indeks pritiska na devizno tržište (IPDT)¹⁶ kretao se oko svoje dugoročne prosječne vrijednosti i pokazivao da domaći sektori nisu imali poteškoća u podmirivanju svojih inozemnih obveza. Nakon toga, u listopadu je uslijedilo znatno povećanje vrijednosti indeksa, ali on je i dalje ostao unutar kritičnih graničnih vrijednosti. Povećanju indeksa pridonijeli su istodobno smanjenje razine pričuva i deprecijacija tečajja kune. Do smanjenja razine međunarodnih pričuva došlo je većinom zbog ukidanja granične obvezne pričuve čime je bankama osigurana dodatna devizna likvidnost i nesmetano ispunjavanje obveza prema klijentima.

¹⁶ Indeks pritiska na devizno tržište (IPDT) izračunava se kao ponderirani prosjek mjesečne stope rasta tečajja kune prema euru (na kraju razdoblja) i mjesečne stope rasta bruto međunarodnih pričuva, izraženih u eurima, uz standardne devijacije kao pondere. Kretanje IPDT-a iznad kritične granice (plus dvije standardne devijacije) upućuje na moguće poteškoće u međunarodnim plaćanjima.

Na smanjenje pričuva djelovala je i devizna intervencija središnje banke krajem listopada. Intervencija je bila potaknuta pojačanom potražnjom za devizama sredinom listopada, koja je dovela do deprecijacije tečajja kune i dodatno utjecala na rast IPDT-a.

Državne financije

Obilježja fiskalne politike u prvih osam mjeseci 2008.

U prvih osam mjeseci 2008. godine fiskalna kretanja bila su obilježena snažnim rastom prihoda konsolidirane središnje države, što je u znatnoj mjeri posljedica rasta potrošačkih cijena i pojačanoga robnog uvoza, relativno povoljnih kretanja na tržištu rada te dobrih poslovnih rezultata hrvatskih poduzeća u 2007. Rashodi su u isto vrijeme umjerenije rasli, ponajprije zbog niskog rasta u prvom tromjesečju, kad je na snazi bilo privremeno financiranje koje zakonski ograničava državnu potrošnju. Kako su se bruto investicije države u promatranom razdoblju zamjetno smanjile, ostvareni višak bio je znatno veći nego godinu dana prije. Takva se kretanja, međutim, nisu znatnije odrazila na stanje duga konsolidirane središnje države s obzirom na to da je, prema podacima Ministarstva financija, cijeli iznos viška sredstava te dio sredstava ostvaren prodajom financijske i nefinancijske imovine položen na račune kod poslovnih banaka. Dug konsolidirane središnje države u promatranom je razdoblju tako tek blago smanjen, čemu je pridonijela i aprecijacija tečajja kune prema euru, a nova su zaduživanja u najvećoj mjeri bila namijenjena refinanciranju obveza koje su tijekom tog razdoblja dolazile na naplatu ili premošćivanju uobičajene kratkoročne nelikvidnosti.

Promatrano razdoblje obilježilo je i nekoliko zakonskih i metodoloških izmjena iz područja javnih financija. U srpnju je tako MF izmijenio obuhvat konsolidirane središnje države, te su prema metodologiji ESA 95, kojom se zemlje članice EU koriste za izvješćivanje Eurostatu, Hrvatske autoceste d.o.o. (HAC) isključene iz sektora država. U skladu s time MF je izvršio reviziju podataka za cijelu 2008. godinu, no podaci za prethodne godine nisu revidirani i stoga nisu, kad je riječ o ukupnom agregatu, u potpunosti usporedivi s podacima za 2008.¹⁷

Nadalje, od srpnja 2008. u primjeni je izmijenjen Zakon o porezu na dohodak¹⁸, kojim je osobni odbitak povećan s 1.600 kuna na 1.800 kuna mjesečno, pa su se promijenili i porezni razredi. Zbog navedenih zakonskih izmjena prihodi od poreza na dohodak mogli bi prema procjeni MF-a biti otprilike za 0,5 mlrd. kuna manji od planiranih. Budući da su upravo ti prihodi glavni izvor financiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u srpnju je na snagu stupio i Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave¹⁹, kojim

¹⁷ Da bi se kretanja prihoda, rashoda i transakcija u nefinancijskoj i financijskoj imovini i obvezama mogla analizirati, podaci MF-a o konsolidiranoj središnjoj državi za 2007. korigirani su tako da je iz ukupnog agregata isključen HAC.

¹⁸ NN, br. 73/2008.

¹⁹ NN, br. 73/2008.

se njihov udio u prihodima od poreza na dohodak dodatno povećao.

Prihodi konsolidirane središnje države

Prihodi konsolidirane središnje države u razdoblju od siječnja do kolovoza 2008. godine porasli su za 10,4% u odnosu na isto razdoblje 2007. i dosegli iznos od 80,4 mlrd. kuna. Struktura ukupnih prihoda ostala je gotovo neizmijenjena u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine. Udio poreznih prihoda doseže tako gotovo 60%, jednu trećinu prihoda čine socijalni doprinosi, dok se ostatak odnosi na kategoriju ostali prihodi koja, među ostalim, uključuje prihode od dividendi, koncesija i administrativnih taksa.

Visok rast poreznih prihoda u promatranom razdoblju ponajprije je rezultat porasta prihoda od poreza na dodanu vrijednost (PDV). S obzirom na to da je u prvih osam mjeseci zabilježen skroman rast realnog prometa od trgovine na malo, izrazito povećanje prihoda od PDV-a uvelike je posljedica rasta opće razine cijena kao i zamjetnog rasta robnog uvoza. Prihodi od trošarina u prvih osam mjeseci ove godine iznosili su 8 mlrd. kuna, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine blagi pad. Smanjenju ukupnih prihoda od trošarina najviše je pridonio pad prihoda od trošarina na naftne derivate, koji je velikim dijelom posljedica nižeg rasta realne trgovine na malo motornim gorivima i mazivima te odluke Vlade RH iz svibnja 2007. kojom su smanjene trošarine na sve vrste bezolovnih benzina za 25 lipa po litri. Istodobno su smanjeni i prihodi od trošarina na pivo i duhanske preradevine. U suprotnom smjeru djelovao je porast prihoda od trošarina na automobile i alkohol.

Promotri li se kretanje prihoda od direktnih poreza u prvih osam mjeseci ove godine, najviše su se povećali prihodi od poreza na dobit (16,3%). To je prije svega posljedica dobrih poslovnih rezultata domaćih poduzeća u 2007., što je rezultiralo povećanim mjesečnim predujmovima poreza na dobit. Nadalje, prihodi od poreza na dohodak nominalno su se smanjili zbog opisanih zakonskih izmjena u srpnju i kolovozu tekuće godine. Međutim, na razini prvih osam mjeseci pozitivna kretanja na tržištu rada rezultirala su blagim rastom ove vrste prihoda (2,2%).

Porast broja zaposlenih osoba i povećanje prosječne bruto plaće odrazili su se i na prihode od socijalnih doprinosa, koji uključuju doprinos za zdravstveno osiguranje, doprinos za mirovinsko osiguranje, doprinos za zapošljavanje i doprinos za osiguranje od posljedica nesreće na radu. Ti su prihodi u promatranom razdoblju iznosili 26,7 mlrd. kuna, što je za 8,9% više nego u prvih osam mjeseci 2007. godine.

Porastu ostalih prihoda središnje države u razdoblju od siječnja do kolovoza najviše su pridonijeli prihodi od administrativnih taksa, pri čemu je najznačajnije bilo povećanje prihoda Hrvatskih voda i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Zamjetan rast prihoda od kvazikorporacija učinak je znatno veće uplate dobiti HNB-a u državni proračun nego u istom razdoblju prethodne godine (0,5 mlrd. kuna u usporedbi s 0,1 mlrd. kuna prenesenih u 2007.).²⁰

²⁰ U skladu sa Zakonom o Hrvatskoj narodnoj banci (NN, br. 75/2008.) višak prihoda nad rashodima HNB-a raspoređuje se u opće pričuve HNB-a i u korist državnog proračuna.

Rashodi konsolidirane središnje države

Rashodi su konsolidirane središnje države u prvih osam mjeseci 2008. u odnosu na isto razdoblje prethodne godine porasli u apsolutnom iznosu za 6 mlrd. kuna. Najveći doprinos rastu rashoda dale su socijalne naknade i naknade zaposlenima, a znatno je povećan doprinos rashoda za subvencije.

Rashodi za socijalne naknade, koji čine gotovo polovinu ukupnih rashoda središnje države, a među ostalim uključuju rashode za mirovine, zdravstvo, dječji doplatk i trajna prava hrvatskih branitelja, u promatranom su razdoblju imali godišnji rast od 7,3%. Tomu su ponajviše pridonijele isplate dospjelih neplaćenih obveza u zdravstvu iz prethodnih razdoblja, kao i povećanje broja umirovljenika te prosječne isplaćene mirovine.

Rashodi za naknade za zaposlene u razdoblju od siječnja do kolovoza ove godine povećani su za 1,4 mlrd. kuna odnosno 7,6%. Najveći dio odnosi se na plaće i nadnice državnih službenika i namještenika, a ostatak na socijalne doprinose koje plaćaju jedinice središnje države. Povećanje ove vrste rashoda u prvom je redu posljedica rasta osnovice za obračun plaća²¹ zaposlenima u javnoj upravi, a manjim dijelom porasta broja zaposlenih osoba.

Rashodi za kamate u prvih su se osam mjeseci povećali za 3,6%, ponajprije zbog povećanja rashoda na tuzemne kamate, a u isto vrijeme rashodi za inozemne kamate smanjili su se za 8,6%. Navedena kretanja posljedica su usmjerenosti države na korištenje domaćih izvora financiranja i povećanje kamata na domaćem financijskom tržištu.

Kod rashoda za subvencije i dalje se bilježi snažan rast (0,7 mlrd. kuna, odnosno 18,4%). Najviše su rasle subvencije trgovačkim društvima izvan javnoga sektora (21,3%), dok je rast subvencija trgovačkim društvima unutar javnoga sektora bio nešto niži, ali ipak snažan (15,1%). Prema rebalansu proračuna za 2008. godinu najviše je subvencija bilo namijenjeno poticanju poljoprivredne proizvodnje i intervencijama na tržištu, održavanju željezničke infrastrukture i regulaciji prometa, poticanju željezničkoga putničkog prijevoza te brodogradilištima.

Operativni saldo i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama

Budući da je godišnji rast prihoda u prvih osam mjeseci 2008. bio viši od rasta rashoda, došlo je do povećanja neto operativnog salda u odnosu na prethodnu godinu (s 3,9 mlrd. kuna u 2007. na 5,5 mlrd. kuna u 2008. godini). Istodobno se nefinancijska imovina povećala za 1,9 mlrd. kuna, što je rezultiralo neto posuđivanjem države u iznosu od 3,6 mlrd. kuna.²² Dio viška sredstava iskorišten je za financiranje do-

²¹ Osnovica za izračun plaća uvećana je na temelju Sporazuma o osnovici za plaće u javnim službama i Sporazuma o dodacima na plaću u obrazovanju i znanosti, koje su u studenome 2006. potpisali Vlada i sindikati zaposlenih u javnim službama i državnoj upravi.

²² Tako velik višak sredstava u usporedbi s podacima objavljenima u prethodnim brojevima Biltena HNB-a rezultat je promjene obuhvata konsolidirane središnje države, odnosno isključenja HAC-a, s obzirom na to da upravo HAC generira velik dio javnih investicija i znatno povećava stavku nabave nefinancijske imovine.

Tablica 12. Operativni saldo, transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama, prema metodologiji GFS 2001, u milijunima kuna i postocima

	Konsolidirana središnja država		
	I.–VIII. 2007.	I.–VIII. 2008.	I.–VIII. 2008./I.–VIII. 2007.
1. Promjena neto vrijednosti (neto operativni saldo)	3.931,8	5.522,7	140
1.1. Prihodi	72.814	80.380	110
1.2. Rashodi	68.883	74.858	109
2. Promjena neto nefinancijske imovine	2.246,7	1.889,6	84
2.1. Nabava nefinancijske imovine	2.651	2.242	85
2.2. Prodaja nefinancijske imovine	404	352	87
3. Neto posuđivanje (+) / zaduživanje (-) (1-2)	1.685,1	3.633,2	216
4. Financiranje (5 - 4) Transakcije u financijskoj imovini i obvezama	1.685,1	3.633,2	216
5. Promjena financijske imovine	1.525,0	3.406,0	223
4.1. Domaće	1.517	3.399	224
4.2. Inozemne	8	7	89
6. Promjena obveza	-160,1	-227,2	142
5.1. Domaćih	2.677	1.176	44
5.2. Inozemnih	-2.837	-1.403	49

Napomena: Na gotovinskom načelu
Izvori: MF; izračun HNB-a

spjelih obveza, a ostatak je položen na račune države kod poslovnih banaka i HNB-a.

Neto nabava nefinancijske imovine, koja prvenstveno pokazuje kretanje kapitalnih ulaganja, u promatranom je razdoblju iznosila 1,9 mlrd. kuna, a to je smanjenje od 15,9% u odnosu na isto razdoblje 2007. godine. Najveći dio sredstava utrošen je na nabavu zgrada i građevina, koje prema metodologiji GFS 2001 uključuju stambene zgrade, uredske zgrade, škole, bolnice, autoceste, ceste, mostove, tunele, željezničke pruge itd. U izgradnju cestovne infrastrukture preko HC-a uloženo je 0,6 mlrd. kuna, dok je u istom razdoblju 2007. taj iznos premašio 1 mlrd. kuna.

Financijska imovina konsolidirane središnje države povećala se u promatranom razdoblju za 3,4 mlrd. kuna, prvenstveno zahvaljujući porastu domaće imovine. Najveći doprinos spomenutom rastu dalo je povećanje novca i depozita (3,7 mlrd. kuna), a blago su porasli i dani zajmovi (0,2 mlrd. kuna). Na suprotan je način djelovala prodaja dionica, pri čemu je prema dostupnim podacima prodano 4,2% dionica T-HT-a i 12,5% dionica Petrokemije d.d. radnicima spomenutih poduzeća.

Saldo konsolidirane središnje države na gotovinskom načelu

Višak konsolidirane središnje države na gotovinskom načelu, prema metodologiji GFS 1986, u razdoblju od siječnja do kolovoza 2008. iznosio je 2,8 mlrd. kuna. Od toga se 3,0 mlrd. kuna odnosi na višak državnoga proračuna, a razliku čini manjak izvanproračunskih korisnika. Spomenuti manjak

generirali su HC (0,7 mlrd. kuna) i Hrvatski fond za privatizaciju (0,1 mlrd. kuna), dok su od ostalih fondova najveći višak ostvarili DAB i Hrvatske vode (ukupno 0,5 mlrd. kuna).

U odnosu na isto razdoblje 2007. ostvareno je povećanje viška od čak 2,1 mlrd. kuna, što je prije svega rezultat povoljnih kretanja na razini državnog proračuna, odnosno snažnog rasta prihoda i nešto umjerenijeg povećanja rashoda. Manjak izvanproračunskih korisnika u promatranom je razdoblju na godišnjoj razini blago smanjen.

Državni dug

Prema podacima HNB-a dug konsolidirane središnje države, bez duga HBOR-a, ali s uključenim podacima za HAC, na kraju kolovoza 2008. iznosio je 102,0 mlrd. kuna. U odnosu na kraj 2007. dug je smanjen za 0,4 mlrd. kuna, što je u prvom redu posljedica smanjenja inozemnog duga na razini Republike Hrvatske, ali i statističkog smanjenja zbog aprecijacije tečaja kune prema valutama u kojima je nominiran veći dio duga (euro i američki dolar). Istodobno, potencijalni dug na osnovi izdanih državnih jamstava za obveze u zemlji i inozemstvu na kraju promatranog razdoblja iznosio je 18,1 mlrd. kuna, odnosno za 0,6 mlrd. kuna više nego na kraju 2007. godine.

Na kraju kolovoza unutarnji dug središnje države iznosio je 64,0 mlrd. kuna, što je u usporedbi s krajem 2007. povećanje od 1,2 mlrd. kuna. Pritom valja istaknuti nastavak trenda povećanja udjela domaće komponente u strukturi duga središnje države. Na razini Republike Hrvatske dug se povećao za 0,6 mlrd. kuna, većinom na osnovi primljenih bankovnih

Tablica 13. Saldo konsolidirane središnje države prema metodologiji GFS 1986, u milijunima kuna i postocima

	Konsolidirana središnja država		
	I.–VIII. 2007.	I.–VIII. 2008.	I.–VIII. 2008./I.–VIII. 2007.
1. Neto posuđivanje (+) / zaduživanje (-) GFS 2001	1.685	3.633	216
2. Prodaja nefinancijske imovine	404	352	87
3. Neto pozajmljivanje - zajmovi	392	176	45
4. Izdaci za dionice i ostale udjele	129	265	206
5. Izdaci za vrijednosne papire osim dionica	0	–	–
6. Ostala potraživanja: Izdaci	–	–	–
7. Saldo bez kapitalnih prihoda, na gotovinskom načelu (1-2-3-4-5-6)	760	2.840	374

Napomena: Na gotovinskom načelu.
Izvor: MF

Tablica 14. Dug konsolidirane središnje države, na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	Stanje				Promjena	
	XII. 2006.	VIII. 2007.	XII. 2007.	VIII. 2008.	I.–VIII. 2007.	I.–VIII. 2008.
A. Dug središnje države (1+2)	100.880	102.991	102.431	102.005	2.111	-426
1. Unutarnji dug središnje države	59.385	63.846	62.839	64.012	4.461	1.173
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	54.217	57.812	56.506	57.148	3.595	641
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	5.168	6.034	6.333	6.864	866	532
2. Inozemni dug središnje države	41.495	39.145	39.592	37.993	-2.350	-1.599
2.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	32.557	29.470	29.405	27.245	-3.086	-2.160
2.2. Inozemni dug republičkih fondova	8.938	9.675	10.187	10.748	737	561
Dodatak:						
B. Ukupno izdana jamstva Republike Hrvatske	14.278	15.008	17.492	18.097	730	605
1. Domaća	7.313	8.113	7.920	7.829	800	-90
2. Inozemna	6.965	6.896	9.572	10.268	-69	696
C. Dug HBOR-a (1+2)	7.686	9.140	9.662	10.044	1.453	381
1. Unutarnji dug HBOR-a	348	260	191	161	-87	-30
2. Inozemni dug HBOR-a	7.339	8.879	9.472	9.883	1.540	412

Izvor: HNB

kredita, dok se dug na osnovi izdanih trezorskih zapisa i obveznica smanjio. Iako MF nastoji u strukturi duga povećati udio instrumenata s duljim rokovima dospjeća (obveznica s dospelom od pet i/ili deset godina) kako bi osigurao ravnomjernu dinamiku dospelih obveza, zbog neizvjesnosti na međunarodnom tržištu kapitala u promatranom razdoblju odustao je od planiranoga inozemnog izdanja euroobveznica. Umjesto toga, u svibnju 2008. sklopljen je sporazum o sindiciranom deviznom kreditu u nominalnom iznosu od 760 mil. EUR. Kredit dospjeva 2010., ali postoji mogućnost da se otplata glavnice produlji do 2013. godine. Kako bi se osigurala dovoljna likvidnost i time spriječilo istiskivanje privatnog sektora s tržišta kredita, ali i zaustavilo inozemno zaduživanje banaka, HNB je spustio stopu minimalno potrebnih deviznih potraživanja s 32,0% na 28,5%. Budući da je država u promatranom razdoblju ostvarila višak, sredstva su djelomično iskorištena ili će se iskoristiti za refinanciranje dospelih obveza (petogodišnjih obveznica izdanih na domaćem tržištu u iznosu od 1 mlrd. kuna dospelih u svibnju, samurajskih obveznica u iznosu od 25 mlrd. JPY koje su dospjele u lipnju, obveznica izdanih na domaćem tržištu u nominalnom iznosu

od 200 mil. EUR koje dospjevaju u prosincu i kratkoročnoga deviznoga kredita koji je sindikat domaćih banaka odobrio državi početkom ožujka ove godine u iznosu od 200 mil. EUR) te za premošćivanje uobičajene kratkoročne nelikvidnosti. U prvih osam mjeseci 2008., uz samurajske obveznice, na naplatu su dospjele i dvije ovogodišnje rate na osnovi obveza prema Londonskom i Pariškom klubu.

Unutarnji dug republičkih fondova iznosio je na kraju kolovoza 6,9 mlrd. kuna ili za 0,5 mlrd. kuna više nego na kraju 2007. godine. Gotovo cjelokupan rast duga ostvaren je zaduživanjem HC-a na osnovi bankovnih kredita.

Inozemni se dug središnje države u razdoblju od siječnja do kolovoza smanjio za 1,6 mlrd. kuna, te je na kraju kolovoza iznosio 38,0 mlrd. kuna. Smanjenje inozemnog duga rezultat je ponajprije smanjenja inozemnog duga Republike Hrvatske, što je posljedica spomenutih otplata dospelih samurajskih obveznica i obveza prema Londonskom i Pariškom klubu te usmjerenosti države na domaće izvore financiranja. Inozemni dug republičkih fondova u promatranom razdoblju povećao se za 0,6 mlrd. kuna, pa je na kraju kolovoza iznosio 10,7 mlrd. kuna.

Statistički pregled

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

Podaci o potraživanjima i obvezama financijskih institucija klasificiraju se prema institucionalnim sektorima i financijskim instrumentima. Institucionalni sektori su sljedeći: financijske institucije, središnja država, ostali domaći sektori i inozemstvo. Sektor financijske institucije obuhvaća sljedeće podsektore: središnja banka, banke, ostale bankarske institucije i nebankarske financijske institucije. Središnja banka je Hrvatska narodna banka. Banke su institucije kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za obavljanje bankarskih poslova u skladu sa Zakonom o bankama, uključujući i štedionice u prijelaznom razdoblju. U sektor banke ne uključuju se banke u stečaju i bivše filijale banaka čije je sjedište izvan Republike Hrvatske. Ostale bankarske institucije su stambene štedionice, štedno-kreditne zadruge i investicijski fondovi. Nebankarske financijske institucije su financijske institucije koje nisu klasificirane kao banke ili kao ostale bankarske institucije (npr. društva za osiguranje, mirovinski fondovi).

Središnja država obuhvaća podsektor Republika Hrvatska i podsektor republički fondovi. Do prosinca 2003. godine podsektor Republika Hrvatska obuhvaćao je organe državne uprave, uključujući Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste, Državnu agenciju za osigura-

nje štednih uloga i sanaciju banaka, a podsektor republički fondovi obuhvaća Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski fond za privatizaciju, Hrvatske vode i Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Od siječnja 2004. godine Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste te Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka reklasificirani su iz podsektora Republika Hrvatska u podsektor republički fondovi.

Ostali domaći sektori su: organi lokalne države, državna i ostala trgovačka društva te stanovništvo, uključujući obrtnike i neprofitne institucije koje pružaju usluge stanovništvu. Podsektor ostala trgovačka društva obuhvaća i banke u stečaju. U pojedinim tablicama ostali domaći sektori dijele se u sljedeće podsektore: lokalna država, koja obuhvaća jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačka društva, koja obuhvaćaju državna i ostala trgovačka društva, te stanovništvo, koje uključuje i obrtnike i neprofitne institucije.

Sektor inozemstvo obuhvaća strane fizičke i pravne osobe.

Svi podaci o potraživanjima i obvezama odnose se na stanje na kraju razdoblja, pri čemu se devizne pozicije iskazuju u kunsnoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani	Mjesečne stope rasta					
								Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani
1994.	prosinac	4.714,2	6.642,6	6.996,7	17.679,9	16.540,1	27.661,5	11,73	2,20	3,83	2,26	11,84	3,45
1995.	prosinac	6.744,1	8.234,9	8.503,2	24.623,0	21.576,3	32.819,5	2,97	0,89	1,54	3,41	1,00	1,88
1996.	prosinac	8.770,4	11.368,9	11.494,9	36.701,1	24.960,4	33.831,2	11,35	7,83	7,67	4,88	-5,41	-11,61
1997.	prosinac	10.346,1	13.731,4	13.848,8	50.742,0	33.829,0	48.863,4	7,86	3,93	3,85	2,16	4,98	4,96
1998.	prosinac	9.954,2	13.531,4	13.615,2	57.340,3	44.626,8	59.792,0	7,24	6,92	6,59	2,51	3,73	0,25
1999.	prosinac ^a	10.310,0	13.858,9	13.965,7	56.659,3	40.003,8	55.875,8	4,53	5,46	5,48	2,28	0,35	-4,58
2000.	prosinac	11.717,3	18.030,3	18.256,4	73.061,1	44.043,9	60.883,8	7,32	10,04	9,89	3,66	10,46	2,66
2001.	prosinac	17.803,2	23.703,5	23.936,5	106.071,4	57.410,0	74.964,5	8,01	13,00	11,96	11,65	3,40	1,16
2002.	prosinac	23.027,9	30.869,8	31.876,7	116.141,8	83.324,4	97.463,7	10,72	6,11	6,79	1,65	7,92	2,15
2003.	prosinac	30.586,2	33.888,7	34.630,9	128.893,1	96.121,7	111.661,4	8,90	1,78	1,93	0,14	3,11	0,66
2004.	prosinac	33.924,4	34.562,1	35.186,5	139.947,7	108.205,1	127.308,6	8,69	2,86	2,68	0,23	2,15	1,99
2005.	prosinac	40.390,8	38.817,1	39.855,4	154.647,0	131.343,2	149.168,3	9,38	4,34	3,87	-0,02	1,84	1,94
2006.	prosinac	46.331,2	48.521,0	49.141,7	182.458,6	154.844,1	183.379,5	3,17	4,75	4,07	1,57	3,38	2,99
2007.	studenj	50.055,2	54.237,8	55.022,9	207.629,0	160.693,7	205.380,1	3,68	1,98	1,98	1,57	1,41	0,54
	prosinac	51.923,9	57.878,3	58.663,4	215.822,1	166.375,5	210.828,4	3,73	6,71	6,62	3,95	3,54	2,65
2008.	siječanj	47.405,3	52.247,9	53.025,1	208.400,5	164.016,4	209.357,2	-8,70	-9,73	-9,61	-3,44	-1,42	-0,70
	veljača	49.095,1	51.224,9	51.909,7	209.602,6	165.568,9	211.926,6	3,56	-1,96	-2,10	0,58	0,95	1,23
	ožujak	49.977,8	52.807,2	53.387,0	211.620,2	168.073,0	215.026,9	1,80	3,09	2,85	0,96	1,51	1,46
	travanj	49.011,4	52.720,0	53.290,5	212.882,5	168.815,9	216.245,9	-1,93	-0,17	-0,18	0,60	0,44	0,57
	svibanj	51.169,9	53.193,2	53.789,3	212.929,3	168.417,3	217.536,4	4,40	0,90	0,94	0,02	-0,24	0,60
	lipanj	51.173,5	54.400,5	55.022,9	216.046,6	170.686,6	220.228,6	0,01	2,27	2,29	1,46	1,35	1,24
	srpanj	50.631,4	55.452,9	56.207,8	221.249,4	171.529,8	221.589,9	-1,06	1,93	2,15	2,41	0,49	0,62
	kolovoz	52.228,3	55.652,7	56.462,4	226.435,4	171.626,0	222.951,4	3,15	0,36	0,45	2,34	0,06	0,61
	rujan	49.771,0	53.677,3	54.458,2	226.852,5	172.079,4	224.512,8	-4,70	-3,55	-3,55	0,18	0,26	0,70
	listopad	52.549,8	52.693,8	53.325,5	223.451,1	174.031,6	228.871,1	5,58	-1,83	-2,08	-1,50	1,13	1,94

^a Plasmani su jednokratno smanjeni u iznosu od 2.759,4 milijuna kuna.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

U tablici se iskazuju podaci o nekim osnovnim monetarnim i kreditnim agregatima te njihove mjesečne stope rasta. U rujnu 1999. godine provedena je revizija svih monetarnih agregata. U starijim publikacijama HNB-a podaci o potraživanjima i obvezama štedionica nisu obuhvaćeni u izračunu monetarnih agregata.

Primarni novac u cijelosti je preuzet iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1).

Novčana masa M1 definirana je jednako kao i istoimena pozicija u Bilanci monetarnih institucija (Tablica B1) te obuhvaća gotov novac izvan banaka, depozite ostalih bankarskih institucija i ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke te depozitni novac kod banaka. Novčana masa M1a obuhvaća gotov novac izvan banaka i depozitni novac kod banaka uvećan za depozitni novac središnje države kod banaka.

Ukupna likvidna sredstva M4 obuhvaćaju novčanu masu M1, štedne i oročene depozite, devizne depozite te obveznice i instrumente tržišta novca (navedene komponente preuzete su iz Bilance monetarnih institucija (Tablica B1)).

Neto domaća aktiva definirana je kao razlika između ukupnih likvidnih sredstava i inozemne aktive (neto).

Plasmani su potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

U svibnju 1999. godine pokrenut je stečajni postupak nad nekoliko banaka, koje su zbog toga isključene iz monetarne statistike. Prema podacima za travanj 1999. udio tih banaka u monetarnom agregatu M1 iznosio je 259,3 mil. kuna, a u monetarnom agregatu M4 iznosio je 4.035,8 mil. kuna. Podaci za lipanj 1999. godine bit će uspoređivi s podacima za srpanj 1999. godine ako se stavka Plasmani banaka poveća za iznos od 3.513,5 mil. kuna.

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
AKTIVA										
1. Inozemna aktiva (neto)	32.817,4	32.771,4	31.742,6	23.303,8	27.614,5	49.446,5	43.547,2	45.360,0	54.773,1	49.419,5
2. Plasmani	112.518,9	126.372,0	141.278,1	168.427,7	200.328,9	226.076,1	231.039,6	234.626,1	239.395,1	244.488,2
2.1. Potraživanja od središnje države (neto)	15.055,2	14.710,6	13.969,6	19.259,4	16.949,4	15.247,7	16.012,7	14.397,5	14.882,3	15.617,1
2.2. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	96.329,0	110.467,8	125.790,7	147.414,3	181.031,9	207.398,7	213.428,2	218.495,7	222.686,4	227.261,8
2.3. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	219,5	431,8	624,0	592,2	1.029,5	1.640,0	657,6	691,5	688,1	539,2
2.4. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	915,3	761,8	893,9	1.161,8	1.318,1	1.789,7	941,1	1.041,4	1.138,3	1.070,1
Ukupno (1+2)	145.336,3	159.143,4	173.020,7	191.731,5	227.943,3	275.522,6	274.586,8	279.986,1	294.168,2	293.907,7
PASIVA										
1. Novčana masa	30.869,8	33.888,7	34.562,1	38.817,1	48.521,0	57.878,3	52.807,2	54.400,5	53.677,3	52.693,8
2. Štedni i oročeni depoziti	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	44.836,8	53.644,9	53.120,9	52.001,2	53.976,0	52.774,4
3. Devizni depoziti	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	88.256,7	103.090,1	104.760,9	108.678,4	117.937,6	115.314,4
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	844,1	1.208,8	931,1	966,5	1.261,5	2.668,5
5. Ograničeni i blokirani depoziti	1.729,5	1.721,6	2.067,0	2.092,3	2.504,5	2.280,9	2.388,8	2.890,2	4.005,1	3.666,3
6. Ostalo (neto)	27.465,1	28.528,7	31.006,1	34.992,2	42.980,2	57.419,6	60.577,8	61.049,3	63.310,6	66.790,3
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	145.336,3	159.143,4	173.020,7	191.731,5	227.943,3	275.522,6	274.586,8	279.986,1	294.168,2	293.907,7

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija

Bilanca monetarnih institucija prikazuje konsolidirane podatke iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1) i Konsolidirane bilance banaka (Tablica D1).

Inozemna aktiva (neto) jest razlika između zbroja inozemnih aktiva Hrvatske narodne banke i banaka i zbroja inozemnih pasiva Hrvatske narodne banke i banaka.

Plasmani su zbroj odgovarajućih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke i Konsolidirane bilance banaka, s tim da su potraživanja od središnje države iskazana neto, tj. umanjena za depozite središnje države kod Hrvatske narodne banke i kod banaka.

Novčana masa zbroj je gotovog novca izvan banaka, depozita ostalih bankarskih institucija kod Hrvatske narodne banke, depozita ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke i depozitnog novca kod banaka (stavka Depozitni novac iz Konsolidirane bilance banaka, Tablica D1.).

Stavke Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca u cijelosti su preuzete iz Konsolidirane bilance banaka, dok je stavka Ograničeni i blokirani depoziti zbroj pripadnih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke (isključujući blokirane depozite banaka kod Hrvatske narodne banke) i Konsolidirane bilance banaka. Ostalo (neto) su nerasporedene stavke pasive umanjene za nerasporedene pozicije aktive.

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

Godina	Mjesec	Ukupan broj banaka	Banke klasificirane po veličini bilančne aktive						Ukupan broj štedionica	Štedionice klasificirane po veličini bilančne aktive		
			Manje od 100 mil. kn	Od 100 do manje od 500 mil. kn	Od 500 mil. do manje od 1 mlrd. kn	Od 1 do manje od 2 mlrd. kn	Od 2 do manje od 10 mlrd. kn	10 i više mlrd. kn		Manje od 10 mil. kn	Od 10 do manje od 100 mil. kn	100 i više mil. kn
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1994.	prosinac	50	13	21	6	6	2	2	33	22	9	2
1995.	prosinac	53	15	20	7	7	2	2	21	7	13	1
1996.	prosinac	57	10	26	6	9	4	2	22	10	11	1
1997.	prosinac	60	4	28	9	8	9	2	33	12	18	3
1998.	prosinac	60	3	26	8	11	10	2	33	4	25	4
1999.	prosinac	53	4	23	7	7	10	2	30	5	21	4
2000.	prosinac	45	3	15	9	6	10	2	29	5	19	5
2001.	prosinac	44	3	13	7	7	10	4	21	4	12	5
2002.	prosinac	46	4	13	7	9	8	5	10	3	5	2
2003.	prosinac	42	2	13	8	5	8	6	7	3	2	2
2004.	prosinac	39	1	12	9	6	5	6	6	3	3	–
2005.	prosinac	36	1	10	6	8	5	6	3	2	1	–
2006.	prosinac	35	2	6	5	10	4	8	3	2	1	–
2007.	studenj	35	2	5	4	10	5	9	2	1	1	–
	prosinac	35	2	5	2	12	5	9	2	1	1	–
2008.	siječanj	35	2	5	3	11	5	9	2	1	1	–
	veljača	35	2	5	4	10	5	9	2	1	1	–
	ožujak	35	2	5	3	11	5	9	2	1	1	–
	travanj	35	2	5	3	11	5	9	2	1	1	–
	svibanj	35	2	5	3	11	5	9	2	1	1	–
	lipanj	35	2	5	3	11	5	9	2	1	1	–
	srpanj	35	2	5	3	10	6	9	2	1	1	–
	kolovoz	36	2	7	2	10	6	9	2	1	1	–
	rujan	36	2	7	2	10	6	9	2	1	1	–
	listopad	36	2	7	2	10	6	9	2	1	1	–

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

U tablici se iskazuje ukupan broj banaka i štedionica u prijelaznom razdoblju, koje mjesečno izvješćuju Hrvatsku narodnu banku i čije je poslovanje prikazano u Konsolidiranoj bilanci banaka. Monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije u likvidaciji, a do veljače 2005. godine i institucije koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije.

Posebna pravila izvješćivanja vrijedila su za štedionice do lipnja 1995. godine. Štedionice nisu bile obvezne izvješćivati središnju banku o svom poslovanju, tako da su u podacima do lipnja 1995. obuhvaćene samo štedionice koje su o svom poslovanju dragovoljno izvješćivale Hrvatsku narodnu banku. Od srpnja 1995. godine podacima su obuhvaćene sve registrirane štedionice.

U tablici se također iskazuje klasifikacija banaka i štedionica prema veličini bilančne aktive.

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
AKTIVA										
1. Inozemna aktiva	42.058,8	50.118,6	49.373,4	54.862,5	64.088,2	68.177,8	71.417,7	72.036,6	69.718,0	67.457,1
1.1. Zlato	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.2. Posebna prava vučenja	17,4	5,0	4,8	6,3	5,3	5,6	8,3	6,0	4,7	7,9
1.3. Pričuvna pozicija kod MMF-a	1,6	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3
1.4. Efektiva i depoziti po viđenju u stranim bankama	6,4	5,8	5,7	7,7	7,2	7,2	9,3	8,9	9,0	1.459,4
1.5. Oročeni depoziti u stranim bankama	28.183,2	25.580,7	24.337,7	28.274,1	33.243,0	33.204,4	35.943,9	25.421,8	21.856,9	17.496,3
1.6. Plasmani u vrijednosne papire u devizama	13.850,0	24.525,5	25.023,7	26.573,0	30.831,2	34.959,3	35.454,9	46.598,6	47.846,1	48.492,3
1.7. Nekonvertibilna devizna aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Potraživanja od središnje države	0,5	1,4	3,3	1,4	0,9	–	–	1,0	–	–
2.1. Potraživanja u kunama	0,5	1,4	3,3	1,4	0,9	–	–	1,0	–	–
2.2. Potraživanja u devizama	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	110,6	93,6	82,9	73,4	64,0	67,9	67,8	65,3	65,2	65,2
4. Potraživanja od banaka	17,9	972,0	408,9	4.215,6	3.911,5	4.178,3	1.538,0	1.666,5	13,7	3.629,9
4.1. Krediti bankama	17,6	968,9	408,9	4.215,6	3.911,5	4.178,3	1.538,0	1.666,5	13,7	3.629,9
Lombardni krediti	–	954,4	–	–	–	1.349,1	–	–	–	3.616,2
Kratkoročni krediti za likvidnost	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ostali krediti	17,6	14,5	15,0	14,5	14,5	14,7	14,4	14,1	13,7	13,7
Obratne repo transakcije	–	–	394,0	4.201,1	3.897,0	2.814,5	1.523,6	1.652,4	–	–
4.2. Dospjela nenaplaćena potraživanja	0,3	3,1	–	–	–	–	–	–	–	–
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	42.187,7	51.185,6	49.868,5	59.153,0	68.064,6	72.424,1	73.023,5	73.769,3	69.796,8	71.152,3
PASIVA										
1. Primarni novac	23.027,9	30.586,2	33.924,4	40.390,8	46.331,2	51.923,9	49.977,8	51.173,5	49.771,0	52.549,8
1.1. Gotov novac izvan banaka	9.680,9	10.573,1	10.955,6	12.163,8	14.609,3	16.007,5	15.336,6	16.908,8	16.556,3	17.032,7
1.2. Blagajne banaka	1.214,8	1.683,2	1.871,0	2.210,7	2.698,0	3.305,8	2.959,3	3.340,4	3.117,4	3.121,4
1.3. Depoziti banaka	12.109,4	18.329,3	21.082,6	26.016,3	29.023,9	32.610,6	31.681,9	30.924,4	30.097,3	32.395,8
Računi za namiru banaka	3.923,4	5.616,0	6.408,2	8.411,1	8.535,7	7.553,9	8.913,8	7.508,6	6.559,3	8.812,2
Izdvojena obvezna pričuva	8.186,0	12.603,9	14.674,4	17.605,2	20.478,2	22.275,6	22.623,7	22.981,1	23.092,0	23.137,5
Upisani obvezni blagajnički zapisi HNB-a	–	109,4	–	–	–	1.991,1	0,3	434,7	446,0	446,0
Prekonočni depoziti	–	–	–	–	10,0	790,0	144,0	–	–	–
1.4. Depoziti ostalih bankarskih institucija	19,1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.5. Depoziti ostalih domaćih sektora ^b	3,5	0,6	15,1	–	–	–	–	–	–	–
2. Ograničeni i blokirani depoziti	7.091,2	6.699,2	10.777,1	13.551,8	16.633,5	14.286,0	17.056,6	16.890,8	13.372,7	10.002,3
2.1. Izdvojena devizna obvezna pričuva	7.042,3	6.686,6	10.764,7	13.495,9	16.576,7	14.257,5	17.001,4	16.829,1	13.314,5	9.945,8
2.2. Ograničeni depoziti	49,0	12,6	12,4	55,9	56,9	28,6	55,2	61,7	58,2	56,4
2.3. Blokirani devizni depoziti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Inozemna pasiva	195,7	2.798,0	18,1	18,9	18,9	17,2	12,6	14,7	13,0	12,8
3.1. Krediti MMF-a	2,8	0,0	–	–	–	–	–	–	–	–
3.2. Obveze prema međunarodnim organizacijama	12,6	19,6	18,1	18,9	18,9	17,2	12,6	14,7	13,0	12,8
3.3. Obveze prema stranim bankama ^a	180,2	2.778,5	–	–	–	–	–	0,1	0,0	0,0
4. Depoziti središnje države	768,1	1.551,1	263,2	332,2	188,0	199,1	307,7	596,7	441,2	619,3
4.1. Depozitni novac	608,3	600,2	228,0	319,0	174,5	125,8	266,1	576,3	436,2	442,2
Depozitni novac Republike Hrvatske	569,5	548,5	123,0	246,3	138,6	100,3	120,4	130,9	110,6	79,7
Depozitni novac republičkih fondova	38,7	51,7	105,0	72,7	35,9	25,4	145,6	445,4	325,6	362,4
4.2. Devizni depoziti Republike Hrvatske	–	950,9	35,2	13,2	13,5	73,3	41,6	20,4	5,0	177,1
4.3. Blagajnički zapisi HNB-a	159,9	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5. Blagajnički zapisi HNB-a	6.212,4	4.920,2	–	–	–	–	–	–	–	–
5.1. Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	4.986,2	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5.2. Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	1.226,3	4.920,2	–	–	–	–	–	–	–	–
6. Kapitalni računi	5.353,5	5.039,0	5.096,5	5.357,4	5.408,8	6.674,8	6.250,5	5.788,1	6.640,2	8.672,6
7. Ostalo (neto)	–461,1	–408,1	–210,8	–498,2	–515,8	–676,9	–581,7	–694,5	–441,4	–704,4
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	42.187,7	51.185,6	49.868,5	59.153,0	68.064,6	72.424,1	73.023,5	73.769,3	69.796,8	71.152,3

^a Od listopada 2001. do svibnja 2003. Obveze prema stranim bankama obuhvaćaju i obveze na osnovi blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kod nerezidenata.^b Od prosinca 2002. računi SDA kod HNB-a za bruto i neto namire kupovine vrijednosnih papira reklasificirani su iz sektora "središnja država" u sektor "ostale financijske organizacije".

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke

U tablici se iskazuju podaci o potraživanjima i obvezama monetarnih vlasti.

Inozemna aktiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: zlato, posebna prava vučenja, pričuvna pozicija kod Međunarodnoga monetarnog fonda, efektivni strani novac u trezoru, sredstva na tekućim računima kod stranih banaka, oročeni depoziti kod stranih banaka i pripadajuće obračunate kamate, plasmani u vrijednosne papire u devizama i ostala potraživanja.

Potraživanja od središnje države su krediti i dospjela potraživanja od državnog proračuna Republike Hrvatske. Prema Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci, koji je na snazi od travnja 2001. godine, Hrvatska narodna banka ne može odobravati kredite Republici Hrvatskoj, pa se u okviru te stavke iskazuju samo dospjela potraživanja od državnog proračuna nastala na osnovi obavljanja platnog prometa, te na osnovi obveza izvršenih prema Međunarodnome monetarnom fondu i stranim bankama. Do travnja 2001. godine u kunske kredite državnog proračunu bili su svrstavani kratkoročni krediti odobreni za premošćivanje neusklađenosti između pritjecanja prihoda i izvršavanja rashoda državnog proračuna, dugoročni krediti odobreni na osnovi posebnih uredbi Vlade Republike Hrvatske i dospjela potraživanja od državnog proračuna, dok je stavka Devizni kredit državnog proračunu bila protustavka obvezi prema Međunarodnome monetarnom fondu nastaloj na osnovi sukcesije članstva u toj instituciji.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora su krediti i dospjela nenaplaćena potraživanja od ostalih domaćih sektora, uključujući banke u stečajju.

Potraživanja od banaka su krediti bankama i dospjela nenaplaćena potraživanja od banaka. Krediti bankama su lombardni krediti, kratkoročni krediti za likvidnost, ostali krediti te obratne repo transakcije. U stavku Lombardni krediti uključeni su i krediti bankama za premošćivanje nelikvidnosti, koji su u prosincu 1994. godine zamijenjeni lombardnim kreditima. Kratkoročni krediti za likvidnost, koji se odobravaju od početka 1999. godine, također služe za premošćivanje nelikvidnosti. Ostali krediti su: interventni krediti, specijalni krediti za premošćivanje nelikvidnosti banaka odobrani prijašnjih godina (inicijalni krediti, predsanacijski krediti), dospjeli, a nenaplaćeni krediti te depoziti Hrvatske narodne banke kod banaka. Od travnja 2005. godine obratne repo transakcije provode se tjedno. Dospjela nenaplaćena potraživanja od banaka uključuju prekoračenja raspoloživih sredstava na njihovim računima za namiru (do polovine 1994.) te neurednosti banaka pri izdvajanju i održavanju obvezne pričuve.

Od svibnja 1999. potraživanja od ostalih domaćih sektora uključuju i potraživanja HNB-a po kreditima iz primarne emisije nenaplaćenim od banaka nad kojima je pokrenut stečajni postupak. Pri re-

klasifikaciji štedionica iz podsektora ostale bankarske institucije u podsektor banke revidirani su podaci u stavkama Potraživanja od banaka i Potraživanja od ostalih bankarskih institucija.

Primarni novac čine gotov novac izvan banaka, novčana sredstva u blagajnama banaka, depoziti banaka kod Hrvatske narodne banke, depoziti ostalih bankarskih institucija kod Hrvatske narodne banke i depoziti ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke. Depozite banaka čine novčana sredstva na računima za namiru banaka, sredstva obvezne pričuve izdvojena na posebne račune kod Hrvatske narodne banke (u koja je od ožujka 2006. uključena i posebna obvezna pričuva izdvojena na obveze po izdanim vrijednosnim papirima), obvezno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke te prekonoćni depoziti banaka. Depoziti ostalih bankarskih institucija su do rujna 2003. godine novčana sredstva na računima za namiru stambenih štedionica. Depoziti ostalih domaćih sektora su novčana sredstva na žiroračunima ostalih domaćih sektora, koji se na temelju zakona i drugih pravnih propisa uključuju u depozit kod Hrvatske narodne banke.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju izdvojenu deviznu obveznu pričuvu i pripadajuće obračunate kamate, ograničene depozite i blokirane devizne depozite. Na određene devizne izvore sredstava banke izdvajaju deviznu obveznu pričuvu na posebne račune HNB-a, a od kolovoza 2004. i graničnu obveznu pričuvu. Ograničeni depoziti su kunska sredstva izdvojena po nalogu suda ili na temelju propisa te u razdoblju od svibnja 1999. do travnja 2002. i depoziti banaka u stečajju. Blokirani devizni depoziti su sredstva koja su bila izdvajana na posebne račune kod Hrvatske narodne banke za podmirenje dospjelih neplaćenih obveza prema inozemnim vjerovnicima.

Inozemna pasiva obuhvaća kredite primljene od Međunarodnoga monetarnog fonda, obveze prema međunarodnim financijskim institucijama i stranim bankama s pripisanim obračunatim kamatama.

Depoziti središnje države su depozitni novac i devizni računi Republike Hrvatske i republičkih fondova kod Hrvatske narodne banke te blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država.

Blagajnički zapisi su dragovoljno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u kunama i stranoj valuti, osim blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država.

Kapitalski računi uključuju pričuve, rezervacije i račune prihoda i rashoda.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive Bilance Hrvatske narodne banke.

Radi reklasifikacije štedionica iz podsektora ostale bankarske institucije u podsektor banke revidirani su podaci u stavkama Gotov novac izvan banaka, Blagajne banaka, Depoziti banaka i Depoziti ostalih bankarskih institucija.

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
AKTIVA										
1. Pričuve banaka kod središnje banke	20.373,5	26.783,7	33.718,2	41.775,2	48.384,7	50.178,9	51.640,1	51.102,5	46.531,4	45.459,7
1.1. Kunske pričuve kod središnje banke	13.340,0	20.103,4	22.962,9	28.283,1	31.814,1	35.929,1	34.645,7	34.279,1	33.223,2	35.521,1
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	7.033,5	6.680,2	10.755,3	13.492,1	16.570,6	14.249,8	16.994,4	16.823,4	13.308,2	9.938,6
2. Inozemna aktiva	25.977,8	35.382,9	43.551,0	35.572,5	39.621,2	46.438,5	41.544,2	37.562,2	42.645,4	46.636,5
3. Potraživanja od središnje države	21.917,7	21.543,6	21.051,3	28.877,2	27.936,8	28.971,5	29.984,5	30.658,5	31.003,4	32.029,7
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	96.218,4	110.374,3	125.707,9	147.340,9	180.967,8	207.330,7	213.360,3	218.430,4	222.621,2	227.196,6
4.1. Potraživanja od lokalne države	1.422,4	1.563,1	1.787,9	1.767,2	1.892,0	2.140,8	2.029,2	2.022,3	1.969,1	1.980,8
4.2. Potraživanja od trgovačkih društava	51.723,4	53.809,8	58.643,3	67.017,9	83.386,5	92.265,1	94.325,3	96.311,7	98.914,2	99.961,4
4.3. Potraživanja od stanovništva	43.072,6	55.001,4	65.276,7	78.555,7	95.689,3	112.924,9	117.005,8	120.096,3	121.737,8	125.254,4
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	219,5	431,8	624,0	592,2	1.029,5	1.640,0	657,6	691,5	688,1	539,2
6. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	915,3	761,8	893,9	1.161,8	1.318,1	1.789,7	941,1	1.041,4	1.138,3	1.070,1
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	165.622,2	195.278,0	225.546,2	255.319,8	299.258,1	336.349,4	338.127,9	339.486,6	344.627,8	352.931,8
PASIVA										
1. Depozitni novac	21.166,2	23.315,0	23.591,3	26.653,3	33.911,7	41.870,8	37.470,7	37.491,7	37.121,0	35.661,1
2. Štedni i oročeni depoziti	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	44.836,8	53.644,9	53.120,9	52.001,2	53.976,0	52.774,4
3. Devizni depoziti	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	88.256,7	103.090,1	104.760,9	108.678,4	117.937,6	115.314,4
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	844,1	1.208,8	931,1	966,5	1.261,5	2.668,5
5. Inozemna pasiva	35.023,5	49.932,0	61.163,7	67.112,3	76.076,0	65.152,6	69.402,1	64.224,1	57.577,3	64.661,4
6. Depoziti središnje države	6.094,9	5.283,3	6.821,8	9.287,0	10.800,4	13.525,8	13.664,1	15.665,3	15.679,9	15.793,3
7. Krediti primljeni od središnje banke	17,6	968,9	408,9	4.215,6	3.911,4	4.178,3	1.538,0	1.666,5	13,7	3.630,0
8. Ograničeni i blokirani depoziti	1.680,5	1.709,0	2.054,6	2.036,4	2.447,6	2.252,3	2.333,7	2.828,5	3.946,9	3.609,9
9. Kapitalni računi	26.323,2	27.389,5	28.666,4	32.665,7	40.805,1	53.178,9	56.451,5	57.883,3	59.225,1	59.475,8
10. Ostalo (neto)	-9.955,6	-8.324,2	-2.546,3	-2.480,4	-2.631,7	-1.753,2	-1.545,1	-1.918,9	-2.111,1	-657,0
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	165.622,2	195.278,0	225.546,2	255.319,8	299.258,1	336.349,4	338.127,9	339.486,6	344.627,8	352.931,8

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka

U konsolidiranu bilancu banaka uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama banaka. Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između banaka.

Pričuve banaka kod središnje banke su kunske i devizne. Kunske pričuve su novčana sredstva banaka u blagajnama i kunska novčana sredstva banaka na računima kod središnje banke. Devizne pričuve su devizna novčana sredstva na deviznim računima Hrvatske narodne banke.

Inozemna aktiva su sljedeći oblici deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: strani efektivni novac u blagajnama, sredstva na tekućim računima i oročeni depoziti kod inozemnih banaka (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), vrijednosni papiri, krediti i dionice.

Potraživanja od središnje države su sljedeći oblici kunskih i deviznih potraživanja: vrijednosni papiri i krediti.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju sljedeće oblike kunskih i deviznih potraživanja: instrumente tržišta novca, obveznice, kredite (uključujući akceptne kredite) i dionice.

Potraživanja od ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija obuhvaćaju iste oblike kunskih i deviznih potraživanja, s tim da potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju još i depozite.

Stavke Depozitni novac, Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca obuhvaćaju obveze banaka prema ostalim domaćim sektorima, ostalim bankarskim institucijama te nebankarskim financijskim institucijama.

Depozitni novac uključuje novčana sredstva na žiroračunima i tekućim računima te obveze banaka po izdanim kunskim instrumentima plaćanja, a umanjuje se za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama banaka i čekove poslane na naplatu).

Štedni i oročeni depoziti su kunski štedni depoziti po viđenju te

kunski oročeni depoziti i kunski depoziti s otkaznim rokom.

Devizni depoziti su devizni depoziti po viđenju, devizni oročeni depoziti i devizni depoziti s otkaznim rokom.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze banaka po izdanim vrijednosnim papirima i primljeni krediti. Izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori nisu obuhvaćeni ovom stavkom.

Inozemna pasiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih obveza prema stranim fizičkim i pravnim osobama: žiroračune i tekuće račune, štedne depozite (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), oročene depozite, primljene kredite i dospjele obveze. U sklopu primljenih kredita iskazuju se i izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori.

Depoziti središnje države su svi oblici kunskih i deviznih obveza (osim ograničenih i blokiranih depozita) banaka prema središnjoj državi.

Krediti primljeni od središnje banke su krediti primljeni od Hrvatske narodne banke i depoziti Hrvatske narodne banke kod banaka, pri čemu se kao krediti tretiraju i poslovi reotkupa vrijednosnih papira.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze banaka: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Kapitalni računi su dionički kapital, dobit ili gubitak prethodne i tekuće godine, zadržana dobit (gubitak), zakonske pričuve, statutarne i ostale kapitalne pričuve, rezerve proizašle iz transakcija zaštite, nerealizirana dobit (gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju te ispravci vrijednosti i posebne rezerve za identificirane gubitke po skupnoj osnovi.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive, uključujući fer vrijednost deriviranih financijskih instrumenata.

Tablice D2 – D12

Ovaj skup tablica (osim Tablice D5) razrađeni je prikaz odgovarajućih pozicija aktive i pasive Konsolidirane bilance banaka (Tablica D1).

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
1. Devizna inozemna aktiva	25.924,4	35.261,9	43.428,1	35.457,9	39.454,5	45.837,2	40.997,4	37.071,2	42.067,0	46.040,7
1.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	21.333,5	31.877,6	35.911,0	27.228,5	30.404,1	37.824,9	33.070,0	29.468,5	34.694,9	36.464,0
Efektivni strani novac	1.019,8	1.268,6	1.190,0	1.136,1	1.232,1	1.245,5	1.254,3	1.571,4	1.200,8	2.444,2
Tekući računi	757,7	1.057,0	906,2	860,2	870,1	1.305,2	879,0	930,6	784,9	937,7
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	17.569,8	27.969,4	30.943,7	20.874,6	23.509,4	31.726,1	27.877,8	24.390,6	30.163,4	30.636,8
Vrijednosni papiri	1.690,2	1.364,2	2.674,1	4.197,0	4.441,5	3.210,4	2.739,2	2.221,2	2.203,8	2.225,3
Krediti	278,7	203,1	189,0	152,9	339,2	195,9	179,0	182,8	178,6	180,7
Dionice stranih banaka	17,2	15,4	8,1	7,8	11,8	141,9	140,7	171,8	163,4	39,4
1.2. Potraživanja od stranaca	4.590,8	3.384,4	7.517,1	8.229,4	9.050,4	8.012,3	7.927,3	7.602,8	7.372,1	9.576,6
Potraživanja od stranih država	3.855,5	2.905,0	7.066,6	7.735,7	8.217,0	6.696,1	6.436,7	6.042,8	5.791,5	7.917,7
Potraživanja od stranih osoba	733,7	478,9	450,2	493,1	798,1	1.295,2	1.448,1	1.460,6	1.497,6	1.576,4
Vrijednosni papiri	191,3	32,1	77,4	68,0	141,5	180,9	193,7	245,2	186,7	206,3
Krediti	542,4	446,8	372,8	425,2	656,6	1.114,3	1.254,5	1.215,4	1.310,9	1.370,1
Dionice stranih osoba	1,6	0,4	0,3	0,5	35,3	20,9	42,4	99,4	82,9	82,6
2. Kunska inozemna aktiva	53,4	120,9	122,9	114,6	166,7	601,3	546,8	491,0	578,4	595,8
2.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	19,6	99,1	77,8	71,3	96,9	408,1	327,7	240,7	249,9	235,5
2.2. Potraživanja od stranaca	33,8	21,9	45,1	43,4	69,8	193,3	219,2	250,3	328,6	360,4
U tome: Krediti	33,0	21,0	44,3	42,6	69,2	192,7	218,6	249,7	328,0	359,8
Ukupno (1+2)	25.977,8	35.382,9	43.551,0	35.572,5	39.621,2	46.438,5	41.544,2	37.562,2	42.645,4	46.636,5

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka

U tablici se iskazuju potraživanja banaka od stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna aktiva banaka obuhvaća deviznu inozemnu aktivu i kunsku inozemnu aktivu. I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne aktive posebno su prikazana potraživanja od stranih banaka i potraživanja od stranaca (ukupno i po financijskim instrumentima).

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
1. Kunska potraživanja	18.444,4	18.007,1	16.270,2	20.532,7	22.703,0	24.081,8	24.396,2	22.801,0	22.107,0	21.658,9
1.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	16.443,4	16.032,6	14.465,6	17.352,6	18.361,2	19.057,3	19.160,9	17.267,0	17.026,6	16.623,4
Vrijednosni papiri	13.989,1	11.770,0	11.779,1	16.037,7	14.546,7	16.099,8	15.258,8	14.547,8	14.080,7	13.757,2
U tome: Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana	2.473,5	1.531,9	532,0	20,6	8,3	6,4	5,3	5,5	6,4	6,3
Kredit	2.454,3	4.262,6	2.686,5	1.314,9	3.814,5	2.957,5	3.902,1	2.719,2	2.945,9	2.866,1
1.2. Potraživanja od republičkih fondova	2.001,0	1.974,5	1.804,6	3.180,1	4.341,9	5.024,5	5.235,2	5.534,0	5.080,4	5.035,5
Vrijednosni papiri	560,7	723,6	621,1	–	–	–	–	4,2	–	–
Kredit	1.440,3	1.250,9	1.183,5	3.180,1	4.341,9	5.024,5	5.235,2	5.529,7	5.080,4	5.035,5
2. Devizna potraživanja	3.473,3	3.536,4	4.781,1	8.344,5	5.233,8	4.889,7	5.588,3	7.857,5	8.896,4	10.370,8
2.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	2.359,1	3.196,9	3.548,4	7.241,0	4.624,4	4.388,6	5.128,9	7.047,1	7.877,8	9.342,6
Vrijednosni papiri	1.733,4	1.805,4	1.117,0	1.248,1	429,0	268,4	227,7	209,3	207,9	246,2
Kredit	625,7	1.391,5	2.431,3	5.992,8	4.195,4	4.120,1	4.901,2	6.837,8	7.669,9	9.096,4
2.2. Potraživanja od republičkih fondova	1.114,2	339,5	1.232,8	1.103,5	609,4	501,2	459,4	810,4	1.018,6	1.028,2
Vrijednosni papiri	195,0	96,4	163,1	144,2	109,2	82,1	65,8	63,7	63,1	62,9
Kredit	919,2	243,1	1.069,7	959,3	500,2	419,1	393,7	746,6	955,5	965,3
Ukupno (1+2)	21.917,7	21.543,6	21.051,3	28.877,2	27.936,8	28.971,5	29.984,5	30.658,5	31.003,4	32.029,7

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države

U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja banaka od središnje države. U kuskim potraživanjima od Republike Hrvatske

stavka Vrijednosni papiri obuhvaća i Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana izdane na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
1. Kunska potraživanja	85.418,7	100.365,0	114.635,7	133.603,5	166.755,1	194.476,7	200.365,0	205.478,4	209.653,9	213.688,6
1.1. Instrumenti tržišta novca	1.394,7	1.314,1	2.510,0	2.329,9	1.980,7	2.147,4	2.384,7	2.440,1	2.492,4	2.683,9
1.2. Obveznice	72,4	56,2	559,8	361,6	1.088,8	1.366,0	1.575,2	1.388,8	1.419,0	1.398,1
1.3. Kredit	80.887,6	96.081,7	109.523,9	128.882,3	161.694,2	188.462,5	194.078,4	199.333,3	203.527,2	207.522,8
1.4. Dionice	3.064,0	2.912,9	2.042,0	2.029,6	1.991,4	2.500,8	2.326,8	2.316,3	2.215,3	2.083,7
2. Devizna potraživanja	10.799,8	10.009,3	11.072,2	13.737,4	14.212,8	12.854,0	12.995,3	12.952,0	12.967,3	13.508,0
2.1. Vrijednosni papiri	243,2	130,6	213,5	307,6	221,1	249,2	180,6	164,5	104,6	117,2
2.2. Kredit	10.556,6	9.878,7	10.858,6	13.429,8	13.991,6	12.604,9	12.814,7	12.787,6	12.862,7	13.390,9
Ukupno (1+2)	96.218,4	110.374,3	125.707,9	147.340,9	180.967,8	207.330,7	213.360,3	218.430,4	222.621,2	227.196,6

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora

U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora, klasificirana prema financijskim instrumen-

tima: instrumenti tržišta novca (uključujući faktoring i forfaiting od siječnja 2004. godine), krediti (uključujući akceptne kredite i kuplje-
na potraživanja) i dionice.

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
KUNSKI KREDITI										
1. Krediti središnjoj državi	3.894,6	5.513,5	3.870,0	4.495,0	8.156,4	7.982,0	9.137,3	8.248,9	8.026,3	7.901,7
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	2.454,3	4.262,6	2.686,5	1.314,9	3.814,5	2.957,5	3.902,1	2.719,2	2.945,9	2.866,1
1.2. Krediti republičkim fondovima	1.440,3	1.250,9	1.183,5	3.180,1	4.341,9	5.024,5	5.235,2	5.529,7	5.080,4	5.035,5
2. Krediti lokalnoj državi	1.202,9	1.485,1	1.701,9	1.613,9	1.720,3	1.867,5	1.776,6	1.737,8	1.690,4	1.698,4
3. Krediti trgovačkim društvima	36.708,1	39.777,4	42.844,7	49.105,9	64.666,3	74.001,7	75.635,8	77.841,2	80.435,1	80.894,5
4. Krediti stanovništvu	42.976,6	54.819,3	64.977,2	78.162,4	95.307,6	112.593,3	116.666,0	119.754,3	121.401,7	124.930,0
U tome: Stambeni krediti	12.363,4	16.896,2	21.397,9	27.571,1	36.927,3	45.218,6	47.476,4	48.271,9	48.904,3	51.197,2
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	17,6	82,3	154,5	46,5	304,4	213,6	95,2	177,6	144,1	142,6
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	521,3	427,9	558,0	591,8	854,4	947,6	654,5	736,8	832,0	776,9
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	85.321,1	102.105,4	114.106,4	134.015,6	171.009,4	197.605,7	203.965,4	208.496,7	212.529,6	216.344,0
DEVIZNI KREDITI										
1. Krediti središnjoj državi	1.544,9	1.634,7	3.501,0	6.952,1	4.695,6	4.539,2	5.294,8	7.584,4	8.625,3	10.061,7
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	625,7	1.391,5	2.431,3	5.992,8	4.195,4	4.120,1	4.901,2	6.837,8	7.669,9	9.096,4
1.2. Krediti republičkim fondovima	919,2	243,1	1.069,7	959,3	500,2	419,1	393,7	746,6	955,5	965,3
2. Krediti lokalnoj državi	152,3	47,1	31,9	63,0	11,3	8,7	7,4	7,4	6,0	6,7
3. Krediti trgovačkim društvima	10.308,3	9.649,4	10.527,3	12.973,5	13.598,5	12.264,5	12.467,5	12.438,2	12.520,7	13.059,8
4. Krediti stanovništvu	96,0	182,1	299,5	393,3	381,8	331,6	339,8	342,0	336,0	324,4
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	1,2	174,3	52,9	19,9	68,1	74,0	0,0	48,0	34,0	26,7
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	28,3	58,8	255,3	512,3	360,5	668,0	104,4	105,4	120,2	114,0
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	12.131,0	11.746,4	14.667,8	20.914,1	19.115,9	17.886,0	18.214,0	20.525,4	21.642,2	23.593,3
UKUPNO (A+B)	97.452,1	113.851,8	128.774,2	154.929,7	190.125,3	215.491,7	222.179,4	229.022,1	234.171,8	239.937,3

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima

U tablici se iskazuju podaci o kunskim i deviznim kreditima ba-

naka domaćim sektorima, pri čemu krediti obuhvaćaju i akceptne kredite, financijski najam (leasing), izvršena plaćanja na osnovi garancija i drugih jamstva i kupljena potraživanja, a do prosinca 2003. godine i faktoring i forfaiting.

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
1. Lokalna država	1.910,4	2.006,2	2.020,7	1.688,7	1.803,8	2.689,4	1.974,4	1.776,0	1.997,9	2.177,3
2. Trgovačka društva	12.344,5	12.872,9	12.036,9	13.344,2	16.668,6	19.599,3	16.179,8	15.914,6	16.203,9	14.319,7
3. Stanovništvo	6.307,4	7.873,1	8.773,0	10.728,3	14.257,8	17.896,7	17.418,4	17.904,5	17.806,2	17.584,4
4. Ostale bankarske institucije	42,1	98,9	245,4	322,1	485,1	481,1	556,9	426,5	312,3	305,0
5. Nebankarske financijske institucije	568,1	468,1	517,5	571,3	697,6	1.205,2	1.342,1	1.472,6	801,6	1.275,6
6. Manje: Čekovi banaka i obračun čekova banaka	-6,4	-4,2	-2,2	-1,3	-1,2	-0,9	-0,9	-2,5	-0,8	-0,8
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	21.166,2	23.315,0	23.591,3	26.653,3	33.911,7	41.870,8	37.470,7	37.491,7	37.121,0	35.661,1

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka

U tablici se iskazuje depozitni novac kod banaka, klasificiran prema domaćim institucionalnim sektorima.

Depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na žiroračunima i

tekućim računima ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama banaka i čekove poslane na naplatu). Obveze banaka po izdanim kunskim instrumentima plaćanja uključene su u sektor stanovništvo.

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
1. Štedni depoziti	2.236,2	2.527,9	2.233,9	2.493,6	2.905,6	3.086,1	3.022,1	2.983,3	2.929,8	2.826,5
1.1. Lokalna država	14,8	14,4	4,6	2,7	2,8	2,5	2,4	2,0	1,6	0,4
1.2. Trgovačka društva	213,3	190,5	38,8	101,6	110,3	154,7	158,7	139,3	124,1	146,6
1.3. Stanovništvo	1.996,3	2.288,8	2.190,5	2.388,3	2.792,4	2.929,0	2.860,9	2.838,0	2.800,0	2.670,5
1.4. Ostale bankarske institucije	0,0	–	–	–	–	–	–	4,0	4,0	9,0
1.5. Nebankarske financijske institucije	11,8	34,2	0,0	1,0	0,0	–	–	–	–	–
2. Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	10.764,9	15.842,9	20.245,4	25.498,4	41.931,3	50.558,8	50.098,8	49.017,9	51.046,3	49.947,9
2.1. Lokalna država	482,8	551,6	550,8	508,7	491,8	549,5	1.336,8	1.534,6	1.787,1	1.773,7
2.2. Trgovačka društva	4.633,6	7.165,3	8.698,5	8.222,5	14.715,4	18.414,8	16.543,1	13.987,1	16.129,1	16.287,8
2.3. Stanovništvo	3.793,8	6.194,5	9.321,4	13.254,9	20.755,0	20.479,1	22.779,2	23.412,0	23.074,2	22.177,8
2.4. Ostale bankarske institucije	58,4	129,3	215,9	931,9	2.697,9	6.386,5	4.537,5	3.983,3	3.901,7	3.262,1
2.5. Nebankarske financijske institucije	1.796,3	1.802,2	1.458,8	2.580,4	3.271,3	4.728,9	4.902,2	6.100,9	6.154,2	6.446,4
Ukupno (1+2)	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	44.836,8	53.644,9	53.120,9	52.001,2	53.976,0	52.774,4

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija kod banaka.

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
1. Štedni depoziti	21.074,4	21.547,0	22.144,6	22.641,0	22.698,6	22.845,0	22.321,8	22.797,1	23.772,6	22.467,3
1.1. Lokalna država	12,2	14,7	15,6	11,9	30,8	27,5	9,8	26,1	9,2	9,4
1.2. Trgovačka društva	3.346,7	3.620,2	4.273,2	4.408,3	4.589,7	5.543,6	5.326,3	5.896,7	5.910,0	5.409,2
1.3. Stanovništvo	17.537,3	17.690,2	17.708,9	17.933,6	17.609,9	16.720,8	16.139,1	16.265,5	17.154,5	16.529,0
1.4. Ostale bankarske institucije	34,7	9,0	15,4	116,0	276,7	251,7	355,8	224,0	176,0	156,5
1.5. Nebankarske financijske institucije	143,5	212,9	131,6	171,3	191,4	301,5	490,8	384,9	522,9	363,2
2. Oročeni depoziti	50.980,3	54.488,4	59.598,3	64.119,7	65.558,1	80.245,1	82.439,1	85.881,3	94.165,0	92.847,1
2.1. Lokalna država	9,5	3,8	0,3	3,2	1,9	2,1	1,9	2,0	2,1	2,4
2.2. Trgovačka društva	6.009,6	7.154,0	8.518,6	8.154,2	7.086,2	10.391,9	9.597,6	9.959,0	11.617,3	12.059,4
2.3. Stanovništvo	44.159,2	46.805,1	50.636,0	55.036,1	57.210,8	66.465,7	69.660,4	73.044,5	79.055,2	77.261,5
2.4. Ostale bankarske institucije	41,5	21,7	20,7	242,0	366,2	1.038,6	1.039,3	764,6	1.062,1	980,5
2.5. Nebankarske financijske institucije	760,5	503,7	422,7	684,2	892,9	2.346,8	2.139,9	2.111,2	2.428,3	2.543,3
Ukupno (1+2)	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	88.256,7	103.090,1	104.760,9	108.678,4	117.937,6	115.314,4

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih finan-

cijskih institucija kod banaka. Devizni štedni depoziti su svi devizni depoziti po videnju i izdani devizni instrumenti plaćanja, a devizni oročeni depoziti obuhvaćaju i devizne depozite s otkaznim rokom.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
1. Instrumenti tržišta novca (neto)	5,1	–	–	–	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
2. Obveznice (neto)	92,8	151,9	170,5	164,9	340,9	632,0	637,8	452,4	434,3	482,6
3. Primljeni krediti	118,4	446,5	993,0	912,1	502,5	576,0	292,5	513,3	826,4	2.185,2
3.1. Lokalna država	–	0,9	–	–	–	–	–	–	–	–
3.2. Trgovačka društva	46,3	92,7	40,3	40,8	0,0	152,9	0,0	0,0	3,7	3,6
3.3. Ostale bankarske institucije	10,0	222,1	842,8	828,1	492,8	266,4	265,8	496,3	820,7	2.073,8
3.4. Nebankarske financijske institucije	62,0	130,9	109,9	43,2	9,6	156,6	26,6	17,0	2,0	107,7
Ukupno (1+2+3)	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	844,1	1.208,8	931,1	966,5	1.261,5	2.668,5

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca

U tablici se iskazuju neto obveze banaka na osnovi izdanih vrijednosnih papira i krediti primljeni od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

Instrumenti tržišta novca (neto) obuhvaćaju neto obveze banaka na osnovi izdanih blagajničkih zapisa, izdanih mjenica, akceptiranih

mjenica i ostalih izdanih vrijednosnih papira.

Obveznice (neto) obuhvaćaju neto obveze banaka na osnovi izdanih kunskih i deviznih obveznica, te izdanih podređenih i hibridnih instrumenata, osim onih koje su upisali inozemni investitori.

Primljeni krediti iskazani su ukupno i klasificirani prema institucionalnim sektorima.

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
1. Devizna inozemna pasiva	34.198,5	44.574,3	54.536,7	52.073,3	55.114,3	48.461,3	51.479,8	47.828,7	41.487,8	46.963,4
1.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	28.662,3	38.623,1	48.967,5	45.747,7	48.561,3	41.483,1	44.727,4	41.061,5	34.684,4	40.152,9
Tekući računi	130,9	266,6	127,6	156,3	195,0	258,8	245,8	223,3	152,3	158,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	9.002,9	12.885,2	16.056,8	12.523,1	12.174,1	10.562,9	12.694,1	9.302,1	7.527,4	9.912,2
Kredit	19.528,5	25.471,4	29.369,5	29.775,6	32.903,9	27.373,0	28.528,7	28.280,3	23.810,4	26.869,4
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	2.801,4	2.949,2	2.399,4	1.167,4	820,7	405,9	1.396,3	1.568,2	1.538,2	1.555,2
Obveznice	–	–	3.413,6	3.292,6	3.288,3	3.288,4	3.258,7	3.255,8	3.194,3	3.212,4
1.2. Obveze prema strancima	5.536,2	5.951,2	5.569,2	6.325,6	6.553,0	6.978,2	6.752,5	6.767,3	6.803,4	6.810,5
Štedni i oročeni depoziti	4.160,2	4.753,2	5.002,2	5.846,3	6.192,4	6.729,9	6.562,9	6.579,0	6.672,8	6.676,6
Depoziti po viđenju	875,6	898,6	1.052,5	1.172,9	1.635,8	1.537,2	1.582,6	1.643,6	1.560,7	1.605,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	3.284,6	3.854,6	3.949,6	4.673,4	4.556,7	5.192,7	4.980,2	4.935,4	5.112,1	5.070,8
Kredit	1.376,0	1.198,0	567,1	479,3	360,5	248,3	189,6	188,3	130,6	133,9
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	39,7	39,1	0,2	–	–	–	–	–	–	–
2. Kunska inozemna pasiva	825,0	5.357,7	6.627,0	15.039,1	20.961,8	16.691,3	17.922,2	16.395,4	16.089,4	17.698,0
2.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	690,9	5.087,8	6.103,9	14.099,6	20.087,0	16.093,8	17.198,1	15.756,2	15.523,5	17.166,6
Depozitni novac	53,6	86,4	145,1	179,6	1.438,1	519,0	640,3	537,8	397,4	563,2
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	635,8	2.664,1	2.846,9	6.979,5	11.198,8	11.423,7	12.406,6	11.069,6	10.977,4	12.454,6
Kredit	1,5	2.337,3	3.111,9	6.940,5	7.450,2	4.151,2	4.151,2	4.148,8	4.148,8	4.148,8
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	–	–	–	405,7	404,0	0,4	0,4	–	–	–
2.2. Obveze prema strancima	134,1	269,9	523,1	939,5	874,8	597,5	724,1	639,2	565,9	531,4
Depozitni novac	56,2	76,8	95,9	180,3	170,1	253,2	250,7	302,9	277,2	266,4
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	77,9	191,4	419,2	755,2	703,3	340,6	469,7	334,8	287,2	263,5
Kredit	–	1,7	8,0	4,0	1,4	3,7	3,7	1,5	1,5	1,5
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	–	1,7	8,0	4,0	1,4	3,7	3,7	1,5	1,5	1,5
Ukupno (1+2)	35.023,5	49.932,0	61.163,7	67.112,3	76.076,0	65.152,6	69.402,1	64.224,1	57.577,3	64.661,4

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka

U tablici se iskazuju ukupne devizne i kunske obveze banaka prema stranim fizičkim i pravnim osobama, osim ograničenih kunskih i deviznih depozita stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna pasiva banaka obuhvaća deviznu inozemnu pasivu i

kunsku inozemnu pasivu.

I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne pasive posebno su prikazane obveze prema stranim bankama i obveze prema strancima (ukupno i po financijskim instrumentima). Stavke Krediti obuhvaćaju i izdane podređene i hibridne instrumente koje su upisali inozemni investitori.

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
1. Kunski depoziti	4.036,8	4.104,4	5.627,2	7.596,1	9.030,0	11.535,0	11.746,5	14.142,6	14.247,3	14.566,0
1.1. Depoziti Republike Hrvatske	634,3	506,4	445,1	605,0	497,5	666,4	590,0	1.391,5	1.305,2	1.414,6
Depozitni novac	476,4	448,0	373,3	458,1	366,2	454,9	352,8	233,4	293,1	208,8
Štedni depoziti	3,3	3,0	4,2	1,8	2,1	1,2	1,1	0,9	0,8	0,8
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	153,6	54,2	66,5	144,0	128,1	209,3	235,1	1.156,2	1.011,3	1.205,0
Krediti	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	–	–
1.2. Depoziti republičkih fondova	3.402,5	3.598,0	5.182,2	6.991,1	8.532,6	10.868,6	11.156,5	12.751,1	12.942,1	13.151,4
Depozitni novac	553,2	294,8	266,3	580,2	254,6	330,1	227,0	389,1	487,8	422,9
Štedni depoziti	0,0	0,3	3,5	1,9	14,6	2,4	2,2	2,2	4,0	3,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	144,3	156,2	262,3	251,7	496,7	413,6	481,9	712,6	791,3	740,3
Krediti	2.705,0	3.146,7	4.650,0	6.157,3	7.766,7	10.122,4	10.445,5	11.647,2	11.659,1	11.984,2
2. Devizni depoziti	2.058,1	1.178,9	1.194,6	1.690,9	1.770,4	1.990,8	1.917,6	1.522,7	1.432,6	1.227,3
2.1. Depoziti Republike Hrvatske	1.938,9	1.158,2	891,0	906,2	811,7	759,4	686,8	729,4	642,3	698,8
Štedni depoziti	263,0	198,5	189,7	340,6	264,8	527,4	264,7	325,7	381,7	341,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	293,1	–	23,2	38,7	275,0	49,7	282,1	263,7	139,6	223,4
Refinancirani krediti	1.382,8	959,6	678,1	527,0	271,9	182,3	140,0	140,0	121,0	133,4
2.2. Depoziti republičkih fondova	119,2	20,8	303,6	784,7	958,6	1.231,4	1.230,8	793,3	790,3	528,5
Štedni depoziti	114,1	20,8	156,5	139,4	93,4	85,7	125,7	167,2	136,2	151,6
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	5,0	–	147,1	25,8	356,2	153,8	174,2	65,2	512,0	376,9
Krediti	–	–	–	619,6	509,0	991,8	931,0	560,9	142,2	–
Ukupno (1+2)	6.094,9	5.283,3	6.821,8	9.287,0	10.800,4	13.525,8	13.664,1	15.665,3	15.679,9	15.793,3

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka

U tablici se iskazuju ukupne kunske i devizne obveze banaka prema središnjoj državi, osim ograničenih (kunskih i deviznih) depozita središnje države kod banaka.

U tablici su odvojeno iskazani kunski i devizni depoziti Republike

Hrvatske i republičkih fondova. Kunski depoziti obuhvaćaju depozitni novac, štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te kredite primljene od središnje države. Devizni depoziti obuhvaćaju štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te refinancirane kredite.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
1. Ograničeni depoziti	1.361,2	1.541,2	2.014,6	2.036,4	2.447,6	2.252,3	2.333,7	2.828,5	3.946,9	3.609,9
1.1. Kunski depoziti	789,6	730,1	1.267,4	1.277,1	1.427,0	1.322,8	1.296,2	1.551,8	1.364,7	1.634,0
1.2. Devizni depoziti	571,6	811,1	747,2	759,3	1.020,5	929,5	1.037,5	1.276,6	2.582,2	1.975,9
2. Blokirani devizni depoziti stanovništva	319,3	167,8	40,0	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	1.680,5	1.709,0	2.054,6	2.036,4	2.447,6	2.252,3	2.333,7	2.828,5	3.946,9	3.609,9

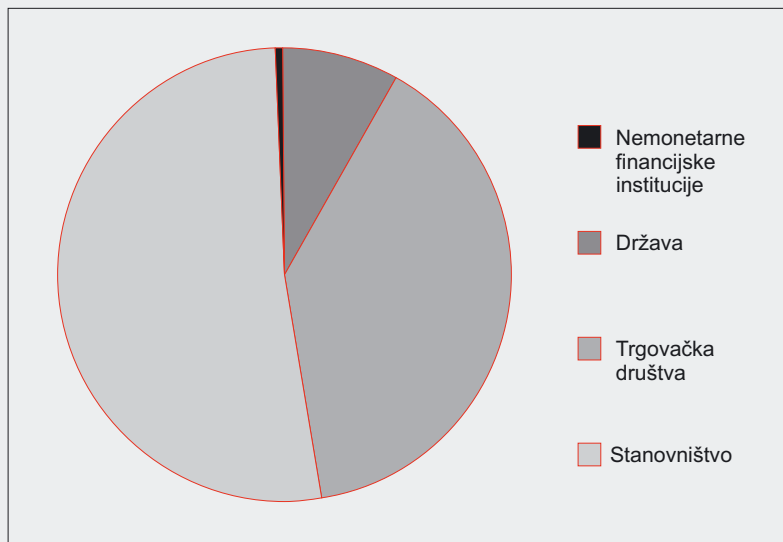
Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju ograničeni depoziti (kunski i devizni) i blokirani depoziti stanovništva.

Blokirani devizni depoziti uključuju devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Slika D1.

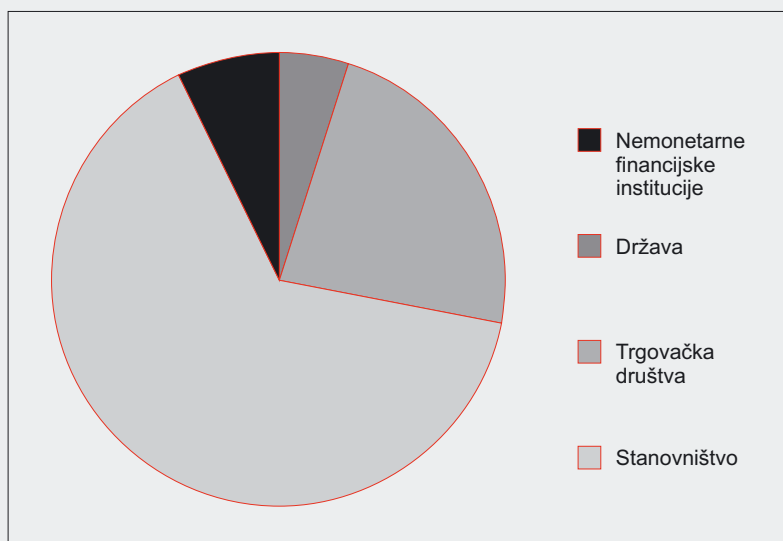
**DISTRIBUCIJA KREDITA BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA**

listopad 2008. godine

Slika D2.

**DISTRIBUCIJA DEPOZITA KOD BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA**

listopad 2008. godine

Napomena:

Sektor "Nemonetarne financijske institucije" obuhvaća ostale bankarske institucije i nebankarske financijske institucije.
Sektor "Država" obuhvaća središnju i lokalnu državu.

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
AKTIVA										
1. Pričuve kod središnje banke	19,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Potraživanja od središnje države	1.983,9	3.033,5	3.779,1	4.274,3	4.674,8	4.036,5	3.750,6	3.658,2	3.586,2	3.560,6
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	93,3	187,9	373,2	575,5	1.296,0	2.220,4	2.389,9	2.545,3	2.643,9	2.719,6
U tome: Potraživanja od stanovništva	91,3	187,9	373,2	575,5	1.296,0	2.220,4	2.389,9	2.545,3	2.643,9	2.719,6
4. Potraživanja od banaka	37,2	247,2	824,2	994,4	181,4	133,6	78,6	187,5	217,6	204,5
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	2.133,6	3.468,6	4.976,6	5.844,2	6.152,3	6.390,5	6.219,1	6.391,1	6.447,7	6.484,7
PASIVA										
1. Oročeni depoziti	2.012,9	3.265,2	4.728,2	5.514,7	5.803,6	6.037,9	5.886,8	5.906,0	5.853,3	5.902,0
2. Obveznice i instrumenti tržišta novca	–	11,1	10,7	10,3	61,7	40,1	44,8	91,0	153,8	190,7
3. Kapitalni računi	141,1	159,7	206,7	258,0	244,7	303,0	298,7	348,3	389,0	336,1
4. Ostalo (neto)	–20,4	32,6	30,8	61,1	42,2	9,6	–11,2	45,8	51,6	55,8
Ukupno (1+2+3+4)	2.133,6	3.468,6	4.976,6	5.844,2	6.152,3	6.390,5	6.219,1	6.391,1	6.447,7	6.484,7

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica

U agregiranu bilancu stambenih štedionica uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama stambenih štedionica. Sva potraživanja i sve obveze stambenih štedionica odnose se isključivo na domaće sektore.

Pričuve stambenih štedionica kod središnje banke su novčana sredstva stambenih štedionica u blagajnama, a do rujna 2003. godine i kunska novčana sredstva stambenih štedionica na računima kod središnje banke.

Potraživanja od središnje države su kunska potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju prije svega kunske kredite dane lokalnoj državi i stanovništvu.

Potraživanja od banaka obuhvaćaju kredite dane bankama kao i

depozite kod banaka, uključujući, od listopada 2003. godine, račune za redovno poslovanje kod banaka.

Potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju plasmane u investicijske fondove.

Stavka Oročeni depoziti su oročeni depoziti lokalne države i stanovništva.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze stambenih štedionica na osnovi izdanih obveznica i primljeni krediti.

Kapitalni računi su dionički kapital, dobit ili gubitak prethodne i tekuće godine, zadržana dobit (gubitak), zakonske pričuve, statutarne i ostale kapitalne pričuve, rezerve proizašle iz transakcija zaštite, nerealizirana dobit (gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju te ispravci vrijednosti i posebne rezerve za neidentificirane gubitke. Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Eskontna stopa HNB-a	Repo stopa HNB-a ^a	Aktivne kamatne stope					
				Na lombardne kredite ^b	Na interventne kredite za premošćivanje nelikvidnosti	Na kredite korištene unutar jednog dana ^b	Na kratkoročni kredit za likvidnost	Na nepravilno obračunatu ili manje izdvojenu obveznu pričuvu ^b	Na nepropisno korištena sredstva i dospjele nenaplaćene obveze
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1994.	prosinac	8,50	–	18,00	19,00	17,00	14,00	19,00	22,00
1995.	prosinac	8,50	–	25,49	19,00	17,00	–	19,00	22,00
1996.	prosinac	6,50	–	11,00	19,00	17,00	–	19,00	18,00
1997.	prosinac	5,90	–	9,50	19,00	17,00	–	19,00	18,00
1998.	prosinac	5,90	–	12,00	19,00	7,00	14,00	19,00	18,00
1999.	prosinac	7,90	–	13,00	19,00	–	14,00	19,00	18,00
2000.	prosinac	5,90	–	12,00	18,00	–	13,00	18,00	18,00
2001.	prosinac	5,90	–	10,00	–	–	11,00	15,00	18,00
2002.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2003.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2004.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2005.	prosinac	4,50	3,50	7,50 ^c	–	–	8,50 ^c	15,00	15,00
2006.	prosinac	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2007.	studeni	4,50	3,86	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	prosinac	9,00 ^d	4,06	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2008.	siječanj	9,00	4,13	7,50	–	–	10,00	15,00	15,00
	veljača	9,00	4,63	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	ožujak	9,00	4,96	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	travanj	9,00	4,95	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	svibanj	9,00	5,05	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	lipanj	9,00	4,99	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	srpanj	9,00	4,83	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	kolovoz	9,00	4,92	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	rujan	9,00	4,98	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	listopad	9,00	6,60	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00

^a Vagani prosjek vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama HNB-a u izvještajnom mjesecu

^b Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima.

^c Od 14. prosinca 2005.

^d Od 31. prosinca 2007.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i naplaćuje kamate na plasmane iz primarne emisije i na sva druga potraživanja.

Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukama Savjeta Hrvatske narodne banke na godišnjoj razini. Iznimno, od lipnja 1995. godine Hrvatska narodna banka je na lombardne kredite obračunavala i naplaćivala kamate po stopi koja je za 1,5 postotnih bodova bila veća od vagane prosječne kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, koji su služili kao zalag za lombardne kredite, onda kada je ta vagana prosječna kamatna stopa bila veća od 16,5%. U skladu s tim, u tablici se od lipnja 1995. godine do kolovoza 1996. godine iskazuje vagana prosječna kamatna stopa na lombardne kredite.

Vremenske serije iskazane u tablici sadržavaju određene lomove zbog izmjena instrumentarija Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 prikazani su vagani prosjeci vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama Hrvatske narodne banke u izvještajnom mjesecu.

Podaci iskazani u stupcu 7 do rujna 1994. godine odnose se na kamatne stope na posebne kredite za isplate štednih uloga i za plaća-

nja s tekućih računa građana, a od listopada 1994. godine do rujna 1997. godine na kamatne stope na dnevne kredite za štedne uloge i tekuće račune građana u kunama. Za razliku od posebnih kredita, dnevni se krediti vraćaju istoga dana. Od listopada 1997. godine taj instrument zamjenjuje se dnevnim kreditom za premošćivanje tekuće nelikvidnosti do visine nominalne vrijednosti blagajničkih zapisa HNB-a založenih u tu svrhu, od prosinca 1998. godine do travnja 1999. godine inkorporira se u lombardni kredit, s diferenciranom kamatnom stopom za njegovo korištenje tijekom jednoga dana.

Podaci iskazani u stupcu 8 odnose se za razdoblje do prosinca 1994. godine na kamatne stope na inicijalne kredite za premošćivanje nelikvidnosti, od 18. ožujka 1998. na kamatnu stopu na kredit za premošćivanje nelikvidnosti bankama nad kojima je pokrenut postupak za ocjenu mogućnosti i ekonomske opravdanosti sanacije i restrukturiranja banke, a od veljače 1999. godine na kamatnu stopu na kratkoročni kredit za likvidnost. Od prosinca 1999. godine ta se kamatna stopa odnosi na kratkoročne kredite za likvidnost korištene s rokom dužim od 3 mjeseca te se određuje kao kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 1 postotni bod. Za korištenje kratkoročnoga kredita za likvidnost s rokom do 3 mjeseca primjenjuje se kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 0,5 postotnih bodova.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na sredstva izdvojene obvezne pričuve ^a	Kamatne stope na upisane obvezne blag. zapise HNB-a	Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a s rokom dospelja ^a				Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a u stranoj valuti s rokom dospelja				Kamatne stope na prekonoćne depozite kod HNB-a	
				Od 7 dana	Od 35 dana	Od 70 dana	Od 105 dana	Od 35 dana	Od 63 dana	Od 91 dana	Od 182 dana		Od 364 dana
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1994.	prosinac	5,15	–	9,00	12,00	14,00	–	–	–	–	–	–	–
1995.	prosinac	5,50	16,50	12,00	25,54	27,00	–	–	–	–	–	–	–
1996.	prosinac	5,50	–	–	8,00	9,50	–	–	–	–	–	–	–
1997.	prosinac	4,50	–	–	8,00	9,00	10,00	–	–	–	–	–	–
1998.	prosinac	5,90	–	–	9,50	10,50	11,00	–	4,60	3,12	3,08	–	–
1999.	prosinac	5,90	–	–	10,50	11,55	12,50	–	4,83	3,56	–	–	–
2000.	prosinac	4,50	–	–	6,65	7,00	7,70	–	5,51	4,83	–	–	–
2001.	prosinac	2,00	–	–	3,36	4,26	4,85	–	2,62	3,06	–	–	–
2002.	prosinac	1,75	–	–	2,08	–	–	2,30	2,68	–	–	–	–
2003.	prosinac	1,25	0,50	–	–	–	–	1,75	1,48	–	–	–	–
2004.	prosinac	1,25	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2005.	prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2006.	prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2007.	studenj	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	prosinac	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2008.	siječanj	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	veljača	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	ožujak	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	travanj	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	svibanj	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	lipanj	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	srpanj	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	kolovoz	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	rujan	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	listopad	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50

^a Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i plaća kamate na sredstva deponirana kod Hrvatske narodne banke te na izdane vrijednosne papire.

Kamatne stope Hrvatske narodne banke na sredstva izdvojene obvezne pričuve utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Do travnja 2005. godine izdvojena sredstva obvezne pričuve obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na posebnom računu obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke te sredstva koja se, u svrhu održavanja prosječnoga dnevnog stanja obvezne pričuve, izdvajaju na račune za namiru banaka i na poseban račun u Hrvatskoj narodnoj banci za namiru neto pozicije iz Nacionalnoga klirinškog sustava, a od travnja 2005. godine obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (stupac 3).

Kamatne stope na obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske

narodne banke utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke.

Kamatna stopa na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke formira se na aukcijama blagajničkih zapisa. U stupcima 5, 6 i 7 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke. Od studenoga 1994. godine do siječnja 2001. godine iskazane su kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke s rokom dospelja od 91 dan (stupac 7), odnosno 182 dana (stupac 8).

Od travnja 1998. godine u stupcima od 9 do 13 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa u stranoj valuti. Blagajnički zapisi upisuju se u eurima i američkim dolarima (do prosinca 1998. godine u njemačkim markama i američkim dolarima). Kamatna stopa izračunata je kao vagani prosjek upisanih iznosa tih dviju valuta.

U stupcu 14 iskazuje se kamatna stopa na prekonoćni depozit kod Hrvatske narodne banke.

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Vagana prosječna stopa obvezne pričuve	Obračunata obvezna pričuva			Ostali obvezni depoziti kod HNB-a	Izdvojena obvezna pričuva		Prosječna stopa remuneracije na kunska imobilizirana sredstva	Prosječna stopa remuneracije na devizna izdvojena sredstva
			Ukupno	U kunama	U stranoj valuti		U kunama	U stranoj valuti		
1	2	3	4=5+6	5	6	7	8	9	10	11
1994.	prosinac	26,20	1.826,0	1.826,0	–	188,3	1.779,2	–	5,63	–
1995.	prosinac	30,90	2.431,8	2.431,8	–	826,5	2.215,9	–	7,93	–
1996.	prosinac	35,91	3.652,9	3.652,9	–	–	3.312,0	–	4,99	–
1997.	prosinac	32,02	4.348,8	4.348,8	–	–	3.914,2	–	4,05	–
1998.	prosinac	29,57	13.112,7	3.967,2	9.145,4	57,4	3.469,8	1.467,6	5,28	
1999.	prosinac	30,50	13.579,0	4.210,1	9.368,9	37,3	3.695,1	4.606,5	5,62	
2000.	prosinac	23,22	16.245,8	4.646,8	11.599,0	5,0	4.191,6	5.544,6	4,05	
2001.	prosinac	19,67	21.187,1	8.691,5	12.495,5	–	6.287,8	5.950,0	1,97	2,73
2002.	prosinac	19,00	25.985,1	11.447,1	14.538,0	–	8.156,7	7.139,9	1,72	2,16
2003.	prosinac	19,00	31.009,4	18.023,8	12.985,6	109,4	12.459,8	6.850,2	1,17	1,47
2004.	prosinac	18,00	33.615,7	20.040,9	13.574,8	430,1	14.664,1	10.171,3	1,22	1,36
2005.	prosinac	18,00	37.424,5	24.997,9	12.426,6	3.940,2	17.497,7	9.271,4	0,52	0,92
2006.	prosinac	17,00	40.736,4	28.966,1	11.770,4	7.332,5	20.257,0	8.780,9	0,52	1,06
2007.	studenj	17,00	44.318,8	31.692,2	12.626,7	5.500,1	22.184,5	9.162,5	0,53	1,55
	prosinac	17,00	44.465,9	31.809,1	12.656,8	6.641,1	22.266,4	9.203,5	0,53	1,29
2008.	siječanj	17,00	44.828,6	32.068,2	12.760,4	5.207,2	22.447,7	9.274,6	0,52	1,17
	veljača	17,00	45.269,3	32.262,1	13.007,2	5.521,6	22.580,7	9.482,8	0,52	1,41
	ožujak	17,00	45.550,5	32.293,9	13.256,6	6.778,8	22.604,0	9.701,4	0,52	1,05
	travanj	17,00	45.815,3	32.440,9	13.374,4	7.654,2	22.708,6	9.794,0	0,52	0,84
	svibanj	17,00	46.172,4	32.701,9	13.470,5	8.075,3	22.891,3	9.851,7	0,52	1,00
	lipanj	17,00	46.264,6	32.807,9	13.456,7	7.906,1	22.965,5	9.806,9	0,52	0,83
	srpanj	17,00	45.952,0	32.547,1	13.404,9	6.627,5	22.783,0	9.695,6	0,52	0,80
	kolovoz	17,00	46.045,8	32.586,8	13.459,0	5.733,9	22.810,8	9.688,3	0,52	1,08
	rujan	17,00	46.495,1	32.862,2	13.632,9	4.741,9	23.003,5	9.731,1	0,52	0,99
	listopad	17,00	46.766,9	32.996,1	13.770,8	2.046,7	23.097,3	9.731,9	0,52	1,17

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

U tablici se iskazuju osnovni podaci o mjesečnim prosjecima dnevnih stanja obveznih pričuva banaka kod Hrvatske narodne banke u kunama i u stranoj valuti. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazana je ukupna vagana prosječna stopa obvezne pričuve kao postotni udio ukupno obračunate obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti (stupac 4) u osnovici za obračun obvezne pričuve.

Obračunata obvezna pričuva (stupac 4) jest propisani iznos sredstava koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na svojim računima za namiru i u blagajnama, odnosno na računima likvidnih deviznih potraživanja (koja uključuju efektivni strani novac i čekove u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajničke zapise Hrvatske narodne banke u stranoj valuti).

U stupcu 5 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u kunama. Od siječnja 1995. godine do prosinca 2000. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, dok je do prosinca 1994. godine obuhvaćao dva instrumenta: obveznu pričuvu i zahtjev za održavanje minimalne likvidnosti banaka (osim u dijelu u kojem su banke tom zahtjevu udovoljavale dragovoljnim upisom blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke). U prosincu 2000. obavljena je unifikacija obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti. U tom smislu unificirani su stopa obvezne pričuve, obračunska razdoblja te rokovi izdvajanja i održavanja obvezne pričuve, kao i postotak minimalnog izdvajanja obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od rujna 2001. godine stupac 5 obuhvaća i dio obvezne pričuve u stranoj valuti koji se izdvaja/održava u kunama.

U stupcu 6 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti, tj. propisani iznos sredstava koje su banke dužne izdvojiti na devizne račune Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na računima likvidnih potraživanja. Do studenoga 2000. godine osnovicu za obračun čini prosječno stanje devizne štednje stanovništva s preostalim rokom dospijeća do 3 mjeseca, a od prosinca 2000. godine osnovica se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti (osim vlasničkih vrijednosnih papira banke). Od studenoga 2001. godine osnovica uključuje i hibridne i podređene instrumente.

U stupcu 7 iskazuje se ukupan iznos ostalih obveznih depozita kod Hrvatske narodne banke koji obuhvaća obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke koristile za održavanje propisane minimalne likvidnosti, posebnu obveznu pričuvu do srpnja 1995. godine te od ožujka 2006. godine posebnu obveznu pričuvu na obveze po izdanim vrijednosnim papirima, obveznu pričuvu na devizne depozite, devizne kredite inozemnih banaka i garancije za takve kredite te graničnu obveznu pričuvu (od kolovoza 2004. godine).

U stupcu 8 iskazuje se dio ukupne obračunate obvezne pričuve u kunama koji su banke izdvojile na račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (do prosinca 1994. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, a od siječnja 1995. godine utvrđuje se minimalni postotak obračunate obvezne pričuve koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke). Od travnja 2005. godine postotak izdvajanja kuskog dijela obvezne pričuve je fiksni i iznosi 70%.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Slobodna novčana sredstva		Stopa primarne likvidnosti	Korišteni sekundarni izvori likvidnosti	Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	Trezorski zapisi MF-a u kunama
		U kunama	U stranoj valuti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1994.	prosinac	119,5		1,72	393,7	210,2	–	–
1995.	prosinac	49,4		0,63	199,4	218,7	–	–
1996.	prosinac	267,9		2,63	98,5	780,9	–	183,8
1997.	prosinac	396,3		2,92	32,7	728,9	–	260,7
1998.	prosinac	221,9		1,65	445,5	850,4	1.377,4	141,3
1999.	prosinac	179,6		1,30	1.183,6	1.311,1	1.507,6	373,9
2000.	prosinac	638,8	10.721,4	3,32	80,1	2.485,3	1.692,7	2.006,5
2001.	prosinac	794,4	17.247,4	3,23	2,6	2.656,2	2.630,8	3.360,9
2002.	prosinac	1.225,0	10.398,0	3,53	0,6	4.965,5	1.273,9	4.279,5
2003.	prosinac	451,6	20.561,4	0,98	501,6	0,0	4.316,0	3.073,2
2004.	prosinac	1.495,5	26.126,1	2,64	0,0	0,0	0,0	4.581,7
2005.	prosinac	672,5	20.493,4	0,96	0,2	0,0	0,0	4.163,3
2006.	prosinac	840,8	20.239,1	0,83	0,0	0,0	0,0	5.993,7
2007.	studen	694,8	29.523,2	0,62	1.195,3	0,0	0,0	6.642,4
	prosinac	1.161,5	30.412,6	1,03	330,4	0,0	0,0	4.449,4
2008.	siječanj	791,6	29.493,9	0,70	670,3	0,0	0,0	7.990,6
	veljača	866,1	28.898,6	0,76	251,0	0,0	0,0	7.100,2
	ožujak	1.209,2	27.133,6	1,08	1,7	0,0	0,0	6.771,8
	travanj	970,7	24.928,8	0,87	0,0	0,0	0,0	6.934,5
	svibanj	799,1	23.353,8	0,71	0,0	0,0	0,0	6.463,4
	lipanj	633,7	22.088,0	0,56	0,0	0,0	0,0	6.266,8
	srpanj	517,9	24.730,7	0,46	0,0	0,0	0,0	5.786,2
	kolovoz	733,5	27.287,8	0,65	2,7	0,0	0,0	5.280,1
	rujan	802,7	28.409,0	0,71	0,0	0,0	0,0	6.014,5
	listopad	411,7	28.675,2	0,36	366,6	0,0	0,0	3.542,4

U stupcu 9 iskazuje se dio ukupno obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti koji su banke izdvojile na devizne račune Hrvatske narodne banke. Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve obračunatog na osnovi deviznih sredstava nerezidenata i deviznih sredstava primljenih od pravnih osoba u posebnom odnosu prema banci iznosi 100%, a postotak izdvajanja preostalog deviznog dijela obvezne pričuve iznosi 60%.

U stupcu 10 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije svih oblika kunskih imobiliziranih sredstava, koja uključuju obračunatu obveznu pričuvu i ostale obvezne depozite kod HNB-a.

U stupcu 11 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije na izdvojena sredstva u stranoj valuti, uključujući sredstva granične obvezne pričuve (od kolovoza 2004. godine). Od lipnja 2005. godine Hrvatska narodna banka plaća naknadu po stopi koja je za izdvojena sredstva u američkim dolarima jednaka 50% U.S. Federal Funds Target Rate, a u eurima 50% ECB Minimum Bid Refinance Rate na dan izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

U tablici se iskazuju mjesečni prosjeci dnevnih stanja nekih indikatora likvidnosti banaka. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

Stupac 3 iskazuje slobodna novčana sredstva u kunama, definirana kao ukupna novčana sredstva banke (na računu za namiru i u blagajni) umanjena za minimalno prosječno stanje na računu za namiru i u blagajni, propisano odlukama Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 iskazuju se slobodna novčana sredstva u stranoj valuti, definirana kao sredstva za održavanje obvezne pričuve u stranoj valuti (efektivni strani novac i čekovi u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u stranoj valuti) umanjena za minimalno potrebno stanje tih sredstava u istom razdoblju.

U stupcu 5 iskazuje se stopa primarne likvidnosti kao postotni udio mjesečnog prosjeka dnevnih stanja slobodnih novčanih sredstava u kunama (stupac 3) u mjesečnom prosjeku dnevnih stanja depozita koji čine osnovicu za obračun obvezne pričuve.

U stupcu 6 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja korištenih sekundarnih izvora likvidnosti. Sekundarni izvori likvidnosti obuhvaćaju: lombardne kredite (od prosinca 1994. godine), kratkoročne kredite za likvidnost (od veljače 1999. godine) te nepodmirene dospjele obveze prema Hrvatskoj narodnoj banci.

U stupcu 7 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u kunama (do prosinca 1994. godine taj je iznos bio umanjeno za dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke služile za održavanje propisane minimalne likvidnosti).

U stupcu 8 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u stranoj valuti (u eurima i američkim dolarima).

U stupcu 9 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija u kunama. Do rujna 2002. iskazuje se diskontirana vrijednost trezorskih zapisa, a od listopada 2002. godine iskazuje se njihova nominalna vrijednost.

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na novčanom tržištu			Kamatne stope na kunske kredite bez valutne klauzule								
		Na prekonoćne kredite	Na ostale kredite	Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite						Na dugoročne kredite		
					Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu			Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu	
1	2	3	4	5			6	7	8				9
1994.	prosinac	8,50	17,76	15,39	15,43						13,82		
1995.	prosinac	27,26	27,15	22,32	22,56	22,23	23,75	23,75	25,58	13,48	13,39	14,38	
1996.	prosinac	9,66	10,72	18,46	19,35	19,18	20,18	19,90	23,12	11,51	11,29	14,28	
1997.	prosinac	8,46	9,49	14,06	14,12	13,17	19,26	19,34	18,11	13,24	12,98	13,75	
1998.	prosinac	10,00	15,91	16,06	16,22	14,89	20,77	20,80	19,92	11,73	11,48	13,16	
1999.	prosinac	9,92	12,78	13,54	13,52	10,55	20,83	20,84	20,39	15,14	15,31	14,16	
2000.	prosinac	2,39	4,45	10,45	10,45	6,81	20,30	20,33	19,05	9,90	9,64	12,97	
2001.	prosinac	2,49	2,18	9,51	9,49	5,43	18,81	18,85	14,88	11,42	10,06	13,14	
2002.	prosinac	1,58	1,89	10,91	11,24	7,44	15,16	15,28	9,84	7,32	6,48	7,88	
2003.	prosinac	5,47	7,02	11,45	11,80	8,02	14,89	15,01	12,38	8,51	6,14	10,69	
2004.	prosinac	3,55	6,02	11,44	11,71	8,33	14,19	14,27	12,29	9,31	6,90	11,16	
2005.	prosinac	2,29	3,61	9,91	9,99	7,71	11,26	13,18	5,35	8,75	6,48	10,35	
2006.	prosinac	2,02	3,52	9,07	9,37	6,75	11,84	13,21	4,67	7,53	5,86	9,44	
2007.	studen	6,41	7,47	9,52	10,00	7,24	12,36	13,22	4,97	7,43	6,83	7,74	
	prosinac	5,33	6,71	9,32	9,74	7,39	12,34	13,19	4,95	7,50	6,66	8,01	
2008.	siječanj	6,67	6,97	9,90	10,21	7,81	12,17	12,89	4,91	8,16	7,40	8,42	
	veljača	4,07	6,42	9,95	10,27	7,62	12,18	12,92	5,29	8,43	7,55	8,99	
	ožujak	2,69	5,78	9,69	9,92	7,36	12,15	12,90	4,92	8,40	7,20	9,02	
	travanj	2,44	5,85	10,11	10,45	7,78	12,59	13,42	5,66	8,43	7,30	9,03	
	svibanj	2,66	5,20	9,66	9,90	7,58	11,93	12,72	5,36	8,36	7,17	9,28	
	lipanj	3,20	5,31	9,47	9,65	7,38	11,91	12,68	5,56	8,43	7,32	9,32	
	srpanj	3,40	5,30	9,63	9,79	7,44	12,16	12,91	5,34	8,72	7,96	9,45	
	kolovoz	3,49	5,14	10,01	10,16	7,56	12,25	12,91	4,50	8,85	7,89	9,71	
	rujan	4,51	5,42	10,07	10,21	7,84	12,20	12,91	5,22	8,90	7,74	9,66	
	listopad	9,87	9,60	10,66	10,82	8,81	12,27	12,93	4,57	9,23	8,22	9,76	
Relativna važnost ^a		–	–	75,59	67,92	28,49	39,42	36,33	3,09	7,67	2,66	5,01	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Napomena: Zbog promjene metodologije statistike kamatnih stopa od 1. siječnja 2002. došlo je do loma u vremenskoj seriji, što se posebice odražava na kamatne stope prikazane u stupcima 5, 6 i 7. Naime, iz kratkoročnih kredita trgovačkim društvima isključeni su, među ostalim, međubankovni krediti, odobravani uz relativno niske kamatne stope. Na porast kamatnih stopa utječe i metodologija ponderiranja, pri čemu se za sve komponente koriste iznosi novoodobrenih kredita, uz iznimku okvirnih kredita, za koje se kao ponder koriste knjigovodstvena stanja, a čiji je relativni udio novim obuhvatom porastao.

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Do veljače 1996. godine u stupcima 3 i 4 iskazivale su se kamatne stope na međubankovnom novčanom tržištu, prema podacima Tržišta novca Zagreb. Od ožujka 1996. godine nadalje iskazuju se

kamatne stope na novčanom tržištu izračunate kao vagani mjesečni prosjek vaganih dnevnih stopa ostvarenih posebno u trgovini prekonoćnim kreditima, a posebno u trgovini ostalim kreditima na Tržištu novca Zagreb. U razdoblju od svibnja 1998. godine do siječnja 2001. godine povrat kredita dobivenih na prekonoćnom međubankovnom tržištu bio je osiguran sredstvima obvezne pričuve banaka izdvoje-ne kod HNB-a. U stupcima od 5 do 13 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospijecom na zahtjev.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite bez valutne klauzule dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu, osim kamatnih stopa na okvirne kredite na žiroračunima i tekućim računima, za koje su vagani prosjeci izračunati na osnovi stanja tih kredita na kraju izvještajnog mjeseca.

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom									Kamatne stope na kredite u eurima		
		Na kratkoročne kredite					Na dugoročne kredite				Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite	Na dugoročne kredite
		Ukupni prosjek	Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu	Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu					
							Ukupni prosjek	Stambeni	Ostali				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1994.	prosinac	11,99	12,38			11,65							
1995.	prosinac	19,56	21,62	21,09	18,10	14,33	15,79	10,48			17,18	19,06	12,27
1996.	prosinac	18,97	22,56	22,40	27,00	12,12	13,15	11,30			19,50	21,46	10,77
1997.	prosinac	14,40	16,92	17,00	14,02	12,25	13,00	11,02			13,61	14,95	9,71
1998.	prosinac	13,04	14,28	14,25	13,64	11,15	10,55	12,12			6,95	8,37	5,71
1999.	prosinac	12,53	13,66	13,54	17,21	10,81	10,46	11,65			6,75	7,43	6,07
2000.	prosinac	10,74	11,17	11,10	13,59	10,52	9,41	11,64			7,70	7,49	8,05
2001.	prosinac	9,29	9,45	9,45	11,30	9,20	7,52	10,79			5,94	5,70	7,27
2002.	prosinac	8,25	9,34	8,72	11,37	7,98	6,37	9,50	7,42	10,11	5,91	6,66	5,44
2003.	prosinac	7,07	7,21	7,00	8,66	7,03	5,76	8,04	6,02	9,70	5,62	6,22	5,18
2004.	prosinac	6,89	7,25	7,09	8,47	6,77	5,55	7,73	5,71	8,79	5,34	5,92	4,83
2005.	prosinac	6,18	6,52	6,34	7,91	6,07	5,18	6,98	4,95	8,10	5,29	5,28	5,30
2006.	prosinac	6,30	6,56	6,29	8,33	6,22	6,21	6,22	4,75	7,57	5,65	6,19	5,34
2007.	studenj	6,37	5,85	5,84	6,19	6,88	6,37	7,23	5,23	8,59	6,63	6,96	6,34
	prosinac	6,73	6,86	6,86	6,84	6,66	6,51	6,80	5,12	8,24	6,79	6,59	7,10
2008.	siječanj	6,86	6,99	7,01	6,92	6,83	6,75	6,87	4,82	8,47	6,51	6,83	6,23
	veljača	6,97	6,98	7,09	6,15	6,97	6,35	7,45	5,44	8,65	7,11	7,23	6,82
	ožujak	7,16	6,83	6,91	6,46	7,26	6,39	7,75	5,65	8,79	6,83	7,00	6,63
	travanj	7,31	7,21	7,06	8,35	7,34	6,62	7,90	5,75	8,92	6,96	7,06	6,82
	svibanj	7,60	7,32	7,21	8,26	7,68	6,53	8,16	5,84	9,23	6,77	7,05	6,37
	lipanj	7,67	7,47	7,35	8,70	7,73	6,74	8,25	5,85	9,46	6,97	7,22	6,69
	srpanj	7,42	7,45	7,37	8,52	7,41	6,83	7,79	5,90	8,92	7,15	7,18	7,13
	kolovoz	7,57	7,77	7,63	8,81	7,51	7,00	7,75	5,96	8,70	7,14	7,18	7,10
	rujan	7,54	7,67	7,57	8,69	7,49	7,21	7,63	5,98	8,47	7,36	7,51	7,11
	listopad	7,79	8,26	8,23	8,68	7,62	7,40	7,74	6,04	8,52	7,61	7,87	7,13
Relativna važnost ^a		19,79	5,46	5,01	0,45	14,33	5,20	9,13	2,90	6,23	4,62	3,02	1,59

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite s valutnom klauzulom i kredite u eurima (odnosno njemačkim markama) odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite u eurima odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite s valutnom

klauzulom i na kredite u eurima dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu.

U stupcima od 3 do 11 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospelom na zahtjev.

Kamatne stope na kredite odobrene u eurima prikazane u stupcima 12, 13 i 14 odnose se do prosinca 2001. godine na kredite puštene u tečaj u njemačkim markama u izvještajnom mjesecu, a od siječnja 2002. godine na kredite puštene u tečaj u eurima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunate po tekućem tečaju. Krediti pušteni u tečaj u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni ovom tablicom.

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske depozite bez valutne klauzule									
		Ukupni prosjek	Na žiroračunima i tekućim računima	Na oročene depozite							
				Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite			Na dugoročne depozite			
					Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava	Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1994.	prosinac	5,03	3,55	9,65							
1995.	prosinac	6,10	3,88	13,65	13,80	10,56	14,28	9,88	10,67	9,62	
1996.	prosinac	4,15	2,19	10,19	10,11	9,84	10,26	12,36	15,49	9,88	
1997.	prosinac	4,35	2,19	9,10	9,08	9,30	8,96	9,48	11,24	8,06	
1998.	prosinac	4,11	2,31	7,73	7,63	9,47	7,15	10,19	10,72	9,56	
1999.	prosinac	4,27	2,24	8,87	8,79	9,62	8,38	10,96	11,56	10,18	
2000.	prosinac	3,40	1,64	7,20	7,13	7,44	7,03	8,89	9,19	8,63	
2001.	prosinac	2,76	1,40	5,68	5,60	6,35	5,38	7,35	7,93	6,70	
2002.	prosinac	1,55	0,94	3,64	3,53	4,39	2,86	6,05	7,24	3,23	
2003.	prosinac	1,66	0,75	4,46	4,46	3,62	4,69	4,58	4,90	2,82	
2004.	prosinac	1,83	0,74	4,11	4,11	3,93	4,13	4,10	4,65	3,30	
2005.	prosinac	1,58	0,61	3,36	3,34	3,89	3,23	4,12	5,04	3,49	
2006.	prosinac	1,91	0,56	2,98	2,94	4,10	2,69	4,32	4,98	3,11	
2007.	studenj	2,64	0,47	5,94	5,91	4,41	6,21	6,24	5,40	6,45	
	prosinac	2,67	0,49	5,42	5,34	4,47	5,48	6,28	5,45	6,45	
2008.	siječanj	3,00	0,47	5,79	5,63	4,57	5,80	7,84	5,56	8,49	
	veljača	2,79	0,46	5,01	4,92	4,80	4,95	5,92	5,35	6,04	
	ožujak	2,62	0,46	4,48	4,32	4,69	4,22	5,82	5,43	5,91	
	travanj	2,62	0,45	4,11	3,98	4,69	3,82	5,78	5,45	5,92	
	svibanj	2,57	0,44	4,20	4,08	4,68	3,93	5,28	5,41	5,26	
	lipanj	2,52	0,44	4,16	4,16	4,64	4,02	4,17	5,46	3,86	
	srpanj	2,57	0,44	4,23	4,24	4,65	4,12	4,11	5,36	3,81	
	kolovoz	2,39	0,42	4,01	4,31	4,61	4,23	1,96	5,26	1,37	
	rujan	2,82	0,43	5,20	4,88	4,53	4,97	7,12	5,21	7,59	
	listopad	3,24	0,43	7,52	7,55	4,97	8,07	7,28	5,91	7,87	
Relativna važnost ^a		55,55	28,51	24,36	22,35	3,74	18,62	2,01	0,61	1,41	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite bez valutne klauzule primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne klauzule primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite bez valutne klauzule banaka dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite (depozite na žiroračunima i tekućim ra-

čunima, štedne depozite stanovništva po viđenju i oročene depozite) bez valutne klauzule. U stupcu 4 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na depozite na žiroračunima i tekućim računima trgovačkih društava bez valutne klauzule (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcu 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne oročene depozite bez valutne klauzule.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunskih oročenih depozita bez valutne klauzule su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod žiroračuna i tekućih računa osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite bez valutne klauzule (stupac 3) sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Kunski i devizni depoziti koji služe kao polog za odobravanje kredita obuhvaćeni su podacima u tablici, dok se ograničeni depoziti (sredstva deponirana za plaćanje uvoza i ostali ograničeni depoziti) ne uključuju u izračunavanje vaganih prosjeka.

Tablica G4a: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom			Kamatne stope na devizne depozite					
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite	Na dugoročne depozite	Ukupni prosjek	Na štedne depozite po viđenju				
						Stanovništva		Trgovačkih društava		
1	2	3	4	5	6	7	EUR	USD	EUR	USD
1994.	prosinac	6,95								
1995.	prosinac	12,69	11,46	19,36	4,57	2,82	3,53	4,20	1,10	1,53
1996.	prosinac	9,46	9,56	8,80	5,09	1,44	1,32	1,95	1,47	1,39
1997.	prosinac	7,63	7,24	11,77	4,77	1,75	1,89	2,43	0,83	1,40
1998.	prosinac	7,47	7,67	5,58	3,98	2,09	2,38	2,40	0,72	0,74
1999.	prosinac	6,62	6,91	1,10	4,23	1,80	1,95	2,04	0,78	1,30
2000.	prosinac	5,54	5,94	2,16	3,47	1,03	0,99	1,23	0,65	1,29
2001.	prosinac	4,58	4,92	2,56	2,60	0,71	0,71	0,81	0,82	0,40
2002.	prosinac	2,92	3,45	1,48	2,55	0,50	0,52	0,41	0,52	0,38
2003.	prosinac	3,48	3,74	5,55	2,22	0,31	0,35	0,23	0,23	0,15
2004.	prosinac	4,17	3,61	5,19	2,65	0,31	0,34	0,22	0,22	0,21
2005.	prosinac	3,99	3,63	4,77	2,61	0,27	0,27	0,17	0,27	0,76
2006.	prosinac	3,67	3,30	4,07	2,94	0,25	0,23	0,17	0,32	0,44
2007.	studen	3,85	4,18	4,30	3,41	0,27	0,22	0,15	0,41	0,65
	prosinac	3,98	3,76	4,35	3,44	0,25	0,22	0,15	0,36	0,43
2008.	siječanj	4,00	3,66	4,47	3,36	0,26	0,22	0,15	0,38	0,36
	veljača	4,25	3,91	5,36	3,49	0,25	0,23	0,15	0,36	0,49
	ožujak	4,12	3,84	4,57	3,46	0,27	0,22	0,16	0,43	0,36
	travanj	3,89	4,27	4,34	3,56	0,25	0,22	0,15	0,38	0,32
	svibanj	4,03	3,98	5,15	3,50	0,25	0,21	0,15	0,41	0,28
	lipanj	4,13	4,02	5,32	3,45	0,28	0,21	0,15	0,53	0,26
	srpanj	3,95	3,80	4,49	3,57	0,24	0,21	0,15	0,38	0,26
	kolovoz	3,81	3,79	4,95	3,56	0,25	0,21	0,15	0,37	0,40
	rujan	4,18	3,77	4,71	3,61	0,25	0,21	0,15	0,41	0,21
	listopad	3,71 ^b	4,08	4,41	3,79	0,24	0,21	0,15	0,36	0,24
Relativna važnost ^a		0,64	0,55	0,08	43,81	19,02	12,83	1,67	4,13	0,40

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

^b Od ukupnog iznosa depozita na koje se odnosi ova kamatna stopa, 20,55 posto odnosi se na trgovačka društva.

Tablica G4 a i b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite banaka dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom trgovačkih društava (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcima 4 i 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na kratkoročne odnosno dugoročne oročene depozite.

Kamatne stope na devizne depozite odnosile su se do prosinca 2001. godine na depozite primljene u njemačkim markama i američkim dolarima, dok se od siječnja 2002. godine odnose na depozite

primljene u eurima i američkim dolarima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunate po tekućem tečaju. Depoziti primljeni u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni podacima iskazanim u ovoj tablici.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunskih oročenih depozita s valutnom klauzulom i oročenih deviznih depozita su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod štednih depozita po viđenju s valutnom klauzulom osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite s valutnom klauzulom (stupac 3) od siječnja 2002. godine sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Prosječna kamatna stopa na ukupne devizne depozite prikazana u stupcu 6 odnosi se na vagani prosjek mjesečnih kamatnih stopa na štedne depozite po viđenju i na oročene devizne depozite, pri čemu su sve komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne štedne depozite po viđenju (stupac 7) jesu stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne oročene depozite (stupac 12) jesu iznosi pripadajućih depozita koji su primljeni tijekom izvještajnog mjeseca. Isto se odnosi i na vagane prosjeke mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kratkoročne devizne oročene depozite (stupac 13) i na ukupne dugoročne devizne oročene depozite (stupac 18).

Tablica G4b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na devizne depozite											
		Na oročene depozite											
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite				Ukupni prosjek	Na dugoročne depozite					
			Ukupni prosjek	Stanovništva		Trgovačkih društava		Stanovništva		Trgovačkih društava			
1	2	12		13	EUR	USD	EUR	USD	18	EUR	USD	21	22
1994.	prosinac												
1995.	prosinac	6,83	6,66	7,10	6,97	5,86	6,68	8,73	8,78	8,81	3,27	4,50	
1996.	prosinac	7,77	6,95	5,65	6,21	9,86	5,47	12,24	7,71	7,97	19,92	1,50	
1997.	prosinac	6,36	6,07	6,03	6,42	5,09	7,10	7,32	7,87	8,71	5,09	6,76	
1998.	prosinac	4,89	4,49	5,42	6,16	2,84	5,37	7,29	7,68	8,59	4,93	6,92	
1999.	prosinac	5,43	5,17	4,93	6,39	3,97	6,00	6,59	6,64	8,09	3,66	6,77	
2000.	prosinac	4,57	4,36	3,65	5,15	4,59	6,62	5,56	5,17	6,61	5,97	8,53	
2001.	prosinac	3,54	3,35	3,42	3,23	3,60	2,44	4,59	4,72	4,42	4,58	0,23	
2002.	prosinac	3,13	2,96	3,27	2,21	2,89	1,43	4,59	4,69	3,84	3,46	2,30	
2003.	prosinac	2,64	2,46	2,83	1,65	2,29	1,08	3,69	4,71	3,13	2,85	1,64	
2004.	prosinac	2,85	2,65	3,01	1,69	2,46	2,28	4,20	4,85	3,13	3,61	2,65	
2005.	prosinac	3,07	2,94	2,99	1,76	2,63	4,34	3,69	4,25	0,48	4,39	-	
2006.	prosinac	3,82	3,76	3,16	2,05	4,24	5,84	4,25	4,47	2,26	4,79	4,61	
2007.	studen	4,34	4,28	3,50	2,49	5,00	5,61	4,74	4,79	3,58	4,84	3,11	
	prosinac	4,32	4,25	3,47	2,60	5,10	5,33	4,80	4,83	3,84	5,13	2,19	
2008.	siječanj	4,17	4,09	3,45	2,60	4,83	5,01	4,70	4,75	3,69	4,31	5,92	
	veljača	4,32	4,25	3,53	2,60	5,11	4,34	4,79	4,84	3,88	4,52	4,87	
	ožujak	4,18	4,10	3,51	2,53	4,93	3,97	4,73	4,78	3,46	4,99	2,70	
	travanj	4,15	4,06	3,62	2,56	4,64	3,81	4,83	4,88	3,82	4,22	2,29	
	svibanj	4,06	3,98	3,63	2,56	4,51	3,55	4,71	4,72	3,96	5,61	3,01	
	lipanj	4,05	3,95	3,51	2,60	4,60	3,70	4,73	4,77	3,75	4,60	2,95	
	srpanj	4,14	4,01	3,65	2,75	4,82	3,35	5,00	4,80	3,76	6,77	5,19	
	kolovoz	4,24	4,17	3,68	2,66	5,01	3,52	4,72	4,76	3,94	4,57	3,15	
	rujan	4,29	4,17	3,71	2,74	4,89	3,42	4,94	4,98	4,04	4,96	1,82	
	listopad	4,54	4,37	3,88	2,80	5,00	4,07	5,32	5,33	3,94	6,38	3,13	
Relativna važnost ^a		24,79	20,33	8,92	0,68	9,30	1,44	4,46	4,03	0,19	0,24	0,00	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja

u milijunima EUR, tekući tečaj

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
							III.	VI.	IX. ^a	X.
A. Kupnja stranih sredstava plaćanja										
1. Pravne osobe	4.727,8	6.433,1	7.465,3	8.443,5	14.442,7	26.365,0	2.776,6	2.394,9	2.775,4	2.715,4
2. Fizičke osobe	3.342,6	3.571,6	3.934,4	4.931,8	6.262,7	6.151,3	327,0	436,1	425,2	458,3
2.1. Domaće fizičke osobe	2.842,0	3.103,3	3.586,1	4.662,6	5.909,4	3.184,0	306,3	375,3	380,4	436,9
2.2. Strane fizičke osobe	500,7	468,2	348,3	269,2	353,2	326,3	20,7	60,8	44,8	21,4
3. Domaće banke	4.104,5	6.324,4	10.799,3	9.069,9	14.380,1	20.141,3	1.339,1	872,4	1.683,8	2.637,1
4. Strane banke	697,9	1.430,6	1.426,2	2.602,3	5.056,8	5.194,1	427,1	576,1	807,4	907,5
5. Hrvatska narodna banka	294,3	438,3	33,0	0,0	125,5	0,0	–	–	–	270,6
Ukupno (1+2+3+4+5)	13.167,1	18.197,9	24.110,1	25.106,0	40.439,5	57.851,7	4.869,8	4.279,6	5.691,8	6.989,0
B. Prodaja stranih sredstava plaćanja										
1. Pravne osobe	9.029,3	10.852,4	11.280,3	13.022,3	17.515,0	28.564,1	2.860,6	2.620,9	3.262,7	3.027,4
2. Fizičke osobe	1.333,6	1.403,1	1.671,1	2.722,5	4.109,1	3.712,5	307,6	262,1	472,6	616,3
2.1. Domaće fizičke osobe	1.329,7	1.393,1	1.654,5	2.693,9	4.056,4	2.071,3	305,9	259,9	469,2	612,7
2.2. Strane fizičke osobe	3,9	10,0	16,6	28,6	52,6	40,0	1,8	2,2	3,5	3,6
3. Domaće banke	4.104,5	6.324,4	10.799,3	9.069,9	14.380,1	20.141,3	1.339,1	872,4	1.683,8	2.637,1
4. Strane banke	334,3	765,3	1.001,1	1.407,1	3.526,1	4.072,6	206,9	480,7	758,7	907,5
5. Hrvatska narodna banka	745,3	84,5	543,2	670,8	1.329,5	839,0	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	15.547,0	19.429,7	25.295,0	26.892,7	40.859,7	57.329,5	4.714,2	4.236,1	6.177,9	7.188,4
C. Neto kupnja stranih sredstava plaćanja banaka (A–B)										
1. Pravne osobe	–4.301,5	–4.419,4	–3.815,1	–4.578,8	–3.072,3	–2.199,1	–84,0	–226,0	–487,3	–312,0
2. Fizičke osobe	2.009,0	2.168,4	2.263,3	2.209,3	2.153,6	2.438,9	19,4	174,0	–47,4	–158,0
2.1. Domaće fizičke osobe	1.512,3	1.710,2	1.931,6	1.968,7	1.853,0	1.112,7	0,4	115,4	–88,8	–175,9
2.2. Strane fizičke osobe	496,7	458,2	331,7	240,6	300,6	286,3	18,9	58,5	41,3	17,9
3. Strane banke	363,6	665,3	425,1	1.195,2	1.530,7	1.121,4	220,3	95,5	48,7	–
4. Hrvatska narodna banka	–451,0	353,8	–510,2	–670,8	–1.204,0	–839,0	–	–	–	270,6
Ukupno (1+2+3+4)	–2.379,9	–1.231,8	–1.636,9	–1.845,2	–592,1	522,2	155,6	43,5	–486,0	–199,4
Bilješka: Ostale transakcije Hrvatske narodne banke										
Kupnja stranih sredstava plaćanja	197,5	570,9	145,1	–	3,1	5,1	0,2	0,4	1,3	155,2
Prodaja stranih sredstava plaćanja	3,4	94,9	239,3	167,6	441,3	176,7	–	–	0,0	–

^a Revidirani podaci.**Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja**

Podaci o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja obuhvaćaju promptne (spot) transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja na domaćem deviznom tržištu. Promptni poslovi su ugovorene transakcije kupoprodaje deviza koje se realiziraju najkasnije u roku od 48 sati.

Transakcije su klasificirane prema kategorijama sudionika (pravne i fizičke osobe, domaće i strane banke i Hrvatska narodna banka). Izvor podataka su izvješća banaka o trgovanju stranim sredstvima plaćanja i podaci iz statistike platnog prometa s inozemstvom.

Ostale transakcije HNB-a obuhvaćaju prodaje i kupnje stranih sredstava plaćanja koje Hrvatska narodna banka obavlja za Ministarstvo financija.

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006. ^a	2007. ^a	2008.		
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^b
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-2.098,7	-1.888,8	-1.433,7	-1.975,6	-2.702,1	-3.233,4	-2.516,8	-1.818,9	1.850,1
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-3.250,8	-3.133,3	-2.625,5	-3.159,5	-3.809,5	-4.276,4	-2.738,2	-2.099,5	1.591,3
1.1. Prihodi	11.590,1	13.590,1	14.952,8	15.990,2	17.883,6	19.640,2	3.404,6	5.413,3	8.444,9
1.2. Rashodi	-14.841,0	-16.723,5	-17.578,3	-19.149,7	-21.693,2	-23.916,6	-6.142,8	-7.512,7	-6.853,6
2. Roba i usluge (3+4)	-2.673,1	-2.038,1	-1.955,3	-2.200,2	-2.639,6	-3.140,7	-2.466,0	-1.300,1	1.853,6
2.1. Prihodi	11.127,9	13.140,6	14.243,5	15.272,9	16.992,1	18.344,7	3.072,6	5.043,4	8.088,9
2.2. Rashodi	-13.801,0	-15.178,7	-16.198,8	-17.473,2	-19.631,7	-21.485,4	-5.538,6	-6.343,5	-6.235,2
3. Roba	-5.957,9	-6.971,2	-6.724,2	-7.518,0	-8.344,2	-9.434,0	-2.565,0	-3.106,6	-2.732,2
3.1. Prihodi	5.295,6	5.574,7	6.606,8	7.220,3	8.463,6	9.192,5	2.226,2	2.491,9	2.678,6
3.2. Rashodi	-11.253,5	-12.545,9	-13.330,9	-14.738,3	-16.807,8	-18.626,5	-4.791,2	-5.598,5	-5.410,9
4. Usluge	3.284,8	4.933,0	4.768,9	5.317,7	5.704,6	6.293,2	99,0	1.806,4	4.585,8
4.1. Prihodi	5.832,3	7.565,9	7.636,7	8.052,6	8.528,5	9.152,1	846,5	2.551,5	5.410,2
4.2. Rashodi	-2.547,5	-2.632,8	-2.867,8	-2.734,9	-2.823,9	-2.858,9	-747,4	-745,0	-824,4
5. Dohodak	-577,7	-1.095,2	-670,2	-959,2	-1.169,9	-1.135,7	-272,2	-799,3	-262,3
5.1. Prihodi	462,3	449,5	709,3	717,3	891,5	1.295,6	331,9	369,9	356,1
5.2. Rashodi	-1.040,0	-1.544,7	-1.379,6	-1.676,5	-2.061,5	-2.431,3	-604,1	-1.169,2	-618,3
6. Tekući transferi	1.152,2	1.244,5	1.191,8	1.183,8	1.107,4	1.043,0	221,4	280,6	258,7
6.1. Prihodi	1.453,2	1.538,7	1.584,6	1.628,4	1.639,5	1.576,1	349,7	417,7	400,0
6.2. Rashodi	-301,1	-294,2	-392,8	-444,6	-532,1	-533,1	-128,3	-137,2	-141,2
B. KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	2.538,0	2.716,9	2.560,4	3.013,5	3.687,2	4.123,2	2.191,3	1.814,3	-208,6
B1. Kapitalne transakcije	521,6	101,9	31,4	53,8	-133,8	34,5	4,8	12,0	8,8
B2. Financijske transakcije, isključujući međ. pričuve	2.758,3	3.850,5	2.572,0	3.781,6	5.233,2	4.810,3	2.882,4	1.898,0	-600,5
1. Izravna ulaganja	530,8	1.656,9	670,8	1.276,1	2.570,7	3.468,5	1.064,2	902,7	170,4
1.1. U inozemstvo	-607,1	-105,5	-278,8	-191,8	-174,5	-180,4	154,4	-139,8	-54,2
1.2. U Hrvatsku	1.137,9	1.762,4	949,6	1.467,9	2.745,2	3.648,9	909,8	1.042,5	224,6
2. Portfeljna ulaganja	-437,7	867,6	287,1	-1.177,9	-542,8	-4,6	152,1	-29,1	-77,2
2.1. Sredstva	-650,5	121,6	-736,1	-571,2	-472,5	-413,7	270,4	60,1	-20,4
2.2. Obveze	212,9	746,0	1.023,2	-606,7	-70,4	409,1	-118,2	-89,2	-56,8
3. Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	-88,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostala ulaganja	2.665,1	1.326,0	1.614,1	3.771,8	3.205,4	1.346,4	1.666,1	1.024,4	-693,6
4.1. Sredstva	460,0	-2.216,9	-498,3	982,0	-692,3	-1.653,5	520,1	168,8	-918,8
4.2. Obveze	2.205,0	3.542,9	2.112,4	2.789,7	3.897,7	2.999,9	1.146,0	855,6	225,1
B3. Međunarodne pričuve HNB-a	-741,9	-1.235,5	-43,0	-821,8	-1.412,2	-721,6	-696,0	-95,8	383,1
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-439,3	-828,1	-1.126,7	-1.037,9	-985,1	-889,8	325,4	4,6	-1.641,4

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

Napomena: U poziciji neto pogreška i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

Tablice H1 – H6: Platna bilanca

Platna bilanca Republike Hrvatske sistematičan je prikaz vrijednosti ekonomskih transakcija hrvatskih rezidenata s inozemstvom u određenom razdoblju. Sastavlja se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond (Priručnik za sastavljanje platne bilance, 5. izdanje, 1993.). Tri su vrste izvora podataka za sastavljanje platne bilance: 1. izvješća državnih institucija (Državnog zavoda za statistiku i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje), 2. specijalizirana izvješća Hrvatske narodne banke (o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom, dužničkim odnosima s inozemstvom, monetarnoj statistici i međunarodnim pričuvama) te 3. procjene i statistička istraživanja koje provodi Hrvatska narodna banka.

Platna bilanca Republike Hrvatske iskazuje se u tri valute: u euru (EUR), u američkom dolaru (USD) i kuni (HRK). U sva tri slučaja koriste se isti izvori podataka i primjenjuju se ista načela obuhvata transakcija i kompiliranja pojedinih stavki. Izvorni podaci iskazani su u raznim valutama, pa je vrijednost transakcija potrebno preračunati iz originalne valute u izvještajnu valutu upotrebom tečajeva s tečajnice Hrvatske narodne banke na jedan od sljedećih načina:

- primjenom srednjih tečajeva na dan transakcije,

- primjenom prosječnih mjesečnih ili tromjesečnih srednjih tečajeva kad nije poznat datum transakcije,
- primjenom tečaja na kraju razdoblja za izračun promjene vrijednosti transakcija između dva razdoblja; iz stanja iskazanih na kraju razdoblja u originalnoj valuti izračunava se vrijednost promjene u originalnoj valuti, koja se primjenom prosječnoga srednjeg tečaja u promatranom razdoblju preračunava u vrijednost promjene u izvještajnoj valuti.

Stavke platne bilance koje se odnose na izvoz i uvoz robe slažu se od podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Ti se podaci u skladu s preporučenom metodologijom prilagođuju za obuhvat i klasifikaciju. U skladu s tom metodologijom, izvoz i uvoz robe iskazuju se u platnoj bilanci prema paritetu fob. Vrijednost izvoza prema tom paritetu već je sadržana u spomenutom izvješću DZS-a, dok se vrijednost uvoza prema paritetu fob procjenjuje uz pomoć istraživanja Hrvatske narodne banke koje se provodi na stratificiranom uzorku uvoznika, na osnovi čijih se rezultata procjenjuje udio usluga prijevoza i osiguranja za koji se umanjuje originalna vrijednost uvoza prema paritetu cif iz navedenog izvješća DZS-a. U razdoblju od 1993. do 2001. godine taj je udio iznosio 7,10% (procijenjen samo na uzorku

Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006. ^a	2007. ^a	2008.		
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^b
Roba	-5.957,9	-6.971,2	-6.724,2	-7.518,0	-8.344,2	-9.434,0	-2.565,0	-3.106,6	-2.732,2
1. Prihodi	5.295,6	5.574,7	6.606,8	7.220,3	8.463,6	9.192,5	2.226,2	2.491,9	2.678,6
1.1. Izvoz (fob) u vanjskotrgovinskoj statistici	5.188,2	5.464,4	6.453,8	7.069,4	8.251,6	9.001,6	2.176,7	2.441,8	2.601,9
1.2. Prilagodbe za obuhvat	107,4	110,4	153,0	150,9	212,0	191,0	49,5	50,1	76,8
2. Rashodi	-11.253,5	-12.545,9	-13.330,9	-14.738,3	-16.807,8	-18.626,5	-4.791,2	-5.598,5	-5.410,9
2.1. Uvoz (cif) u vanjskotrgovinskoj statistici	-11.327,0	-12.538,0	-13.354,4	-14.949,5	-17.104,7	-18.826,6	-4.860,0	-5.657,8	-5.447,0
2.2. Prilagodbe za obuhvat	-348,9	-475,6	-474,7	-346,4	-341,1	-370,4	-78,5	-112,2	-128,9
2.3. Prilagodbe za klasifikaciju	422,5	467,7	498,1	557,6	638,0	570,4	147,3	171,4	165,0
Usluge	3.284,8	4.933,0	4.768,9	5.317,7	5.704,6	6.293,2	99,0	1.806,4	4.585,8
1. Prijevoz	172,0	252,2	299,3	376,1	443,5	487,6	95,8	135,8	180,2
1.1. Prihodi	622,8	696,3	791,3	880,3	1.006,7	1.122,4	246,8	320,4	371,5
1.2. Rashodi	-450,8	-444,1	-492,0	-504,2	-563,2	-634,8	-150,9	-184,6	-191,2
2. Putovanja – turizam	3.138,6	4.976,6	4.822,3	5.394,9	5.708,7	6.035,2	118,9	1.723,1	4.396,4
2.1. Prihodi	3.960,8	5.572,7	5.505,6	5.998,9	6.293,3	6.752,6	307,8	1.886,6	4.612,5
2.1.1. Poslovni razlozi	341,2	260,9	328,2	504,0	388,4	389,2	46,6	147,6	106,8
2.1.2. Osobni razlozi	3.619,7	5.311,8	5.177,4	5.494,9	5.904,9	6.363,4	261,3	1.738,9	4.505,7
2.2. Rashodi	-822,2	-596,1	-683,3	-604,1	-584,6	-717,3	-189,0	-163,5	-216,2
2.2.1. Poslovni razlozi	-482,6	-292,3	-297,3	-267,4	-229,5	-266,9	-61,7	-62,8	-66,3
2.2.2. Osobni razlozi	-339,6	-303,8	-386,0	-336,7	-355,1	-450,4	-127,2	-100,7	-149,9
2.3. Ostale usluge	-25,9	-295,8	-352,7	-453,3	-447,6	-229,6	-115,7	-52,4	9,3
2.3.1. Prihodi	1.248,6	1.296,9	1.339,8	1.173,4	1.228,5	1.277,2	291,9	344,5	426,2
2.3.2. Rashodi	-1.274,5	-1.592,7	-1.692,5	-1.626,6	-1.676,0	-1.506,7	-407,5	-396,9	-417,0

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

najvećih i velikih uvoznika), dok od 2002. godine on iznosi 3,73%. Hrvatska narodna banka ponovo je provela istovrsnu anketu krajem 2006. godine (za uvoz u prethodnoj godini). Nova je anketa pokazala da se udio troškova prijevoza i osiguranja nastavio smanjivati te iznosi 3,03%. Taj se udio počeo primjenjivati od obračuna za prvo tromjesečje 2007. godine. U razdoblju od 1993. do 1996. vrijednost uvoza dopunjavala se procjenom uvoza u slobodne carinske zone, koji je od 1997. uključen u statistiku robne razmjene. Od 1996. godine izvoz i uvoz robe dopunjuju se podacima o popravcima robe i opskrbi brodova i zrakoplova u pomorskim i zračnim lukama. Osim toga, od 1999. godine, na osnovi rezultata Istraživanja o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu, stavka izvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe prodane stranim putnicima i turistima i iznesene iz Republike Hrvatske, a stavka uvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe koju su hrvatski građani osobno uvezli iz susjednih zemalja (troškovi za tzv. shopping).

Na računu usluga zasebno se vode usluge prijevoza, putovanja – turizma i ostale usluge. Prihodi i rashodi s osnovne usluga prijevoza su u razdoblju od 1993. do 1998. preuzimani iz evidencije platnog prometa s inozemstvom. Počevši od 1999. godine, prihodi i rashodi s osnovne prijevoza robe i putnika, kao i vrijednost pratećih usluga, koji zajedno čine ukupnu vrijednost tih usluga, sastavljaju se na osnovi rezultata Istraživanja o transakcijama povezanim s uslugama međunarodnog prijevoza, što ga provodi HNB. Zbog izrazito velike populacije cestovnih prijevoznika, prihodi i rashodi s osnovne cestovnog prijevoza ne preuzimaju se iz toga istraživanja, nego se sastavljaju upotrebom podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom. Kod usluge prijevoza robe rashodi se dopunjuju dijelom troškova prijevoza i osiguranja koji se odnosi na uvoz robe koji pripada nerezidentima, a koji se procjenjuje na osnovi svođenja vrijednosti uvoza prema paritetu cif na vrijednost uvoza prema paritetu fob.

Prihodi od usluga pruženih stranim putnicima i turistima, kao i rashodi koje su domaći putnici i turisti imali u inozemstvu prikazuju se na poziciji Putovanja – turizam. U razdoblju od 1993. do 1998. ta se pozicija procjenjivala upotrebom različitih izvora podataka koji

nisu osiguravali potpuni obuhvat u skladu s preporučenom metodologijom, pa je stoga Hrvatska narodna banka od druge polovine 1998. godine počela provoditi Istraživanje o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu i koristiti se njegovim rezultatima pri kompilaciji stavaka na poziciji Putovanja – turizam. Od početka 1999. godine rezultati toga istraživanja, koje se zasniva na anketiranju putnika (stratificirani uzorak) na graničnim prijelazima, kombiniraju se s podacima Ministarstva unutarnjih poslova o ukupnom broju stranih i domaćih putnika te s podacima o distribuciji stranih putnika prema državama iz priopćenja o turizmu Državnog zavoda za statistiku kako bi se procijenile odgovarajuće stavke platne bilance.

Pozicija Ostale usluge sastavlja se upotrebom različitih izvora podataka: osim prihoda i rashoda koji se odnose na usluge osiguranja i komunikacijske usluge, koji se od 2001. utvrđuju uz pomoć specijaliziranih statističkih istraživanja HNB-a, vrijednosti svih ostalih usluga preuzimaju se iz statistike ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom.

Na računu dohotka transakcije se raspoređuju u četiri osnovne grupe. Stavka Naknade zaposlenima sastavlja se na osnovi ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom. Dohoci od izravnih ulaganja, portfeljnih ulaganja, odnosno ostalih ulaganja prikazuju se odvojeno. U okviru dohotka od izravnih ulaganja, koji se izračunava na osnovi Istraživanja Hrvatske narodne banke o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, posebno se iskazuje podatak o zadržanoj dobiti. Za razliku od podataka o dividendama, taj podatak ne postoji za razdoblje od 1993. do 1996. jer se onda nije posebno iskazivao. Na osnovi statističkih podataka o dužničkim odnosima s inozemstvom, počevši od 1997., dohodak od izravnih ulaganja uključuje i podatke o kamata za kreditne odnose između vlasnički izravno povezanih rezidenata i nerezidenata. Dohodak od vlasničkih portfeljnih ulaganja sastavlja se na osnovi istog istraživanja, dok se podaci o dohotku od dužničkih portfeljnih ulaganja sastavljaju od 1999. godine na osnovi evidencije kreditnih odnosa s inozemstvom, koja obuhvaća i evidenciju dohotka koja se odnosi na dužničke vrijednosne papire u vlasništvu nerezidenata. Dohodak od ostalih ulaganja obuhvaća obračun kamata prema

Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007. ^a	2008.		
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^b
Dohodak	-577,7	-1.095,2	-670,2	-959,2	-1.169,9	-1.135,7	-272,2	-799,3	-262,3
1. Naknade zaposlenima	167,6	183,9	233,9	259,7	373,2	494,2	130,4	138,5	139,9
1.1. Prihodi	187,2	217,3	268,3	289,2	404,3	527,8	137,4	147,4	148,9
1.2. Rashodi	-19,5	-33,4	-34,4	-29,5	-31,1	-33,6	-7,0	-8,9	-9,0
2. Dohodak od izravnih ulaganja	-353,3	-854,7	-441,6	-739,0	-989,0	-927,2	-192,0	-707,2	-157,3
2.1. Prihodi	25,1	35,2	175,6	112,7	79,5	177,1	42,8	80,9	61,8
Od čega: Zadržana dobit	8,3	31,7	165,8	63,8	64,0	125,3	29,4	64,2	31,9
2.2. Rashodi	-378,5	-889,9	-617,3	-851,8	-1.068,5	-1.104,3	-234,8	-788,1	-219,1
Od čega: Zadržana dobit	-160,9	-587,9	-291,7	-570,5	-703,3	-489,8	-9,4	-387,9	-102,9
3. Dohodak od portfeljnih ulaganja	-219,1	-238,7	-250,0	-217,6	-175,9	-162,4	-38,2	-38,0	-36,2
3.1. Prihodi	0,0	0,0	32,7	46,2	57,4	74,5	16,9	16,6	17,8
3.2. Rashodi	-219,1	-238,7	-282,7	-263,8	-233,3	-236,9	-55,1	-54,6	-54,0
4. Dohodak od ostalih ulaganja	-173,0	-185,7	-212,5	-262,3	-378,2	-540,3	-172,4	-192,7	-208,6
4.1. Prihodi	249,9	197,0	232,6	269,1	350,4	516,2	134,8	125,0	127,6
4.2. Rashodi	-422,9	-382,7	-445,2	-531,5	-728,6	-1.056,5	-307,2	-317,6	-336,1
Tekući transferi	1.152,2	1.244,5	1.191,8	1.183,8	1.107,4	1.043,0	221,4	280,6	258,7
1. Država	32,2	70,5	2,6	9,7	-8,6	-16,7	-24,7	-22,7	-5,2
1.1. Prihodi	143,4	213,1	180,1	219,6	255,7	260,2	48,3	57,4	76,0
1.2. Rashodi	-111,2	-142,6	-177,5	-209,9	-264,4	-276,8	-72,9	-80,1	-81,2
2. Ostali sektori	1.120,0	1.174,0	1.189,2	1.174,1	1.116,0	1.059,6	246,1	303,2	263,9
2.1. Prihodi	1.309,8	1.325,6	1.404,5	1.408,8	1.383,8	1.316,0	301,5	360,3	324,0
2.2. Rashodi	-189,8	-151,6	-215,3	-234,6	-267,7	-256,3	-55,4	-57,1	-60,1

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

evidenciji kreditnih odnosa s inozemstvom. Valja spomenuti da je u 2007. došlo do promjene metodologije u dijelu koji se odnosi na evidenciju dohotka od dužničkih ulaganja, i to tako da je uvedeno evidentiranje dohotka na obračunskom načelu. Znači da se dohodak od dužničkih ulaganja odnosno kamate evidentiraju u trenutku njihova obračuna, a ne dospijea odnosno naplate. U tom smislu došlo je i do revizije povijesnih podataka od 1999. do 2006. godine.

Tekući transferi prikazuju se odvojeno za sektor država i za ostale sektore. Evidencija platnog prometa s inozemstvom koristi se kao glavni izvor podataka o tekućim transferima za oba sektora. Osim poreza i trošarina, mirovina te novčanih pomoći i darova, koji su uključeni u tekuće transfere oba sektora, sektor država obuhvaća još i podatke o međudržavnoj suradnji, a ostali sektori sadržavaju i podatke o radničkim doznakama. U tekuće se transfere kod sektora država također dodaju podaci o uvozu i izvozu robe bez plaćanja, koje dostavlja Državni zavod za statistiku. U razdoblju od 1993. do 1998. tekući transferi ostalih sektora obuhvaćali su i procjenu neregistriranih deviznih doznaka, koja je činila 15% pozitivne razlike između neklasificiranog priljeva i neklasificiranog odljeva sektora stanovništvo. Od 1993. do drugog tromjesečja 1996. Hrvatska narodna banka procjenjivala je i dio odljeva s osnove tekućih transfera. Od 2002. priljevi i odljevi po tekućim transferima ostalih sektora dopunjuju se podacima specijaliziranoga statističkog istraživanja HNB-a o međunarodnim transakcijama povezanim s uslugama osiguranja.

Kapitalni račun zasniva se na evidenciji platnog prometa s inozemstvom, i to na onom njegovu dijelu koji se odnosi na transfere iseljenika. Osim toga, u kapitalni račun uključuju se i transferi koji se ne mogu klasificirati u tekuće transfere, kao što su alokacija zlata bivše SFRJ ili ulaganja u prava i patente.

Inozemna izravna ulaganja obuhvaćaju vlasnička ulaganja, zadržanu dobit i dužničke odnose između vlasnički povezanih rezidenata i nerezidenata. Izravna vlasnička ulaganja su ulaganja kojima strani vlasnik stječe najmanje 10% udjela u temeljnom kapitalu trgovačkog društva, bez obzira na to je li riječ o ulaganju rezidenta u inozemstvo ili nerezidenta u hrvatske rezidente. Istraživanje Hrvatske na-

rodne banke o inozemnim izravnim ulaganjima započelo je 1997. godine kad su poduzeća obuhvaćena istraživanjem dostavila i podatke o izravnim vlasničkim ulaganjima za razdoblje od 1993. do 1996. godine. Za isto razdoblje ne postoje podaci o zadržanoj dobiti i ostalom kapitalu izravnih ulaganja u koji se klasificiraju svi dužnički odnosi između povezanih rezidenata i nerezidenata (osim za bankarski sektor) i koji su postali dostupni tek nakon početka provođenja spomenutog istraživanja. Od 1999. godine podaci o dužničkim odnosima unutar izravnih ulaganja prikupljaju se na osnovi evidencije dužničkih odnosa s inozemstvom. Od 2007. godine Direkcija za statistiku HNB-a pokrenula je istraživanje o kupoprodaji nekretnina na teritoriju Republike Hrvatske od strane nerezidenata. Obveznici izvješćivanja su javni bilježnici koji u okviru svojega redovnog posla saznaju za takve transakcije. Podaci o kupoprodaji nekretnina od strane hrvatskih nerezidenata u inozemstvu prikupljaju se u okviru sustava platnog prometa s inozemstvom. Te su kupoprodaje također dio izravnih ulaganja.

Podaci o portfeljnim vlasničkim ulaganjima prikupljaju se iz istog izvora kao i podaci o izravnim vlasničkim ulaganjima. Portfeljna dužnička ulaganja obuhvaćaju sva ulaganja u kratkoročne i dugoročne dužničke vrijednosne papire koja se ne mogu klasificirati u izravna ulaganja. U razdoblju od 1997. do 1998. ti su se podaci prikupljali istraživanjem Hrvatske narodne banke o izravnim i portfeljnim ulaganjima, dok se od 1999. godine koriste podaci o dužničkim odnosima s inozemstvom i podaci monetarne statistike za ulaganja banaka. Počevši od 2002. godine, ova se pozicija sastavlja i za investicijske fondove, a od 2004. i za mirovinske fondove.

Ostala ulaganja obuhvaćaju sva ostala nespomenuta dužnička ulaganja, osim ulaganja koja čine međunarodne pričuve. Ostala se ulaganja klasificiraju prema instrumentima, ročnosti i sektorima. Trgovinski krediti u razdoblju od 1996. do 2002. obuhvaćaju procjenu Hrvatske narodne banke za avansna plaćanja i odgode plaćanja koja je napravljena na osnovi uzorka najvećih i velikih uvoznika i izvoznika. Podaci o avansima procjenjuju se od 1996., dok se podaci o kratkoročnim odgodama plaćanja (najprije do 90 dana, zatim do 150

Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007. ^a	2008.		
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^b
Izravna ulaganja	530,8	1.656,9	670,8	1.276,1	2.570,7	3.468,5	1.064,2	902,7	170,4
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	-607,1	-105,5	-278,8	-191,8	-174,5	-180,4	154,4	-139,8	-54,2
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	-601,0	-101,9	-259,6	-121,0	-179,0	-236,0	121,2	-165,3	-98,2
1.1.1. Sredstva	-603,1	-101,9	-260,0	-122,2	-179,0	-239,3	121,2	-165,3	-98,2
1.1.2. Obveze	2,1	0,0	0,4	1,3	0,0	3,3	0,0	0,0	0,0
1.2. Ostala ulaganja	-6,1	-3,6	-19,2	-70,9	4,4	55,6	33,3	25,5	44,1
1.2.1. Sredstva	-7,7	-15,3	-23,6	-59,8	-13,2	21,7	29,2	17,4	48,8
1.2.2. Obveze	1,6	11,7	4,4	-11,1	17,6	33,9	4,1	8,1	-4,8
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	1.137,9	1.762,4	949,6	1.467,9	2.745,2	3.648,9	909,8	1.042,5	224,6
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	879,3	1.349,8	611,4	1.363,5	2.442,3	2.662,3	359,2	792,1	387,1
2.1.1. Sredstva	0,0	-1,2	-22,4	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
2.1.2. Obveze	879,3	1.351,1	633,8	1.363,5	2.442,4	2.662,3	359,2	792,1	387,2
2.2. Ostala ulaganja	258,6	412,5	338,2	104,4	302,9	986,7	550,6	250,4	-162,6
2.2.1. Sredstva	-0,3	-1,5	-17,8	0,0	16,6	-2,6	-2,2	-2,0	16,2
2.2.2. Obveze	259,0	414,0	356,0	104,4	286,3	989,3	552,7	252,4	-178,8
Portfeljna ulaganja	-437,7	867,6	287,1	-1.177,9	-542,8	-4,6	152,1	-29,1	-77,2
1. Sredstva	-650,5	121,6	-736,1	-571,2	-472,5	-413,7	270,4	60,1	-20,4
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	-78,4	-57,8	-39,1	-193,0	-320,5	-843,5	192,4	-45,2	-8,8
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Banke	-2,7	0,3	0,0	0,0	2,6	-0,6	-0,3	3,9	3,2
1.1.3. Ostali sektori	-75,6	-58,1	-39,1	-193,0	-323,1	-842,8	192,7	-49,1	-12,1
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-572,2	179,4	-696,9	-378,2	-152,0	429,7	78,0	105,3	-11,6
1.2.1. Obveznice	-586,9	165,9	-567,1	-396,5	98,7	323,0	21,8	104,4	-18,8
1.2.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.1.2. Banke	-566,6	180,1	-575,0	-360,2	142,4	261,1	28,9	123,1	-3,7
1.2.1.3. Ostali sektori	-20,3	-14,1	7,9	-36,3	-43,7	61,9	-7,1	-18,7	-15,1
1.2.2. Instrumenti tržišta novca	14,7	13,5	-129,9	18,3	-250,6	106,7	56,2	0,9	7,2
1.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2.2. Banke	20,9	7,3	-129,9	18,3	-250,6	106,7	56,2	0,9	13,0
1.2.2.3. Ostali sektori	-6,2	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,8
2. Obveze	212,9	746,0	1.023,2	-606,7	-70,4	409,1	-118,2	-89,2	-56,8
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	42,4	13,0	141,6	89,2	325,2	314,6	-34,5	61,4	-39,1
2.1.1. Banke	2,5	-2,6	0,8	-12,8	41,7	10,1	-5,2	16,0	4,4
2.1.2. Ostali sektori	39,8	15,6	140,7	102,0	283,5	304,5	-29,4	45,5	-43,4
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	170,5	733,1	881,6	-695,9	-395,6	94,6	-83,7	-150,7	-17,7
2.2.1. Obveznice	202,7	698,8	915,6	-695,9	-395,6	94,6	-84,6	-149,8	-17,7
2.2.1.1. Država	62,1	525,9	429,6	-690,5	-321,9	-3,2	-99,3	-141,8	9,5
2.2.1.2. Banke	0,0	0,0	453,2	3,2	1,2	1,0	4,8	4,8	-14,3
2.2.1.3. Ostali sektori	140,7	173,0	32,8	-8,6	-74,9	96,7	9,9	-12,7	-12,9
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	-32,2	34,2	-34,0	0,0	0,0	0,0	0,9	-0,9	0,0
2.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.2. Banke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.3. Ostali sektori	-32,2	34,2	-34,0	0,0	0,0	0,0	0,9	-0,9	0,0

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

dana, a danas od 8 dana do 1 godine) prikupljaju od 1999. Od 2003. godine to je istraživanje zamijenjeno novim istraživanjem, a podatke za njega obvezna su dostavljati izabrana poduzeća bez obzira na svoju veličinu (stratificirani uzorak). Podaci o odgodama plaćanja s originalnim dospijecem dužim od godine dana preuzimaju se iz evidencije Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Krediti koje su rezidenti odobrili nerezidentima, odnosno inozemni krediti kojima se koriste rezidenti, a odobrili su ih nerezidenti, a koji se ne mogu svrstati u izravna ulaganja ili u trgovinske kredite, svrstani su prema institucionalnim sektorima i ročnosti u odgovarajuće pozicije ostalih ulaganja. Izvor podataka tih pozicija je evidencija Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Pozi-

cija valuta i depozita pokazuje potraživanja rezidenata od inozemstva za stranu efektivu i depozite koji se nalaze u stranim bankama, kao i obveze hrvatskih banaka za depozite u vlasništvu nerezidenata. Izvor podataka za sektore država i banke je monetarna statistika, iz koje se na osnovi podataka o stanjima i valutnoj strukturi inozemne aktive i pasive procjenjuju transakcije iz kojih je uklonjen utjecaj tečaja. U razdoblju od 1993. do 1998. podaci o potraživanjima ostalih sektora na ovoj poziciji kompilirali su se na osnovi procjene Hrvatske narodne banke koja se zasnivala na dijelu neto deviznog priljeva stanovništva koji nije klasificiran u tekuće transfere. Od 1999. godine ova pozicija sadržava samo podatke prema tromjesečnim podacima Banke za međunarodne namire, dok se podaci u četvrtom tromje-

Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006. ^a	2007. ^a	2008.		
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^b
Ostala ulaganja, neto	2.795,0	1.326,3	1.614,1	3.771,8	3.205,4	1.346,4	1.666,1	1.024,4	-693,6
1. Sredstva	460,0	-2.216,9	-498,3	982,0	-692,3	-1.653,5	520,1	168,8	-918,8
1.1. Trgovinski krediti	-79,4	-169,7	-188,1	-134,8	-33,4	-99,5	-35,4	-168,8	-45,3
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
1.1.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
1.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Ostali sektori	-79,4	-169,7	-188,1	-134,6	-33,5	-99,7	-35,4	-168,8	-45,3
1.1.2.1. Dugoročni krediti	-6,6	-25,6	18,1	10,7	-5,1	-63,6	3,0	3,1	11,3
1.1.2.2. Kratkoročni krediti	-72,7	-144,1	-206,1	-145,3	-28,4	-36,1	-38,4	-171,8	-56,6
1.2. Krediti	-55,5	-85,1	43,8	-116,8	-153,1	-4,5	-22,4	-21,8	-25,3
1.2.1. Država	0,6	-1,0	-1,8	-1,5	-1,3	-9,5	-1,6	-0,9	-2,0
1.2.1.1. Dugoročni krediti	0,6	-1,0	-1,8	-1,5	-1,3	-9,5	-1,6	-0,9	-2,0
1.2.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2. Banke	-22,6	4,3	3,7	-28,5	-80,4	-32,6	-5,3	-7,5	-16,9
1.2.2.1. Dugoročni krediti	-20,9	5,1	-0,1	-20,5	-58,9	-25,4	-5,5	-3,7	-10,8
1.2.2.2. Kratkoročni krediti	-1,6	-0,8	3,9	-8,0	-21,5	-7,3	0,2	-3,8	-6,1
1.2.3. Ostali sektori	-33,5	-88,5	41,8	-86,8	-71,4	37,5	-15,5	-13,4	-6,5
1.2.3.1. Dugoročni krediti	-33,4	-88,5	43,2	-87,8	-71,7	37,5	-15,2	-10,6	-5,0
1.2.3.2. Kratkoročni krediti	-0,1	0,1	-1,3	1,0	0,3	0,0	-0,3	-2,8	-1,5
1.3. Gotovina i depoziti	594,9	-1.962,1	-354,1	1.233,6	-505,8	-1.549,4	577,9	359,3	-848,1
1.3.1. Država	-24,2	30,3	72,7	-44,4	26,5	-44,5	6,7	-11,9	-26,3
1.3.2. Banke	1.516,5	-1.964,5	-446,7	1.313,7	-462,1	-1.317,1	681,5	472,4	-821,9
1.3.3. Ostali sektori	-897,4	-27,9	19,8	-35,6	-70,2	-187,8	-110,3	-101,2	0,0
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	2.335,0	3.543,3	2.112,4	2.789,7	3.897,7	2.999,9	1.146,0	855,6	225,1
2.1. Trgovinski krediti	501,1	-225,6	-54,5	15,1	18,5	313,5	-158,0	454,1	-177,9
2.1.1. Država	-0,1	1,5	-0,3	0,4	-0,7	-0,6	-0,3	-0,2	-0,1
2.1.1.1. Dugoročni krediti	-0,1	1,5	-0,3	0,4	-0,7	-0,6	-0,3	-0,2	-0,1
2.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	501,2	-227,1	-54,2	14,7	19,2	314,2	-157,7	454,3	-177,8
2.1.2.1. Dugoročni krediti	-1,4	-46,2	-16,7	27,4	-3,7	165,0	10,1	39,5	-6,0
2.1.2.2. Kratkoročni krediti	502,6	-181,0	-37,5	-12,7	22,9	149,2	-167,8	414,9	-171,8
2.2. Krediti	625,3	2.890,0	1.676,4	2.405,8	3.059,2	2.890,3	897,1	1.022,5	670,5
2.2.1. Hrvatska narodna banka	-173,8	358,2	-367,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1. Krediti i zajmovi MMF-a	-129,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.1. Povučena kreditna sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.2. Otplate	-129,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.2. Kratkoročni krediti	-44,3	358,2	-367,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Država	409,3	500,4	425,8	248,1	133,5	183,0	14,7	226,0	112,8
2.2.2.1. Dugoročni krediti	409,3	500,4	425,8	248,1	133,5	183,0	14,7	226,0	112,8
2.2.2.1.1. Povučena kreditna sredstva	645,9	764,8	795,5	590,1	560,4	668,3	97,4	540,8	194,8
2.2.2.1.2. Otplate	-236,7	-264,5	-369,7	-342,0	-426,9	-485,3	-82,7	-314,8	-81,9
2.2.2.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3. Banke	73,5	1.007,7	650,4	826,0	541,2	-1.065,0	32,0	-50,4	-583,7
2.2.3.1. Dugoročni krediti	75,8	929,1	741,7	281,1	419,5	-630,8	-56,7	-163,1	-199,7
2.2.3.1.1. Povučena kreditna sredstva	739,1	1.722,8	1.260,0	1.236,1	2.833,6	1.216,2	46,8	62,2	143,2
2.2.3.1.2. Otplate	-663,3	-793,7	-518,3	-955,0	-2.414,1	-1.847,0	-103,5	-225,2	-342,9
2.2.3.2. Kratkoročni krediti	-2,3	78,6	-91,2	544,9	121,7	-434,2	88,6	112,6	-384,0
2.2.4. Ostali sektori	316,3	1.023,9	967,9	1.331,7	2.384,5	3.772,4	850,4	846,9	1.141,4
2.2.4.1. Dugoročni krediti	336,0	977,0	932,4	1.277,2	2.295,6	3.162,9	653,5	686,4	987,2
2.2.4.1.1. Povučena kreditna sredstva	1.494,5	2.140,3	2.232,5	2.686,4	4.183,9	5.816,0	1.280,5	1.331,5	1.976,6
2.2.4.1.2. Otplate	-1.158,5	-1.163,3	-1.300,1	-1.409,2	-1.888,3	-2.653,1	-627,0	-645,1	-989,3
2.2.4.2. Kratkoročni krediti	-19,7	46,9	35,5	54,5	88,9	609,5	196,9	160,5	154,2
2.3. Gotovina i depoziti	1.209,5	879,6	487,5	366,1	817,2	-206,6	406,1	-621,8	-267,2
2.3.1. Država	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	-0,6	20,3	-1,5
2.3.2. Banke	1.209,3	879,5	487,5	366,1	817,1	-206,6	406,6	-642,1	-265,7
2.4. Ostale obveze	-0,9	-0,7	3,0	2,8	2,7	2,7	0,8	0,8	-0,3

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica

u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006. ^a	2007. ^a	2008.		
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^b
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-15.744,2	-14.637,6	-11.167,9	-14.828,6	-19.955,2	-23.899,8	-18.331,8	-13.262,4	13.291,8
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-24.275,5	-24.051,3	-20.094,6	-23.586,7	-28.064,2	-31.550,8	-19.944,5	-15.244,8	11.492,9
1.1. Prihodi	85.611,4	102.483,3	111.525,2	117.995,0	130.760,3	143.933,6	24.804,9	39.270,7	60.734,8
1.2. Rashodi	-109.886,9	-126.534,6	-131.619,8	-141.581,7	-158.824,5	-175.484,4	-44.749,4	-54.515,4	-49.241,9
2. Roba i usluge (3+4)	-19.986,2	-15.671,7	-15.083,2	-16.508,1	-19.521,1	-23.153,0	-17.960,4	-9.430,7	13.392,2
2.1. Prihodi	82.206,3	99.192,2	106.225,6	112.693,7	124.229,1	134.430,9	22.387,8	36.587,4	58.179,3
2.2. Rashodi	-102.192,6	-114.863,9	-121.308,8	-129.201,8	-143.750,2	-157.583,9	-40.348,2	-46.018,1	-44.787,1
3. Roba	-44.117,7	-52.759,8	-50.327,5	-55.568,1	-61.083,9	-69.218,6	-18.688,4	-22.543,4	-19.626,0
3.1. Prihodi	39.216,5	42.190,2	49.507,8	53.397,7	61.988,6	67.424,8	16.219,9	18.080,6	19.247,9
3.2. Rashodi	-83.334,1	-94.949,9	-99.835,3	-108.965,8	-123.072,5	-136.643,4	-34.908,2	-40.624,0	-38.873,9
4. Usluge	24.131,4	37.088,0	35.244,3	39.060,0	41.562,8	46.065,6	728,0	13.112,7	33.018,2
4.1. Prihodi	42.989,9	57.002,0	56.717,8	59.296,0	62.240,6	67.006,1	6.167,9	18.506,8	38.931,4
4.2. Rashodi	-18.858,5	-19.914,0	-21.473,5	-20.236,0	-20.677,7	-20.940,5	-5.439,9	-5.394,1	-5.913,3
5. Dohodak	-4.289,2	-8.379,5	-5.011,4	-7.078,6	-8.543,1	-8.397,8	-1.984,2	-5.814,1	-1.899,3
5.1. Prihodi	3.405,1	3.291,2	5.299,6	5.301,3	6.531,2	9.502,7	2.417,1	2.683,2	2.555,4
5.2. Rashodi	-7.694,3	-11.670,7	-10.311,0	-12.379,9	-15.074,3	-17.900,5	-4.401,3	-8.497,3	-4.454,8
6. Tekući transferi	8.531,3	9.413,6	8.926,8	8.758,1	8.109,0	7.650,9	1.612,7	1.982,3	1.798,9
6.1. Prihodi	10.761,2	11.639,9	11.872,9	12.047,2	12.005,6	11.562,1	2.548,1	2.949,0	2.784,9
6.2. Rashodi	-2.229,9	-2.226,3	-2.946,1	-3.289,1	-3.896,5	-3.911,1	-935,4	-966,7	-986,0
B. KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	18.920,4	20.752,3	18.727,4	22.064,2	27.277,2	30.611,4	15.976,2	13.179,7	-1.487,3
B1. Kapitalne transakcije	3.847,2	771,3	235,5	396,8	-980,5	253,4	35,2	87,4	63,4
B2. Financijske transakcije, isključujući međ. pričuve	20.561,8	29.333,4	18.828,5	27.742,8	38.571,0	35.673,0	21.000,4	13.788,0	-4.306,0
1. Izravna ulaganja	4.183,5	12.706,4	4.452,8	9.093,0	18.830,9	25.487,1	7.737,8	6.553,3	1.233,8
1.1. U inozemstvo	-4.486,9	-801,9	-2.077,2	-1.415,4	-1.277,5	-1.326,8	1.122,9	-1.014,1	-387,2
1.2. U Hrvatsku	8.670,4	13.508,3	6.530,0	10.508,5	20.108,3	26.813,9	6.614,9	7.567,4	1.620,9
2. Portfeljna ulaganja	-3.260,4	6.593,2	2.097,8	-8.725,0	-3.779,9	277,9	1.117,2	-202,0	-545,8
2.1. Sredstva	-4.839,6	938,6	-5.563,8	-4.195,8	-3.241,9	-2.720,2	1.972,7	435,5	-141,0
2.2. Obveze	1.579,2	5.654,5	7.661,6	-4.529,2	-537,9	2.998,2	-855,5	-637,5	-404,8
3. Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	-659,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostala ulaganja	19.638,7	10.033,7	12.277,9	28.034,2	23.520,0	9.908,0	12.145,4	7.436,7	-4.994,0
4.1. Sredstva	3.322,5	-16.854,7	-3.680,4	7.419,8	-5.121,7	-12.079,9	3.800,2	1.225,9	-6.610,7
4.2. Obveze	16.316,1	26.888,4	15.958,3	20.614,4	28.641,8	21.987,9	8.345,2	6.210,8	1.616,7
B3. Međunarodne pričuve	-5.488,5	-9.352,4	-336,5	-6.075,4	-10.313,4	-5.315,1	-5.059,4	-695,7	2.755,3
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-3.176,2	-6.114,7	-7.559,5	-7.235,6	-7.322,0	-6.711,6	2.355,7	82,7	-11.804,5

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

sečju 2001. i prva dva tromjesečja 2002. odnose na efekt promjene valuta država članica EMU u euro.

U razdoblju od 1995. do 1998. procjena transakcija u pozicijama međunarodnih pričuva napravljena je tako da su promjene u origi-

nalnim valutama pretvorene u američke dolare primjenom prosječnih mjesečnih tečajeva valuta sadržanih u pričuvama. Promjene salda međunarodnih pričuva od 1999. godine izračunavaju se na osnovi računovodstvenih podataka Hrvatske narodne banke.

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka^a

na kraju razdoblja, u milijunima EUR

Godina	Mjesec	Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke							Devizne pričuve banaka
		Ukupno	Posebna prava vučenja	Pričuvna pozicija u MMF-u	Zlato	Devize			
						Ukupno	Valuta i depoziti	Obveznice i zadužnice	
1994.	prosinac	1.145,7	3,7	–	–	1.142,0	1.142,0	–	716,6
1995.	prosinac	1.479,0	109,1	–	–	1.369,9	1.288,4	81,4	1.038,1
1996.	prosinac	1.867,7	101,3	0,0	–	1.766,3	1.627,6	138,7	1.549,2
1997.	prosinac	2.303,7	133,4	0,1	–	2.170,2	1.825,2	345,0	2.078,9
1998.	prosinac	2.400,2	197,1	0,1	–	2.203,0	1.642,6	560,4	1.607,0
1999.	prosinac	3.012,7	188,7	0,2	–	2.823,7	2.449,8	373,9	1.344,7
2000.	prosinac	3.783,2	158,5	0,2	–	3.624,5	2.763,0	861,5	2.310,7
2001.	prosinac	5.333,6	122,9	0,2	–	5.210,5	3.469,7	1.740,7	4.056,0
2002.	prosinac	5.651,3	2,3	0,2	–	5.648,8	3.787,8	1.861,0	2.581,6
2003.	prosinac	6.554,1	0,7	0,2	–	6.553,2	3.346,0	3.207,2	3.927,1
2004.	prosinac	6.436,2	0,6	0,2	–	6.435,4	3.173,3	3.262,0	4.220,1
2005.	prosinac	7.438,4	0,9	0,2	–	7.437,3	3.834,5	3.602,8	2.938,4
2006.	prosinac	8.725,3	0,7	0,2	–	8.724,4	4.526,9	4.197,5	3.315,0
2007.	prosinac	9.307,4	0,8	0,2	–	9.306,5	4.533,9	4.772,5	4.388,9
2008.	siječanj	9.332,8	1,0	0,2	–	9.331,6	4.527,3	4.804,2	4.316,4
	veljača	9.676,9	0,6	0,2	–	9.676,1	4.510,9	5.165,2	4.112,5
	ožujak	9.841,7	1,1	0,2	–	9.840,4	4.954,5	4.885,9	3.904,5
	travanj	9.928,5	1,1	0,2	–	9.927,2	4.955,3	4.971,9	3.711,8
	svibanj	10.051,2	0,8	0,2	–	10.050,2	4.432,0	5.618,2	3.485,7
	lipanj	9.941,2	0,8	0,2	–	9.940,2	3.509,5	6.430,7	3.542,5
	srpanj	9.788,8	1,0	0,2	–	9.787,7	3.296,2	6.491,4	4.027,1
	koovoz	9.839,8	0,7	0,2	–	9.839,0	3.371,8	6.467,2	4.220,4
	rujan	9.808,7	0,7	0,2	–	9.807,9	3.076,3	6.731,6	4.304,8
	listopad	9.387,5	1,1	0,2	–	9.386,2	2.637,9	6.748,3	4.551,8
	studen ^b	9.682,0	0,8	0,2	–	9.681,0	2.413,8	7.267,2	4.342,4

^a Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine samo devizne pričuve HNB-a.^b Preliminarni podaci**Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka**

Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke iskazuju se u skladu s Priručnikom za sastavljanje platne bilance (Međunarodni monetarni fond, 1993.) i uključuju ona potraživanja Hrvatske narodne banke od inozemstva koja se mogu koristiti za premošćivanje neu-

skladenosti međunarodnih plaćanja. Međunarodne pričuve sastoje se od posebnih prava vučenja, pričuvne pozicije u MMF-u, zlata, strane valute i depozita kod stranih banaka, te obveznica i zadužnica.

Devizne pričuve banaka uključuju stranu valutu i depozite domaćih banaka kod stranih banaka. Te su devizne pričuve dopunska rezerva likvidnosti za premošćivanje neuskladenosti međunarodnih plaćanja.

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost

na kraju razdoblja, u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	IX.	X.
I. Službene međunarodne pričuve i ostale devizne pričuve (približna tržišna vrijednost)										
A. Službene međunarodne pričuve	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,4	8.725,3	9.307,4	9.841,7	9.941,2	9.808,7	9.387,5
1) Devizne pričuve (u konvertibilnoj stranoj valuti)	4.246,9	5.740,1	6.235,4	7.337,3	8.162,8	8.911,0	9.040,4	9.040,2	9.041,1	8.515,7
a) Dužnički vrijednosni papiri	1.861,0	3.207,2	3.262,0	3.602,8	4.197,5	4.772,5	4.885,9	6.430,7	6.731,6	6.748,3
Od toga: Izdavatelji sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava, ali locirani u inozemstvu	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
b) Ukupno valuta i depoziti kod:	2.385,9	2.532,9	2.973,3	3.734,5	3.965,3	4.138,4	4.154,5	2.609,5	2.309,6	1.767,4
i) Ostalih središnjih banaka, BIS-a i MMF-a	325,1	271,1	233,1	407,3	198,7	190,7	199,7	265,9	540,0	1.116,0
ii) Banaka sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: Locirane u inozemstvu	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
iii) Banaka sa sjedištem izvan zemlje o kojoj se izvještava	2.060,8	2.261,8	2.740,3	3.327,2	3.766,6	3.947,7	3.954,9	2.343,6	1.769,5	651,4
Od toga: Locirane u zemlji o kojoj se izvještava	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2) Pričuvna pozicija u MMF-u	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
3) Posebna prava vučenja (SDR)	2,3	0,7	0,6	0,9	0,7	0,8	1,1	0,8	0,7	1,1
4) Zlato	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5) Ostale devizne pričuve	1.401,9	813,1	200,0	100,0	561,6	395,5	800,0	900,0	766,8	870,5
– Obratni repo poslovi	1.401,9	813,1	200,0	100,0	561,6	395,5	800,0	900,0	766,8	870,5
B. Ostale devizne pričuve	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Oročeni depoziti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
C. Ukupno (A+B)	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,4	8.725,3	9.307,4	9.841,7	9.941,2	9.808,7	9.387,5
II. Obvezni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (nominalna vrijednost)										
1. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (ukupni neto odljevi do 1 godine)	–740,9	–1.538,0	–988,6	–899,7	–650,5	–521,1	–1.032,1	–1.015,0	–1.052,6	–1.095,7
a) Hrvatska narodna banka	–167,4	–646,9	–1,8	–1,1	–1,6	–2,0	–1,8	–1,5	–1,6	–1,9
Do 1 mjesec	–136,9	–355,9	–	–	–	–	–	–	–	–
Glavnica	–136,9	–355,9	–	–	–	–	–	–	–	–
Kamate	–2,2	–1,9	–1,8	–1,1	–1,6	–2,0	–1,8	–1,5	–1,6	–1,9
Preko 1 do 3 mjeseca	–26,5	–288,3	–	–	–	–	–	–	–	–
Glavnica	–26,5	–288,3	–	–	–	–	–	–	–	–
Kamate	–0,1	–0,7	–	–	–	–	–	–	–	–
Preko 3 mjeseca do 1 godine	–1,6	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Glavnica	–1,6	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kamate	–0,1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
b) Središnja država (bez republičkih fondova)	–573,5	–891,1	–988,6	–898,6	–648,9	–519,1	–1.030,3	–1.013,5	–1.051,0	–1.093,8
Do 1 mjesec	–98,1	–85,9	–76,5	–77,9	–48,3	–47,6	–13,0	–49,6	–12,0	–8,8
Glavnica	–98,1	–85,9	–76,5	–77,9	–48,3	–47,6	–13,0	–49,6	–12,0	–8,8
Kamate	–42,8	–34,4	–13,8	–	–	–	–	–	–	–
Preko 1 do 3 mjeseca	–8,6	–9,3	–510,1	–603,0	–138,4	–133,2	–227,4	–65,4	–120,5	–176,4
Glavnica	–8,6	–9,3	–510,1	–603,0	–138,4	–133,2	–227,4	–65,4	–120,5	–176,4
Kamate	–148,1	–168,3	–169,0	–	–	–	–	–	–	–
Preko 3 mjeseca do 1 godine	–176,2	–495,2	–143,7	–160,2	–399,8	–284,5	–648,6	–776,7	–822,7	–820,0
Glavnica	–176,2	–495,2	–143,7	–160,2	–399,8	–284,5	–648,6	–776,7	–822,7	–820,0
Kamate	–99,7	–98,0	–73,8	–57,5	–62,3	–53,8	–141,3	–121,8	–95,9	–88,6
2. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminskih poslova, deviznih ročnica i međuvalutnih swapova u odnosu na domaću valutu	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
a) Kratke pozicije (–)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Do 1 mjesec	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Preko 1 do 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Preko 3 mjeseca do 1 godine	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
b) Duge pozicije (+)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Do 1 mjesec	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Preko 1 do 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Preko 3 mjeseca do 1 godine	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Ostalo	–21,5	–363,5	–	–	–	–	–	–	–	–
– Odljevi s osnove repo poslova (–)	–21,5	–363,5	–	–	–	–	–	–	–	–
Do 1 mjesec	–21,5	–363,1	–	–	–	–	–	–	–	–
Glavnica	–21,5	–363,1	–	–	–	–	–	–	–	–
Kamate	0,0	–0,4	–	–	–	–	–	–	–	–
Preko 1 do 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Glavnica	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kamate	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Preko 3 mjeseca do 1 godine	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Glavnica	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kamate	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
4. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3)	–762,4	–1.901,5	–988,6	–899,7	–650,5	–521,1	–1.032,1	–1.015,0	–1.052,6	–1.095,7
III. Potencijalni kratkoročni neto odljevi međunarodnih pričuva (nominalna vrijednost)										
1. Potencijalne devizne obveze	–1.631,0	–1.300,4	–1.772,9	–2.273,1	–2.734,9	–2.607,4	–3.071,0	–2.919,3	–2.651,4	–2.166,5
a) Izdane garancije s dospijanjem od 1 godine	–685,9	–426,8	–370,9	–443,8	–478,9	–662,1	–729,1	–597,6	–779,1	–783,4

– Hrvatska narodna banka	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Središnja država (bez republičkih fondova)	–685,9	–426,8	–370,9	–443,8	–478,9	–662,1	–729,1	–597,6	–779,1	–783,4
Do 1 mjesec	–52,3	–55,8	–62,7	–59,6	–71,9	–54,3	–187,2	–51,3	–34,7	–27,1
Preko 1 do 3 mjeseca	–35,2	–94,9	–33,9	–53,0	–84,8	–42,4	–117,2	–83,4	–261,6	–336,2
Preko 3 mjeseca do 1 godine	–598,3	–276,1	–274,4	–331,2	–322,2	–565,3	–424,7	–463,0	–482,7	–420,2
b) Ostale potencijalne obveze	–945,1	–873,6	–1.402,0	–1.829,3	–2.256,0	–1.945,3	–2.341,9	–2.321,7	–1.872,4	–1.383,1
– Hrvatska narodna banka	–945,1	–873,6	–1.402,0	–1.829,3	–2.256,0	–1.945,3	–2.341,9	–2.321,7	–1.872,4	–1.383,1
Do 1 mjesec	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Preko 1 do 3 mjeseca	–945,1	–873,6	–1.402,0	–1.829,3	–2.256,0	–1.945,3	–2.341,9	–2.321,7	–1.872,4	–1.383,1
Preko 3 mjeseca do 1 godine	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Središnja država (bez republičkih fondova)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Izdani devizni dužnički vrijed. papiri s opcijom prodaje	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Neiskorišteni okvirni krediti ugovoreni s:	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– BIS (+)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– MMF (+)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
4. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih opcija prema domaćoj valuti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3+4)	–1.631,0	–1.300,4	–1.772,9	–2.273,1	–2.734,9	–2.607,4	–3.071,0	–2.919,3	–2.651,4	–2.166,5
IV. Bilješke										
a) Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
U tome: Središnja država (bez republičkih fondova)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
b) Devizni financijski instrumenti koji se ne honoriraju u devizama	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
c) Založena imovina	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
d) Repo poslovi s vrijednosnim papirima										
– Posuđeni ili repo i uključeni u Dio I.	–20,0	–351,0	–	–	–	–	–0,2	–1,5	–2,3	–7,7
– Posuđeni ili repo ali nisu uključeni u Dio I.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Primljeni ili stečeni i uključeni u Dio I.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Primljeni ili stečeni ali nisu uključeni u Dio I.	1.330,3	785,1	180,7	88,5	559,5	389,7	788,9	913,3	780,8	865,8
e) Financijski derivati (neto, po tržišnoj vrijednosti)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
f) Valutna struktura službenih međunarodnih pričuva										
– SDR i valute koje čine SDR	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,1	8.725,0	9.307,1	9.841,6	9.941,1	9.808,7	9.385,5
– Valute koje ne čine SDR	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	1,9
– Po pojedinim valutama:										
USD	1.600,8	1.937,6	1.609,1	1.104,5	1.266,0	1.357,2	2.680,3	2.719,9	2.497,4	1.910,8
EUR	4.047,9	4.615,6	4.826,3	6.332,5	7.458,0	7.944,2	7.159,4	7.219,7	7.309,8	7.472,8
Ostale	2,6	0,9	0,8	1,3	1,3	6,0	2,0	1,7	1,5	3,8

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost

Međunarodne pričuve i inozemna likvidnost iskazuju se u skladu s Predloškom o međunarodnim pričuvama i inozemnoj likvidnosti, koji je sastavio MMF. Detaljno objašnjenje Predloška nalazi se u materijalu MMF-a “International reserves and foreign currency liquidity: guidelines for a data template, 2001”.

Prvi dio Predloška prikazuje ukupnu imovinu Hrvatske narodne banke u konvertibilnoj stranoj valuti. Službene međunarodne pričuve (I. A.) prikazuju one oblike imovine kojima se HNB može u bilo kojem trenutku koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Službene međunarodne pričuve uključuju: kratkoročne inozemne utržive dužničke vrijednosne papire, efektivni strani novac, devizne depozite po videnju, devizne oročene depozite koji se mogu razročiti prije dospijea, devizne oročene depozite s preostalim dospijecom do godine dana, pričuvnu poziciju u MMF-u, posebna prava vučenja, zlato i obratne repo poslove s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Drugi dio Predloška prikazuje fiksno ugovorene devizne neto obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (isključujući republičke fondove), koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (II. 1.) uključuju buduća plaćanja kamata na deviznu obveznu pričuvu banaka kod HNB-a (uključeno je samo plaćanje kamata za idući mjesec), plaćanja budućih dospijea izdanih blagajničkih zapisa HNB-a u stranoj valuti, buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na kredite primljene od MMF-a, te buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na devizne dugove središnje države (isključujući republičke fondove). Agregatna

kratka i duga pozicija deviznih terminkih poslova (II. 2.) uključuje buduće naplate (predznak +) ili plaćanja (predznak –) koje rezultiraju iz međuvalutnih swapova između HNB-a i domaćih banaka (privremene prodaje ili privremene kupnje deviza). Ostalo (II. 3.) uključuje buduća plaćanja s osnove repo poslova s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Treći dio Predloška prikazuje ugovorene potencijalne neto devizne obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (bez republičkih fondova), koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Potencijalne devizne obveze (III. 1.) uključuju buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na inozemne kredite za koje jamči središnja država, te stanje devizne obvezne pričuve banaka kod HNB-a (uključivanje devizne obvezne pričuve zasniva se na pretpostavkama da u budućnosti neće biti promjena stope ni promjena osnovice za obračun devizne pričuve, koja se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po videnju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti, osim vlasničkih vrijednosnih papira banke, te hibridnih i podređenih instrumenata). Neiskorišteni okvirni krediti prikazuju potencijalne priljeve (predznak +) ili odljeve (predznak –) koji bi nastali korištenjem tih kredita.

Četvrti dio Predloška prikazuje bilješke. Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom (IV. a)) prikazuje obveze na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske, koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Založena imovina (IV. (c)) prikazuje oročene devizne depozite s ugovorenim dospijecom dužim od 3 mjeseca iz stavke I. B., koji također čine zalog. Repo

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godina	Mjesec	HRK/EUR	HRK/ATS	HRK/FRF	HRK/100 ITL	HRK/CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/DEM
1994.		7,087680	0,524825	1,079616	0,371511	4,381907	9,166621	5,994736	3,692176
1995.		6,757247	0,518724	1,047746	0,321349	4,425013	8,250868	5,229850	3,649215
1996.		6,805527	0,513812	1,062870	0,352204	4,407070	8,476847	5,433979	3,614716
1997.		6,960719	0,505335	1,056368	0,362049	4,248502	10,089408	6,161849	3,556098
1998.		7,139159	0,514631	1,080018	0,366853	4,396452	10,537622	6,362284	3,620795
1999.		7,581823	0,550993	1,155840	0,391568	4,739965	11,514804	7,122027	3,876528
2000.		7,633852	0,554774	1,163773	0,394256	4,903244	12,530514	8,287369	3,903127
2001.		7,471006	0,542939	1,138947	0,385845	4,946810	12,010936	8,339153	3,819865
2002.		7,406976				5,049125	11,793108	7,872490	
2003.		7,564248				4,978864	10,943126	6,704449	
2004.		7,495680				4,854986	11,048755	6,031216	
2005.		7,400047				4,780586	10,821781	5,949959	
2006.		7,322849				4,656710	10,740292	5,839170	
2007.		7,336019				4,468302	10,731537	5,365993	
2007.	prosinac	7,315282				4,410997	10,172190	5,022677	
2008.	siječanj	7,326929				4,516125	9,821601	4,987008	
	veljača	7,266515				4,516712	9,689673	4,933374	
	ožujak	7,266614				4,623619	9,389891	4,689464	
	travanj	7,265563				4,558372	9,128528	4,606358	
	svibanj	7,254953				4,467798	9,161309	4,663891	
	lipanj	7,247010				4,487972	9,154517	4,665242	
	srpanj	7,229828				4,469877	9,111242	4,580458	
	kolovoz	7,196063				4,437266	9,088553	4,797094	
	rujan	7,126375				4,465702	8,911952	4,955398	
	listopad	7,158248				4,703842	9,080911	5,355413	
	studen	7,141435				4,726069	8,634967	5,609362	

poslovi s vrijednosnim papirima prikazuju vrijednost kolaterala koji su predmet repo poslova i obratnih repo poslova s vrijednosnim papirima, kao i način evidentiranja tih poslova u Predlošku.

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godišnji prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u godini, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u mjesecu, prema

tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Podaci o godišnjim i mjesečnim prosjecima srednjih deviznih tečajeva HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja izračuna od početka 1992. godine, kad je hrvatski dinar bio zakonito sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj, pa do uvođenja kune 30. svibnja 1994. godišnji i mjesečni prosjeci iskazani su u kunskoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva za euro u razdoblju od 1992. do kraja 1998. prosjeci su srednjih deviznih tečajeva koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Godina	Mjesec	HRK/EUR	HRK/ATS	HRK/FRF	HRK/100 ITL	HRK/CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/DEM
1994.		6,902400	0,516285	1,052510	0,346500	4,288893	8,784200	5,628700	3,632100
1995.		6,812200	0,526742	1,085365	0,335800	4,618693	8,234500	5,316100	3,705900
1996.		6,863600	0,506253	1,055662	0,362600	4,098835	9,359000	5,539600	3,562200
1997.		6,947200	0,499445	1,050510	0,357700	4,332003	10,475600	6,303100	3,514000
1998.		7,329100	0,531546	1,114954	0,377700	4,567584	10,451000	6,247500	3,739700
1999.		7,679009	0,558055	1,170657	0,396588	4,784268	12,340257	7,647654	3,926215
2000.		7,598334	0,552192	1,158359	0,392421	4,989712	12,176817	8,155344	3,884966
2001.		7,370030	0,535601	1,123554	0,380630	4,977396	12,101856	8,356043	3,768237
2002.		7,442292				5,120256	11,451442	7,145744	
2003.		7,646909				4,901551	10,860544	6,118506	
2004.		7,671234				4,971314	10,824374	5,636883	
2005.		7,375626				4,744388	10,753209	6,233626	
2006.		7,345081				4,571248	10,943208	5,578401	
2007.		7,325131				4,412464	9,963453	4,985456	
2007.	prosinac	7,325131				4,412464	9,963453	4,985456	
2008.	siječanj	7,249864				4,492696	9,752306	4,896241	
	veljača	7,277476				4,536797	9,547987	4,823034	
	ožujak	7,256652				4,612377	9,160126	4,593981	
	travanj	7,263753				4,498794	9,241416	4,665224	
	svibanj	7,250440				4,453861	9,231525	4,677703	
	lipanj	7,246264				4,509187	9,127427	4,594968	
	srpanj	7,221125				4,427965	9,180758	4,633084	
	kolovoz	7,161648				4,431987	8,895352	4,858978	
	rujan	7,107741				4,480139	8,929323	4,961427	
	listopad	7,185881				4,844850	9,097203	5,469956	
	studen	7,128034				4,600512	8,531459	5,539349	

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Tablica prikazuje srednje devizne tečajeve HNB-a koji se primjenjuju posljednjega dana promatranog razdoblja.

Podaci o srednjim deviznim tečajevima HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama.

Za razdoblja od početka vremenske serije 1992. godine do uvođenja kune 30. svibnja 1994. srednji devizni tečajevi koji se primjenjuju na kraju razdoblja iskazani su u kunsjoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Srednji devizni tečajevi za euro koji su se primjenjivali posljednjeg dana promatranog razdoblja od 1992. do kraja 1998. srednji su devizni tečajevi na kraju razdoblja koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

indeksi 2001. = 100

Godina	Mjesec	Nominalni efektivni tečaj kune	Realni efektivni tečaj kune; deflator	
			Indeks cijena pri proizvođačima	Indeks potrošačkih cijena
1996.	prosinac	83,88	90,19	96,70
1997.	prosinac	87,77	93,06	98,84
1998.	prosinac	91,09	95,99	95,39
1999.	prosinac	99,25	102,78	102,09
2000.	prosinac	101,63	100,07	101,91
2001.	prosinac	99,07	98,63	98,89
2002.	prosinac	95,99	95,65	96,26
2003.	prosinac	94,18	94,55	94,71
2004.	prosinac	90,42	90,61	90,85
2005.	prosinac	91,52	94,33	90,99
2006.	prosinac	88,42	92,51	87,96
2007.	prosinac	85,58	88,97	83,10
2008.	siječanj	85,50	87,75	82,55
	veljača	84,74	87,30	82,25
	ožujak	83,57	86,68	81,32
	travanj	83,12	86,77	80,57
	svibanj	83,30	87,36	80,50
	lipanj	83,25	87,34	80,28
	srpanj	82,69	86,10	79,67
	kolovoz	83,45	85,93	80,55
	rujan	83,60	85,64 ^a	80,62 ^a
	listopad	85,71	86,82 ^a	82,58 ^a
	studen	86,62		

^a Preliminarni podaci

Napomena: Od 1. siječnja 2001. serija cijena koja se odnosi na eurozonu uključuje i Grčku, od 1. siječnja 2007. Sloveniju te od 1. siječnja 2008. Cipar i Maltu. Slovenija je 1. siječnja 2007. postala članicom Ekonomske i monetarne unije, te se u skladu s tim ponder pripisan slovenskom tolaru (0,2%) pridružuje euro, čiji ponder sada iznosi 70,8% (prije 70,6%). Ponderi pripisani američkom dolaru (27,2%), funti sterlinga (1,0%) te švicarskom franku (1,0%) ne mijenjaju se.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih nominalnih tečajeva kune prema euru, američkom dolaru, švicarskom franku, funti sterlinga i slovenskom tolaru. Počevši od Biltena HNB-a broj 94 (lipanj 2004.) prikazane serije indeksa efektivnih tečajeva kune izračunate su u skladu s modifikacijama osnovne metodologije HNB-a za izračunavanje indeksa nominalnoga i realnoga efektivnog tečaja kune, koja je objavljena u Okviru 2. Biltena HNB-a broj 64 (listopad 2001.). Ponderi su određeni na osnovi prosječnog udjela pojedine inozemne valute u strukturi tekućeg dijela devizne bilance platnog prometa s inozemstvom u razdoblju od siječnja 2000. do prosinca 2005. godine (prije od srpnja 1996. do siječnja 2000.). Tako novi ponder pripisan euru iznosi 70,6% (prije 66,2%), američkom dolaru 27,2% (prije 30,7%), funti sterlinga 1,0% (prije 1,2%), švicarskom franku 1,0% (prije 1,6%) te slovenskom tolaru 0,2% (kao i prije). Bazno razdoblje za izračunavanje indeksa efektivnih tečajeva kune je 2001.

godina (prije 1995. godina). Indeks nominalnoga efektivnog tečaja je agregatni pokazatelj prosječne vrijednosti domaće valute prema košarici stranih valuta. Povećanje indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune u određenom razdoblju pokazatelj je deprecijacije tečaja kune prema košarici valuta i obratno. Indeks realnoga efektivnog tečaja je ponderirani geometrijski prosjek indeksa bilateralnih tečajeva kune korigiranih odgovarajućim indeksima relativnih cijena (odnos indeksa cijena u zemljama partnerima i domaćih cijena). Za deflacioniranje se koriste indeksi cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima i indeksi potrošačkih cijena, odnosno ukupni harmonizirani indeks potrošačkih cijena za zemlje članice eurozone. Serija potrošačkih cijena u Hrvatskoj konstruirana je tako da se do prosinca 1997. godine koriste indeksi cijena na malo, a od siječnja 1998. indeksi potrošačkih cijena. Podaci za posljednja dva mjeseca su preliminarni. Također su moguće određene korekcije prijašnjih podataka u skladu s naknadnim izmjenama podataka koje objavljuju statistički uredi zemalja čije cijene ulaze u izračun indeksa realnoga efektivnog tečaja kune.

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.		2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII. ^a	XII. ^{b*}	III.*	VI.*	IX.*	X.
1. Država	5.884,9	6.570,7	7.257,3	7.047,3	6.667,7	6.663,0	6.726,9	6.605,3	6.670,2	6.875,0	6.975,0
Kratkoročni	1,3	1,3	2,7	2,0	1,3	5,3	1,1	3,9	1,3	0,6	0,8
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	1,3	1,3	2,7	2,0	1,3	5,3	1,1	3,9	1,3	0,6	0,8
Kašnjenja otplate glavnice	0,9	0,9	2,4	1,8	0,0	1,1	0,3	0,0	0,0	0,0	0,1
Kašnjenja otplate kamata	0,4	0,4	0,3	0,2	1,2	4,2	0,8	3,9	1,3	0,6	0,7
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	5.883,6	6.569,4	7.254,6	7.045,3	6.666,5	6.657,7	6.725,8	6.601,4	6.668,9	6.874,4	6.974,1
Obveznice	3.950,4	4.306,6	4.662,4	4.052,1	3.640,5	3.563,6	3.591,2	3.499,2	3.339,6	3.373,9	3.422,7
Kredit	1.932,1	2.260,5	2.590,2	2.990,6	3.024,1	3.093,0	3.133,4	3.101,3	3.328,5	3.499,7	3.550,7
Trgovinski kredit	1,1	2,3	2,1	2,6	1,9	1,2	1,2	1,0	0,8	0,7	0,8
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka (HNB)	23,2	365,9	2,4	2,6	2,6	2,3	2,3	1,7	2,0	1,8	1,8
Kratkoročni	23,2	365,9	2,4	2,6	2,6	2,3	2,3	1,7	2,0	1,8	1,8
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	21,5	363,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	1,7	2,6	2,4	2,6	2,6	2,3	2,3	1,7	2,0	1,8	1,8
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Banke	3.798,7	6.140,1	7.731,7	8.978,7	10.222,6	8.879,1	8.918,2	9.456,6	8.726,0	7.946,4	8.852,7
Kratkoročni	1,2	605,5	1.969,2	2.505,2	3.362,7	2.361,2	2.358,2	2.932,6	2.453,3	2.199,7	2.811,5
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,3	604,6	519,9	1.064,8	1.150,4	710,8	708,2	801,6	913,9	544,0	925,3
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	1.448,4	1.438,6	2.211,1	1.648,8	1.648,8	2.129,4	1.537,1	1.654,5	1.884,5
Ostale obveze	0,8	0,9	0,9	1,7	1,2	1,7	1,2	1,6	2,3	1,2	1,8
Kašnjenja otplate glavnice	0,5	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,4	0,7	0,9	1,7	1,2	1,5	1,2	1,6	2,3	1,2	1,7
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.797,5	5.534,7	5.762,5	6.473,6	6.859,9	6.517,9	6.560,0	6.523,9	6.272,8	5.746,7	6.041,2
Obveznice	0,0	0,0	453,2	456,6	457,9	459,0	459,0	463,8	468,6	454,2	453,4
Kredit	1.900,6	2.798,5	3.517,4	3.822,7	4.217,3	3.565,1	3.607,1	3.570,5	3.400,0	3.220,7	3.227,9
Gotovina i depoziti	1.896,9	2.736,2	1.791,9	2.194,3	2.184,7	2.493,9	2.493,9	2.489,7	2.404,2	2.071,9	2.359,9
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostali domaći sektori	4.030,9	4.945,7	5.895,6	7.264,0	9.502,5	13.451,9	13.725,9	14.592,0	15.458,8	16.704,5	17.162,1
Kratkoročni	472,6	512,9	535,2	707,7	700,9	1.478,2	650,3	874,2	1.167,4	1.266,1	1.324,9
Instrumenti tržišta novca	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0
Kredit	25,4	68,1	98,5	140,2	155,0	681,0	345,3	576,4	684,0	841,9	867,1
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	47,5	22,2	23,2	27,8	35,9	31,1	34,1	34,5	35,3	40,3	33,1
Ostale obveze	399,7	389,0	413,5	539,8	510,0	766,0	270,8	262,4	448,2	383,9	424,7
Kašnjenja otplate glavnice	366,5	356,3	377,1	496,3	460,6	683,4	221,2	213,2	385,1	312,4	349,3
Kašnjenja otplate kamata	33,2	32,7	36,3	43,5	49,4	82,6	49,6	49,2	63,1	71,5	75,5
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.558,2	4.432,8	5.360,4	6.556,2	8.801,6	11.973,7	13.075,6	13.717,7	14.291,4	15.438,4	15.837,2
Obveznice	171,9	344,8	377,9	375,3	306,4	401,6	405,1	415,2	402,3	392,8	393,6
Kredit	3.174,9	3.933,0	4.852,7	6.017,1	8.349,8	11.282,3	12.388,5	13.018,5	13.579,7	14.718,7	15.120,6
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	211,5	155,0	129,8	163,8	145,4	289,8	281,9	284,0	309,3	326,9	323,1

Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Izravna ulaganja	1.405,4	1.861,4	2.046,1	2.455,0	2.878,4	3.932,8	3.890,9	4.330,5	4.543,6	4.629,8	4.693,6
Kratkoročni	79,8	122,3	124,1	184,6	233,9	540,4	404,8	583,1	624,3	604,7	605,7
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	29,9	38,7	33,0	36,5	51,2	216,8	298,7	444,2	419,5	462,1	467,8
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	49,9	83,6	91,2	148,1	182,7	323,6	106,1	138,9	204,8	142,6	137,9
Kašnjenja otplate glavnice	42,0	73,4	78,1	128,7	158,2	293,9	82,7	117,1	178,8	117,0	112,1
Kašnjenja otplate kamata	7,9	10,2	13,1	19,4	24,5	29,7	23,4	21,8	26,0	25,6	25,9
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	1.325,7	1.739,1	1.921,9	2.270,4	2.644,5	3.392,5	3.486,1	3.747,4	3.919,3	4.025,1	4.087,9
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	1.291,6	1.707,6	1.892,2	2.236,8	2.618,1	3.374,5	3.473,3	3.735,8	3.910,3	4.018,4	4.081,3
Trgovinski kredit	34,1	31,5	29,8	33,6	26,4	18,0	12,8	11,6	8,9	6,7	6,6
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	15.143,1	19.883,8	22.933,0	25.747,7	29.273,9	32.929,2	33.264,2	34.986,1	35.400,6	36.157,5	37.685,2

^a Prema starom sustavu izvještavanja

^b Prema novom sustavu izvještavanja

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima

Inozemni dug obuhvaća sve obveze rezidenata na osnovi: dužničkih vrijednosnih papira izdanih na inozemnim tržištima (po nominalnoj vrijednosti), kredita (uključujući repo ugovore) neovisno o ugovorenom dospeljeću, depozita primljenih od stranih osoba s trgovinskih kredita primljenih od stranih osoba s ugovorenim dospeljećem dužim od 180 dana (do 11. srpnja 2001. taj je rok iznosio 90 dana, a do 31. prosinca 2002. 150 dana).

Struktura inozemnog duga prikazuje se po domaćim sektorima identično kao u financijskom računu platne bilance. Sektor država prikazuje inozemne dugove opće države, koja uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak, Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatske ceste i Hrvatske autoceste) te lokalnu državu. Sektor središnja banka prikazuje dugove Hrvatske narodne banke. Sektor banke prikazuje dugove banaka. Ostali domaći sektori prikazuju dugove ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, trgovačkih društava, neprofitnih institucija i stanovništva, uključujući obrtnike. Izravna ulaganja prikazuju dužničke transakcije između kreditora i dužnika ostalih sektora, koji su međusobno vlasnički povezani (minimalni vlasnički ulog je 10%).

Unutar svakoga sektora podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospeljeću, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza. Pri tome je ročnost instrumenata koji se uključuju u poziciju Gotovina i depoziti za sektor banke raspoloživa od početka 2004. godine te se za ranija razdoblja ova pozicija u cijelosti iskazuje kao dugoročna.

Stanje bruto inozemnog duga uključuje nepodmirene dospjele

obveze s osnove glavnice i kamata, obračunate nedospjele kamate te buduće otplate glavnice.

Stanja duga iskazuju se prema srednjem deviznom tečaju HNB-a na kraju razdoblja.

Objavljeni podaci preliminarni su do objave konačnih podataka platne bilance za izvještajno tromjesečje.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor

Tablica prikazuje bruto inozemni dug strukturiran s obzirom na ulogu javnog sektora.

Javni sektor pritom obuhvaća opću državu (koja uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove i lokalnu državu), središnju banku te javna i mješovita poduzeća. Javna poduzeća su poduzeća u 100%-tnom vlasništvu poslovnih subjekata iz javnog sektora. Mješovita poduzeća su poduzeća u kojima poslovni subjekt iz javnog sektora sudjeluje u vlasništvu mješovitog poduzeća s više od 50%.

Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje je jamstvo izdao bilo koji poslovni subjekt iz javnog sektora.

Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje ne postoji jamstvo javnog sektora.

Vrednovanje pozicija provedeno je jednako kao u Tablici H12.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.		2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII. ^a	XII. ^{b*}	III.*	VI.*	IX.*	X.
1. Bruto inozemni dug javnog sektora	7.211,5	8.327,6	8.580,3	8.500,4	8.256,8	9.259,5	9.400,6	9.325,7	9.527,8	10.038,9	10.268,8
Kratkoročni	60,8	415,8	29,5	23,1	41,7	72,5	57,0	98,3	112,9	107,7	134,9
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	21,9	391,2	0,7	2,3	15,2	35,4	35,6	74,6	76,2	90,3	105,9
Gotovina i depoziti	1,7	2,6	2,4	2,6	2,6	2,3	2,3	1,7	2,0	1,8	1,8
Trgovinski krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	37,2	22,1	26,4	18,2	23,9	34,7	19,1	21,9	34,6	15,6	27,2
Kašnjenja otplate glavnice	35,0	20,5	25,4	17,1	20,6	29,9	17,3	12,9	29,9	13,2	23,8
Kašnjenja otplate kamata	2,1	1,6	1,0	1,1	3,3	4,8	1,8	9,1	4,8	2,4	3,5
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	7.150,2	7.911,5	8.549,6	8.476,3	8.213,6	9.185,2	9.341,8	9.225,6	9.413,2	9.929,5	10.132,2
Obveznice	3.950,4	4.306,6	4.662,4	4.052,1	3.640,5	3.859,7	3.891,0	3.803,0	3.647,4	3.669,9	3.719,8
Krediti	3.118,5	3.554,4	3.833,2	4.314,5	4.485,2	5.120,3	5.236,2	5.203,2	5.495,3	5.969,8	6.134,3
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,7	19,5	11,4
Trgovinski krediti	81,4	50,6	54,1	109,7	87,9	205,2	214,6	219,4	250,9	270,3	266,6
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,5	0,3	1,2	1,0	1,5	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7
2. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	559,5	433,7	334,1	290,8	204,2	139,9	138,1	109,3	106,5	82,6	85,1
Kratkoročni	21,8	21,1	23,5	22,1	17,2	11,3	9,8	8,1	8,1	7,0	7,6
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	21,8	21,1	23,5	22,1	17,2	11,3	9,8	8,1	8,1	7,0	7,6
Kašnjenja otplate glavnice	13,9	14,3	15,6	14,5	14,4	9,4	8,4	7,0	7,0	7,0	7,5
Kašnjenja otplate kamata	7,9	6,8	7,9	7,6	2,8	1,9	1,4	1,1	1,1	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	537,8	412,6	310,6	268,8	187,0	128,6	128,3	101,2	98,4	75,6	77,5
Obveznice	31,2	31,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	502,5	378,9	309,1	267,0	187,0	128,6	128,3	101,2	98,4	75,6	77,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski krediti	4,0	2,5	1,5	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	7.372,1	11.122,4	14.018,6	16.956,4	20.812,9	23.529,9	23.725,4	25.551,1	25.766,4	26.035,9	27.331,3
Kratkoročni	415,8	1.048,6	2.456,4	3.172,3	4.008,7	3.763,3	2.945,0	3.706,1	3.503,1	3.353,5	3.996,5
Instrumenti tržišta novca	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0
Krediti	25,4	644,8	617,7	1.202,7	1.290,2	1.356,4	1.018,0	1.303,4	1.521,6	1.295,6	1.686,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	1.448,4	1.438,6	2.211,1	1.648,8	1.648,8	2.129,4	1.537,1	1.654,5	1.884,5
Trgovinski krediti	47,5	22,2	23,2	27,8	35,9	31,1	34,1	34,5	35,3	40,3	33,1
Ostale obveze	342,9	347,9	367,1	503,2	471,5	727,0	244,2	237,9	409,0	363,1	392,5
Kašnjenja otplate glavnice	318,9	322,6	338,5	466,4	425,6	645,4	195,7	193,4	348,3	292,2	318,1
Kašnjenja otplate kamata	24,0	25,3	28,6	36,8	45,8	81,7	48,4	44,5	60,8	70,9	74,4
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	5.551,4	8.212,8	9.517,3	11.330,1	13.927,4	15.835,5	16.891,2	17.516,3	17.721,4	18.054,4	18.642,8
Obveznice	140,7	313,7	831,1	831,8	764,3	564,4	564,4	575,2	563,1	551,1	549,8
Krediti	3.386,6	5.058,6	6.817,9	8.249,0	10.919,0	12.691,4	13.764,5	14.385,8	14.694,9	15.374,2	15.675,9
Gotovina i depoziti	1.896,9	2.736,2	1.791,9	2.194,3	2.184,7	2.493,9	2.493,9	2.489,7	2.404,2	2.071,9	2.359,9
Trgovinski krediti	127,1	104,3	76,3	55,0	59,4	85,8	68,5	65,6	59,2	57,3	57,2
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	1.404,9	1.861,1	2.044,9	2.454,0	2.876,9	3.931,1	3.889,1	4.328,7	4.541,9	4.628,1	4.691,9
Ukupno (1+2+3)	15.143,1	19.883,8	22.933,0	25.747,7	29.273,9	32.929,2	33.264,2	34.986,1	35.400,6	36.157,5	37.685,2

^a Prema starom sustavu izvještavanja^b Prema novom sustavu izvještavanja

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima

u milijunima EUR

	Bruto inozemni dug 31.10.2008.	Trenutačno dospijeće	Projekcija otplate glavnice												
			4.tr.08.	1.tr.09.	2.tr.09.	3.tr.09.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	Ostalo
1. Država	6.975,0	0,8	308,8	581,6	365,0	91,3	308,8	1.232,8	936,4	1.526,0	341,0	283,5	755,4	388,5	1.201,7
Kratkoročni	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.974,1	0,0	308,8	581,6	365,0	91,3	308,8	1.232,8	936,4	1.526,0	341,0	283,5	755,4	388,5	1.201,7
Obveznice	3.422,7	0,0	124,3	523,9	193,3	28,4	124,3	763,2	566,5	1.057,8	47,2	29,6	524,6	29,6	279,6
Kredit	3.550,7	0,0	184,4	57,7	171,7	62,9	184,4	469,5	369,8	468,1	293,7	253,8	230,7	358,8	922,0
Trgovinski kredit	0,8	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka (HNB)	1,8	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni	1,8	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	1,8	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Banke	8.852,7	1,8	2.429,4	366,2	915,8	815,2	2.429,4	2.288,7	850,5	1.149,4	385,6	107,3	92,2	45,0	1.502,9
Kratkoročni	2.811,5	1,8	2.111,7	263,9	231,8	135,3	2.111,7	698,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	925,3	0,0	828,8	0,0	96,5	0,0	828,8	96,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	1.884,5	0,0	1.282,9	263,9	135,3	135,3	1.282,9	601,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	1,8	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	1,7	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.041,2	0,0	317,7	102,3	683,9	679,9	317,7	1.590,7	850,5	1.149,4	385,6	107,3	92,2	45,0	1.502,9
Obveznice	453,4	0,0	5,8	0,0	0,0	447,6	5,8	447,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	3.227,9	0,0	208,8	35,3	623,2	171,6	208,8	882,9	520,8	819,3	385,6	107,3	92,2	45,0	166,0
Gotovina i depoziti	2.359,9	0,0	103,1	67,0	60,7	60,7	103,1	260,1	329,7	330,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1.336,9
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostali domaći sektori	17.162,1	424,7	1.373,3	971,0	887,6	788,4	1.373,3	3.576,2	2.237,9	2.181,1	1.853,8	676,0	625,0	551,2	3.663,0
Kratkoročni	1.324,9	424,7	356,3	281,7	143,3	113,3	356,3	543,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	867,1	0,0	356,3	281,7	110,3	113,3	356,3	510,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	33,1	0,0	0,0	0,0	33,1	0,0	0,0	33,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	424,7	424,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	349,3	349,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	75,5	75,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	15.837,2	0,0	1.016,9	689,3	744,3	675,0	1.016,9	3.032,3	2.237,9	2.181,1	1.853,8	676,0	625,0	551,2	3.663,0
Obveznice	393,6	0,0	12,1	0,0	0,0	0,0	12,1	0,0	0,0	88,6	0,0	0,0	0,0	0,0	292,9
Kredit	15.120,6	0,0	973,2	639,7	694,0	631,4	973,2	2.839,1	2.172,5	2.061,9	1.851,8	676,0	625,0	551,2	3.370,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	323,1	0,0	31,6	49,6	50,3	43,7	31,6	193,3	65,5	30,5	2,0	0,0	0,0	0,0	0,1

Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Izravna ulaganja	4.693,6	137,9	502,5	269,0	291,5	336,0	502,5	1.100,8	454,7	488,8	572,7	232,0	100,1	374,5	729,7
Kratkoročni	605,7	137,9	167,1	181,8	79,6	32,0	167,1	300,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	467,8	0,0	167,1	181,8	79,6	32,0	167,1	300,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	137,9	137,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	112,1	112,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	25,9	25,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	4.087,9	0,0	335,4	87,2	212,0	303,9	335,4	800,1	454,7	488,8	572,7	232,0	100,1	374,5	729,7
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	4.081,3	0,0	334,8	86,7	211,6	303,5	334,8	797,8	453,7	487,7	572,0	231,5	99,6	374,5	729,6
Trgovinski kredit	6,6	0,0	0,6	0,5	0,4	0,4	0,6	2,3	1,0	1,0	0,7	0,5	0,5	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	37.685,2	565,3	4.615,7	2.187,8	2.460,0	2.030,9	4.615,7	8.198,5	4.479,5	5.345,3	3.153,1	1.298,8	1.572,7	1.359,2	7.097,3
Dodatak: Procjena plaćanja kamata			15,7	332,3	298,8	245,6	15,7	1.222,9	960,5	785,3	523,8	457,7	388,4	317,2	1.354,2

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima

Tablica prikazuje stanje bruto inozemnog duga i projekciju otplate glavnice te procijenjena plaćanja kamata po srednjem tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Projekcija otplate glavnice kod stavke Gotovina i depoziti nerezidenata izrađena je na osnovi dostupnih podataka monetarne statistike o izvornom i preostalom dospjeću.

Procijenjena plaćanja kamata ne uključuju kamate na depozite

nerezidenata, repo poslove te hibridne i podređene instrumente niti zatezne kamate s tih osnova. Buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi kamatne stope koja vrijedi u trenutku zaključenja ugovora i ne obuhvaćaju varijacije kamatnih stopa koje su moguće kod kredita ugovorenih uz varijabilnu kamatnu stopu.

Projekcija otplate obračunatih nedospjelih kamata, koja je sastavni dio bruto inozemnog duga, uvećava projekciju otplate glavnice u prvom tromjesečnom razdoblju te, posljedično, umanjuje iznose procijenjene otplate kamata u prvom tromjesečnom razdoblju.

Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.		2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII. ^a	XII. ^{b*}	III.*	VI.*	IX.*	X.
1. Ostali domaći sektori	4.030,9	4.945,7	5.895,6	7.264,0	9.502,5	13.451,9	13.725,9	14.592,0	15.458,8	16.704,5	17.162,1
Kratkoročni	472,6	512,9	535,2	707,7	700,9	1.478,2	650,3	874,2	1.167,4	1.266,1	1.324,9
Instrumenti tržišta novca	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0
Kredit	25,4	68,1	98,5	140,2	155,0	681,0	345,3	576,4	684,0	841,9	867,1
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	47,5	22,2	23,2	27,8	35,9	31,1	34,1	34,5	35,3	40,3	33,1
Ostale obveze	399,7	389,0	413,5	539,8	510,0	766,0	270,8	262,4	448,2	383,9	424,7
Kašnjenja otplate glavnice	366,5	356,3	377,1	496,3	460,6	683,4	221,2	213,2	385,1	312,4	349,2
Kašnjenja otplate kamata	33,2	32,7	36,3	43,5	49,4	82,6	49,6	49,2	63,1	71,5	75,5
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.558,2	4.432,8	5.360,4	6.556,2	8.801,6	11.973,7	13.075,6	13.717,7	14.291,4	15.438,4	15.837,2
Obveznice	171,9	344,8	377,9	375,3	306,4	401,6	405,1	415,2	402,3	392,8	393,6
Kredit	3.174,9	3.933,0	4.852,7	6.017,1	8.349,8	11.282,3	12.388,5	13.018,5	13.579,7	14.718,7	15.120,6
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	211,5	155,0	129,8	163,8	145,4	289,8	282,0	284,0	309,3	326,9	323,1
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1. Ostale bankarske institucije	17,5	26,3	25,4	25,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni	1,1	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	1,1	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	1,1	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	16,5	25,3	25,4	25,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	16,5	25,3	25,4	25,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Nebankarske financijske institucije	304,9	685,1	981,2	1.249,1	1.873,7	2.630,7	2.781,9	3.043,3	3.245,6	3.438,7	3.503,4
Kratkoročni	3,1	2,7	9,5	19,6	60,1	201,6	164,9	168,6	242,4	257,0	259,9
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	5,4	14,3	46,5	184,5	135,9	157,4	232,2	249,0	251,6
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	3,1	2,7	4,0	5,3	13,6	17,1	29,0	10,3	10,2	8,0	8,3
Kašnjenja otplate glavnice	2,1	1,5	1,5	2,9	6,4	2,9	14,7	6,4	3,7	2,5	2,2
Kašnjenja otplate kamata	1,1	1,2	2,5	2,4	7,2	14,2	14,3	3,9	6,5	5,5	6,1
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	301,8	682,5	971,7	1.229,5	1.813,7	2.429,2	2.617,0	2.874,6	3.003,2	3.181,7	3.243,5
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	301,8	681,8	971,7	1.229,3	1.813,6	2.429,1	2.617,0	2.874,1	3.003,2	3.181,7	3.243,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,7	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3. Javna trgovačka društva	822,0	1.005,9	972,4	1.120,8	1.168,5	1.997,4	2.082,8	2.157,2	2.294,3	2.442,7	2.483,0
Kratkoročni	31,6	41,8	20,6	13,3	31,6	48,3	52,3	88,8	94,5	104,1	130,6
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,4	25,7	0,0	0,0	15,2	35,4	35,6	74,7	76,2	90,3	105,9
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	31,2	16,2	20,6	13,3	16,4	12,9	16,7	14,1	18,3	13,8	24,7
Kašnjenja otplate glavnice	29,8	15,5	20,0	12,5	14,5	12,5	15,9	11,7	14,9	12,1	22,1
Kašnjenja otplate kamata	1,4	0,7	0,6	0,8	1,9	0,5	0,9	2,4	3,4	1,6	2,6
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	790,4	964,0	951,9	1.107,6	1.136,9	1.949,0	2.030,4	2.068,5	2.199,8	2.338,6	2.352,4
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	296,2	299,8	303,8	307,8	296,0	297,2

Kredit	726,3	929,6	919,4	1.026,8	1.066,8	1.470,2	1.547,6	1.574,2	1.665,9	1.797,0	1.814,5
Trgovinski kredit	64,1	34,4	32,5	80,7	70,1	182,7	183,1	190,5	226,1	245,6	240,7
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4. Mješovita trgovačka društva	480,9	384,9	347,1	328,7	416,5	594,9	586,9	559,6	559,6	717,7	807,4
Kratkoročni	4,7	6,8	3,9	5,3	6,3	16,5	1,2	3,9	15,1	1,2	1,7
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	2,2	0,7	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	4,7	4,6	3,2	3,0	6,3	16,5	1,2	3,9	15,1	1,2	1,7
Kašnjenja otplate glavnice	4,4	4,1	3,0	2,9	6,1	16,4	1,2	1,2	15,0	1,0	1,5
Kašnjenja otplate kamata	0,3	0,6	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	2,8	0,1	0,1	0,2
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	476,3	378,1	343,2	323,4	410,2	578,4	585,6	555,7	544,5	716,5	805,7
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	460,1	364,3	323,6	297,0	394,3	557,1	555,3	527,8	520,5	692,5	780,6
Trgovinski kredit	16,2	13,8	19,6	26,4	15,9	21,3	30,3	27,9	24,0	24,0	25,1
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.5. Ostala trgovačka društva	2.335,3	2.763,8	3.473,2	4.428,1	5.929,1	8.062,2	8.031,7	8.594,0	9.110,2	9.840,0	10.100,7
Kratkoročni	426,7	454,3	482,9	654,8	578,8	1.174,3	419,2	600,3	808,5	896,6	924,8
Instrumenti tržišta novca	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	24,2	39,8	81,7	122,0	86,9	451,2	162,1	332,4	369,3	496,1	502,6
Trgovinski kredit	47,5	22,2	23,2	27,8	35,9	31,1	34,1	34,5	35,3	40,3	33,1
Ostale obveze	355,1	358,6	378,1	505,1	456,0	692,0	223,0	233,4	403,9	360,2	389,2
Kašnjenja otplate glavnice	326,7	330,7	346,8	467,5	420,3	630,2	188,6	193,3	350,8	296,0	322,7
Kašnjenja otplate kamata	28,4	27,9	31,3	37,5	35,7	61,8	34,4	40,0	53,1	64,2	66,6
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	1.908,6	2.309,6	2.990,2	3.773,3	5.350,3	6.887,9	7.612,5	7.993,7	8.301,7	8.943,5	9.175,8
Obveznice	171,9	344,8	377,9	375,3	306,4	105,4	105,4	111,4	94,6	96,8	96,4
Kredit	1.627,0	1.874,6	2.545,3	3.348,9	4.989,1	6.701,7	7.443,6	7.821,6	8.151,8	8.792,8	9.025,6
Trgovinski kredit	109,7	90,1	67,1	49,1	54,8	80,8	63,5	60,7	55,3	53,8	53,9
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.6. Nefitne institucije	3,3	2,8	4,0	4,9	5,3	5,4	3,3	3,2	3,1	3,0	3,1
1.7. Obrtnici i trgovci	40,9	50,0	42,7	35,2	26,8	24,1	23,9	21,3	19,8	18,4	18,0
1.8. Kućanstva	26,1	26,9	49,7	71,5	82,7	137,2	215,5	213,3	226,2	244,0	246,6

^a Prema starom sustavu izvještavanja

^b Prema novom sustavu izvještavanja

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.		
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^b
1. Stanje međunarodnih ulaganja, neto	-7.275,1	-10.716,7	-15.371,6	-20.229,0	-29.972,1	-39.636,6	-38.251,3	-36.700,3	-36.233,8
2. Sredstva	12.492,1	14.347,6	15.117,6	16.042,7	18.242,9	21.158,1	20.442,4	20.399,7	21.103,4
2.1. Izravna ulaganja u inozemstvo	1.606,8	1.626,7	1.563,4	1.729,8	1.833,1	2.325,3	2.200,6	2.441,0	2.504,7
2.2. Portfeljna ulaganja	876,5	737,4	1.506,0	2.136,8	2.575,9	3.022,0	2.414,4	2.356,6	2.010,3
2.2.1. Vlasnička ulaganja	79,1	141,3	176,8	418,0	720,4	1.601,6	1.075,7	1.116,3	784,0
2.2.2. Dužnička ulaganja	797,4	596,1	1.329,1	1.718,8	1.855,4	1.420,4	1.338,7	1.240,3	1.226,3
Obveznice	787,5	593,7	1.168,7	1.571,6	1.464,0	1.140,0	1.117,3	1.019,3	1.025,7
Instrumenti tržišta novca	9,9	2,4	160,4	147,1	391,4	280,4	221,4	221,0	200,6
2.3. Izvedeni financijski instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Ostala ulaganja	4.357,4	5.429,5	5.612,1	4.737,7	5.108,6	6.503,4	5.985,8	5.660,9	6.779,7
2.4.1. Trgovinski krediti	222,5	253,4	221,6	263,0	230,6	248,8	233,7	233,6	229,8
2.4.2. Krediti	108,9	102,1	102,2	146,2	239,5	295,7	321,5	358,6	408,4
2.4.3. Gotovina i depoziti	4.026,0	5.074,0	5.288,2	4.328,5	4.638,3	5.958,9	5.430,6	5.068,7	6.141,5
2.4.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
2.5. Međunarodne pričuve HNB-a	5.651,3	6.554,1	6.436,1	7.438,4	8.725,3	9.307,4	9.841,7	9.941,2	9.808,7
3. Obveze	19.767,1	25.064,3	30.489,1	36.271,6	48.215,0	60.794,7	58.693,7	57.100,0	57.337,2
3.1. Izravna ulaganja u Hrvatsku	5.790,8	6.808,6	9.114,2	12.332,4	20.782,0	30.381,8	26.931,7	25.239,6	24.937,9
3.2. Portfeljna ulaganja	4.361,0	4.918,4	5.981,6	5.530,4	5.442,4	5.840,7	5.485,5	5.213,8	5.092,6
3.2.1. Vlasnička ulaganja	238,7	233,4	488,1	646,5	1.037,5	1.416,6	1.106,4	1.003,3	871,6
3.2.2. Dužnička ulaganja	4.122,2	4.685,1	5.493,5	4.883,9	4.404,8	4.424,2	4.379,1	4.210,5	4.221,0
Obveznice	4.122,2	4.651,4	5.493,5	4.883,9	4.404,8	4.424,2	4.378,2	4.210,5	4.221,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0
3.3. Izvedeni financijski instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.4. Ostala ulaganja	9.615,4	13.337,3	15.393,4	18.408,7	21.990,6	24.572,2	26.276,5	26.646,6	27.306,7
3.4.1. Trgovinski krediti	260,0	179,5	155,1	194,2	183,3	322,1	319,5	345,4	367,9
3.4.2. Krediti	7.055,0	10.027,9	11.578,7	14.035,5	16.896,6	19.332,1	21.068,2	21.906,1	22.824,9
3.4.3. Gotovina i depoziti	1.898,6	2.738,8	3.242,7	3.635,6	4.398,3	4.145,0	4.620,8	3.943,3	3.728,2
3.4.4. Ostala pasiva	401,8	391,2	417,0	543,5	512,5	773,0	267,9	451,7	385,7

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica

Tablica se sastavlja u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u Priručniku za platnu bilancu (Balance of Payments Manual, 5. izdanje, 1993.). Izvori podataka su izvješća banaka, trgovačkih društava, Hrvatske narodne banke i Zagrebačke burze.

Međunarodna ulaganja Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku iskazuju se u eurima (EUR) i američkim dolarima (USD). Ovisno o izvoru podataka, preračunavanje vrijednosti iz izvornih valuta u izvještajne obavlja se:

- primjenom tekućeg tečaja ili prosječnoga mjesečnoga srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke za transakcije,
- primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke na izvještajni datum za stanja.

Podaci o inozemnim izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima preuzimaju se iz statističkog istraživanja Hrvatske narodne banke. Stanja vlasničkih ulaganja prate se od početka 2001. godine i korigiraju se za promjene službenog indeksa Zagrebačke burze (CROBEX).

Portfeljna dužnička ulaganja i ostala ulaganja klasificirana su prema sektorima: Hrvatska narodna banka, država, banke i ostali sektori. Sektor država obuhvaća središnju državu i organe lokalne države. Sektor banke uključuje banke.

Polozicije Portfeljna dužnička ulaganja kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju podatke o ulaganjima rezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali nerezidenti (sredstva) i ulaganja nerezidenata u

dužničke vrijednosne papire koje su izdali rezidenti (obveze). Podaci o tim ulaganjima zasnovani su na registru inozemnih kredita Hrvatske narodne banke, u kojem se nalaze i potraživanja i obveze za obveznice i instrumente tržišta novca.

Polozicije Ostala ulaganja – Trgovinski krediti kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju potraživanja spomenutih sektora od inozemstva i dugovanja spomenutih sektora inozemstvu s osnove trgovinskih kredita. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Polozicije Ostala ulaganja – Krediti kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju podatke o odobrenim i primljenim kreditima između rezidenata i nerezidenata grupirane po sektorima. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Polozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti kod Sredstava pokazuje stanja ukupnih likvidnih deviznih sredstava banaka ovlaštenih za poslovanje s inozemstvom umanjena za dio deviznih sredstava koja banke deponiraju kao dio obvezne pričuve. Osim potraživanja banaka od inozemstva, prikazana su i potraživanja sektora država od inozemstva. Izvor podataka su izvješća države i banaka.

Polozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti kod Obveza pokazuje stanja ukupnih deviznih i kunskih obveza prikazanih sektora prema inozemstvu na osnovi tekućih računa, oročenih depozita i depozita s otkaznim rokom, depozita po viđenju te depozitnog novca. Izvor podataka su izvješća banaka.

Polozicija Međunarodne pričuve HNB-a sastavlja se na osnovi izvješća Direkcije računovodstva Hrvatske narodne banke koje sadržava podatke o njihovim stanjima i promjenama.

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.		
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^b
Izravna ulaganja, neto	-4.183,9	-5.181,9	-7.550,8	-10.602,7	-18.948,9	-28.056,5	-24.731,1	-22.798,6	-22.433,3
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	1.606,8	1.626,7	1.563,4	1.729,8	1.833,1	2.325,3	2.200,6	2.441,0	2.504,7
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	1.569,1	1.587,0	1.502,3	1.610,4	1.725,0	2.214,9	2.078,1	2.301,0	2.370,4
1.1.1. Sredstva	1.569,1	1.587,0	1.502,3	1.610,4	1.725,0	2.214,9	2.078,1	2.301,0	2.370,4
1.1.2. Obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Ostala ulaganja	37,7	39,7	61,2	119,3	108,2	110,4	122,5	140,0	134,3
1.1.1. Sredstva	49,9	63,4	89,6	138,0	144,8	175,4	178,2	202,5	198,7
1.2.2. Obveze	12,2	23,7	28,4	18,7	36,6	64,9	55,6	62,5	64,5
1.3. Financijski derivati (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	5.790,8	6.808,6	9.114,2	12.332,4	20.782,0	30.381,8	26.931,7	25.239,6	24.937,9
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	4.400,6	4.972,7	7.116,4	9.920,6	17.961,3	26.826,1	23.500,3	21.638,8	20.874,0
2.1.1. Sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Obveze	4.400,6	4.972,7	7.116,4	9.920,6	17.961,3	26.826,1	23.500,3	21.638,8	20.874,0
2.2. Ostala ulaganja	1.390,2	1.835,9	1.997,8	2.411,8	2.820,8	3.555,7	3.431,4	3.600,8	4.064,0
2.2.1. Sredstva	0,3	1,8	19,9	20,1	21,1	24,2	28,0	30,0	13,7
2.2.2. Obveze	1.390,5	1.837,7	2.017,7	2.431,9	2.841,8	3.579,9	3.459,4	3.630,8	4.077,7
2.3. Financijski derivati (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci**Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja**

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.		
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^b
Portfeljna ulaganja, neto	-3.486,5	-4.183,3	-4.475,6	-3.393,6	-2.866,5	-2.818,7	-3.071,1	-2.857,2	-3.082,3
1. Sredstva	874,4	735,1	1.506,0	2.136,8	2.575,9	3.022,0	2.414,4	2.356,6	2.010,3
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	77,1	139,0	176,8	418,0	720,4	1.601,6	1.075,7	1.116,3	784,0
1.1.1. Banke	7,4	4,7	5,1	5,9	6,7	8,3	6,6	15,2	10,7
1.1.2. Ostali sektori	69,6	134,2	171,8	412,1	713,7	1.593,3	1.069,0	1.101,1	773,3
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	797,4	596,1	1.329,1	1.718,8	1.855,4	1.420,4	1.338,7	1.240,3	1.226,3
2. Obveze	4.361,0	4.918,4	5.981,6	5.530,4	5.442,4	5.840,7	5.485,5	5.213,8	5.092,6
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	238,7	233,4	488,1	646,5	1.037,5	1.416,6	1.106,4	1.003,3	871,6
2.1.1. Banke	44,5	46,3	64,7	84,0	156,7	168,0	141,5	113,3	93,2
2.1.2. Ostali sektori	194,3	187,1	423,4	562,6	880,8	1.248,5	964,8	889,9	778,4
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	4.122,2	4.685,1	5.493,5	4.883,9	4.404,8	4.424,2	4.379,1	4.210,5	4.221,0
2.2.1. Obveznice	4.122,2	4.651,4	5.493,5	4.883,9	4.404,8	4.424,2	4.378,2	4.210,5	4.221,0
2.2.1.1. Država	3.950,4	4.306,6	4.662,4	4.052,1	3.640,5	3.563,6	3.499,2	3.339,6	3.373,9
2.2.1.2. Banke	0,0	0,0	453,2	456,6	457,9	459,0	463,8	468,6	454,2
2.2.1.3. Ostali sektori	171,9	344,8	377,9	375,3	306,4	401,6	415,2	402,3	392,8
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0
2.2.2.1. Ostali sektori	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci.

Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.		
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^b
Ostala ulaganja, neto	-5.258,0	-7.907,9	-9.781,4	-13.671,0	-16.882,0	-18.068,8	-20.290,7	-20.985,7	-20.527,0
1. Sredstva	4.357,4	5.429,5	5.612,1	4.737,7	5.108,6	6.503,4	5.985,8	5.660,9	6.779,7
1.1. Trgovinski krediti	222,5	253,4	221,6	263,0	230,6	248,8	233,7	233,6	229,8
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Ostali sektori	222,5	253,4	221,6	262,7	230,4	248,8	233,7	233,6	229,8
Dugoročni krediti	216,3	211,5	181,4	190,6	177,4	228,7	217,1	214,2	211,9
Kratkoročni krediti	6,2	41,9	40,2	72,1	53,0	20,1	16,6	19,4	17,8
1.2. Krediti	108,9	102,1	102,2	146,2	239,5	295,7	321,5	358,6	408,4
1.2.1. Hrvatska narodna banka	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6
Dugoročni krediti	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6
1.2.2. Država	4,8	5,3	7,0	8,7	9,5	17,8	19,1	19,8	21,8
Dugoročni krediti	4,8	5,3	7,0	8,7	9,5	17,8	19,1	19,8	21,8
1.2.3. Banke	97,5	87,1	81,6	113,2	188,5	214,8	223,1	228,9	261,4
Dugoročni krediti	72,9	63,1	62,6	85,3	140,0	160,0	171,0	173,4	193,0
Kratkoročni krediti	24,6	23,9	19,0	27,9	48,5	54,8	52,0	55,5	68,4
1.2.4. Ostali sektori	5,9	9,1	13,0	23,6	40,9	62,5	78,9	109,4	124,7
Dugoročni krediti	5,8	9,1	11,7	23,3	40,7	62,4	78,5	106,2	120,1
Kratkoročni krediti	0,1	0,0	1,3	0,3	0,2	0,1	0,3	3,1	4,6
1.3. Gotovina i depoziti	4.026,0	5.074,0	5.288,2	4.328,5	4.638,3	5.958,9	5.430,6	5.068,7	6.141,5
1.3.1. Država	115,7	81,9	8,9	54,2	26,4	69,8	62,9	74,7	101,5
1.3.2. Banke	2.754,3	3.916,8	4.319,7	3.112,2	3.499,9	4.715,1	4.171,1	3.695,3	4.610,4
1.3.3. Ostali sektori	1.156,0	1.075,4	959,7	1.162,1	1.111,9	1.174,0	1.196,5	1.298,7	1.429,6
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	9.615,4	13.337,3	15.393,4	18.408,7	21.990,6	24.572,2	26.276,5	26.646,6	27.306,7
2.1. Trgovinski krediti	260,0	179,5	155,1	194,2	183,3	322,1	319,5	345,4	367,9
2.1.1. Država	1,1	2,3	2,1	2,6	1,9	1,2	1,0	0,8	0,7
Dugoročni krediti	1,1	2,3	2,1	2,6	1,9	1,2	1,0	0,8	0,7
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	259,0	177,2	153,0	191,6	181,3	320,9	318,6	344,6	367,2
Dugoročni krediti	211,5	155,0	129,8	163,8	145,4	289,8	284,0	309,3	326,9
Kratkoročni krediti	47,5	22,2	23,2	27,8	35,9	31,1	34,5	35,3	40,3
2.2. Krediti	7.055,0	10.027,9	11.578,7	14.035,5	16.896,6	19.332,1	21.068,2	21.906,1	22.824,9
2.2.1. Hrvatska narodna banka	21,5	363,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit i zajmovi MMF-a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Država	1.932,1	2.260,5	2.590,2	2.990,6	3.024,1	3.093,0	3.101,3	3.328,5	3.499,7
Dugoročni krediti	1.932,1	2.260,5	2.590,2	2.990,6	3.024,1	3.093,0	3.101,3	3.328,5	3.499,7
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3. Banke	1.901,0	3.403,0	4.037,3	4.887,5	5.367,8	4.275,8	4.372,1	4.313,9	3.764,6
Dugoročni krediti	1.900,6	2.798,5	3.517,4	3.822,7	4.217,3	3.565,1	3.570,5	3.400,0	3.220,7
Kratkoročni krediti	0,3	604,6	519,9	1.064,8	1.150,4	710,8	801,6	913,9	544,0
2.2.4. Ostali sektori	3.200,3	4.001,0	4.951,3	6.157,3	8.504,8	11.963,3	13.594,9	14.263,7	15.560,6
Dugoročni krediti	3.174,9	3.933,0	4.852,7	6.017,1	8.349,8	11.282,3	13.018,5	13.579,7	14.718,7
Kratkoročni krediti	25,4	68,1	98,5	140,2	155,0	681,0	576,4	684,0	841,9
2.3. Gotovina i depoziti	1.898,6	2.738,8	3.242,7	3.635,6	4.398,3	4.145,0	4.620,8	3.943,3	3.728,2
2.3.1. Hrvatska narodna banka	1,7	2,6	2,4	2,6	2,6	2,3	1,7	2,0	1,8
2.3.2. Banke	1.896,9	2.736,2	3.240,3	3.632,9	4.395,7	4.142,6	4.619,1	3.941,3	3.726,4
2.4. Ostale obveze	401,8	391,2	417,0	543,5	512,5	773,0	267,9	451,7	385,7

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti

u milijunima kuna

	2004.	2005.	2006.	2007.	2007.				2008.	
					III.	VI.	IX.	XII.	I.	II.
1. PRIHODI (A + B)	87.019,3	92.642,5	100.392,6	113.386,2	8.076,5	8.996,5	10.133,8	10.233,2	10.143,3	9.172,5
A) Državni proračun	80.463,5	85.653,0	95.234,1	108.297,0	7.800,9	8.607,4	9.703,0	9.758,1	9.849,9	8.765,5
B) Izvanproračunski korisnici	6.555,8	6.989,5	5.158,5	5.089,2	275,6	389,1	430,8	475,1	293,4	407,0
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	129,9	38,0	293,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	663,1	863,9	848,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	15,5	18,9	18,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	1.224,4	1.227,8	1.526,9	2.041,2	161,3	156,5	187,2	279,7	105,7	126,2
5. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	170,7	214,7	659,8	1.102,9	53,9	62,7	79,3	119,3	76,2	119,3
6. Hrvatske autoceste	2.295,4	2.547,0	1.271,1	1.375,3	54,1	123,6	139,1	33,6	82,3	87,9
7. Hrvatske ceste	1.417,8	1.474,7	64,7	119,9	3,3	36,0	16,4	29,6	3,3	2,7
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	575,9	367,4	409,6	391,4	2,4	5,5	5,4	4,6	24,2	65,4
9. Hrvatski fond za privatizaciju	62,9	237,0	65,9	58,3	0,6	4,8	3,4	8,4	1,7	5,5
2. RASHODI (A + B)	86.941,4	92.332,1	98.751,4	109.075,0	8.811,9	8.387,0	9.172,4	11.460,1	7.969,4	9.311,3
A) Državni proračun	81.861,2	86.715,6	91.979,7	103.004,9	8.481,0	7.884,4	8.729,9	10.527,3	7.601,9	8.977,0
B) Izvanproračunski korisnici	5.080,3	5.616,5	6.771,7	6.070,1	331,0	502,6	442,4	932,8	367,5	334,3
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	587,4	382,2	565,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	831,3	914,3	931,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	141,3	145,9	155,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	1.426,3	1.489,5	1.779,1	2.099,0	104,1	157,7	184,0	369,6	137,7	28,2
5. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	32,4	172,0	734,8	1.083,3	72,9	60,3	110,1	115,3	46,5	102,6
6. Hrvatske autoceste	752,3	1.085,1	1.272,7	1.509,8	72,2	182,6	78,4	217,0	92,9	128,4
7. Hrvatske ceste	934,6	1.062,4	1.226,9	1.241,9	75,6	83,1	61,2	218,7	82,2	70,0
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	314,5	183,0	27,4	47,8	1,1	9,3	1,4	1,4	1,2	0,8
9. Hrvatski fond za privatizaciju	60,1	182,1	78,4	88,2	5,0	9,6	7,3	10,9	7,0	4,3
NETO/BRUTO OPERATIVNI SALDO (1 – 2)	77,8	310,3	1.641,2	4.311,2	-735,4	609,5	961,4	-1.226,9	2.173,9	-138,8
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE (3.1. + 3.2. – 3.3.)	77,8	310,3	1.641,2	4.311,2	-735,4	609,5	961,4	-1.226,9	2.173,9	-138,8
3.1. PROMJENA NETO NEFINANCIJSKE IMOVINE	8.373,5	6.699,4	6.108,6	7.811,0	412,3	520,2	590,7	1.373,0	291,2	367,4
Nabava	8.648,4	7.024,2	6.836,4	8.378,6	459,0	540,8	616,5	1.439,1	316,0	388,1
A) Državni proračun	1.663,9	1.828,8	1.908,5	3.043,9	101,7	126,7	191,6	717,6	76,4	46,8
B) Izvanproračunski korisnici	6.984,5	5.195,4	4.927,9	5.334,7	357,3	414,1	424,9	721,5	239,6	341,2
Prodaja	274,9	324,8	727,7	567,7	46,8	20,7	25,9	66,2	24,9	20,7
A) Državni proračun	244,4	275,1	352,7	498,7	32,3	20,5	23,6	52,5	22,2	20,6
B) Izvanproračunski korisnici	30,5	49,6	375,1	69,0	14,5	0,1	2,3	13,6	2,6	0,1
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1 – 2 – 3.1.)	-8.295,6	-6.389,1	-4.467,4	-3.499,8	-1.147,7	89,3	370,8	-2.599,8	1.882,7	-506,1
TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBAVEZAMA (FINANCIRANJE) (3.3. – 3.2.)	8.295,6	6.389,1	4.467,4	3.499,8	1.147,7	-89,3	-370,8	2.599,8	-1.882,7	506,1
3.2. PROMJENA NETO FINANCIJSKE IMOVINE	28,4	1.609,8	-2.576,7	-2.939,2	-755,0	-193,9	560,4	-2.488,4	998,9	-90,9
3.2.1. Tuzemna imovina	18,6	1.614,6	-2.593,4	-2.957,2	-755,0	-196,7	560,4	-2.493,0	998,9	-90,9
A) Državni proračun	138,6	1.747,7	-3.063,9	-3.752,8	-785,6	-235,8	690,4	-3.008,2	1.176,1	-84,8
B) Izvanproračunski korisnici	-120,0	-133,1	470,5	795,6	30,6	39,2	-130,0	515,1	-177,2	-6,0
3.2.2. Inozemna imovina	9,8	-4,9	16,7	18,0	0,0	2,7	0,0	4,7	0,0	0,0
A) Državni proračun	9,8	-4,9	16,7	18,0	0,0	2,7	0,0	4,7	0,0	0,0
B) Izvanproračunski korisnici	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. PROMJENA NETO OBEVEZA	8.324,0	7.998,8	1.890,7	560,6	392,6	-283,3	189,6	111,5	-883,8	415,3
3.3.1. Tuzemne obveze	4.107,7	12.041,7	5.282,8	2.017,1	472,3	-390,7	185,3	-250,7	-326,3	341,7
A) Državni proračun	4.038,7	10.591,6	3.166,3	1.477,6	277,8	-388,0	193,5	192,9	-321,1	343,6
B) Izvanproračunski korisnici	69,0	1.450,1	2.116,5	539,5	194,5	-2,6	-8,2	-443,6	-5,1	-1,9
3.3.2. Inozemne obveze	4.216,3	-4.042,8	-3.392,1	-1.456,5	-79,6	107,4	4,3	362,2	-557,5	73,6
A) Državni proračun	270,3	-5.080,6	-3.943,2	-2.980,2	-93,6	-195,6	-30,7	26,6	-467,4	0,3
B) Izvanproračunski korisnici	3.946,0	1.037,8	551,2	1.523,7	14,0	303,0	35,1	335,5	-90,2	73,3

Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija.
Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: Ministarstvo financija

Tablica I2: Operacije državnog proračuna

u milijunima kuna

	2004.	2005.	2006.	2007.	2007.				2008.	
					III.	VI.	IX.	XII.	I.	II.
1. PRIHODI	80.463,5	85.653,0	95.235,6	108.320,6	7.803,2	8.607,4	9.702,8	9.770,1	9.849,9	8.765,5
1.1. Porezi	47.149,9	50.687,6	58.469,1	64.234,5	4.502,2	5.157,1	5.256,5	4.675,8	5.940,1	5.181,6
1.2. Socijalni doprinosi	29.477,6	31.301,3	33.877,1	37.203,5	2.929,4	3.116,4	3.149,9	3.209,7	3.385,9	3.177,7
1.3. Pomoći	10,1	27,5	196,0	428,0	10,8	40,8	29,3	102,8	33,4	16,4
1.4. Ostali prihodi	3.825,9	3.636,6	2.693,3	6.454,5	360,7	293,1	1.267,1	1.781,8	490,5	389,8
2. RASHODI	83.131,1	87.857,5	95.950,0	108.007,6	8.703,5	8.150,7	9.007,1	12.328,1	7.831,1	9.168,1
2.1. Naknade zaposlenima	22.268,3	23.182,6	24.313,9	27.545,1	2.152,2	2.224,9	2.250,1	2.555,0	2.406,9	2.367,2
2.2. Korištenje dobara i usluga	4.358,7	4.951,9	6.069,1	7.162,4	521,9	486,7	546,0	1.087,7	382,2	449,8
2.3. Potrošnja dugotrajne imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Kamate	3.972,5	4.387,0	4.713,6	4.535,0	715,5	370,6	373,7	319,4	289,1	1.105,8
2.5. Subvencije	4.968,1	5.248,7	5.670,8	6.492,0	582,6	349,2	731,3	662,7	359,5	636,6
2.6. Pomoći	3.420,3	3.796,8	6.653,0	8.363,2	379,6	495,2	511,4	2.429,2	374,5	343,5
2.7. Socijalne naknade	39.730,9	41.358,5	43.444,6	48.176,0	4.013,5	3.851,3	4.251,6	4.474,2	3.847,0	3.941,1
2.8. Ostali rashodi	4.412,4	4.931,9	5.085,0	5.733,9	338,2	372,7	343,1	799,8	171,9	324,0
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	-2.667,6	-2.204,5	-714,4	313,0	-900,3	456,7	695,6	-2.557,9	2.018,8	-402,5
3.1. Promjena neto nefinancijske imovine	1.419,5	1.553,7	1.555,8	2.545,2	69,5	106,2	168,0	665,1	54,2	26,2
3.1.1. Dugotrajna imovina	1.384,6	1.517,0	1.595,1	2.625,7	62,1	99,3	159,8	650,4	53,0	24,7
3.1.2. Zalihe	0,0	0,0	-80,2	-161,4	-1,3	0,0	0,0	-7,2	0,0	-0,2
3.1.3. Pohranjene vrijednosti	7,5	7,2	7,8	9,6	0,9	2,6	0,3	0,6	0,1	1,2
3.1.4. Neproizvedena imovina	27,3	29,5	33,1	71,3	7,8	4,3	7,9	21,2	1,0	0,5
3.2. Promjena neto financijske imovine	222,0	1.752,8	-3.047,2	-3.734,8	-785,6	-233,1	690,4	-3.003,5	1.176,1	-84,8
3.2.1. Tuzemna imovina	212,2	1.757,7	-3.063,9	-3.752,8	-785,6	-235,8	690,4	-3.008,2	1.176,1	-84,8
3.2.2. Inozemna imovina	9,8	-4,9	16,7	18,0	0,0	2,7	0,0	4,7	0,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Promjena neto obveza	4.309,0	5.510,9	-777,0	-1.502,6	184,2	-583,6	162,8	219,5	-788,5	343,9
3.3.1. Tuzemne obveze	4.038,7	10.591,6	3.166,3	1.477,6	277,8	-388,0	193,5	192,9	-321,1	343,6
3.3.2. Inozemne obveze	270,3	-5.080,6	-3.943,2	-2.980,2	-93,6	-195,6	-30,7	26,6	-467,4	0,3

Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija.
Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: Ministarstvo financija

Tablica I3: Dug središnje države

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII. ^a	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.*	III.*	VI.*	IX.*	X.
1. Unutarnji dug središnje države	31.421,5	34.736,4	41.517,0	55.028,8	59.732,5	63.029,8	64.525,5	64.893,3	64.178,4	64.557,2
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	23.320,0	28.160,8	37.223,7	50.559,5	54.216,7	56.506,5	57.669,9	57.573,2	57.136,1	57.540,4
Trezorski zapisi	5.632,7	6.548,1	9.022,5	12.533,4	12.662,2	11.975,3	11.874,6	12.038,2	10.906,0	9.748,0
Instrumenti tržišta novca	0,1	0,3	–	0,9	–	–	–	–	–	–
Obveznice	15.887,9	17.422,0	23.080,1	30.716,0	34.827,9	38.795,2	38.556,3	37.409,4	37.079,8	37.301,6
Krediti Hrvatske narodne banke	0,5	1,4	3,3	1,4	0,9	1,0	–	1,0	–	–
Krediti banaka	1.798,8	4.189,1	5.117,8	7.307,8	6.725,7	5.735,0	7.239,0	8.124,6	9.150,3	10.490,8
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	8.101,5	6.575,5	4.293,3	4.469,2	5.515,8	6.523,4	6.855,6	7.320,1	7.042,3	7.016,8
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	4.460,7	3.616,4	2.040,1	176,9	253,1	121,5	105,2	103,4	99,5	99,3
Krediti banaka	3.640,7	2.959,1	2.253,2	4.292,3	5.262,6	6.401,8	6.750,4	7.216,7	6.942,8	6.917,6
2. Inozemni dug središnje države	43.399,6	49.924,7	55.437,5	51.769,5	48.833,5	49.063,7	47.736,7	48.141,0	48.696,9	49.949,0
2.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	37.432,1	41.041,9	42.231,2	36.414,5	32.556,6	29.405,3	28.051,5	27.477,0	27.233,1	27.993,0
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	28.719,3	32.115,1	32.919,3	27.020,1	22.836,9	20.397,3	19.556,3	18.388,1	18.258,6	18.784,2
Krediti	8.712,8	8.926,8	9.311,9	9.394,5	9.719,7	9.008,0	8.495,2	9.088,8	8.974,5	9.208,9
2.2. Inozemni dug republičkih fondova	5.967,6	8.882,8	13.206,3	15.354,9	16.276,9	19.658,4	19.685,2	20.664,0	21.463,8	21.956,0
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	680,4	816,9	2.846,8	2.866,5	3.903,0	5.908,9	5.836,3	5.811,7	5.722,6	5.810,8
Krediti	5.287,2	8.066,0	10.359,5	12.488,4	12.373,9	13.749,4	13.848,9	14.852,3	15.741,3	16.145,2
3. Ukupno (1+2)	74.821,1	84.661,1	96.954,5	106.798,2	108.566,0	112.093,5	112.262,2	113.034,3	112.875,3	114.506,2
Dodatak: Izdana jamstva Republike Hrvatske										
– domaća	7.528,1	6.895,4	4.642,0	5.345,9	7.312,8	7.919,9	7.402,9	7.651,6	7.894,1	8.115,8
– inozemna	8.764,6	8.713,0	7.787,7	7.248,8	6.965,0	9.572,5	9.744,3	9.924,5	10.221,0	10.447,8

^a Iznimno od napomene u dijelu "Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama", u ovoj tablici dug Hrvatskih cesta, Hrvatskih autocesta i Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka u dijelu 2. Inozemni dug središnje države, reklasificiran je iz podsektora Republika Hrvatska u podsektor republički fondovi od (uključujući) prosinca 1998. godine, a u dijelu 1. Unutarnji dug središnje države od (uključujući) prosinca 2002. godine.

Tablica I3: Dug središnje države

Podaci o dugu središnje države sastavljeni su iz raspoloživih podataka i nisu usklađeni s podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske. Dug središnje države sastoji se od unutarnjega i inozemnog duga. Izvori podataka za unutarnji dug središnje države su Mjesečni statistički prikaz Ministarstva financija, Bilanca Hrvatske

narodne banke i Konsolidirana bilanca banaka. Izvor podataka za inozemni dug središnje države je statistika inozemnog duga koju sastavlja Hrvatska narodna banka. U dodatku je naveden podatak o izdanim jamstvima Republike Hrvatske. Izvor podataka o domaćim jamstvima su banke, a o inozemnim jamstvima statistika inozemnog duga koju sastavlja Hrvatska narodna banka.

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2005. = 100			Lančani indeksi			Cijene pri proizvođačima	Godišnji mjesečni indeksi			
		Indeksi potrošačkih cijena			Indeksi potrošačkih cijena ^a				Indeksi potrošačkih cijena ^b			
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge	Cijene pri proizvođačima
1994.	prosinac				100,2	100,1	100,8	100,2	97,0	95,0	108,1	94,5
1995.	prosinac				100,2	100,2	99,8	100,5	103,7	102,4	109,3	101,6
1996.	prosinac				100,0	100,2	99,5	100,3	103,4	102,3	108,7	101,5
1997.	prosinac				100,7	100,3	102,3	99,9	103,8	102,7	108,2	101,6
1998.	prosinac	82,1	84,6	73,7	100,3	100,4	100,0	100,0	105,4	104,3	109,2	97,9
1999.	prosinac	85,3	87,2	78,5	100,6	100,8	100,0	100,3	103,9	103,1	106,5	105,9
2000.	prosinac	90,0	92,0	82,8	100,4	100,4	100,1	100,2	105,5	105,5	105,5	111,2
2001.	prosinac	92,1	93,2	88,5	100,4	100,4	100,5	99,0	102,4	101,3	106,8	96,9
2002.	prosinac	93,8	94,2	92,6	100,4	100,6	99,6	99,9	101,8	101,1	104,6	102,3
2003.	prosinac	95,4	95,7	94,6	100,3	100,2	100,5	100,0	101,7	101,6	102,2	101,0
2004.	prosinac	98,0	98,0	98,0	100,7	100,9	100,2	99,3	102,7	102,5	103,6	104,8
2005.	prosinac	101,6	101,4	102,0	100,5	100,5	100,5	99,7	103,6	103,5	104,1	102,7
2006.	prosinac	103,7	102,8	106,4	100,0	100,0	100,2	100,0	102,0	101,4	104,2	101,9
2007.	prosinac	109,7	109,5	110,0	101,2	101,2	101,3	100,4	105,8	106,6	103,4	105,8
2008.	siječanj	110,4	109,9	111,9	100,7	100,4	101,7	102,3	106,2	107,0	103,7	107,4
	veljača	110,3	109,5	112,6	99,9	99,6	100,7	100,3	105,8	106,4	103,8	107,5
	ožujak	110,9	110,4	112,4	100,6	100,8	99,8	100,8	105,7	106,4	103,5	107,6
	travanj	111,7	111,4	112,5	100,7	100,9	100,1	100,4	105,7	106,2	104,0	107,7
	svibanj	113,0	113,0	112,5	101,1	101,4	100,0	101,3	106,4	107,1	104,1	108,7
	lipanj	113,8	113,8	113,4	100,7	100,7	100,8	101,3	107,6	108,5	104,7	109,6
	srpanj	113,9	113,7	114,3	100,1	99,9	100,8	102,4	108,4	109,6	104,6	112,0
	kolovoz	113,6	113,1	114,7	99,7	99,5	100,3	99,9	107,4	108,3	104,4	111,0
	rujan	113,8	113,8	113,5	100,2	100,6	98,9	99,9	106,4	107,0	104,4	110,3
	listopad	113,7	113,8	112,9	99,9	100,0	99,5	98,9	105,9	106,4	104,3	108,8
	studeni	113,5	113,2	114,2	99,9	99,5	101,1	98,5	104,7	104,6	105,1	106,5

^a Od siječnja 1992. do prosinca 1997. godine podaci se odnose na indeks cijena na malo.

^b Od siječnja 1992. do prosinca 1998. godine podaci se odnose na indeks cijena na malo.
Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Početkom 2004. godine Državni zavod za statistiku uveo je indeks potrošačkih cijena. Taj je pokazatelj kretanja cijena izrađen u skladu s metodološkim načelima koja su postavili Međunarodna organizacija rada (ILO) i Statistički ured Europske unije (Eurostat). Dana 17. veljače objavljeno je priopćenje o kretanju indeksa potrošačkih cijena u siječnju 2004. te vremenska serija indeksa potrošačkih cijena od

siječnja 2001. DZS je naknadno izračunao i vremensku seriju indeksa potrošačkih cijena od siječnja 1998. do prosinca 2000. godine. U skladu s tim DZS je prestao objavljivati indeks cijena na malo i indeks troškova života, čija metodologija izračuna nije u zadovoljavajućoj mjeri bila usklađena s međunarodno prihvaćenim standardima. Osnovne značajke indeksa potrošačkih cijena prikazane su u Okviru 1. u Biltenu HNB-a broj 91 (2004.). Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena prikazana je u tablici Ekonomski indikatori u Biltenu HNB-a.

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2005. = 100 ^a			Lančani indeksi			Godišnji indeksi		
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge
1998.	prosinac	87,3	88,6	80,0	99,9	99,9	100,0			
1999.	prosinac	89,8	91,1	82,3	100,1	100,1	100,1	102,9	102,9	103,0
2000.	prosinac	92,8	93,9	86,5	100,4	100,4	100,2	103,3	103,0	105,0
2001.	prosinac	93,9	94,6	89,8	99,8	99,7	100,3	101,2	100,8	103,8
2002.	prosinac	95,0	95,6	91,9	100,0	100,1	99,4	101,2	101,0	102,4
2003.	prosinac	96,2	96,4	94,7	100,2	100,1	101,0	101,2	100,9	103,0
2004.	prosinac	98,4	98,5	97,4	100,1	100,1	100,4	102,3	102,2	102,9
2005.	prosinac	101,3	101,4	101,0	100,1	100,0	100,5	103,0	102,9	103,7
2006.	prosinac	103,6	103,6	103,6	99,8	99,7	100,3	102,3	102,2	102,5
2007.	prosinac	108,8	109,1	107,2	100,8	100,8	100,4	105,0	105,3	103,5
2008.	siječanj	108,7	108,8	108,2	99,9	99,7	101,0	105,3	105,6	103,8
	veljača	108,7	108,7	108,8	100,0	99,9	100,5	105,1	105,3	103,7
	ožujak	109,3	109,3	109,1	100,5	100,6	100,3	105,1	105,4	103,8
	travanj	110,1	110,3	109,2	100,7	100,8	100,1	105,3	105,5	104,0
	svibanj	111,3	111,4	110,3	101,0	101,1	101,0	105,6	105,8	104,3
	lipanj	112,4	112,2	112,8	101,0	100,7	102,3	106,5	106,7	105,7
	srpanj	112,1	111,6	115,2	99,8	99,4	102,1	106,8	107,0	105,8
	kolovoz	112,5	111,9	116,0	100,4	100,3	100,7	106,6	106,8	105,3
	rujan	113,1	113,0	113,2	100,5	101,0	97,6	106,3	106,6	105,2
	listopad	113,5	113,7	112,0	100,3	100,6	99,0	105,9	106,0	105,3
	studen	114,0	114,3	112,3	100,5	100,5	100,2	105,6	105,6	105,2

^a Od siječnja 2007. DZS objavljuje indeks potrošačkih cijena na novoj bazi: 2005. = 100.
Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Temeljni indeks potrošačkih cijena izračunava se u Državnom zavodu za statistiku, a dobiva se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje ukupnog indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene (među

ostalim, tu su svrstane i cijene električne struje i naftnih derivata). Ukupno je isključeno 111 dobara i usluga, čiji udio u košarici za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u 2005. godini iznosi 30,06% (od toga 6,93 postotnih bodova otpada na poljoprivredne proizvode, a 23,13 postotnih bodova na proizvode čije se cijene administrativno reguliraju). Isključivanje se provodi metodom nultog pondera.

Tablica J3: Prosječne mjesečne neto plaće

u tekućim cijenama, u kunama

Godina	Mjesec	Prosječne mjesečne neto plaće	Lančani indeksi	Godišnji mjesečni indeksi	Godišnji kumulativni indeksi
1994.	prosinac	1.646,0	119,0	153,4	233,2
1995.	prosinac	1.883,0	99,4	114,4	145,7
1996.	prosinac	2.217,0	104,4	117,7	111,8
1997.	prosinac	2.544,0	100,8	114,8	116,9
1998.	prosinac	2.935,0	104,6	115,4	112,8
1999.	prosinac	3.262,0	100,9	111,2	114,0
2000.	prosinac	3.499,0	99,9	107,3	108,9
2001.	prosinac	3.582,0	96,6	102,4	106,5
2002.	prosinac	3.839,0	98,0	107,2	105,0
2003.	prosinac	4.045,0	99,8	105,4	105,9
2004.	prosinac	4.312,0	99,1	106,6	105,9
2005.	prosinac	4.473,0	97,3	103,7	104,9
2006.	prosinac	4.735,0	97,0	105,9	105,2
2007.	listopad	4.871,0	102,7	106,3	105,2
	studen	5.131,0	105,3	105,1	105,2
	prosinac	4.958,0	96,6	104,7	105,2
2008.	siječanj	5.019,0	101,2	105,9	105,9
	veljača	4.993,0	99,5	107,4	106,7
	ožujak	5.042,0	101,0	105,3	106,2
	travanj	5.036,0	99,9	106,0	106,2
	svibanj	5.174,0	102,7	106,1	106,2
	lipanj	5.167,0	99,9	106,6	106,2
	srpanj	5.234,0	101,3	107,8	106,5
	kolovoz	5.184,0	99,0	106,5	106,5
rujan	5.203,0	100,4	109,7	106,8	

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača

indeksni bodovi, originalni podaci

Godina	Mjesec	Kompozitni indeksi			Indeksi odgovora						
		Indeks pouzdanja potrošača	Indeks očekivanja potrošača	Indeks raspoloženja potrošača	I1	I2	I3	I4	I7	I8	I11
1999.	listopad	-33,7	-14,9	-46,3	-38,4	-12,1	-49,9	-17,6	35,5	-50,7	-69,7
2000.	listopad	-20,9	3,5	-32,2	-26,2	1,2	-22,0	5,7	26,9	-48,3	-63,6
2001.	listopad	-27,0	-11,4	-35,6	-29,6	-10,0	-35,9	-12,7	22,9	-41,3	-62,3
2002.	listopad	-25,2	-8,3	-29,3	-22,6	-5,1	-31,2	-11,5	20,1	-34,1	-64,0
2003.	listopad	-22,2	-4,5	-25,0	-21,5	-2,6	-26,5	-6,4	14,7	-27,1	-65,2
2004.	listopad	-23,9	-7,9	-22,0	-19,1	-4,1	-30,5	-11,6	22,5	-16,5	-57,3
2005.	prosinac	-26,4	-13,7	-25,6	-16,4	-5,9	-34,4	-21,5	27,6	-25,9	-50,6
2006.	prosinac	-18,9	-4,7	-15,4	-10,9	1,1	-22,4	-10,5	16,9	-12,9	-49,4
2007.	prosinac	-24,7	-15,5	-24,5	-16,8	-9,8	-31,8	-21,2	12,8	-25,0	-54,8
2008.	siječanj	-21,0	-12,4	-22,8	-15,5	-6,9	-29,8	-17,9	9,1	-23,1	-50,0
	veljača	-24,2	-16,1	-28,1	-21,1	-8,0	-35,7	-24,2	10,0	-27,5	-54,4
	ožujak	-24,1	-13,7	-27,2	-21,9	-6,4	-38,4	-20,9	14,9	-21,2	-54,2
	travanj	-20,5	-11,4	-24,7	-21,5	-6,3	-30,7	-16,4	6,4	-21,8	-53,0
	svibanj	-26,8	-18,9	-29,4	-22,5	-10,7	-40,6	-27,0	12,1	-25,1	-57,3
	lipanj	-34,7	-32,0	-34,9	-28,6	-23,8	-49,4	-40,1	17,6	-26,7	-57,4
	srpanj	-30,5	-26,3	-35,0	-29,1	-17,4	-48,2	-35,1	13,5	-27,8	-56,0
	kolovoz	-29,5	-24,7	-34,4	-25,8	-17,5	-45,6	-31,8	15,6	-31,8	-53,2
	rujan	-29,3	-22,8	-36,4	-30,2	-17,3	-48,5	-28,2	15,1	-30,6	-56,7
	listopad	-28,0	-19,5	-33,7	-25,9	-10,9	-44,3	-28,1	20,0	-30,8	-53,1
	studen	-32,4	-24,3	-30,9	-25,5	-17,6	-45,8	-30,9	28,0	-21,5	-53,0
	prosinac	-42,0	-33,3	-40,9	-30,7	-25,9	-51,8	-40,6	43,4	-40,3	-57,9

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača

HNB-ova anketa pouzdanja potrošača provodi se od travnja 1999. godine prema metodologiji Europske komisije pod nazivom Zajednički harmonizirani program europskih anketa pouzdanja. Ovo se HNB-ovo anketno istraživanje do travnja 2005. godine provodilo jednom u tromjesečju (u siječnju, travnju, srpnju i listopadu). Od svibnja 2005. godine Hrvatska narodna banka anketno istraživanje provodi svakoga mjeseca, u suradnji s Europskom komisijom, koristeći se njezinom tehničkom i financijskom pomoći. Za izradu i provedbu Ankete odgovorna je jedino Hrvatska narodna banka.

Upitnik sadržava ukupno 25 pitanja kojima se ispituje percepcija potrošača glede promjena ekonomskih pojava s kojima se oni svakodnevno susreću. Na osnovi odgovora iz Ankete o pouzdanju potrošača utvrđuje se vrijednost indeksa odgovora prema zadanoj metodologiji. Iz vrijednosti indeksa odgovora izračunava se i prati kretanje triju kompozitnih indeksa: indeksa pouzdanja potrošača (IPP), indeksa raspoloženja potrošača (IRP) i indeksa očekivanja potrošača (IOP). Svaki navedeni kompozitni indeks za sebe aritmetička je sredina indeksa odgovora (I), tj. prosjek prethodno kvantificiranih odgovora na pojedina pitanja iz ankete:

$$I_i = \sum_z^k r_i \cdot w_i$$

gdje je: r vrijednost odgovora, w udio ispitanika koji su se opredijelili za pojedini odgovor (ponder), i pitanje iz upitnika, z ponudeni/oda-

brani odgovor, k broj ponuđenih odgovora na pojedino pitanje.

Vrijednosti navedenih indeksa kreću se u rasponu $-100 < I_i < 100$. Veće vrijednosti indeksa u odnosu na prethodno razdoblje upućuju na porast očekivanja (optimizma) u pogledu specifičnog područja obuhvaćenog pojedinim pitanjem.

U tablici su prikazane vrijednosti odabranih indeksa odgovora na pitanja:

I1: Kako se tijekom proteklih 12 mjeseci promijenila financijska situacija u vašem kućanstvu?

I2: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti financijska situacija u vašem kućanstvu?

I3: Što mislite, kako se tijekom posljednjih 12 mjeseci promijenila ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I4: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I7: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti broj nezaposlenih?

I8: S obzirom na ukupnu ekonomsku situaciju, mislite li da je sada pravo vrijeme za kupnju trajnih dobara za kućanstvo (namještaja, stroja za pranje rublja, televizora i sl.)?

I11: Koliko je vjerojatno da ćete tijekom sljedećih 12 mjeseci uspjeti išta uštedjeti?

Komponente kompozitnih indeksa su:

IPP: I2, I4, I7 × (-1), I11

IOP: I2, I4

IRP: I1, I3, I8.

Popis banaka i štedionica

1. prosinca 2008.

Banke koje imaju odobrenje za rad

1. Banco Popolare Croatia d.d., Zagreb
2. Banka Brod d.d., Slavonski Brod
3. Banka Kovanica d.d., Varaždin
4. Banka Splitsko-Dalmatinska d.d., Split
5. Centar banka d.d., Zagreb
6. Credo banka d.d., Split
7. Croatia banka d.d., Zagreb
8. Erste & Steiermärkische Bank d.d., Rijeka
9. Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb
10. Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., Zagreb
11. Imex banka d.d., Split
12. Istarska kreditna banka Umag d.d., Umag
13. Jadranska banka d.d., Šibenik
14. Karlovačka banka d.d., Karlovac
15. Kreditna banka Zagreb d.d., Zagreb
16. Kvarner banka d.d., Rijeka
17. Međimurska banka d.d., Čakovec
18. Nava banka d.d., Zagreb
19. OTP banka Hrvatska d.d., Zadar
20. Partner banka d.d., Zagreb
21. Podravska banka d.d., Koprivnica
22. Primorska banka d.d., Rijeka
23. Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb
24. Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb
25. Samoborska banka d.d., Samobor
26. Slatinska banka d.d., Slatina
27. Slavonska banka d.d., Osijek
28. Soci t  G n rale – Splitska banka d.d., Split
29. Štedbanka d.d., Zagreb
30. Vaba d.d. banka Varaždin, Varaždin
31. Veneto banka d.d., Zagreb
32. Volksbank d.d., Zagreb
33. Zagrebačka banka d.d., Zagreb

Štedne banke koje imaju odobrenje za rad

1. Obrtnička štedna banka d.d., Zagreb

Stambene štedionice koje imaju odobrenje za rad

1. HPB – Stambena štedionica d.d., Zagreb
2. PBZ Stambena štedionica d.d., Zagreb
3. Prva stambena štedionica d.d., Zagreb
4. Raiffeisen stambena štedionica d.d., Zagreb
5. Wüstenrot stambena štedionica d.d., Zagreb

Ostale institucije koje imaju odobrenje za rad i veliko ovlaštenje

1. Hrvatska banka za obnovu i razvitak, Zagreb

Predstavništva inozemnih banaka

1. Bank für K rnten und Steiermark AG, Zagreb
2. Commerzbank Aktiengesellschaft, Zagreb
3. Deutsche Bank AG, Zagreb
4. Komercijalna banka a.d., Zagreb
5. LHB Internationale Handelsbank AG, Zagreb
6. Union de Banques Arabes et Fran aises – UBAF, Zagreb

Banke i štedionice u stečaju

Naziv banke/štedionice	Datum otvaranja stečaja
1. Agroobrtnička banka d.d., Zagreb	14.6.2000.
2. Alpe Jadran banka d.d., Split	15.5.2002.
3. Cibalae banka d.d., Vinkovci	20.10.2000.
4. Glumina banka d.d., Zagreb	30.4.1999.
5. Gradska banka d.d., Osijek	3.5.1999.
6. Hrvatska gospodarska banka d.d., Zagreb	19.4.2000.
7. Ilirija banka d.d., Zagreb	6.4.1999.
8. Komercijalna banka d.d., Zagreb	30.4.1999.
9. Međimurska štedionica d.d., Čakovec	17.3.2004.
10. Trgovačko-turistička banka d.d., Split	8.9.2000.
11. Županjska banka d.d., Županja	3.5.1999.

Banke i štedionice u likvidaciji

Naziv banke/štedionice	Datum pokretanja likvidacije
1. Investicijsko-komercijalna štedionica d.d., Zagreb	31.5.2000.
2. Križevačka banka d.d., Križevci	3.1.2005.
3. Primus banka d.d., Zagreb	23.12.2004.
4. Štedionica Dora d.d., Zagreb	1.1.2002.
5. Štedionica Zlatni vrutak d.d., Zagreb	28.12.2001.

Banke i štedionice koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije

Naziv banke/štedionice	Datum oduzimanja odobrenja za rad
1. Hibis štedionica d.d., Zagreb	7.3.2001.
2. Marvil štedionica d.d., Zagreb	8.6.2001.
3. Zagrebačka štedionica d.d., Zagreb	22.3.2000.

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke

1. prosinca 2008.

Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke

Predsjednik Savjeta	dr. sc. Željko Rohatinski
Članovi Savjeta	prof. dr. Boris Cota Davor Holjevac prof. dr. Vlado Leko dr. sc. Branimir Lokin dr. sc. Željko Lovrinčević Relja Martić mr. sc. Adolf Matejka prof. dr. Silvije Orsag mr. sc. Tomislav Presečan prof. dr. Jure Šimović dr. sc. Sandra Švaljek dr. sc. Mladen Vedriš prof. dr. Boris Vujčić

Rukovodstvo Hrvatske narodne banke

Guverner	dr. sc. Željko Rohatinski
Zamjenik guvernera	prof. dr. Boris Vujčić
Viceguverner	Davor Holjevac
Viceguverner	Relja Martić
Viceguverner	mr. sc. Adolf Matejka
Viceguverner	mr. sc. Tomislav Presečan

Izvršni direktori

Sektor za istraživanja i statistiku	mr. sc. Ljubinko Jankov
Sektor za centralnobankarske operacije	mr. sc. Irena Kovačec
Sektor za devizne poslove	Željko Jakuš
Sektor bonitetne regulative i nadzora banaka	mr. sc. Diana Jakelić
Sektor plana, analize i računovodstva	Neven Barbaroša
Sektor platnog prometa	mr. sc. Mario Žgela
Sektor za informatičke tehnologije	Boris Ninić
Sektor podrške poslovanju	mr. sc. Michael Faulend
Sektor za međunarodnu suradnju	

Kratice i znakovi

BDP	– bruto domaći proizvod
BDV	– bruto dodana vrijednost
BZ	– blagajnički zapisi
DAB	– Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
dep.	– depoziti
DZS	– Državni zavod za statistiku
EMU	– Ekonomska i monetarna unija
ESB	– Europska središnja banka
EU	– Europska unija
Fed	– američka središnja banka (<i>Federal Reserve System</i>)
fik.	– fiksni
FZO	– Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HAC	– Hrvatske autoceste
Hanfa	– Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
HBOR	– Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HC	– Hrvatske ceste
HFP	– Hrvatski fond za privatizaciju
HNB	– Hrvatska narodna banka
HPB	– Hrvatska poštanska banka
HZMO	– Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZO	– Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
HZZ	– Hrvatski zavod za zapošljavanje
ILO	– Međunarodna organizacija rada (<i>International Labour Organization</i>)
Ina	– Industrija nafte d.d.
ind.	– industrijski
MF	– Ministarstvo financija
mil.	– milijun
mlrd.	– milijarda
MMF	– Međunarodni monetarni fond
NIA	– neto inozemna aktiva
NKD	– Nacionalna klasifikacija djelatnosti
OP	– obvezna pričuva
PDV	– porez na dodanu vrijednost
potr.	– potrošnja

pr.	– proizvodi
SDA	– Središnja depozitarna agencija
RH	– Republika Hrvatska
SDR	– posebna prava vučenja
SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
tis.	– tisuća
T-HT	– HT – Hrvatske telekomunikacije d.d.
TNZ	– Tržište novca Zagreb
tr.	– tromjesečje
tromjes.	– tromjesečje
TZ	– trezorski zapisi
val.	– valutni

Troslovne oznake za valute

HRK	– kuna
ATS	– austrijski šiling
FRF	– francuski franak
DEM	– njemačka marka
CHF	– švicarski franak
GBP	– funta sterlinga
ITL	– talijanska lira
USD	– američki dolar
SIT	– slovenski tolar
EUR	– euro
JPY	– jen

Znakovi

–	– nema pojave
	– ne raspolaže se podatkom
0	– podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere
∅	– prosjek
a, b, c,...	– oznaka za napomenu ispod tablice i slike
*	– ispravljen podatak
()	– nepotpun, nedovoljno provjeren podatak

